

NACKA
KOMMUN

Kallelse/föredragningslista
22 september 2020

Natur- och trafiknämnden

Tid: kl. 16:30-17:20

Plats: Nacka stadshus

Hans Peters (C), ordförande

Natur- och trafiknämnden

1. Mötesinformation

Förslag till beslut

Förmöte

22 september, 2020, kl 15.30,
C, M, L, KD Kisumu ÖF plan 0
NL, S, MP Tollare ÖF plan -1

Sammanträdet

22 september 2020, kl 16.30, Lokal Orminge, ÖH plan -1

2. Sammanträdets öppnande

Förslag till beslut

Upprop
Justering
Anmälan av extra ärenden/ övriga frågor
Anmälan av jäv

3. Tertialbokslut 2 för Natur- och trafiknämnden 2020 (NTN 2019/194)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden fastställer Tertialbokslut 2 2020 och överlämnar det till Kommunfullmäktige.

4. Redovisning Internkontroll Tertial 2 (NTN 2020/5)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

5. Muntlig Tertial information Investeringsprojekt Natur och trafiknämnden (NTN 2020/62)

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

6. Natur och trafiknämnden Mål och budget 2021-2023 (NTN 2020/157)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige fastställer fokusområden och resultatindikatorer för Natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 14 september 2020.

Natur- och trafiknämnden

Kommunfullmäktige fastställer Natur- och trafiknämndens budgetram för år 2020 till 309,1 miljoner kronor, en ökning 31 miljoner kronor jämfört med kommunstyrelsens beslut, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 14 september 2020.

Kommunfullmäktige fastställer Natur- och trafiknämndens investeringar för år

2021 - 2023 enligt bilaga 2 i tjänsteskrivelsen ”Investeringsbeslut- och sammanställning 2021 - 2023 Natur- och trafiknämnden” daterad den 14 september 2020.

7. Investeringsbeslut Järla bro (NTN 2020/164)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsram för renovering av Järla bro på 25,3 miljoner kronor för 2021.

8. Investeringsbeslut utredning, systemhandlingsprojektering och detaljprojektering av Kyrkviksparken, projekt nr 93100946 (NTN 2017/242)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden förslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avsätter 3,5 mnkr till utredning, systemhandlings- och detaljprojektering av Kyrkviksparken.

9. Investeringsbeslut om utökad rambudget för Saltsjöbadsvägen 2019 Projekt 93101862 (NTN 2018/176)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att utöka investeringsbudget om 4 miljoner kronor för projekt Saltsjöbadsvägen etapp 2.

Kommunfullmäktige beslutar att utöka ramen med 1 miljon kronor för projekt saltsjöbadsvägen etapp 3

10. Investeringsbeslut Trafiksäkerhetsarbeten 2023 Natur- och trafiknämnden (NTN 2020/218)

Natur- och trafiknämnden

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige beslutar en investeringsbudget om 4,5 miljoner kronor för projekt Trafiksäkerhetsarbeten 2023.

11. Reinvestering konstruktionsbyggnader 2023, projektnummer 93103251 (NTN 2020/152)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar för reinvestering konstruktionsbyggnader under år 2023 om 20 miljoner kronor.

12. Reinvestering gatubelysning 2023, natur- och trafiknämnden, Projekt nr 93103250 (NTN 2020/135)

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsram på 20 miljoner kronor för reinvestering gatubelysning för år 2023.

13. Reinvestering vägnät 2023, projektnummer 93103245 (NTN 2020/151)

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att anslå 20 mkr år 2023 för ”reinvestering vägnät 2023”.

14. Investering Offentliga toaletter (NTN 2020/170)

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden beslutar att 250 00 kr från redan beslutade reinvesteringar och driftbudgetmedel ska avsättas för att investera i två nya permanenta toaletter. Toaletterna sätts upp i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelsen under förutsättning att tillstånd från berörda myndigheter tillstyrks.

15. Remiss och utställning av ny renhållningsordning för Nacka kommun (NTN 2020/226)

Natur- och trafiknämnden

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden beslutar om att samråda och ställa ut ett förslag till ny renhållningsordning för Nacka kommun. Renhållningsordningen omfattar en ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter.

16. Införande av avgift för nyttoparkeringstillstånd (NTN 2019/228)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att Kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen fortsätter att utfärda nyttoparkeringstillstånd med avgift. Föreslagen avgift blir 7000 kr per år och införs från och med den 1 januari 2021.

17. Granskning 2 Detaljplan för Idrottshallar vid Ektorpsvägen, del av fastigheten Sicklaön 41:2 med flera, i Ektorp (NTN 2016/992)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1, 2020-09-04

18. Samråd Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo (NTN 2020/208)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1, 2020-09-04.

19. Projektavslut investering Utepaketet lekplatser (NTN 2016/335)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

20. Muntlig information Trafikenheten

21. Muntlig information enheten drift offentlig utemiljö

22. Natur- och trafiknämndens sammanträdesdagar 2021 (NTN 2020/228)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden fastställer följande sammanträdesdagar för 2021.

Natur- och trafiknämnden

Datum	
26 januari	
16 februari	Årsbokslut
23 mars	
27 april	Konferens, mål 2021
18 maj	Tertial 1
8 juni	
31 augusti	Info mål och budget
21 september	Tertial 2, Mål och budget, Taxor investeringsbeslut
19 oktober	
23 november	
14 december	Internbudget, beslutsattester

Natur- och trafiknämndens sammanträden börjar klockan 16.30 och hålls normalt i Nacka stadshus.

2. Natur- och trafiknämnden beslutar att ledamöter och ersättare ska ha tillgång till kallelse och underlag senast fyra dagar före sammanträdesdagen.

23. Övriga frågor

24. Redovisning delegationsbeslut (NTN 2020/196)

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar redovisning av delegationsbeslut till protokollet.

Tertialbokslut 2 för Natur- och trafiknämnden 2020

3

NTN 2019/194

2020-09-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2019/194

Natur- och trafiknämnden

Tertialbokslut 2 för Natur- och trafiknämnden 2020

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden fastställer Tertialbokslut 2 2020 och överlämnar det till Kommunfullmäktige.

Sammanfattning av ärendet

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens allmänna anläggningar underhålls och utvecklas med god kvalitet och effektivitet. Nämndens verksamhet genomförs som planerat. Det ekonomiska resultatet för perioden är -176,5 miljoner kronor vilket är +18,6 miljoner kronor bättre än budget. Den totala årsprognosen för helåret är -275,9 miljoner kronor vilket är +10 miljoner kronor bättre än budget. Den nya helårsprognosen skiljer sig väsentligt från tertial 1, då nämnden aviserade en negativ avvikelse mot budget om -10 miljoner kronor. Skillnaden beror på förseningar i större projekt som skulle överlämnats till nämnden 2020.

Ärendet

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens allmänna anläggningar underhålls och utvecklas med god kvalitet och effektivitet. Nämndens verksamhet genomförs som planerat, och Coronapandemin har hittills haft liten påverkan på nämndens leverans.

Nedan nämns tre viktiga händelser under tertial 2, och en fullständig redovisning av verksamheten ges i bilaga 1.

- Framkomlighetsfrågan har fått än större fokus och en större övergripande kommunikationsinsats har påbörjats.
- Nya parkeringsriktlinjerna innebär att vi nu arbetar utifrån prioriterade områden. Detta påverkar intäkterna för felparkeringsavgifter, och för att möta detta har en anpassning av avtalskostnaderna påbörjats. Försöksverksamheten med nyttoparkeringstillstånd har fallit väl ut, och till 2021 föreslås att införa nyttoparkeringstillstånd mot en avgift av 7 000 kr per år.
- Fällningen av Järlasjön pågår och beräknas vara klar i september. Fällningen förväntas förbättra vattenkvaliteten och sjöns ekologiska status på både kort och lång sikt.

För många av investeringsprojekten inom NTN kommer de stora kostnaderna in under senare del på året. Den nya prognosen för helåret är -131 mkr, vilket är en sänkning med -23 mkr sedan tertial 1. Bland de projekt som sänker sina prognoser finns Reinvesteringar i lekplatser, Fisksätra trafikplats och Maskiner och Fordon. Prognosen är något höjd för cykelpaketet och trafiksäkerhetsarbeten.

Ekonomiska konsekvenser

Det ekonomiska resultatet för Natur- och trafiknämnden för perioden är -176,5 miljoner kronor, vilket är +18,6 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen beror mestadels på minskade kostnader för vinterhållning (+13,6 miljoner kronor). Efter en ovanligt mild vinter har årsprognosen för vinterväghållningen justerats ned med 11 miljoner kronor.

Den nya helårsprognosen för Natur- och trafiknämnden är -275,9 miljoner kronor, vilket är en total avvikelse på +10 miljoner kronor. Den nya helårsprognosen skiljer sig väsentligt från tertial 1, då nämnden aviserade en negativ avvikelse mot budget om -10 miljoner kronor.

Nämnden har arbetat med att säkerställa att de tidigare aviserade ökade kapitaltjänstkostnaderna verkligen kommer falla ut år 2020. Några stora projekt såsom Tollare, Kvarnholmen och Orminge har försenats, och överlämnande till nämnden kommer skjutas framåt i tiden.

Konsekvenser för barn

Natur- och trafiknämndens ansvarsområde riktar sig mot alla åldersgrupper och därmed även barn. Effektiva verksamheter och en långsiktigt hållbar ekonomi är en förutsättning för hög kvalitet, vilket gynnar alla kommunens medborgare.

Handlingar i ärendet

1. Tertialbokslut 2 Natur- och trafiknämnden 2020.

Mats Bohman
Trafik och Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Forsberg
Controller
Controllerenheten

Tertialbokslut 2 2020
Natur- och trafiknämnden
Tertial 2 2020

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Verksamhetsresultat	5
2.1	Maximalt värde för skattepengarna	5
	<i>Skötsel och investeringar genomförs i rätt tid till rätt kostnad.....</i>	<i>6</i>
2.2	Bästa utveckling för alla.....	6
	<i>Bra verksamhet varje dag i samspel med medborgarna.....</i>	<i>7</i>
2.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	7
	<i>Attraktiva och trygga miljöer/platser som underhålls och utvecklas. Friska sjöar och ett rikt växt- och djurliv</i>	<i>7</i>
2.4	Stark balanserad tillväxt	8
3	Ekonomiskt resultat	10
4	Investeringar	11
5	Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare	14
6	Åtgärdsplan	15
6.1	Kommunövergripande åtgärdsplan	15
7	Intern kontrollplan - statusrapportering.....	17

I Sammanfattning

Utgångsläget för natur- och trafiknämnden är bra. Nämndens drift går med överskott. Det beror till stor del på den milda vintern första halvåret. Drift- och underhållsverksamheten fungerar enligt plan inom alla nämndens ansvarsområden. Re- och nyinvestering går också planenligt och projekten ligger väl mot tid, kostnad och kvalitet.

Framkomligheten i nackasamhället är nu en stor fråga. Många stora infrastrukturprojekt såsom nya Skurubron, sprängningar för tunnelbanan, och Orminge centrum, är i full gång. Infrastrukturprojekt kommer att pågå under många år framöver. Nämnden arbetar med att framkomligheten och trafiksäkerheten kring arbetsområdena ska vara så bra som möjligt. Samtidigt ökas kommunikationsinsatser i alla kanaler.

Den andra stora utmaningen för nämnden är ökade drift- och kapitalkostnader för nya anläggningar. Att dessa kommer är naturligt när kommunen växer, men de kraftigt ökade kostnader som nu kommer är resultatet av beslut som tog för fem till tio år sedan. För litet fokus på rätt ambitionsnivåer och bristande kostnadsstyrning ser vi nu resultatet av.

Inom den övriga verksamheten jobbas det intensivt med att identifiera och göra kostnadsbesparingar som möjliggör att budgeten på helår för den övriga drift- och underhållsverksamheten, som innehåller en kostnadsbesparing på 3%, kan hållas.

Ekonomiskt resultat:

Det ekonomiska resultatet för Natur- och trafiknämnden för perioden är -176,5 miljoner kronor, vilket är +18,6 miljoner kronor bättre än budget. Avvikelsen beror mestadels på minskade kostnader för vinterhållning (+13,6 miljoner kronor). Den nya helårsprognosen för Natur- och trafiknämnden är -275,9 miljoner kronor, vilket är en total avvikelse på +10 miljoner kronor. Den nya helårsprognosen skiljer sig väsentligt från tertiäl 1, då nämnden aviserade en negativ avvikelse mot budget om -10 miljoner kronor.

Verksamheten det andra tertiålet har pågått enligt plan, men har förstås präglats av coronapandemin.

Viktiga händelser:

- Framkomlighetsfrågan har fått än större fokus och en större övergripande kommunikationsinsats har påbörjats.
- Nya parkeringsriktlinjerna innebär att vi nu arbetar utifrån prioriterade områden. Detta påverkar intäkterna för felparkeringsavgifter, och för att möta detta har en anpassning av avtalskostnaderna påbörjats. Försöksverksamheten med nyttoparkeringstillstånd har fallit väl ut, och till 2021 föreslås att införa nyttoparkeringstillstånd mot en avgift av 7 000 kr per år.
- Fällningen av Järlasjön pågår och beräknas vara klar i september. Fällningen förväntas förbättra vattenkvaliteten och sjöns ekologiska status på både kort och lång sikt.

Uppdatering Corona:

Coronapandemin har hittills haft liten påverkan på nämndens leverans. Alla tjänstemän som kan jobba distans gör det i den utsträckning det är möjligt för att minska smittspridning samt insjuknande.

Kvaliteten på driften och underhållet av de allmänna anläggningarna har inte påverkats av pandemin. Bedömningen är att kommunen har goda förutsättningar att hantera akuta problem även vid stora personalbortfall, både hos kommunen eller anlitade entreprenörer. Dock kommer det troligen bli förseningar i olika projekt.

Tillsammans med kultur- och fritidsnämnderna gjordes en fin informationssatsning kring "hemester" i Nacka, vilket för natur- och trafiknämndens del handlade om att marknadsföra innehållet i Nackas natur och parker. För att påminna medborgarna om vikten av att hålla avståndet under pandemin, sattes även skyltar och dekaler upp på strandbad, utegym och en del större lekplatser.

Pandemin medför att den allmänna platsen är viktigare och används mer frekvent av medborgarna, vilket är positivt. Detta har dock gett upphov till en märkbar ökning av reparationer och underhåll av utrustning i naturområden och parker, vilket i grunden är positivt då det antas bero på att medborgarna i större utsträckning än tidigare besöker dessa platser och nyttjar utegym, lekplatser och annan utrustning. Antalet bajamajor har ökat vid badplatserna och tömningsfrekvensen har fördubblats.

Nämnden har också satsat på att förbättra förutsättningar för att cykla. Antalet cykelpassager har ökat med 16 % under perioden januari till augusti jämfört med samma period förra året.

Coronapandemin har medfört en något sänkt byggtakt, vilket i sin tur minskar antalet tillstånd och därmed intäkterna för kommunen. Kommunikationen till medborgarna har kunnat upprätthållas normalt, och utöver den fasta årsplanering som ligger för enhetens informationsaktiviteter under 2020, så genomförs även en övergripande kommunikationssatsning avseende framkomligheten med anledning av mängden trafikpåverkande arbeten.

För pågående investeringsprojekt har påverkan av coronapandemin varit liten, men om läget skulle förvärras kan det troligen bli leveransproblem av vissa byggvaror som då kan orsaka förseningar i genomförandet.

2 Verksamhetsresultat

Statsbidrag:

Stadsbidrag via Naturvårdsverket har sökts för 2020 i projektet för Dagvattenrening Kyrkviksparken på totalt 15,5 mnkr. Ansökan är i två steg: 3,5 mnkr för projektering under 2020, steg två, 12 mnkr för utbyggnaden av anläggningen, kommer senare. Bidragen avser endast dagvattenanläggningen där både kostnader och bidrag delas mellan Nacka Kommun och Nacka vatten och avfall, parken finansieras fullt ut av Nacka kommun. Under året har nämnden fått två beviljade statsbidrag för två trafiksäkerhetsarbeten vid Sjöängsvägen och Ulvsjövägen där en ny gångbana breddades/byggs ut.

Övriga sökta bidrag uppgår till 18,9 miljoner kronor där 7,8 miljoner kronor är beviljade, vilket är något lägre än planeringen inför 2020.

Projekt	Redovisad kostnad	Sökt Bidrag	Beslut	Tidigare utbetalt	Utbetalt 2020	Kommentar
Fosforfällning i Järlasjön	8 000 000	6 000 000	4 000 000		2 500 000	
Inventering av Nackas våtmarker		225 000	225 000			
ordningsställande Mensättra våtmark		2 500 000	1 500 000			
Dagvattenrening kyrkviksparken		3 500 000				
GC Saltsjöbadsvägen etapp 2	7 200 000	3 600 000	1 440 000			
Borgvallaskolan/Utskogens förskola	536 000	278 000				Avslag
Helgessons väg, Tallidens fsk	380 000	204 000				Avslag
Sjöängsvägen	2 305 187	1 152 000	461 037			
Stiltjevägen	855 000	490 000				Avslag
Vintervägen	470 000	258 000				Avslag
Ulvsjövägen	897 506	448 000	179 501			
Duvnäs vägen, ca 60	462 000	244 000				Avslag
Summa	21 105 693	18 899 000	7 805 538	0	2 500 000	

Särskilda uppdrag:

Undersöka möjligheten för etableringen av en privatfinansierad PEP-park eller liknande i

Nacka: De tre PEP-parker som planeras i Sverige byggs i Solna och delfinansieras av Fabergé, en stor fastighetsutvecklare i Solna. En PEP-park bör planeras i ett centralt läge, ex. i den kommande stadsparken, och en etablering av en PEP-park behöver ske i nära samverkan med stadsbyggnadsprocessen eftersom finansieringen behöver ske inom ramen för stadsutvecklingen. Innehållsmässigt öppnade Nacka en PEP-park 2019 i Duvnäs Utskog (Rudsjöparken) som kommunen finansierade med egna medel.

Förbereda reningsinsatser i Järlasjön med så kallade aluminiumfällning när den nya skärbassängen är i drift och återkomma med tidsplan och kostnadsuppskattning samt söka statligt stöd för detta. Natur- och trafiknämnden sökte och erhöll statligt stöd på 4 miljoner kronor och kommunen har tillskjutit 2 miljoner kronor. Fällningen startades i början av augusti och beräknas vara klar i september 2020.

2.1 Maximalt värde för skattepengarna

Inom vägunderhållet har fokus legat på åtgärder efter den årliga vägsbesiktningen; bland annat så har 60 meter vägräcke respektive 30 stycken skyltar bytts ut och 80 stycken potthål lagats. Väglinjemålning har utförts med prioritet för övergångsställen och stopplinjer samt kring skolor. Kvaliteten på sandupptagningen var bättre än normalt, till följd av en mild vinter men även förbättrad samverkan med kommunens avtalsentreprenör. Sandupptagningen för gång- och cykelvägar, parkvägar och trappor fick för första gången högre prioritet än övriga vägar och åtgärdades inom tre veckor, medan övriga vägar åtgärdades inom fem

veckor. En statusbesiktning av all asfalt i vägnätet har genomförts, vilken kommer ligga till grund för de kommande fem årens prioritering av vilka vägytor som renoveras. Resultatet från besiktningen levereras i september.

Bron vid Vattenverksvägen vid Långsjön har renoverats och fått nytt tätskikt och räcke. Rörbron på Saltsjöbadsleden, som förbinder Järta Sjö och Kolbottensjön för kanotister och skridskoåkare, har fått nytt tätskikt och metallrör. I norra Skuru, där Mariedalsbryggan tidigare låg, har en trärappa ersatts med en ny trappa och det har byggts en gabionmur för att förhindra erosion mot havet. Stålunderbyggnaden för strandpromenaden från Nacka strand till Vikdalen har blästrats och målats. På sträckan från Vikdalen till Marinstaden har 27 betongskydd gjutits runt de mest utsatta stålplåarna. Två slänter av bergsskärningen vid tunnelbanans arbetstunnel i Sickla har säkrats med bergbultar och skyddsnät. Ett bullerplank vid Alphyddan har ersatts med ett nytt. Den årliga tvätten av tunnlar och broar, för att skydda betongen mot saltangrepp, är klar. Impregnering har skett av 2000 kvadratmeter betong på broar i kloridutsatta lägen

Natur- och trafiknämnden har tagit över driften och underhållet av Tollareängen och Ältadalen från stadsbyggnadsprocessen.

Skötsel och investeringar genomförs i rätt tid till rätt kostnad.

Upparbetningsgraden i projekten är i tertial 2 uppe i 42%. Målet för 2020 är 70% upparbetningsgrad, vilket förväntas uppnås.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Upparbetningsgrad i investeringsprojekt	60 %	42 %	70 %	

2.2 Bästa utveckling för alla

Inom arbetet med att utveckla kundbemötandet har flera insatser gjorts. Bland annat har checklistor för olika ärendekategorier tagits fram som kundserviceenheten nu använder i sitt arbete när medborgare ringer in till kommunen. Syftet är att ge medborgarna snabba svar och/eller att möjliggöra för kundserviceenheten att skapa kompletta felanmälningar.

Park- och naturdriften tog emot 25 ungdomar som arbetade tre veckor vardera med allt från målning av lekplatser, bullerplank och lusthus, till slyröjning, skrapplockning och bekämpning av invasiva arter.

Kommunen har svarat på en remiss från Trafikförvaltningen i Region Stockholm angående förändringar i buss-, båt- och spårtrafik som föreslås att genomföras i december 2020. Kommunen är positiv till flera delar i förslaget och understryker vikten av en fungerande buss-, båt- och spårtrafik. I yttrandet framfördes flera konkreta förslag på förbättringar.

Kommunen arbetar också för att matcha den regionala cykelplanens mål att andelen resor med cykel i högtrafik ska nå 20 procent, fram till år 2030. Under hösten väntas några större cykelsatsningar påbörjas. Projekten finansieras med investeringsmedel i cykelpaketet.

- Nobel/Sicklastråket (Missing-link 75m) - planerad start - hösten 2020 (ca 1 miljoner kronor)
- Evalundsvägen (breddning gång-och cykelväg) -våren 2021 (ca 7 miljoner kronor)

Bra verksamhet varje dag i samspel med medborgarna.

Kundnöjdheten har minskat något jämfört med det första tertialet (3,1) och ligger nu på helår på 3,0. Skälen till sänkningen behöver analyseras vidare.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Medborgarna nöjda med hanteringen av synpunkter och fel	2,84	3	3,1	

2.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Lekplatserna i Finntorp, Rensättra, Igelboda och Hedvigslund har renoverats och fått ett nytt innehåll och utformning. Lekcontainern framför stadshuset har kompletterats med pingisbord, trädäck, bänkar och bord för att bli Nackas första tillfälliga park ("pop-up park"). Ytterligare en lekcontainer har öppnats i Kyrkviksparken.

Konstgräs har lagts på multisportytan i Hedvigslund och på bollplanen i Tollare. Nya beachvolleyplaner har i samverkan med Hästhagens IF Volleyboll byggts i Hästhagen. Flera badplatser har fått ny skyddsduk och påfyllning av sand. I Vårdgårdsbadet har badbryggan ersatts med en ny brygga.

Skogsvård har slutförts i ytterligare två områden i skogsskötselplanen; en i Velamsund och en vid Serenadvägen i centrala Nacka. Antalet anmälningar om riskträd i reservat har ökat och en tillsyn av riskträd, följt av fällning, har gjorts längst kommunens leder. Stora ekar som fälldes i tunnelbaneprojektet har tagits omhand och omvandlats till bänkar som placerats i Velamsund, framför stadshuset men och på en helt nyskapad rastplats vid Moränvägen med utblick över Järla sjö.

Parkeringen vid norra kyrkogården i Skogsö naturreservat är nu helt iordningsställd och en dispens har sökts för att utöka kapaciteten genom att anlägga en ny parkering vid Skogsömonumentet. En fem kilometer lång slinga genom reservatet har märkts upp med ledmarkeringar och skyltar. I Velamsund har ett ca 100 m långt täckdike på Stora skraddarängen renoverats, en informationsskylt har satts upp vid Knarrnäs och nya bänkar har satts upp längst gångvägen som går från Värmdövägen till reservatet. På Svärdsö har tre nya spänger byggts längst blå slingan och i Nyckelviken har en ny skylt med information och en överblick över reservatet satts upp vid stallet. Eldplatsen vid Skogshyddan, som är välbesökt av skolklasser, har rustats upp.

Inom viltvården har antalet ärenden fördubblats (drygt 100 stycken hittills i år), bland annat har rävskaab ökat. Skydds jakt har genomförts för bäver och vitkindad gås.

Inom arbetet med biologisk mångfald har en spridningsanalys tagits fram för ek- och tall. Den utgör ett underlag för såväl stadsbyggnadsprocessen som driften. Antalet anmälningar för invasiva arter har trefaldigats mot det normala (drygt 300 stycken hittills i år), vilket tros vara en effekt av att fler är hemma och rör sig i naturen till följd av coronapandemin. Alla kända bestånd av jättebjörnlöka (35 stycken) och jättebalsamin (3 stycken) på kommunal mark har bekämpats. En kartläggning av den invasiva arten parkslide har påbörjats och ett tjugotal bestånd har bekämpats med hjälp av sommararbetande ungdomar.

Attraktiva och trygga miljöer/platser som underhålls och utvecklas. Friska sjöar och ett rikt växt- och djurliv

I den årliga undersökningen "årets friluftskommun" tappar Nacka i rankingen 2019 och går från plats 47 till plats 74 av de 231 kommuner som deltog. Det handlar bland annat om att kommunen inte haft någon naturvägledning i form av utställningar, inte genomfört aktiviteter med statlig medfinansiering för

naturvårdssatsningar (så kallade LONA-bidrag) och inte har samverkat över kommungränserna kring friluftsförhållanden. Samtidigt har kommunen under det gångna året jobbat aktivt med att förbättra förutsättningarna för friluftslivet såsom tillskapandet av nya grillplatser, förbättra ledmarkeringar och skyltning, lyfta information kring de olika friluftsområden som finns och även arbetat med medborgardialog för att medborgare ska bli delaktiga i arbetet med friluftslivet. Nämnden föreslår att inte ha undersökningen "årets friluftskommun" som indikator 2021. Detta då flera delar av undersökningen, exempelvis att ha ett kommunalt "naturrum" samt arbeta med naturturism, inte bedöms vara centrala för att skapa ett attraktivt innehåll i kommunens friluftsområden för nackmedborgarna.

Av 90 gjorda badvattenprov fick 100% godkänt. 10 stycken prover fick först statusen "tjänligt med anmärkning", men vid omprov blev alla godkända.

Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2020	Måluppfyllelse 2020
Nacka kommuns ranking i den årliga undersökningen Sveriges friluftskommun. Mål att vara bland de 10% bästa			10%	
Andel godkända badvattenprover	 95 %	100 %	100 %	100 %

2.4 Stark balanserad tillväxt

Nämnden har uppdraget att kontinuerligt tillhandahålla lika många eller fler infartsparkeringsplatser i förhållande till pågående och kommande stadsutveckling. Infartsparkeringsplatser för cykel har utökats på två platser under perioden, men för bil står det tyvärr still. Det är mycket svårt att hitta bra och attraktiva platser i nuläget. Många ytor behövs som upplagsytor eller kostar för mycket att bygga om. De flesta infartsparkeringarna är placerade på kommunens mark som tidigare inte har varit ianspråktagen.

- Totalt antal infartsparkeringsplatser för bil inom kommunen 1:a januari 2020: 1800 stycken
- Totalt antal infartsparkeringsplatser för bil inom kommunen 30:e augusti 2020: 2110 stycken

Antalet cyklister i Nacka håller fortsatt höga nivåer och de fasta mätstationer som återfinns i kommunen visar fortsatt höga resultat. Antalet passager vid Skurubron på Sickla ön uppvisar en ökning i antalet passager på 33% i jämförelse med föregående år för samma period. Minskningen som skett vid mätpunkten Sickla allé/Sickla strand är en följd av byggprojekt och omledningen i området. Under samma period har flera cykelinvesteringsprojekt färdigställts bland annat två cykelparkeringar vid kollektivtrafikpunkterna i Lillängen och Saltsjöbadens C, flera cykelställ vid kommunala stränder, skolor och motionsspår samt ett färdigställande av en tidigare breddning av gång-och cykelväg längs Ektorpsvägen har skett – sträckningen har linjemålats samt uppsättning av skyltning har genomförts.

	2020 T2	2019 T2	Förändring
Sicklavägen	430 875	323 367	+ 33%
Sickla allé/Sickla strand	60 779	75 707	-18%
Järlaleden	101 687	82 365	+23%
Skurubron på Sicklaön	142 214	99 411	+42%

Kommunen jobbar aktivt med trafiksäkerhet och har perioden fram till T2 startat upp och färdigställt flera investeringsprojekt som förlängningar av gång/cykelväg, flytt eller utökat antal övergångsställen samt trafiksäkrat avlämningsplatser för skolbarn. I samband med alla dessa satsningar ser man över både

trygghetsskapande åtgärder som belysning, växtlighet samt kommunaltekniska anläggningar som dagvattenavrinning.

Den nya parkeringsriktlinjen som har antagits i nämnden innebär att kommunen arbetar utifrån prioriterade områden och områden där det finns framkomlighetsproblem. Exempelvis sker säsongsbetonad bevakning på sommaren med till exempel extra bevakning vid badplatser, och på höst/vinter bevakas att vinterväghållningen ska fungera. Övriga områden kontrolleras utifrån inkomna felanmälan. Kommunen genomför en översyn av avtalet med den externa parkeringsentreprenören för att matcha de nya beslutade riktlinjerna för parkeringsövervakningen.

3 Ekonomiskt resultat

Resultatet för Natur- och trafiknämnden för perioden är -176,5 miljoner kronor, vilket är +18,6 miljoner kronor bättre än budget.

Avvikelsen på vinterunderhållet är +13,6 miljoner kronor. Trots brist på snö har kommunen fortfarande kostnader för beredskap. Nästan hälften av den totala budgeten för vinterunderhållet är fasta kostnader.

Den positiva avvikelsen på driftsbudgeten +4,3 miljoner kronor beror mestadels på periodisering av budgeten, där kostnaden kommer senare än förväntat. Kommunen har accepterat ett ersättningsbelopp på 1,8 miljoner kronor för merkostnader natur- och trafiknämnden haft för en fällning av fosfater i Långsjön, till följd av att en avloppsledning från en biltvätt felaktigt kopplats på dagvattenledning och orsakat en algbloomning. Dessa kompenserar för minskade intäkter på parkeringsövervakningen, TA planer och markupplåtelse (-1,8 miljoner kronor)

Den positiva avvikelsen på kapitaltjänsten (+3,5 miljoner kronor) beror på att övertagandet av vissa budgeterade anläggningar från stadsbyggnadsprocessen försenats och kommer ske först under hösten (bland annat Vikingshillsvägen). Nämnden har arbetat med att säkerställa att de tidigare aviserade ökade kapitaltjänstkostnaderna verkligen kommer falla ut år 2020. Några stora projekt såsom Tollare, Kvarnholmen och Orminge har försenats, och överlämnande till nämnden kommer skjutas framåt i tiden.

Den nya helårsprognosen för Natur- och trafiknämnden är -275,9 miljoner kronor, vilket är en total avvikelse på +10 miljoner kronor. Den nya helårsprognosen skiljer sig väsentligt från tertial I, då nämnden aviserade en negativ avvikelse mot budget om -10 miljoner kronor.

Verksamhet, tkr	Ack utfall 2020			Ack budget 2020				Helår budget och prognos 2020		
	Kostnader (-) Intäkter (+)	Utfall intäkter	Utfall kostnader	Utfall netto	Budget intäkter	Budget kostnader	Budget netto	Budget-avvikelse	Budget netto	Prognos netto
Gator, vägar, park & naturvård	15 441	-76 338	-61 101	14 182	-79 594	-65 412	4 311	-98 758	-98 758	0
Kapitaltjänstkostnader	10 690	-89 884	-79 194	10 640	-93 326	-82 686	3 492	-123 755	-122 755	1 000
Vinterunderhåll		-16 322	-16 322		-29 910	-29 910	13 588	-37 817	-26 817	11 000
Nämnd och nämndstöd		-887	-887		-1 137	-1 137	250	-1 705	-1 705	0
Myndighet och huvudmänna		-18 989	-18 989		-15 926	-15 926	-3 063	-23 906	-25 906	-2 000
Summa	26 131	-202 420	-176 493	24 822	-219 893	-195 071	18 578	-285 941	-275 941	10 000

4 Investeringar

Det upparbetade utfallet för nämndens investeringsprojekt är -74 miljoner kronor och årsbudgeten är -178 miljoner kronor. För många av investeringsprojekten kommer de stora kostnaderna in under senare del på året. Den nya prognosen för helåret är -131 miljoner kronor.

Bland de projekt som sänker sina prognoser finns reinvesteringar i lekplatser, Fisksätra trafikplats och Maskiner och Fordon. Prognosen är något höjd för cykelpaketet och trafiksäkerhetsarbeten.

Tabell 1

Ack utfall 2020			Årsbudget 2020			
Utfall inkomster (+)	Utfall utgifter (-)	Utfall netto	Budget inkomster (+)	Budget utgifter (-)	Budget netto	Avvikelse netto
	-74	-74		-178	-178	

Reinvesteringprojekt:

Projekt med högst framdrift hittills under året är Reinvesteringar gatubelysning 2020 (15,3 miljoner kronor), Reinvestering konstruktionsbyggnader 2020 (10,6 miljoner kronor) samt Reinvestering vägnät 2018 och 2019 (4,5+5 miljoner kronor).

Reinvestering vägnät arbetar med tidigare års beviljade medel.

Övriga projekt:

Projekten med högst framdrift hittills under 2020 är Trafiksäkerhetsåtgärder 2020-2021 (6,8 miljoner kronor), Mensättra gång- och cykelbana 2019 (4,3 miljoner kronor) samt Regionala cykelstråket västra Boo (3,8 miljoner kronor)

Arbetet med ordinarie drift och underhåll av kommunens gång- och cykelbanor går enligt plan. Dock behöver framdriften för kommunens cykelinvesteringar öka. Planering pågår för större framtida investeringar samt planering inför uppsättning av skyltvägvisning utifrån tidigare års översyn.

Kommunens samverkan med Trafikverket kring kommande bygge av den nya Skurubron fortskrider enligt plan.

Kommentar

Tabell 2

Ack utfall 2020				Projektbudget 2020			
Projekt	Utfall inkomster (+)	Utfall utgifter (-)	Utfall netto	Budget inkomster (+)	Budget utgifter (-)	Budget netto	Avvikelse netto

Kommentar

Inga avvikelser att rapportera

Tabell 3

Projekt	Utfall 2020					Budget 2020		
	IB	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto	UB	Inkomster (+)	Utgifter (-)	Netto
Reinvestering gatubelysning	-1,3	0	-15,3				-20	
Reinvestering väg	-17,4	0	-9,5				-28	
Reinvestering konstruktionsbyggn	-1,1	0	-10,6				-16	

Kommentar

Kommentar

Reinvestering gatubelysning 2019

Reinvestering sker i alla kommundelar förutom Sickla, i väntan på stadsbyggandet.

Reinvestering vägnät 2018

Reinvestering pågår på Källvägen. projektet samordnas med Nacka Vatten och avfall AB vilket ger stora synergier samt totala kostnadsbesparingar för kommunen. Planerat avslut till årsskiftet 2020/2021.

Reinvestering konstruktionsbyggnad 2020

Reinvesteringar utförs och planeras för olika typer av konstruktioner inom kommunen. Som exempel kan nämnas en bergskärning i Sickla, en rörbro i Stubbsund, strandpromenaden i Nacka strand och vägbroar på Värmdövägen.

Övriga Projekt:Regionalt cykelstråk västra Boo (Budget 34 miljoner kronor)

Utbyggnaden har påbörjats i oktober 2018 i samverkan med Nacka Vatten och avfall AB som byter ut stora delar av ledningsnätet i samband med att nytt cykelstråk byggs ut. Projektet har fått medfinansiering från Naturvårdsverket med 9 miljoner kronor. Cykelbanan kommer färdigställas under 2020. Projektet är en del i att skapa ett regionalt cykelstråk genom hela Nacka mellan Värmdö och Stockholm.

Sickla Bro (Budget 77 miljoner kronor)**Sickla bro Förstudie/Projektering**

Arbetet påbörjats med uppdragsbeskrivning/förfrågningsunderlag. Projektering och genomförande kommer ske inom samverkan med projektet Värmdövägen, vilket möjliggör en bättre trafiklösning vid Sickla bro där nuvarande brokonstruktion är uttjänt. Genomförandet planeras starta 2022 i samband med att trafikförvaltningen stänger av trafiken på saltsjöbanan. Som extra insats har bron extra tillsyn genom återkommande besiktningar på grund av att statusen är mindre bra och att utbyggnaden av tunnelbanan med flera projekts transporter ger en större belastning än vid normaltrafik.

Aktiveringar:

Anläggningar till ett värde om 136 miljoner har hittills aktiverats under 2020. Det är utegym, lekpark, gång- och cykelbana Älgö, två års investering konstruktionsbyggnader, Brantvägen, ombyggnad av Kvarnholmsvägen samt belysning. Projekt under avslut är Nyckelvikens brygga, tillkommande cykelbanor och olika parkprojekt. Dessutom tillkommer tillgångar överlämnade från och via Exploateringsenheten (gåvor).

Tabell 4

Inv per nämnd	Ink 2020	Utg 2020	Nett o 2020	Ink 2021	Utg 2021	Nett o 2021	Ink 2022	Utg 2022	Nett o 2022	Ink 2023	Utg 2023	Netto 2023	Årsprog 2024 => netto	Totalt
Nya inv					-25,3	-25,3					-64,5	-64,5		-89,8
Tillägg för tidigare beslutade inv					-7	-7		-1,5	-1,5					-8,5
Summa tillkommande inv (nya+tillägg)					-32,3	-32,3		-1,5	-1,5		-64,5	-64,5		-98,3
Senast beslutad budget vid T1 2020		-178	-178		-180	-180		-147	-147		-57	-57		-562
Ny inv. budget 2020-2024 och senare		-131	-131		-216	-216		-147	-147		-121	-121		-615
Skillnad ny budget och senast beslutad budget		47	47		-36	-36		0	0		-64	-64		-53

Kommentar

Det finns ingen beslutad budget från T1, beloppen baseras på löpande prognos inför T2 2020

5 Sjukfrånvaro bland nämndens/verksamhetens medarbetare

Nämnden har inte ansvar för personalen som verkar inom nämndens ansvarsområde. Det ansvaret ligger inom kommunstyrelsen.

6 Åtgärdsplan

Åtgärdsplan

Åtgärder för resultat i balans	År / månad	Beslutsdatum	Kostnadsänkning eller intäktsökning, Tkr	Varav personal, tkr	Utfall åtgärder, tkr	När i tid åtgärd fått full effekt	Kommentar

6.1 Kommunövergripande åtgärdsplan

Tabell: Kommunövergripande åtgärder

Åtgärder	Utfall T2 uppskattat tkr	Förväntad effekt 2020 tkr
Generell besparing 5 procent		
Effektivare processer		
Systemrensning och digitalisering		
Konsultprövning		
Att leva som vi lär		
Robust och realistisk genomförandeplanering (exploatering Nacka stad)		

Analys

Natur och trafiknämnden arbetar på flera sätt med målet att vara bland de 10% bästa och de 25% mest kostnadseffektiva.

Generell besparing 5 procent

Nya rutiner har införts för upphandlingar med månatliga avstämningar mellan inköp och enhetschefen för drift offentlig utemiljö där bland annat en tidplan för upphandling av samtliga befintliga avtal går igenom. Alla upphandlingar ska påbörjas i god tid, inkludera omvärldsspaning och ha rätt ambitionsnivå på kostnadsdrivande kvalitetskrav. En insats har gjorts för att se till att berörda medarbetare utbildas i upphandling och kravställan vid nytecknande av avtal. Förvaltningsgruppen gör ett allmänt kostnadsbesparingsarbete som resulterat i olika typer av åtgärder, bland annat görs om klassificeringar av skötselnivån på ytor i parkmark.

Kostnader för planeringsdagar har hållits nere genom att avstå från övernattningar och välja billigare lokaler eller använda kommunens egna lokaler. Coronapandemin har även bidragit till lägre kostnader då planerad kompetensutveckling och konferenser inte har kunnat genomföras, samt mindre antal resor.

Anläggningsgruppen har minskat antal fordon från 3 till 2 och ett arbete är påbörjat med översyn om samverkan kring Natur och trafiknämndens alla fordon.

Effektivare processer

Egenregiverksamheten effektiviseras genom utveckling av effektivare arbetssätt, förbättrad planering och uppföljning samt förtydligade gränssnitt mot andra grupper och enheter. Som en konsekvens kommer ingen återrekrytering ske av vägförvaltarrollen, utan dess arbetsuppgifter delas mellan personal i vägdriftgruppen och vägingenjören i förvaltningsgruppen. Även en roll som verkstadsmekaniker efter en pensionsavgång kommer inte ersättningsrekryteras.

Utifrån de riktlinjer som tas fram gällande parkeringsbevakningen kommer justeringar göras vilket även det troligtvis medför besparingar. Även en utredning kring att införa parkeringsavgifter i Ektorps och Duvnäs pågår.

Robust och realistisk genomförandeplanering

Natur och trafiknämnden har tagit beslut att inte genomföra projektet Älta strandnära park, etapp 2. Investeringsbeslutet från 2014 omfattade 5 miljoner kronor, men då behovet av etapp 2, under rådande ekonomiska omständigheter, inte bedöms vara så stort har projektet avslutats och det finansiella utrymmet lämnats tillbaka.

Konsultprövning

Bygg och Anläggning organiserar sig under 2020 för att kunna möta sitt nya uppdrag att hantera genomförandet i kommunens samtliga investeringsprojekt. Under arbetet har kvalitetssäkring av både tidplaner, kalkyler samt resurshantering påbörjats. För tidplaner pågår arbete med att få fram realistiska tidplaner som möjliggör entreprenader med bättre ekonomisk kontroll och möjlighet att göra vägval av vilken kvalitet som behöver uppnås samt vilka åtgärder som kan skjutas fram i tid för att inte skapa för framtunga projekt. På resurssidan pågår en analys för att få den bästa fördelningen mellan konsultinsatser kontra egenanställd personal, målet är att minska konsultberoendet så lång det är möjligt. (Under 2020 kommer ca 13 konsulter att avslutas). Arbete pågår även med projektstruktur för delprojektet allmänna anläggningar som blir bygg och anläggnings ansvar och där ingår helt digital dokumenthantering samverkan med digitaliseringsenheten pågår.

Att leva som vi lär

Konferenser har varit planerade utan övernattning, men på grund av Coronapandemin har inga konferenser genomförts. Planerade resor har varit med tåg, men även här har Coronapandemin gjort att nästan inga resor genomförts.

7 Intern kontrollplan - statusrapportering

Nämnden har antagit en ny internkontrollplan i februari 2020. Inför antagandet har nämnden gjort en risk och konsekvensanalys inom respektive område, och utifrån denna identifierat kontrollpunkter. Återrapporteringen till nämnden sker i eget ärende tertialvis.

Internkontrollplan

Område	Särskilt identifierad risk	Kontrollpunkt	Kontrollmetod och periodicitet	Ansvarig
Avtals-uppföljning	Kommunen inte får den kvalitet som avtalats/ kostnaderna blir för höga, viten tas inte ut.	Att gällande avtal följs.	Revision av två (2) avtal per tertial.	Enhetschef
Avtalstrohet	Risk att kommunen betalar högre pris än om vi hade låtit genomföra en upphandling.	Kontroll att skäl anges vid direktupphandling.	Inköpsenheten tar tertialvis fram ett underlag.	Enhetschef
Korruption/Jäv	Personlig ekonomisk vinning eller personliga relationer påverkar kommunens kostnader.	Att alla medarbetare får utbildning och informationsinsatser om gällande regler.	Årlig utbildning och information för alla medarbetare.	Enhetschef
Attestrutiner	Att redovisningsreglementet inte följs avseende attest, representation och personliga eller förtroendekänsliga fakturor/utlägg.	Genomgång av betalade fakturor avseende mottagnings- och beslutsattest, bifogade underlag och rutin för attest av personliga eller förtroendekänsliga fakturor/utlägg, har kostnaden anknytning till påskrivna avtal.	Stickprovskontroll en (1) gång per år.	Enhetschef
Avgifter	Att kommunen går miste om intäkter kopplade till markupplåtelse.	Att använd och överenskommen markyta motsvarar upplåten yta.	Stickprovskontroller tre (3) gånger per tertial.	Enhetschef
Anläggnings-status	Väsentliga brister i anläggningar kan leda till olyckor eller allvarliga händelser.	Regelbundna besiktningar och kontroller. Uppdaterade underhållsplaner avseende både kortare och längre sikt.	Periodicitet för besiktningar/kontroller beroende av typ av anläggning. Underhållsplaner uppdateras årligen.	Enhetschef

Redovising Internkontroll

Tertial 2

4

NTN 2020/5

2020-09-04

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/5

Natur- och trafiknämnden

Redovisning Internkontroll Tertial 2

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Muntlig redovisning av internkontrollplan angående avtalstrohet, avgifter och avtalsuppföljning.

Mats Bohman
Trafik och Fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Forsberg
Controller
Controllerenheten

Muntlig Tertial information
Investeringsprojekt Natur och
trafiknämnden

5

NTN 2020/62

2020-09-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/62

Natur- och trafiknämnden

Muntlig Tertial information Investeringsprojekt Natur och trafiknämnden

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

Enheterna ger muntlig information om status för vissa av Natur och trafiknämndens investeringar.

Natur och trafiknämnden Mål och budget 2021-2023

6

NTN 2020/157

2020-09-16

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/157

Natur- och trafiknämnden

Natur och trafiknämnden Mål och budget 2021-2023

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut:

1. Kommunfullmäktige fastställer fokusområden och resultatindikatorer för Natur- och trafiknämnden enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 14 september 2020.
2. Kommunfullmäktige fastställer Natur- och trafiknämndens budgetram för år 2020 till 309,1 miljoner kronor, en ökning 31 miljoner kronor jämfört med kommunstyrelsens beslut, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 14 september 2020.
3. Kommunfullmäktige fastställer Natur- och trafiknämndens investeringar för år 2021 - 2023 enligt bilaga 2 i tjänsteskrivelsen "Investeringsbeslut- och sammanställning 2021 - 2023 Natur- och trafiknämnden" daterad den 14 september 2020.

Sammanfattning av ärendet

I juni 2020 fattade kommunstyrelsen beslut om ekonomiska ramar och budgetdirektiv inför nämndernas arbete med förslag till Mål & Budget 2021 - 2023. Natur- och Trafiknämndens förslag till Mål & Budget 2021 - 2023 återfinns i bilaga 2 till tjänsteskrivelsen. Bilagan innefattar förslag till nämndens fokusområden och resultatindikatorer samt förslag om att budgetramen ska utökas med 31 miljoner kronor i förhållande till vad som fastslogs av kommunstyrelsen i ramärendet. Dessa 31 miljoner kronor är kopplade till kaptialtjänstkostnader som tillfaller nämnden i samband med övertagande av allmänna anläggningar i exploateringsprojekt.

Ärendet

I juni fattade kommunstyrelsen beslut om ekonomiska ramar och budgetdirektiv inför nämndernas arbete med förslag till Mål & Budget 2021–2023. I ramärendet fastslogs att det inte finns ekonomiskt utrymme för volymökningar eller andra typer av uppräknings av nämndernas budgetramar.

Natur- och trafiknämnden har i likhet med de andra nämnderna fått samma ram som för 2020, med undantag för en ramjustering kopplad till nya internhyresmodellen samt justering för internränta. Det kan synas vara en enkel och rak princip men om det ställs i relation vilka volymökningar som nämnderna har inför 2021 så är utmaningen för natur-

och trafiknämnden störst. Skulle förslaget i ramärendet stå sig, vilket nu inte är troligt, skulle det innebära en besparing på cirka 20 %

Nämnden har genomfört ett heldagsseminarium, där två olika besparingsscenarier prövades. I en sammanvägning av besparingsförslagen går nämnden fram med att ramen sänks med 11 miljoner kronor. Det innebär att nämnden tar ansvar för driftskostnader för tillkommande anläggningar inom nuvarande budgetram. Förslaget innebär att visst underhåll skjuts på framtiden och att en allmän besparing sker inom alla områden. Besparingen på 11 miljoner är även ett viktigt första steg i att sänka kostnader för drift av väg och park. Sammantaget innebär nämndens yttrande att nämnden önskar en utökning av sin budgetram motsvarande ökade kapitaltjänstkostnader med 31 miljoner kronor.

Nämnden reviderade inför 2020 fokusområden och indikatorer för att bättre kunna koppla dessa till verksamheten. Inför mål och budget 2021-2023 har endast målvärden korrigerats, samt en indikator tagits bort.

Nämnden har ett gott utgångsläge och goda möjligheter genom att kommunens anläggningar ligger på en hög kvalitetsnivå, är väl underhållna och nackaborna uppskattar dem. Kommunen ligger bland de 10 % bästa när det gäller nöjdhet med väg- och parkunderhåll. Nämnden har god koll på drifts- samt re- och nyinvesteringsverksamheterna. Samtidigt som detta ger möjligheter så finns här stora utmaningar. För att kommunen ska klara drifts- och kapitalkostnader för nya anläggningar måste ambitionsnivåer ses över. Det behövs en ökad differentiering. I vissa fall kan vi ligga kvar på en hög nivå, i flera andra fall behöver vi lägga oss på en lägre men fullt fungerande nivå. Detta kan nackaborna komma att se som en försämring, och att de inte får samma värde för skattepengarna.

Ett annat område där det finns utmaningar är framkomligheten i nackasamhället. Nu är byggandet av staden verkligen igång och kommer så att fortsätta under många år. Här gäller det att arbeta med att ha god framkomlighet och säkerhet vid vägarbeten, samtidigt som kommunikationsinsatserna måste intensifieras. Det gäller både kring enskilda arbeten och kring hur alla arbeten totalt påverkar framkomligheten.

Ekonomiska konsekvenser

Nämndens ram föreslås utökas med 31 miljoner kronor mer än den i ramärendet fastställda budgetramen om 278,4 miljoner kronor.

Konsekvenser för barn

Förslaget till Mål & Budget 2021 - 2023 innebär bland annat en besparing på drift och underhåll gällande allmänna anläggningar, vilket kan komma att märkas i nackasamhället och påverka den yttre miljön barn och unga vistas i.

Handlingar i ärendet

1. Mål och budget Natur- och trafiknämnden 2021 - 2023
2. Investeringsbeslut- och sammanställning 2021 - 2023 Natur- och trafiknämnden

Mats Bohman
Natur- och trafikdirektör
Stadsledningskontoret

Ulrika Forsberg
Controller
Controllerenheten

Mål och budget 2021-2023

Natur- och trafiknämnden

2021

Innehållsförteckning

1	Ansvar och uppgifter	3
2	Kortfattad beskrivning av utgångsläge	4
3	Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2021-2023	5
3.1	Maximalt värde för skattepengarna	5
3.2	Bästa utveckling för alla.....	5
3.3	Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.....	7
3.4	Stark och balanserad tillväxt	8
4	Jämförelser med andra kommuner	9
5	Resursfördelning	11
5.1	Ramärendet	11
5.2	Nämndyttrande.....	11
6	Checkar och avgifter	13
7	Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040	14
8	Särskilda uppdrag	15
9	Motioner	16

I Ansvar och uppgifter

Nämnden ansvarar för funktionen och attraktiviteten av vägar, gator, parker och naturmark med tillhörande kommunägda anläggningar som är tillgängliga för allmänheten. Nämnden ansvarar vidare för parkeringsfrågor och framkomligheten. Nämnden ansvarar också för att skapa ett hållbart utbud av alternativa sätt att förflytta sig genom gång och cykel inom kommunen. I ansvaret ingår även att bygga ut, förvalta och utveckla infartsparkeringar

2 Kortfattad beskrivning av utgångsläge

Utgångsläget för natur- och trafiknämnden är bra. Nämndens drift går med överskott. Det beror till stor del på den milda vintern första halvåret. Drift- och underhållsverksamheten fungerar enligt plan inom alla nämndens ansvarsområden, trots Coronapandemin. Betydligt fler har nyttjat kommunens naturområden, lekplatser och utegym. Re- och nyinvestering går också planenligt och projekten ligger väl mot tid, kostnad och kvalitet. Framkomligheten i nackasamhället är nu en stor fråga. Många stora infrastrukturprojekt såsom nya Skurubron, sprängningar för tunnelbanan, och Orminge centrum, är nu i full gång. Infrastrukturprojekt kommer att pågå under många år framöver. Nämnden arbetar med att framkomligheten och trafiksäkerheten kring arbetsområdena ska vara så bra som möjligt. Samtidigt ökas kommunikationsinsatser i alla kanaler. Den andra stora utmaningen för nämnden är ökade drift- och kapitalkostnader för nya anläggningar. Att dessa kommer är naturligt när kommunen växer, men de kraftigt ökade kostnader som nu kommer är resultatet av beslut som tog för fem till tio år sedan.

3 Nämndens fokusområde och resultatindikatorer 2021-2023

3.1 Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020 T2	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Fokusområde från:
Skötsel och investeringar genomförs i rätt tid till rätt kostnad.	Andel av kommunens totala kostnader	5,6 %		5,5 %	6 %	6,5 %	
	Upparbetningsgrad i investeringsprojekt	60 %	42 %	75 %	80 %	80 %	KF

Arbete för att nå målet

Natur- och trafiknämnden arbetar för att nämndens andel av kommunens kostnader ska bli så låga som möjligt. Den största förändringen jämfört med dagens förutsättningar är omfattningen av nya offentliga anläggningar som byggs och hur dessa finansieras påverkar Natur och trafiknämndens framtida kostnader. Natur- och trafiknämnden arbetar tillsammans med stadsbyggnadsprocessen för att ambitionsnivån för det som byggs i det offentliga rummet blir så kostnadseffektivt som möjligt, även ur framtida drift- och underhållsperspektiv.

I den dagliga driften pågår ett kontinuerligt förbättringsarbete med att utveckla effektiva arbetsätt, hitta rätt ambitionsnivåer och teckna kostnadseffektiva avtal med entreprenörer.

En genomlysning har gjorts av investeringsnivån inom samtliga teknikområden för att identifiera potentiella besparingar. Nivån har sänkts för reinvesteringar vägnät. För att hitta rätt investeringsnivå inom parkverksamheten skjuts investeringsbeslut inom park för år 2023 till nästa års budgetarbete.

Under 2020 har en väsentlig förbättring av upparbetningsgraden (ett mått på hur väl projekt följer den beslutade tidplanen) på investeringar skett. Fokuset på realistiska tidsplaner och framdrift i projekt kommer kvarstå 2021.

3.2 Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Fokusområde från:
Bra verksamhet varje dag i samspel med medborgarna.	Medborgarna nöjda med underhåll och skötsel av gator och vägar (SCB)-mål att vara bland de 10% bästa	2 %		10 %	10 %	10 %	
	Medborgarna nöjda med snöröjning av gång- och cykelvägar (SCB)-mål att vara bland de 10% bästa	11 %		10 %	10 %	10 %	KF
	Medborgarna nöjda med belysningen av gång- och cykelvägar (SCB)-mål att vara bland de 10% bästa	6 %		10 %	10 %	10 %	KF

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Fokusområde från:
	Medborgarna nöjda med hanteringen av synpunkter och fel	2,84	3	3,2	3,3	3,3	KF

Arbete för att nå målet

Under 2021 kommer natur- och trafiknämnden arbeta vidare med att utveckla kundbemötandet för att ge Nackaborna snabba, begripliga och trevliga svar på de cirka 17 000 felanmälningar och synpunkter som inkommer per år. Då nämndens budgetram är oförändrad samtidigt som anläggningar och ytor som ska skötas kommer att öka, kommer nämnden behöva prioritera annorlunda mot tidigare år. Fokus kommer ligga på avhjälpning av allvarliga fel. Andra fel, liksom önskemål från medborgare, kommer utföras i den mån det finns resurser.

Den generella standarden på vägnätet är god. Mindre allvarliga fel, till exempel små beläggningsskador eller lutande trafikskyltar, kan under 2021 behöva skjutas på framtiden. På ett års sikt tros detta inte få någon större påverkan på indikatorn kring "underhåll och skötsel av gator och vägar".

Vinterväghållningen liksom sandupptagningen (sopning och borttagning av grus efter vintern) håller en mycket hög nivå i Nacka. En översyn kommer göras av vinterväghållningen med målsättningen att hitta besparingar, till exempel genom att minska bortforslingen av snö vilket både är kostsamt och ger upphov till koldioxidutsläpp.

Nämnden har ett ambitiöst investeringsprogram för att förnya belysningsnätet som i delar har levt ut sin livslängd och har en hög felfrekvens. Den nuvarande investeringsnivån förväntas behövas under många år framöver. På ett år förnyas cirka 1500 meter av en anläggning på totalt 50 000 meter jordkabel, 1000 meter luftkabel jordförläggas av en anläggning på 10 000 meter luftkabel samtidigt som 1000 av de kvarvarande 11 000 gamla armaturerna byts ut till LED. Även inom belysning kommer felavhjälpningen behöva prioriteras och fokus blir på att upprätthålla en hög trafiksäkerhet. Det innebär till exempel att lampor i korsningar åtgärdas omedelbart medan enskilda lampor på lokalgator åtgärdas när det finns flera på samma sträcka, vilket sänker kostnaden för felavhjälpningen per lampa.

Hur nämndens prioriteringar och ambitionsändringar kommuniceras till medborgarna, kommer vara centralt för medborgarnas förståelse för de ändringar som görs. Stort fokus kommer därför läggas på proaktiv kommunikation och gemensamma budskap. Till exempel är det viktigt med information på hemsidan som man i dialogen med medborgarna inom felanmälan- och synpunktshanteringen kan länka till.

Ett annat prioriterat område för nämnden är framkomlighetsarbetet och då i synnerhet framkomligheten i anslutning till stadsutbyggnadsprojekten. Det kommer innebära höga krav på god samordning och kommunikation för att kommunen ska kunna leverera bra välavvägda TA-planer.

3.3 Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020 T2	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Fokusområde från:
Attraktiva och trygga miljöer/platser som underhålls och utvecklas. Friska sjöar och ett rikt växt- och djurliv	Medborgarna nöjda med skötsel av park och natur (SCB)-mål att vara bland de 10% bästa	21 %		10 %	10 %	10 %	KF
	Andel energismart belysning	29 %	42 %	47 %	52 %	57 %	KF
	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning	63 %		75 %	75 %	75 %	KF
	Andel godkända badvattenprover	95 %	100 %	100 %	100 %	100 %	KF
	Antal åtgärdade områden i skogsskötselplanen			8	12	12	KF

Arbete för att nå målet

Natur- och trafiknämnden har under de senaste åren, med gott resultat, jobbat med att höja nivån inom både park- och naturdriften. På parksidan handlar det om prydliga och välskötta parkmiljöer där en rad nya utegym och hundrastgårdar tillkommit, samtidigt som många lekplatser har renoverats och fått ett nytt innehåll. På natursidan handlar det om att skapa ett attraktivt och tillgängligt innehåll i naturen med grillplatser, vindskydd, väl uppmärkta vandringsleder mm, men även gallring av träd för att skapa ljusa och öppna skogar med hög biologisk mångfald.

Utifrån budgetförutsättningarna kommer det bli nödvändigt med en genomgång av hela verksamheten för att landa i tydliga prioriteringar inför 2021. För att sänka kostnaderna för skötseln av parken kommer en omklassificering av ytor vara nödvändig. Det kan till exempel innebära att gräsmattor klassas om till "högvuxen gräsyta" eller att skötseln tas bort för vissa buskage eller andra ytor. Målsättningen är att utifrån tillgängliga resurser, göra så välvägdade beslut som möjligt som har så liten påverkan som möjligt för medborgare. För att sänka kostnaderna för skötseln av natur, kommer färre områden i skogsskötselplanen att gallras, och målvärdet sänks tillfälligt till 8 stycken istället för 12 för 2021.

Reinvesteringar i belysningsnätet ligger kvar på en hög och oförändrad nivå. Utbytet till mer energisnål LED-armatur kommer fortsätta i oförändrad takt vilket ger minskad elförbrukning och därmed både kostnads- och miljövinster.

På natursidan fortsätter en välfungerande samverkan med skolklasser och föreningar kring skräpplockning. Kommunen antar även en ny avfallsplan under 2021, vilket kan få påverkan på hur kommunen jobbar med bland annat nedskräpningsfrågor.

Med stöd av Naturvårdsverket kommer nämnden och NVOA att göra en omfattande utvärdering av den pilotanläggning för regnbäddars utformning som kommunen byggde 2020. Regnbäddar anläggs i gatuområdet och syftar till att rena dagvattnet från gatan.

Genom badvattenprovtagningen mäts regelbundet bakterieinnehållet i vattnet på de kommunala badplatserna och Nackas badvatten håller en mycket god kvalitet. Under sommarperioden har kommunen förbjudit hundar att vistas på badplatserna och tillhandahåller också toaletter med täta städningsintervall. Nämndens nyckeltal Andel sjöar med god status vad gäller övergödning är kopplat till kommunens miljömål samt agenda 2030.

3.4 Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2019	Utfall 2020	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023	Fokusområde från:
God framkomlighet och hållbart resande	Antalet infartsparkeringsplatser bil ska vara oförändrade eller öka	1 530		1 530	1 530	1 530	KF
	Antal cykel passager Sicklavägen ska öka med 10%	763 317		1 067 000	1 173 700	1 208 080	KF
	Antal infartsparkeringsplatser cykel nära kollektivtrafik	592		800	900	1 000	KF
	Andel resande i kollektivtrafik	35 %		36 %	37 %	38 %	KF

Arbete för att nå målet

Under 2021 kommer Natur- och trafiknämnden lägga ett stort fokus på framkomligheten under byggtid. Utifrån Nacka kommuns framkomlighetsstrategi, parkeringstal och mer konkreta trafikföringsprinciper ska det säkras en så pass effektiv trafik som möjligt på de platser i kommunen där stadsbyggnationen genomförs. Det ska vara enkelt att ta sig fram i Nacka på ett tryggt och säkert sätt.

En övergripande kommunikationsinsats med flera informationsaktiviteter kommer att ges hög prioritet. Syftet är att underlätta reseplanering, skapa acceptans för längre restider och ge förutsättningar att kunna undvika den värsta trängseln, med anledning av den stora mängden trafikpåverkande arbeten som sker nu och under lång tid framöver.

Prioriterad arbetsordning för framkomligheten är fortsatt - gående, cyklister samt kollektivtrafik. Men behovet av framkomlighet rör självfallet också biltrafiken. Utifrån trafikflödesanalyser, analyser av olycksstatistik, synpunkter från medborgare och interna observationer fortsätter ett systematiskt och kontinuerligt arbete med att förbättra den fysiska miljön ur trafiksäkerhets- och framkomlighetssynpunkt.

Fortsatt fokus kommer också ligga på att i kollektivtrafiken nära lägen, att upprätthålla lika många, eller låta anlägga ännu fler, infartsparkeringar för både cykel- och biltrafik. Utöver stadsbyggnadsprojektens ansvar att hitta ersättningsytor inom sina projektområden så ligger det på trafiknämnden att i möjligaste mån låta anlägga nya infartsparkeringar.

De kommande utbyggnadsobjekten för cykeltrafik handlar om breddning och komplettering av befintliga cykelbanor samt ny vägvisning och skyltning allt eftersom infrastrukturprojekt runt om i Nacka färdigställs. I det regionala sammanhanget kan nämnas att utöver indikatorn "antal cykelpassager", så fortgår arbetet med att matcha den regionala cykelplanens mål att andel resor med cykel i högtrafik ska nå 20 %, fram till år 2030.

Att mäta andelen kollektivtrafikresenärer är en relativt omfattande och kostsam mätning som kräver många respondenter för att nå vetenskaplighet. Natur- och trafiknämnden tittar därför främst på och utgår från mätningar på regional nivå bl.a. Trafikförvaltningens årliga undersökning samt regionens resvaneundersökningar som sammanställs vart fjärde år.

4 Jämförelser med andra kommuner

Kommunens resultat vad gäller nöjdhet inom natur- och trafikområdet ligger väl till jämfört med jämförelsekommunerna. Detta grundar sig på frågor i SCB's medborgarundersökning. Totalt sett hamnade kommunen på plats 8 av 139 medverkande kommuner i landet. Kommunen ligger därmed bland de 10 % vad gäller nöjdhet.

Medborgarna nöjda med...	Tyresö	Täby	Danderyd	Nacka	Riket
...belysningen av gång- och cykelvägar i din kommun?	6,8	6,9	6,9	6,7	6,3
...underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar i din kommun?	6,9	6,9	7,1	6,8	6,0
...snöröjning av gång- och cykelvägar i din kommun?	5,9	5,8	6,5	6,1	5,6
...trafiksäkerheten på gång- och cykelvägar i din kommun?	6,6	6,7	6,6	6,2	5,6
...belysningen av gator och vägar i din kommun?	7,0	7,1	7,2	7,0	6,0
...underhåll och skötsel av gator och vägar i din kommun?	6,0	6,3	6,5	6,5	6,0
...snöröjning av gator och vägar i din kommun?	5,9	5,4	6,2	6,2	5,5
...trafiksäkerheten på gator och vägar i din kommun?	6,6	6,7	6,9	6,6	5,9

Om man ser till frågan om att vara bland till 25 % mest kostnadseffektiva så är läget ett annat. I Kolada är kommunens kostnad vad gäller vägunderhåll 2198 kr/innevånare år 2019. 2018 var kostnaden 2503 kr/innevånare. Även om kostnaden sjunkit så ligger kommunen på plats 261 av 290, och är bland de 25 % minst kostnadseffektiva. Vinterunderhållet är en del i kostnaden för vägar, och där ligger Nacka på en hög nivå. Det ska noteras att kommunens kostnad för tunnelbanan även ingår här. Den är på 20 mkr per år och är kostnader för indexuppräknings av kommunens andel av tunnelbaneavtalet. Inom parkområdet är kostnaden 2019 797 kr/innevånare. den har stigit från 2018 då kostnaden var 705 kr/innevånare. Även här är kommunen bland de 25 % minst kostnadseffektiva, med plats 276 av 290.

Kostnad väg- och järnvägsnät, parkering, kr/inv			
	2017	2018	2019
Huddinge	2 041	2 625	2 772
Danderyd	2 001	2 095	2 344
Täby	1 471	2 295	2 340
Nacka	2 371	2 503	2 198
Stockholm	1 804	2 115	2 133
Nykvarn	1 545	1 656	1 977
Södertälje	1 813	1 806	1 960
Sundbyberg	1 282	1 753	1 953
Lidingö	1 749	1 950	1 855
Sigtuna	1 741	1 518	1 801
Järfälla	1 352	1 403	1 755
Salem	1 333	1 468	1 747
Tyresö	1 374	1 608	1 594
Solna	1 515	1 460	1 560
Norrtälje	1 206	1 215	1 491
Upplands-Bro	1 395	1 539	1 469
Österåker	1 185	1 461	1 440
Sollentuna	1 516	1 489	1 425
Upplands Väsby	1 025	1 047	1 287
Vaxholm	1 145	1 242	1 161
Haninge	1 493	1 090	1 159
Vallentuna	1 090	1 099	1 151
Nynäshamn	994	966	950
Värmdö	806	694	923
Ekerö	674	691	877
Botkyrka	373	481	527

Kostnad för parker kr/inv			
	2017	2018	2019
Nacka	713	705	797
Södertälje	376	604	692
Täby	393	477	663
Sigtuna	541	589	643
Nynäshamn	474	567	625
Järfälla	485	546	602
Sundbyberg	563	473	585
Vaxholm	519	480	556
Botkyrka	486	349	522
Lidingö	405	456	507
Stockholm	457	495	504
Danderyd	460	459	476
Haninge	404	410	459
Upplands-Bro	414	419	441
Österåker	449	453	433
Sollentuna	385	413	428
Vallentuna	291	378	392
Huddinge	382	455	361
Norrtälje	431	459	354
Tyresö	199	225	338
Nykvarn	499	505	337
Solna	215	207	334
Ekerö	193	245	216
Salem	362	333	190
Upplands Väsby	163	166	190
Värmdö	102	130	125

Nacka kommun jämfört med övriga kommuner i regionen

En analys av nyckeltalen i Kolada visar att Nacka ligger högt i förhållande till de andra kommunerna i regionen både vad det avser kostnader för drift av vägar, vinterunderhåll och gatubelysning. Vad gäller kostnader för park så ligger kommun högst av kommunerna i regionen.

Kostnad vinterväghållning kommunala bil- och cykelvägar, kr/meter		
	2017	2018
Nacka	67	92
Norrtälje	60	64
Botkyrka		51
Järfälla	32	43
Nykvarn		39
Nynäshamn		37
Österåker	46	28

Driftkostnad gatubelysning, kr/ljuspunkt		
	2017	2018
Järfälla	991	923
Nacka	916	889
Nykvarn		781
Österåker	693	722
Botkyrka		633
Nynäshamn		591
Norrtälje	357	459

Nacka kommun jämfört med övriga kommuner i regionen

Nämnden kommer att driva ett arbete i att se över kostnader, inhämta erfarenheter från andra kommuner och se över ambitionsnivåer i syfte att sänka kostnaderna för driften inom väg och park.

5 Resursfördelning

5.1 Ramärendet

I juni fattade kommunstyrelsen beslut om ekonomiska ramar och budgetdirektiv inför nämndernas arbete med förslag till Mål & Budget 2021–2023. I ramärendet fastslogs att det inte finns ekonomiskt utrymme för volymökningar eller andra typer av uppräknings av nämndernas budgetramar.

Natur- och trafiknämnden har i likhet med de andra nämnderna fått samma ram som för 2020, med undantag för en ramjustering kopplad till nya internhyresmodellen samt justering av internränta. Det kan synas vara en enkel och rak princip men om det ställs i relation vilka volymökningar som nämnderna har inför 2021 så är utmaningen för natur- och trafiknämnden störst. Skulle förslaget i ramärendet stå sig, vilket nu inte är troligt, skulle det innebära en besparing på cirka 20 %

Förslaget till budgetram för nämnden år 2021 är 278,4 miljoner kronor vilket är en minskning med 7,6 miljoner kronor jämfört med 2020. Volymjusteringen är kopplad till minskad internränta för kapitaltjänst, justering för nya hyresmodellen samt en organisationsförändring där anläggningsgruppen nu rapporterar under enheten för bygg och anläggning.

5.2 Nämndyttrande

Arbetet med att ta fram ett förslag till budget för nämnden har varit svårt. Som framgår av nästa stycke så skulle samma budgetram för 2021 som 2020 ha betydande konsekvenser. Därtill har det varit svårt att veta om och hur mycket staten kommer att skjuta till 2021. Detta yttrande ska inte ses som ett definitivt ställningstagande till nämndens budgetram, utan ett underlag för den fortsatta processen.

Nämndens budget för 2020 är på 285 miljoner kronor. Inför 2021 har planeringen varit att kapitaltjänstkostnaderna ökar med 54 miljoner kronor och drift av tillkommande anläggningar med 11 miljoner kronor. En oförändrad ram skulle innebära en besparing på över 20 procent. Nu är det dock så att kapitaltjänstkostnaderna tar en allt större andel av nämndens budget. 2020 går cirka 40 % av budgeten till att betala kapitaltjänsten. Med oförändrad ram 2021 skulle kapitaltjänstkostnaderna ta 60 % av budgeten. Det skulle innebära att hela besparingen skulle få läggas på driften, och det skulle innebära en halvering av denna. Detta är ett scenario som nämnden inte kan gå fram med. Drift och underhåll av kommunens anläggningar skulle försämrats så väsentligt att nackasamhället skulle se slitet ut, skador skulle inte repareras och säkerhetsnivån sänkas. Därtill skulle en halvering av driften inte kunna genomföras inom ett år eftersom merparten av drift- och underhållsverksamheten är upphandlad med fleråriga avtal.

Nämnden har genomfört ett heldagsseminarium där den nagelför alla delar av nämndens driftsbudget. Två alternativ prövades. Det ena var att spara 5 % vilket motsvarar en kostnadssänkning med 7 miljoner kronor och det andra att spara 16 % vilket motsvarar 23 miljoner kronor. Alla förslag till besparingar ställdes mot vilken konsekvens och risk de innebär. I detta ärende redogörs inte för förslagen i detalj. Det blir en fråga i nämndens interbudget. Övergripande kan sägas att en besparing på 5 % kan göras med att hyvla av rakt av. Det blir en något sänkt ambitionsnivå rakt över. Att spara 16 % skulle innebära att man skjuter på underhållsåtgärder, som behöver hämtas hem kommande år. Några exempel på åtgärder är minskad gräsklippning, minska bortforsling av snö och minskad slyröjning.

I en sammanvägning av besparingsförslagen går nämnden fram med att ramen sänks med 11 miljoner kronor. Det innebär att nämnden tar ansvar för drift av tillkommande anläggningar inom nuvarande budgetram. Förslaget innebär att visst underhåll skjuts på framtiden och att en allmän besparing sker inom alla områden. Detaljer redovisas i internbudgeten. Besparingen på 11 miljoner är även ett viktigt första steg i att sänka kostnader för drift av väg och park. I detta arbete är det viktigt att se över kostnaderna i de skötselavtal kommunen har för bland annat parkskötsel och vinterunderhåll. De tre stora naturområden tar också en stor andel av kostnader och här kan en översyn göras. Samtidigt skapar dessa områden och skötsel av dem stort värde för nackborna.

En annan del som nämnden arbetat med är säkerställa att de ökade kapitaltjänstkostnaderna på 54 miljoner kronor som fanns med i ramärendet verkligen kommer att falla ut 2021. Den genomgång som nämnden genomfört ger vid handen att det är snarare 31 miljoner kronor som kommer att falla ut. Skillnaden beror på att projekt försenas och att det tar tid innan de kan lämnas över till nämnden så den tar ansvar för drifts- och kapitalkostnader.

Sammantaget innebär nämndens yttrande att nämnden önskar en utökning av sin budgetram motsvarande ökade kapitaltjänstkostnader med 31 miljoner kronor.

Natur och trafiknämnden har även sänkt den totala sökta investeringsbudgeten från 235 miljoner kronor 2020 till 98 miljoner kronor 2021.

Nämndens resursfördelning, nettoredovisning (tkr)

Verksamhet (tkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020 T2	Förändring/satsning						Budget 2021			Skillnad 2020 och 2021	
				Ramärende		Nämndyttrande		Satsning		Intäkte	Kostnader	Netto	tkr	%
				Ramärende intäkter	Ramärende kostnader	Volym intäkter	Volym kostnader	Satsning intäkter	Satsning kostnader					
Gata, väg, park och natur	-213 912	-222 513	-221 513	0	4 836		-30 778			37 785	-286 240	-248 455	-25 942	12 %
Vinterundehåll	-43 353	-37 817	-26 817	0							-37 817	-37 817	0	0%
Nämnd och nämndstöd	-1 835	-1 705	-1 705		0						-1 705	-1 705	0	0%
Myndigheter och huvudmänna	-25 294	-23 906	-25 906		2741						-21 165	-21 165	2 741	-11 %
Summa	-284 394	-285 941	-275 941	0	7 577	0	-30 778	0	0	37 785	-346 927	-309 142	-23 201	8%

Nämndens resursfördelning, volymredovisning

(Antal) Verksamhet	Volymenhet	Ramärende	Nämndyttrande (Förändring)	Centraljustering	Budget 2021	Kommentar

6 Checkar och avgifter

Inför 2021 föreslås att natur och trafiknämnden införa en årsavgift för nyttoparkering. Avgiften föreslås vara 7000 kronor per år. Under 2020 har försök med nyttoparkeringstillstånd genomförts och utvärderats. Resultatet av försöket har varit övervägande positivt och nästa steg blir att göra tillstånden permanenta mot en avgift.

Övriga avgifter för 2021 föreslås vara oförändrade, det vill säga 1 500 kronor vardera för trafikanordningsplan och schakttillstånd som ger två veckors arbete, därefter kostar det 1 500 kronor per påbörjad vecka. Viten ligger på nivåer mellan 5 000 kronor – 20 000 kronor beroende på förseelse där grövre förseelser även kan utdelas per dag. Nämnden kommer under 2021 att göra en översyn av avgifter och viten kopplat till markupplåtelser som varit oförändrade under en längre tid.

7 Utmaningar och möjligheter – framåtblick 2040

Nämnden har ett gott utgångsläge och goda möjligheter genom att kommunens anläggningar ligger på en hög kvalitetsnivå, är väl underhållna och nackaborna uppskattar dem. Kommunen ligger bland de 10 % bästa när det gäller nöjdhet med väg- och parkunderhåll. Nämnden har god koll på drifts- samt re- och nyinvesteringsverksamheterna. Samtidigt som detta ger möjligheter så finns här stora utmaningar. För att kommunen ska klara drifts- och kapitalkostnader för nya anläggningar måste ambitionsnivåer ses över. Det behövs en ökad differentiering. I vissa fall kan vi ligga kvar på en hög nivå, i flera andra fall behöver vi lägga oss på en lägre men fullt fungerande nivå. Detta kan nackaborna komma att se som en försämring, och att de inte får samma värde för skattepengarna. Den reaktionen lär även komma när nämnden kommer att se över och effektivisera kostnaderna för drift. Här är kommunen bland de 25 % minst kostnadseffektiva. Till del kan driften säker bli effektivare för samma kostnad, men även inom driften handlar det om differentierade ambitionsnivåer och sänkta ambitionsnivåer. Ett annat område där det finns utmaningar är framkomligheten i nackasamhället. Nu är byggandet av staden verkligen igång och kommer så att fortsätta under många år. Här gäller det att arbeta med att ha god framkomlighet och säkerhet vid vägarbeten, samtidigt som kommunikationsinsatserna måste intensifieras. Det gäller både kring enskilda arbeten och kring hur alla arbeten totalt påverkar framkomligheten.

8 Särskilda uppdrag

Natur och trafiknämnden gavs i det beslutade ramärendet följande uppdrag:

Se över möjligheterna att skjuta på nya anläggningar (trottoarer, cykelbanor mm).

En genomlysning har gjorts av natur- och trafiknämndens projektportfölj för att identifiera potentiella besparingar. Nämnden har beslutat att inte genomföra projektet Älta strandnära park, vilket minskar kommunens investeringar med fem miljoner kronor. Även den framtida investeringsnivån för reinvesteringar vägnät har sänkts.

Natur och trafiknämnden har även sänkt den totala sökta investeringsbudgeten från 235 miljoner kronor 2020 till 98 miljoner kronor 2021.

9 Motioner

Inga motioner har remitterats för beredning i mål och budget.

Investeringsbeslut Järla bro

7

NTN 2020/164

2020-09-10

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr NTN 2020/164

Dnr NTN 2020/157

Natur- och trafiknämnden

Investeringsbeslut Järla bro

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsram för renovering av Järla bro på 25,3 miljoner kronor för 2021.

Sammanfattning av ärendet

Järla bro är en konstruktion i centrala Nacka som binder samman Birkaområdet i norr med Järla sjö och Ekudden i söder. Bron spänner över Värmdövägen och Saltsjöbanans spårområde.

Bron har en stor underhållsskuld och är i stort behov av renovering. Pågående stadsplanering har medfört att större reparationsåtgärder har skjutits på framtiden. Konstruktionens tätskikt har en teknisk livslängd på 40 år, tätskiktet är i dag ca 58 år och har således överskridit den tekniska livslängden. Det har gjorts provtagningar som visar på att betongen inte är frysbeständig. Detta medför att konstruktionen är känslig för fuktinträngning. Betongspjälkningar på broöverbyggnadens undersida kan vara en indikation på att fukt har passerat genom broplattan och bidragit till att underkantsarmeringen har börjat korrodera.

Två alternativa lösningar har identifierats. Alternativ A innebär att Nacka kommun renoverar bron i närtid för att återställa dess funktion. Alternativ B innebär att Nacka kommun renoverar och bygger om bron i ett skede i närtid.

Brons skick medför att en renovering behöver prioriteras och genomföras så snart som möjligt. De beräknade kostnaderna för renovering i alternativ A är mindre än hälften av totalkostnaden alternativ B. Ombyggnationen i alternativ B är tänkt att finansieras genom exploateringsbidrag i stadsutvecklingen. I dagsläget finns inga avtal för att finansiera en ombyggnation varför Nacka kommun skulle behöva bekosta ombyggnationen.

Projektering för arbetena har påbörjats. Renoveringen planeras utföras under 2021 och kostnaden uppskattas till 25,3 miljoner kronor.

Ärendet

Järla bro är en konstruktion i centrala Nacka som binder samman Birkaområdet i norr med Järla sjö och Ekudden i söder, se Figur 1. Bron spänner över Värmdövägen och Saltsjöbanans spårområde. Bron är i stort behov av renovering samtidigt som stadsplaneringen i brons närområde är i ett tidigt skede.

Figur 1: Flygfoto (2019) över Järla bro.

Konstruktionens renoveringsbehov

Järla bro färdigställdes 1962 och har en broyta (asfalterad yta) på drygt 2100 m². Under åren har det utförts ett antal reparationsåtgärder på bron men det saknas dokumentation på omfattning och arbetsmetodik. Brons tätskikt har en teknisk livslängd på 40 år, tätskiktet är i dag ca 58 år och har således överskridit den tekniska livslängden. Pågående stadsplanering har medfört att större reparationsåtgärder har skjutits på framtiden. Detta för att minska risken för en förlust för kommunen vid en eventuell ombyggnation av bron efter genomförda åtgärder.

En undersökning från 1992 visade på att brons betong inte är frysbeständig. Detta medför att konstruktionen är känslig för fuktinträngning. Betongspjälkningar på broöverbyggnadens undersida kan vara en indikation på att fukt har passerat genom broplattan och bidragit till att underkantsarmeringen har börjat korrodera. Detta tillsammans med brons totala skadebild gör att konstruktionen är i mycket stort behov av underhåll.

Brons storlek i kombination med skadornas omfattning medför att kostnaden för en renovering bedöms bli hög. Riskerna med en utebliven investering eller försenad

investering har sammanställts i Kapitel "Riskanalys vid utebliven investering eller försenad investering".

Pågående stadsplanering

Sedan 2015 pågår detaljplanering i direkt anslutning till Järla bro med stöd av detaljplaneprogrammet för Centrala Nacka (2015) och kommunens utvecklade strukturplan för Nacka stad (2016). I första hand ska vara enkelt att gå, cykla och åka kollektivt vilket kan innebära att Järlaleden byggs om och utformas som en stadsgata med fullgod bredd för gång- och cykeltrafikanter. Cykelbanorna föreslås bli enkelriktade och rampen ned på Värmdövägen föreslås rivas i samband med att bron breddas.

Föreslagna alternativ för Järla bro

Utifrån problemställningen har två alternativ identifierats för Järla bro vilka beskrivs mer utförligt nedan. Båda alternativen förutsätts utföras i närtid då bron är i behov av renovering.

- Alternativ A – Nacka kommun renoverar Järla bro utan ytterligare åtgärder.
- Alternativ B – Nacka kommun renoverar och bygger om bron i ett skede.

Ett tredje alternativ, alternativ C, att skjuta upp renoveringen för att invänta stadsplaneringen har inte värderats. Risken med att lämna bron utan åtgärder bedöms kunna innebära för allvarliga konsekvenser.

Alternativ A – Nacka kommun renoverar Järla bro utan ytterligare åtgärder

Den befintliga bron renoveras i närtid för att återställa konstruktionen till den tidigare fastställda tekniska nivån. Åtgärderna inkluderar exempelvis omisolering, fog- och kantbalksreparationer, lagerrenovering och betongreparationer.

När detaljplanen för Järla stationsområde norr har vunnit laga kraft och finansiering finns tillgänglig byggs bron om. Enligt preliminär tidplan är det önskvärt att åtgärder genomförs inom 10 år. Tunnelbanans trafikstart planeras till 2030 och då är det önskvärt att bron är färdigställd.

De åtgärder som föreslås är att rampen med tillhörande pelare rivs samt att befintliga gång- och cykelkonsoler rivs ut och ersätts med längre. Ombyggnaden innebär att omfattande återställningsarbeten kommer att krävas av exempelvis armering och tätskikt på överbyggnaden. Dessa arbeten innebär en "sunk cost" då rampen nyligen renoverats och hela brons överbyggnad omisolerats.

Alternativ B – Nacka kommun renoverar och bygger om Järla bro i ett skede

Järla bro byggs om och renoveras i ett samordnat arbete i närtid och i ett skede. Rampen med tillhörande pelare rivs ut och de befintliga gång- och cykelkonsoler rivs ut och ersätts med längre. Utöver detta utförs renoveringsåtgärder såsom omisolering, fog- och kantbalksreparationer, lagerrenovering och betongreparationer.

Sammanvägd bedömning av alternativen

Kostnadsuppskattning för de två alternativen

Kostnadsuppskattningar av de två alternativen presenteras i Tabell 1. Detaljer i kostnadsestimatet presenteras i Bilaga A.

Alternativ A innebär att Nacka kommun renoverar bron i närtid för att återställa dess funktion. Renoveringen planeras att utföras som ett reinvesteringsprojekt inom NTN. Renoveringskostnaden uppskattas till 25,3 mnkr. En ombyggnation som anpassar bron till stadsplaneringen uppskattas kosta 38 mnkr.

Alternativ B innebär att Nacka kommun renoverar och bygger om bron i ett skede i närtid. Denna kostnad uppskattas till cirka 56 mnkr.

Brons skick medför att en renovering behöver prioriteras och genomföras så snart som möjligt. De beräknade kostnaderna för renovering i nutid i alternativ A är mindre än hälften av totalkostnaden för alternativ B.

Ombyggnationen i alternativ B är tänkt att finansieras genom exploateringsbidrag i stadsutvecklingen. I dagsläget finns inga avtal för att finansiera en ombyggnation varför Nacka kommun skulle behöva bekosta ombyggnationen.

Tabell 1: Kostnadsuppskattningar för alternativ A och B.

Alternativ A [mnkr]		Alternativ B [mnkr]	
Renovering i nutid	25,3	Renovering/ombyggnation i ett skede	56
Totalt	25,3	Totalt	56

Diskussion

Enheten föreslår att Järla bro renoveras så snart som praktiskt möjligt för att säkerställa konstruktionens funktion och framtida drift. Det är möjligt att anpassa bron efter stadsplaneringen i framtiden men per idag finns ingen finansiering för en ombyggnation. Brons nuvarande utförande fyller sin funktion. Det finns förbättringsmöjligheter men enheten föreslår att dessa ombyggnationer utförs när det finns ekonomiska förutsättningar för detta.

Järla bro har ett eftersatt underhåll och det är viktigt att ev. renoverings- och ombyggnationsarbeten inte inverkar negativt på andra entreprenader och projekt som det planeras för i Nacka kommun.

Projekteringen för en renovering av Järla bro pågår och enheten föreslår att renoveringen av bron utförs under 2021.

Tillkommande medel, miljoner kronor.

Projektname	Förslag nytt beslut				Ny projektbudget		
	Prio	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Reinvestering Järsla bro	I	0	25,3	25,3	0	25,3	25,3

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor.

Projektname	Årsbudget								
	2020			2021			2022		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Reinvestering Järsla bro	0	0	0	0	25,3	0	0	0	0

Tillkommande årlig kapital- och driftkostnader, miljoner kronor.

Projektname	Tillkommande årlig kapitalkostnad		Tillkommande årlig driftkostnad		Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
	Total årlig kapitalkostnad	Total årlig driftkostnad			
Reinvestering Järsla bro	1,07	1,07	0	0	202112

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för reinvestering i Järsla bro uppskattas till 25,3 miljoner kronor, fördelade på:

- Projektering: 1,0 mnkr
- Byggleddning: 0,7 mnkr
- Övriga kostnader (TA-kostnader): 1,5 mnkr
- Utförande: 22,3 mnkr

En förenklad reinvesteringsskalkyl för Järsla bro redovisas i tabellen nedan.

Förenklad investeringsskalkyl för projektet, miljoner kronor

Reinvestering Järsla bro	2020	2021	2022	2023	2024=>	Totalt
Total investeringssutgift		25,3	0	0		25,3
varav:						0
Extern kostnad för utredning/projektering/köpta tjänster		I				I
Material		24,3				24,3
Intern personalkostnad/nedlagd tid						
Övriga kostnader						
Total investeringssinkomst						
Netto		25,3				25,3

Risicanalys vid utebliven investering eller försenad investering
Bronss skadeutveckling riskerar att accelerera ju längre den står utan åtgärd. Utöver ökade reparationskostnader kan det innebära sociala- och samhällsekonomiska

konsekvenser. Exempelvis mer omfattande trafikomläggningar och längre köer. I förlängningen riskerar brons funktion att påverkas och då kan en nedklassning vara nödvändig. En fullastad SL-buss överskrider axeltrycket för BK2 (bärighetsklass två) varför en reduktion kan påverka framkomligheten för kollektivtrafik. Tunga bergtransporter med anledning av tunnelbaneutbyggnaden är ett annat exempel på trafik som kräver BK1 (bärighetsklass ett).

Konsekvenser av ett eftersatt underhåll kan förenklat beskrivas i följande händelseförlopp:

1. Ökade driftskostnader för eftersatt underhåll, ex. betongskrotning likt den som utfördes hösten 2019, då betongfragment hade fallit ner på Värmdövägen.
2. Kortare tid mellan inspektionsintervall, per idag 3 år mellan huvudinspektioner.
3. Kontrollprogram och/eller särskilda inspektioner.
4. Nedjustering av brons klassning.
5. Trafikavstängning.

Påverkan på annan nämnd

Projektet saknar inverkan på annan nämnd.

Konsekvenser för barn

En renovering enligt alternativ A bedöms inte innebära några konsekvenser för barn. Om bron i framtiden byggs om och breddas kan det innebära bättre framkomlighet och en säkrare trafikmiljö för barn.

Bilagor

Bilaga Kostnadsestimater Järla bro

Fredrik Sandell
 Biträdande enhetschef
 Enheten drift offentlig utemiljö

Johan Ramstedt
 Förvaltare konstruktionsbyggnader
 Enheten drift för offentlig utemiljö

En kostnadsuppskattning för alternativ A presenteras i Tabell 1.

Tabell 1: Kostnadsuppskattning för alternativ A.

Steg	Beskrivning	Kostnad [mnkr]
Renoveringsarbeten som utförs i nutid		
Trappa	Rivning och utbyte.	0,6
Landfästen	Partiell betongreparation av landfästesväggar	0,2
Pelare stöd 7	Betongreparation och förstärkning mot påkörning.	0,6
Tvärbalk stöd 6	Förstärkning tvärkraftskapacitet för att säkerställa Bk 1	2,0
Broplatta undersida	Partiella betongreparationer 100 m ²	0,6
Fogreparation	Byte brofogar, reparation grusskift, lagerpallar och broände	6,5
Lagerrenovering	Byte av samtliga 12 rullager	0,6
Beläggning/tätskikt	Utbyte hela bron. 2100 m ² .	6,3
Ytskydd betongytor	Djupimpregnering med Silan av samtliga betongytor.	1,7
Kantbalkar/Broräcke	Renovering/utbyte inom 10 – 15 år. (10 Mkr)	
Osäkerhet	15 %	3,0
Projektering		1,0
Byggledning		0,7
Övriga kostnader	TA-kostnader	1,5
Kostnad renoveringsarbeten nutid		25,3
Ombyggnation		
Förstärkning av pelarstöd 4-7	Geoteknisk undersökning av pelarstöd 4-7 inklusive korrigerande åtgärder.	4,5
Rivning av östra rampen	Rivning av östra rampen fram till rampens pelarrad vid bron.	3
Breddning av bron på båda sidorna.	Rivning av resterande del av östra rampen med fyra pelare, breddning och reparation/förbättring broplatta, konsoler, kantbalkar och räcken.	20
Beläggning/Tätskikt	Rivning och återställning i samband med förstärkning av broplatta. 460 m ² .	1,8
Osäkerhet	15 %	4,4
Projektering		1,5
Byggledning		1
Övriga kostnader	TA-kostnader	1,5
Kostnad ombyggnation		37,7
Totalt		63

BILAGA A, kostnadsestimater Järta bro

En kostnadsuppskattning för alternativ B presenteras i Tabell 2. Notera att kostnadsuppskattningen exkluderar eventuella åtgärder vid det norra brofästet. De kostnaderna förväntas bäras av exploateringsavtal.

Tabell 2: Kostnadsuppskattning för alternativ B.

Steg	Beskrivning	Kostnad [mnkr]
Förstärkning av pelarstöd 4-7	Geoteknisk undersökning av pelarstöd 4-7 inklusive korrigerande åtgärder.	4,5
Rivning av östra rampen	Rivning av östra rampen fram till rampens pelarrad vid bron.	3
Breddning av bron på båda sidorna.	Rivning av resterande del av östra rampen med fyra pelare, breddning och reparation/förbättring broplatta, konsoler, kantbalkar och räcken.	20
Trappa	Rivning och utbyte	0,6
Landfästen	Partiell betongreparation av landfästesväggar	0,2
Pelare stöd 7	Betongreparation och förstärkning mot påkörning.	0,6
Tvärbalk stöd 6	Förstärkning tvärkraftskapacitet för Bk 1	2,0
Broplatta undersida	Partiella betongreparationer 100 m ²	0,6
Beläggning/Tätskikt	Utbyte hela resterande bron. 1700 m ² .	5,1
Fogreparation	Byte brofogar, reparation grusskift, lagerpallar och broände	6,5
Lagerrenovering	Byte av samtliga 12 rullager	0,6
Ytskydd betongytor	Djupimpregnering med Silan av samtliga betongytor.	1,7
Osäkerhet	15 %	6,7
Projektering		1,5
Byggledning		1
Övriga kostnader	TA-kostnader	1,5
Totalt		56,1

Investeringsbeslut utredning,
systemhandlingsprojektering
och detaljprojektering av
Kyrkviksparken, projekt nr
93100946

8

NTN 2017/242

2019-09-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2017/242
Dnr KFKS 2020/40

Natur- och trafiknämnden

Investeringsbeslut utredning, systemhandlingsprojektering och detaljprojektering av Kyrkviksparken, projekt nr 93100946

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden förslår kommunfullmäktige fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige avsätter 3,5 mnkr till utredning, systemhandlings- och detaljprojektering av Kyrkviksparken.

Sammanfattning av ärendet

En förprojektering av Kyrkviksparken har utförts. Här planeras för en framtida stadsdelsnära park i kombination med dagvattenrening och skyfallsavledning från stora delar av centrala Nacka och Sickla. Kyrkviksparken ligger på en strategiskt viktig plats och utgör en kritisk punkt för framtida utveckling av områdena från Nacka Forum till Finntorp inklusive Värmdövägen. Utvecklingen av parken med dess tillhörande funktioner är en förutsättning för kommande detaljplaners genomförande. Naturvårdsverket har beviljat totalt 15,6 mnkr till Kyrkviksparken fram till december 2023. Investeringskostnaden för projekteringen har beräknats till 3,5 mnkr. Förprojekteringen har kostat 2 mnkr och den totala projekteringskostnaden blir därmed 5,5 mkr.

Ärendet

I Kyrkviksparken planeras för en framtida park i kombination med dagvattenrening och skyfallsavledning. En förprojektering har utförts och kommer att ligga till grund för fortsatt utredning och projektering. Kyrkviksparken behöver ligga i fas med utvecklingen av bl a Värmdövägen, Nya Gatan, skärmbassängen i Kyrkviken och den nya dricksvattenledningen Järsla sjöledning, så att vi kan få ut samordningsvinster i både planering och genomförande.

Medel som beviljats för dagvattenrening inom projektet Nya Gatan har godkänts för flytt till Kyrkviksparken, även Länsstyrelsen har godtagit Kyrkviksparken som kompensationsåtgärd för rening av dagvatten, istället för att bygga Bouleparken. Värmdövägen har förutsatt att allt dagvatten från Nacka Forum kan avledas hit, både i ledning och som ytlig avrinning vid 100-årsregn.

Bidragen från Naturvårdsverket, som avser projektering och utförandet av de dagvattenrelaterade funktionerna, förutsätter att vi kan utföra projektet enligt i ansökan angiven tidplan. Dagvattenanläggningen behöver vara satt i drift senast december 2023,

vilket är slutdatum för dagvattenbidrag från Regeringen. Med detta i åtanke behöver även park och skyfallsdelarna säkerställas och utformas ihop med dagvattenreningen. Investeringskostnaden för park och skyfallsdelarna i projektet har beräknats till 3 mnkr. Nacka vatten och avfall står för de dagvattenrelaterade kostnaderna som utgör huvuddelen av projektet och som inte ingår i den sökta investeringen.

Målet med Kyrkviksparken:

- Rening av dagvatten för att klara EUs Vattendirektiv, dvs miljökvalitetsnormerna och möjliggöra att kommande detaljplaner inom Järlasjöns avrinningsområde kan genomföras och inte upphävas av länsstyrelsen.
- Klara miljökvalitetsnormerna och icke försämringskravet enligt Miljöbalken.
- Krav på rening innan anslutning till skärmbassäng enl. Miljödom.
- Hög reningseffekt enligt det Lokala Åtgärdsprogrammet för Järlasjön – ingår i prioriteringsutredningen, som den andra viktigaste dagvattenanläggningen.
- Skyfallssäkring – avledning från Värmdövägen och skydd av skärmbassäng. Varje detaljplan måste visa på skyfallssäkring enligt PBL. Våra planer förutsätter att Värmdövägen byggs om och att skyfallet dirigeras till Kyrkviksparken. Utformningen ska säkerställa att den ytliga avledningen inte kolliderar med och riskerar att skada skärmbassängen.
- Rekreation och stadsdelsnära park.
- Pedagogiska värden och lekrområden i parken
- Ekologisk koppling nord-sydlig riktning mot Svindersvik

Övergripande tidplan:

- Geo, mät, förorenad mark - utredning höst 2020
- Systemhandling vinter 202/vår 2021 – juni 2021
- Detaljprojektering höst 2021 – juni 2022
- Upphandling utbyggnad höst 2022
- Byggstart vinter 2022/vår 2023 – december 2023

Ekonomiska konsekvenser

Tillkommande medel, miljoner kronor

Projektnamn	Prio	Tidigare beslutad projektbudget		Förslag nytt beslut		Ny projektbudget	
		Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Kyrkviksparken	I	2	2	3,5	3,5	5,5	5,5

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor

Projektnamn	Årsbudget									Årsprgnos		
	2021			2022			2023			2023=>		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Kyrkviksparken	0	2	0	0	1,5	0	0	0	0	0	0	0

Tillkommande årlig kapital- och driftskostnad, tusentals kronor

Projektnamn	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Total årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig driftkostnad	Total årlig driftkostnad	Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
Kyrkviksparken	-190	-190	0	0	202401

Ekonomiska konsekvenser

Förenklad investeringskalkyl för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	Total	2019	2020	2021	2022	2023=>
Total investeringsutgift	0	0	0	2	1,5	0
varav:						
Konsult	0	0	0	1,5	1,2	0
Material	0	0	0	0	0	0
Intern personalkostnad/ nedlagd tid	0	0	0	0,5	0,3	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0	0
Total investeringsinkomst	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	2	1,5	0

Engångsdriftkostnader för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	2019	2020	2021	2022	2023=>	Totalt
Sanering	0	0	0	0	0	0
Rivning	0	0	0	0	0	0
Flyttkostnad	0	0	0	0	0	0
Tillfälliga paviljonger	0	0	0	0	0	0
Evakuering	0	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	0	0	0	0	0	0
Montage	0	0	0	0	0	0
Demontage	0	0	0	0	0	0
Restvärde	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0

Inga engångskostnader har identifierats i samband med projektet

Risakanalys vid utebliven investering eller försenad investering

Om utredning och projektering av Kyrkviksparken inte utförs kan länsstyrelsen komma att stoppa kommande detaljplaner då vi riskerar att inte klara miljökvalitetsnormerna i Järlasjön och kommunen bli återbetalningsskyldig av beviljade medel till Naturvårdsverket. Om skyfallslösningen igenom parken inte planeras och utreds så riskerar vi okontrollerad avledning med skador som följd, bl a på skärmbassängen och bebyggelsen i Sodafabriken.

En ytterligare risk i projektet är kopplad till markägarfrågan. Utformningen av dagvattenanläggningen och den planerade parken är beroende av en överenskommelse med regionens trafikförvaltning om förvärv av mark. Om marken ej kan förvärvas kommer konsekvensen bli en mindre parkyta, men dagvatten funktionerna kan bibehållas.

Alternativa lösningar för investeringen

Ett djupt liggande avsättningsmagasin med pumpning.

Påverkan på annan nämnd

Utformningen av Kyrkviksparken påverkar Miljö och stadsbyggnadsnämnden samt kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott genom kopplingen till projekten; Reningsanläggning i Kyrkviken (skärmbassängen), Detaljplan Sodafabriken, Järlaleden, Värmdövägen etapp 1, 2 och 3 samt upphöjning av Saltsjöbanan.

Kommande beslut

Investeringsbeslut för utbyggnad av park och skyfallsled motsvarande 17 mnkr.

Konsekvenser för barn

Dagvattenparken och planerat lekområde kommer att kunna användas för lek, rekreation och för naturvetenskapliga studier. Här kommer man bland annat att kunna håva trollsländelarver, titta på våtmarksvegetation och lära sig mer om dagvatten och klimatanpassning. Skyfallsvägen kan utformas som en gräsyta/aktivitetsyta som bl a möjliggör bollek.

Peter Skogberg
Enhetschef
Bygg- och anläggning

Agata Wehlin
Dagvatteningenjör
Bygg- och anläggning

Investeringsbeslut om utökad
rambudget för
Saltsjöbadsvägen 2019 Projekt
93101862

9

NTN 2018/176

Natur- och trafiknämnden

Investeringsbeslut om utökad rambudget för Saltsjöbadsvägen 2019 Projekt 93101862

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att utöka investeringsbudget om 4 miljoner kronor för projekt Saltsjöbadsvägen etapp 2.

Kommunfullmäktige beslutar att utöka ramen med 1 miljon kronor för projekt saltsjöbadsvägen etapp 3

Sammanfattning

Målet för investeringen är att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för cyklister och gående längs Saltsjöbadsvägen.

Sträckan är uppdelad i 3 etapper där etapp 2 är den etapp som planeras byggas ut 2020/2021. Etapp 1 skjuts på framtiden. Investeringen kommer att ha positiva effekter för barn och ungdomar som ska till och från Erstavik och de stall som är belägna där samt för övriga medborgare som vill vandra i Erstavik.

I investeringen ingår belysning och gångbana mellan Österviks station och Erstaviksvägen.

Ärendet

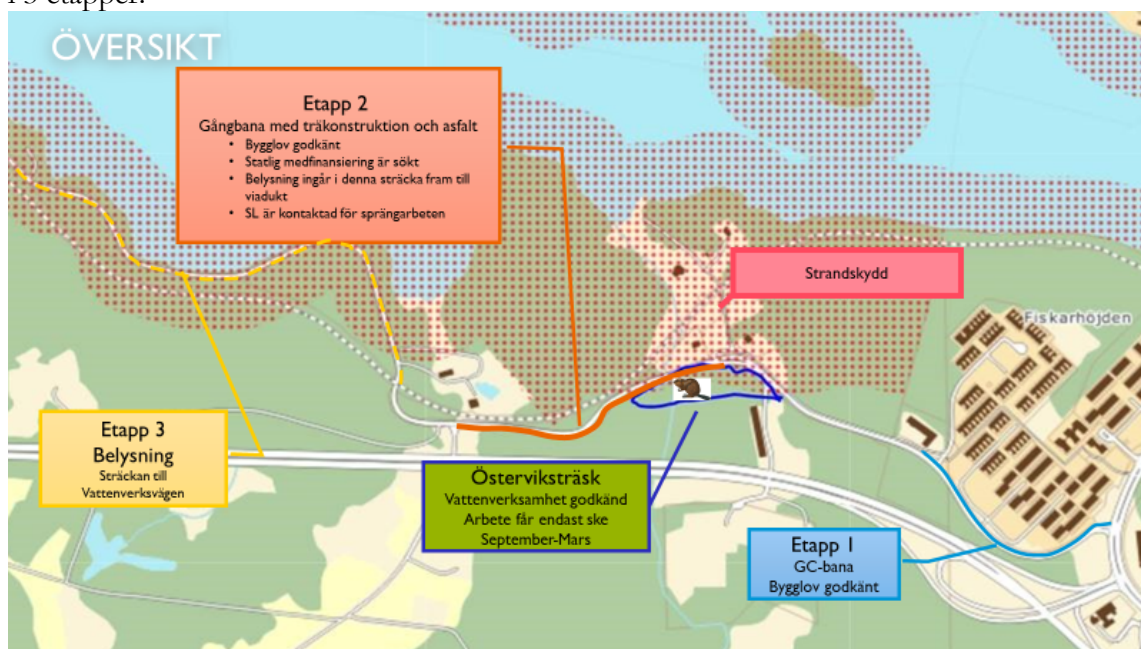
Målet för investeringen är att öka trafiksäkerheten och framkomligheten för cyklister och gående längs Saltsjöbadsvägen. Sträckan är utpekad som regionalt cykelstråk och är av vikt för arbetspendlingen med cykel från Fisksätra och Saltsjöbaden.

Sträckan mellan Östervik och Erstaviksvägen är av vikt för dels de barn och ungdomar som promenerar till ställen dels för övriga medborgare som skall vandra i Erstavik.

Det saknas belysning på stora delar av sträckan samtidigt som motorfordonens hastigheter ofta överstiger tillåten hastighetsbegränsning.

Trafikutredningar har visat att det är svårt att skapa separat och attraktiv gång-och cykelbana på sträckan. Det finns tydliga barriärer som försvårar utbyggnad och det saknas utrymme. En del förbättringar kan emellertid genomföras. Belysning saknas på största delen av Saltsjöbadsvägen och detta är även något kommunen får klagomål och synpunkter på. Belysning på sträckan skulle öka både den faktiska och upplevda säkerheten på sträckan, inte minst under vintertid då många av dygnets timmar är mörka.

De medel som söktes och beslutades om 2018 byggde på en äldre kalkyl och reviderades 2020 och där framkom en något förhöjd kalkyl vilket ledde till att vi har delat upp projektet i 3 etapper.

Etapp 1 gäller sträckan mellan Fisksätravägen och Krabbvägen, denna etapp skjuts upp tills Fisksätra entre projektet startat. Planen är att Fisksättras gc-bana ska knyta an mot Saltsjöbadsvägens gc-bana. Idag cyklar och går de boende genom Fiskarhöjden. Byggstart är planerad till 2020/2021.

Etapp 2 gäller sträckan mellan Östervik och Erstaviksvägen.

Genom åren har det kommit in medborgarförslag och klagomål på sträckan mellan Österviks station och Erstaviksvägen, där stall Compass och stall Drevinge återfinns, pga avsaknad av gångbana och belysning. För de som vill åka kollektivt till stallen är Österviks station den närmaste hållplatsen. Det är endast en gångbana som föreslås eftersom bedömningen är att en smal gång- och cykelbana inte skulle gynna den förbipasserande cykeltrafiken. Med belysning på denna sträcka blir cykelpendlingen säker också. Vid våtmarken föreslås en stål-och träkonstruktion likt den i Svindersvik.

Etapp 3 gäller enbart belysning på sträckan från Erstaviksvägen till Duvnäs. Byggstart höst 2020.

Vi kommer även söka statlig medfinansiering.

Tillkommande medel, miljoner kr

Projekt	Tidigare beslutad projektbudget			Förslag nytt beslut			Ny projektbudget				
	Prio	Inkom	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	
Saltsjöbadsvägen 2019	I	0	-8	-8			-5	-5	0	-13	-13

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor

Projekt	Årsbudget						Årsprgnos				Totalt				
	2020	2021		2022		2023		2024=>		2020-2024=>		Utgifter	Netto		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Saltsjöbadsvägen 2019	0	0	0	-5	-5					0	0	0	0	-5	-5

Tillkommande årlig kapital- och driftkostnader, tusentals kronor

Projektnamn	Totalt årlig			Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig driftkostnad	
Saltsjöbadsvägen 2019	370	370	60	202110

Bedömningen är att driftskostnaderna blir ca 50 000 kronor per år till följd av investeringsprojektet för etapp 2. Uppskattad avskrivningstid är 35 år och kapitaltjänstkostnaden år ett blir 260 000 kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Förenklad investeringskalkyl för Nacka, miljoner kronor

Projekt	Total	2020	2021	2022	2023	2024=>
Total investeringsutgift	-5	0	-5	0	0	0
varav:						
Extern kostnad för utredning/ projektering/ köpta tjänster	-5	0	-4,6	0	0	0
Material	0	0	0	0	0	0
Intern personalkostnad/ nedlagd tid	0	0	-0,4	0	0	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0	0
Total investeringsinkomst	0	0	0	0	0	0
Netto	-5	0	-5	0	0	0

Engångsdriftkostnader för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	2019	2020	2021	2022	2023=>	Totalt
Sanering	0	0	0	0	0	0
Rivning	0	0	0	0	0	0
Flyttkostnad	0	0	0	0	0	0
Tillfälliga paviljonger	0	0	0	0	0	0
Evakuering	0	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	0	0	0	0	0	0
Montage	0	0	0	0	0	0
Demontage	0	0	0	0	0	0
Restvärde	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0

Inga engångskostnader har identifierats i samband med projektet

Riskanalys vid utebliven investering

Gång- och cykeltrafiken är en viktig del av ett långsiktigt och hållbart trafiksystem. Vid en utebliven investering finns risken att andelen gående och cyklister inte ökar i samma takt som är önskvärt.

Konsekvenser för barn

Investeringen kommer att ha positiva effekter för barn och ungdomar som ska till och från Erstavik och de stall som är belägna där. Gångbana mellan Österviks station och Erstavik kommer innebära att barn som kommer med Saltsjöbanan kommer att kunna ta sig säkert till och från stallet. Cykling kommer fortsättningsvis ske i blandtrafik men det kommer att bli säkrare att cykla på sträckan även för barn pga belysning.

Bilagor

Tjusk Investeringsbeslut Saltsjöbadsvägen 2019.docx

Saltsjöbadsvägen_2019-Risker(274182).pdf

Investeringstabeller Saltsjöbadsvägen(274181).xlsx

tjusk Utökad ram Saltsjöbadsvägen 2019(322362).docxInga bilagor

Mats Wester
Gruppchef
Enheten för anläggning

Fredrik Sandell
Enhetschef
Drift utemiljö

Investeringsbeslut
Trafiksäkerhetsarbeten 2023
Natur- och trafiknämnden

10

NTN 2020/218

2020-09-07

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/218

Natur och trafiknämnden

Investeringsbeslut Trafiksäkerhetsarbeten 2023

Natur- och trafiknämnden

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut. Kommunfullmäktige beslutar en investeringsbudget om 4,5 miljoner kronor för projekt Trafiksäkerhetsarbeten 2023.

Sammanfattning av ärendet

Målet för investeringen är att förbättra trafiksäkerheten i kommunen. Genom analys av olycksstatistik, synpunkter från medborgare och interna observationer drivs ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att förbättra den fysiska miljön ur trafiksäkerhetssynpunkt. Det handlar om åtgärder såsom ombyggnader av gång- och cykelvägar, hastighetsreglerande åtgärder i form av refuger, avsmalningar, gupp, ändrade kurvradier etc. I projektet ingår även att ta fram förstudier för framtida större investeringar. Det är viktigt med kontinuitet och systematik i arbetet. En långsiktighet i tilldelning av investeringsmedel är således nödvändig. I dagsläget har trafikenheten beslutade investeringsmedel fram till och med 2022.

Ärendet

Målet för investeringen är att förbättra trafiksäkerheten i kommunen. Genom analys av olycksstatistik, synpunkter från medborgare och interna observationer drivs ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att förbättra den fysiska miljön ur trafiksäkerhetssynpunkt. Det handlar om åtgärder såsom ombyggnader av gång- och cykelvägar, hastighetsreglerande åtgärder i form av refuger, avsmalningar, gupp, ändrade kurvradier etc. I projektet ingår även att ta fram förstudier för framtida större investeringar. Det är viktigt med kontinuitet och systematik i arbetet. En långsiktighet i medelstillsdelningen är således nödvändig för att planera arbetet.

Tillkommande medel, tusentals kronor

Projektnamn	Förslag nytt beslut		Ny projektbudget	
	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Trafiksäkerhetsarbeten 2023	4 500	4 500	4 500	4 500

Förslag nytt beslut, fördelning per år, tusentals kronor

Projektnamn	Årsbudget 2023		Årsprgnos 2024=>	
	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Trafiksäkerhetsarbeten 2023	4 500	4 500	0	0

Tillkommande årlig kapital- och driftkostnader, tusentals kronor

Projektnamn	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Total årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig driftkostnad	Total årlig driftkostnad	Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
Trafiksäkerhetsarbeten 2023	227	227	0	0	2024-01-01

Investeringen bedöms endast ha en marginell inverkan på driftkostnaden. Exempelvis kan kostnader öka på grund av snöröjning av tillkommande trottoarer men också effektiviseras genom exempelvis bättre standarder på gång- och cykelbanor. Uppskattad avskrivningstid är 30 år och kapitaltjänstkostnaden år ett blir 227 000 kronor.

Ekonomiska konsekvenser

I dagsläget har trafikenheten beslutade investeringsmedel fram till och med 2022 och dessa behöver nu kompletteras med nya medel för planåret 2023. Med denna komplettering kommer trafiksäkerhetsinvesteringarna att ligga på totalt 4,5 miljoner kronor för 2022 – helt i linje med dagens beslutade nivåer. Det är viktigt med kontinuitet och systematik i arbetet. En långsiktighet i tilldelning av investeringsmedel är således nödvändig.

Förenklad investeringskalkyl

Förenklad investeringskalkyl för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	Total	2021	2022	2023	2024=>
Total investeringsutgift	4,5	4,5	4,5	4,5	0
varav:					
Extern kostnad för utredning/ projektering/ köpta tjänster	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	0
Material	0	0	0	0	0
Intern personalkostnad/ nedlagd tid	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0
Netto	4,5	4,5	4,5	4,5	0

Risakanalys vid utebliven investering

Utebliven investering kan leda till att de trafikrelaterade olyckorna ökar i kommunen. Det är viktigt att arbetet sker systematiskt och proaktivt för att säkerställa både en god trafik-säkerhet och en upplevd trygghet i trafikmiljön.

Alternativa lösningar för investeringen

Målet för investeringen är att förbättra trafiksäkerheten i kommunen. Arbetet med detta har inga alternativ.

Påverkan på annan nämnd

Från tid till annan kan miljö- och stadsbyggnadsnämnden påverkas men det sker en kontinuerlig avstämning de aktuella enheterna emellan så att cykelinvesteringsprojekten inte inverkar negativt på stadsutvecklingsprojekten och vice versa.

NACKA
KOMMUN

Konsekvenser för barn

Investeringsprojektet riktar sig till stor del mot barn och förbättringar i de trafikmiljöer där barn ofta rör sig.

Handlingar i ärendet

Ulrika Haij
Enhetschef
Trafikenheten

Isabella Delgadillo
Trafikplanerare
Trafikenheten

Reinvestering
konstruktionsbyggnader 2023,
projektnummer 93103251

11

NTN 2020/152

2020-09-08

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2020/40
Dnr NTN 2020/152

Natur- och trafiknämnden

Reinvestering konstruktionsbyggnader 2023, projekt nummer 93103251

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar för reinvestering konstruktionsbyggnader under år 2023 om 20 miljoner kronor.

Sammanfattning av ärendet

Reinvesteringsbehovet i konstruktionsbyggnader för år 2023 uppskattas till 20 miljoner kronor.

Förvaltningen inkluderar aktivt och förebyggande underhåll vilket omfattar reparation och utbyte av väsentliga delar i kommunens bestånd av konstruktionsbyggnader. Syftet är att vidmakthålla den tekniska livslängden och tillståndsvärdet för konstruktionerna samt att reducera risken för person- och saksador.

Ärendet

Enheten drift offentlig utemiljö har utifrån PM ”Drift och underhållsplan 2018-2027 för broar inom Nacka kommun”, se bilaga 1, planerat reinvesteringar i framför allt kommunens brobestånd. Inspektioner, utredningar och inventeringar har identifierat ett underhållsbehov även på andra typer av objekt, såsom exempelvis strandpromenader, trafikbryggor och bergskärningar. Reinvesteringsbehovet för konstruktionsbyggnader för 2023 uppskattas till 20 miljoner kronor.

Syftet med reinvesteringarna är att vidmakthålla funktionen, den tekniska livslängden och tillståndsvärdet för konstruktionsbyggnaderna. Tillståndsvärdet är det värde anläggningarna kan förväntas ha om väl avvägda drift- och underhållsåtgärder har utförts i rätt tid.

För brokonstruktioner innebär reinvesteringståtgärderna exempelvis reparation eller utbyte av kantbalkar, fogar, räcken, ytavlopp, oisolerings av brobaneplattor och rostskydd.

Även reparation och åtgärder av exempelvis stödmurar, bryggor, trappor, strandpromenader och strandskoningar är typiska reinvesteringsarbeten. Säkring av naturliga bergsslänter och schaktade bergskärningar är andra exempel. Reinvesteringsobjekten väljs ut från en detaljerad 5-årsplan som uppdateras årligen. Planen är flexibel för att kunna samordnas med övriga projekt inom kommunen. I planen ingår de objekt som inventerats fram till och med år 2018. Objekt som inventerats efter 2018 kommer succesivt att föras in i underhållsplanen.

Även objekt som är utanför 5-årsplanen underhålls vid behov. Fördelen med ett proaktivt underhåll är att skadorna kan åtgärdas på ett tidigt stadie vilket reducerar risken för nedsatt funktion och/eller personsador. Dessutom är det generellt kostnadseffektivt att fånga upp en skada innan skadeutvecklingen har accelererat.

Tillkommande konstruktionsbyggnader från stadsbyggnads- och exploateringsprojekt arbetas in i underhållsplanen varefter de överlämnas till enheten.

Tidigare års reinvesteringsarbeten har haft ett starkt fokus på broobjekt. I Nacka kommun finns en stor underhållsskuld på andra typer av konstruktioner som behöver renoveras, repareras och underhållas. Omfattande inventeringsarbeten och det faktum att flera typer av objekt har samlats under konstruktionsbyggnader medför ett behov av utökad budget. Exempel på tillkommande objekt visas nedan.

Dalaröbryggan i Saltsjöbaden är en trafikbrygga som trafikeras vår, sommar och höst. Bryggan är i behov av renovering för att säkra dess funktion över tid.

Vårvinterns höga vattenstånd orsakade skador längs kommunens kuststräckor. En av de populära strandpromenaderna i Saltsjöbaden drabbades av erosionsskador som över tid bedöms kräva en justering och reinvestering i bryggkonstruktionen. Under våren inträffade dessvärre en fallolycka med en äldre person som föll på platsen. Exempel på preventiva åtgärder kan vara bygget av en strandskoning alternativt en förlängning av träöverbygganden över det mest utsatta området.

Ett medborgarförslag rörande promenadstråk kring Järsla sjö aktualiserade behovet av reinvesteringar i kommunens trappbestånd. Exempel en trappa vid Järsla sjö vars funktion idag är undermålig och trappan behöver rivas och ersättas med en ny konstruktion.

Under 2019 och 2020 har det utförts två stora bergsäkringsarbeten i kommunen. Nacka kommun har en stor underhållsskuld rörande våra bergskärningar och det är önskvärt med ett tidsstyrt underhåll för att reducera risken för olyckor. Bergskärningen i Eriksvik åtgärdades efter en medborgaranmälan om blockutfall på cykelbanan.

Vid Vår gård i Saltsjöbaden återfinns en av kommunens kallmurar som vetter mot kustlinjen. Kombinationen av urspolning av material och trafik nära murkrön har medfört sättningar i mur och överyta. För att reducera risken att muren kalvar ut behöver den plockas ner och byggas upp på nytt. Den kan med fördel kompletteras med

bakåtförankring för bästa beständighet över tid. Om det är möjligt att förhindra trafiklast nära murkrön är det även gynnsamt för kallmurarnas långsiktiga stabilitet.

Tillkommande medel, miljoner kronor

Projekt	Prio	Förslag nytt beslut		Ny projektbudget	
		Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Reinvestering konstruktionsbyggnader	Mkt angelägen	20	20	20	20

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor

Projektnamn	Årsbudget								Årsprognos	
	2020		2021		2022		2023		2024=>	
	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Reinvestering konstruktionsbyggnader	0	0	0	0	0	0	20	20	0	0

Reinvesteringsarbetet innebär inga ökade driftkostnader. Att hålla konstruktionsbyggnadsbeståndet i gott skick kan på sikt sänka driftkostnaderna.

Tillkommande kapital- och övriga driftkostnader, miljoner kronor

Projektnamn	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Total årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig driftkostnad	Total årlig driftkostnad	Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
Reinvestering konstruktionsbyggnader	0,8	0,8	0	0	202401

Ekonomiska konsekvenser

Förenklad investeringskalkyl för projektet, miljoner kronor

Projekt	Total	2020	2021	2022	2023	2024=>
Total investeringsutgift	20	0	0	0	20	0
varav:						
Extern kostnad för utredning/ projektering/ köpta tjänster	20	0	0	0	20	0
Material	0	0	0	0	0	0
Intern personalkostnad/ nedlagd tid	0	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	0	0	0	0	0	0
Total investeringsinkomst	0	0	0	0	0	0
Netto	20	0	0	0	20	0

Engångsdriftkostnader för projektet, miljoner kronor

Projekt	2020	2021	2022	2023	2024=>
Sanering	0	0	0	0	0
Rivning	0	0	0	0	0
Flyttkostnad	0	0	0	0	0
Tillfälliga paviljonger	0	0	0	0	0
Evakuering	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	0	0	0	0	0
Montage	0	0	0	0	0
Demontage	0	0	0	0	0
Restvärde	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0

Risakanalys vid utebliven investering eller försenad investering

- Reducerad livslängd och tillståndsvärden för konstruktionsbyggnaderna.
- Ökad risk för person- och saksador orsakade av brister på allmänna anläggningar.
- Ökad kostnad och tidsåtgång för reparation av långt utvecklade skador.
- Ökad miljöpåverkan vid mer omfattande betongreparationer.
- Ökade trafikstörningar och eventuell avstängning av anläggningar.

Alternativa lösningar för investeringen

Alternativa lösningar utreds från fall till fall under projektering av det aktuella reinvesteringsobjektet.

Påverkan på annan nämnd

Projektet saknar påverkan på annan nämnd.

Konsekvenser för barn

Med förebyggande underhåll minimeras risken för funktionsbrister som kan vara orsaken till exempelvis trafikolyckor. Barn är som gång- och cykeltrafikanter särskilt utsatta för snubbling, ras och fall.

Bilagor

Bilaga 1: ”Drift- och underhållsplan 2018-2027 för broar inom Nacka kommun”

Fredrik Sandell

Biträdande enhetschef

Enheten för drift offentlig utemiljö

Johan Ramstedt

Förvaltare konstruktionsbyggnader

Enheten för drift offentlig utemiljö

Rapportnummer: 225679

Drift- och underhållsplan 2018-2027 för broar inom Nacka Kommun

BETONG & STÅLTEKNIK I STOCKHOLM AB

Andreas Nyberg

Fredrik Hansson

1 Innehåll

1	Innehåll	2
2	Uppdrag	3
2.1	Underlag	3
2.2	Allmänt	3
3	Konstruktionstyper	3
4	Konstruktionsyta	4
4.1	Åldersprofil på samtliga konstruktioner	4
5	Broyta	5
5.1	Återanskaffningsvärde brobestånd	5
5.2	Återanskaffningsvärde som underlag för underhållsbudget	5
6	Skadeområden	5
6.1	Brobanepplattor	6
6.1.1	Skador på brobanepplattor	6
6.1.2	Brobanepplattor från olika epoker	6
6.1.3	Fönsterundersökningar på broar	7
6.1.4	Bedömning av tätskikt på broanor	7
6.1.5	Uppskattad status på tätskiktet	8
6.1.6	Möjligheterna med en fönsterundersökning	9
6.1.7	Kostnader för tätskiktsbyte	9
6.2	Kantbalkar	10
6.2.1	Reparation av kantbalkar	11
6.3	Fenomenet karbonatisering	11
7	Kostnader per år	12
8	Underhållsarbete	13
9	Bedömning och råd	13

2 Uppdrag

BETONG & STÅLTEKNIK i Stockholm, har på uppdrag av Nacka kommun, drift- och underhållsavdelningen, sammanställt en drift- och underhållsplan för broar inom Nacka kommun för åren 2018 - 2027.

2.1 Underlag

Underlaget för drift- och underhållsplanen utgörs av:

- Inspektioner.
- Ritningar samt övrig brodokumentation så som utredningar och stålrevisioner inlagda i BaTman.
- Erfarenhet från tidigare år angående reparationer, planeringar och underhållsåtgärder.

2.2 Allmänt

Drift- och underhållsplanen är ett dokument som visar vilket underhållsbehov Nacka kommun har för gatubroar, gång- och cykelbroar (GC-broar), gång- och cykeltunnlar (GC-tunnlar) samt järnvägsbroar åren 2018-2027. Planen är att betrakta som ett hjälpmedel då man bestämmer storleken på en underhållsbudget. Drift- och underhållsplaner för broar ger också en indikation på om det finns ett eftersatt underhåll, vilket även kan beskrivas som en kapitalförstöring.

Det finns anledning att understryka att en drift- och underhållsplan inte ger en definitiv bild av underhållsbehovet. För att bestämma vilket behov av underhåll som finns hos enskilda byggnadsverk behöver alltid undersökningar av material samt en bedömning av andra objektdata genomföras.

3 Konstruktionstyper

Nackas broar har delats in i tre olika typer, se tabell 1. Notera att nedanstående yta är ungefärlig konstruktionsyta och inte broyta.

Konstruktionstyp	Antal	Konstruktionsyta (m ²)
Vägbro	86	
Spårbroar	3	
GC-broar	28	
Totalt	117	40 887

Tabell 1, antal broar och total ungefärlig konstruktionsyta.

Övriga konstruktioner kan ses i tabell 2.

Konstruktionstyp	Antal
Kaj/brygga	17
Tunnlar	7
Stödkonstruktioner	153
Strandpromenader	12

Tabell 2, övriga konstruktioner i Nacka.

4 Konstruktionsyta

Nacka kommun är en växande kommun. Stora områden exploateras så som Kvarnholmen, Finnboda varv, Danviksstrand osv. Även tunnelbanans utbyggnad har stor inverkan på byggandet av bostäder mm. Detta betyder att nya kajer, stödmurar och andra anläggningar byggs. Byggnadsverken överläts till kommunen och i förlängningen kommer dessa behöva underhållas.

Nacka har även ett stort antal befintliga objekt som saknar ritningar och information gällande byggår. På grund av dessa samt de framtida tillkommande objekten är en underhållsbudget svår att bedöma. Följande rapport utgår från det kända underhållsbehovet.

4.1 Åldersprofil på samtliga konstruktioner

Nacka kommuns totala yta av registrerade konstruktioner (där yta och byggår är känt) är ca 53 650 kvm fördelat på 169 objekt, se diagram 1. Utöver detta finns det 137 st objekt registrerade som inte har någon uppmätt yta och/eller fastställt byggår. Nästan alla av dessa objekt är stödmurar, strandpromenader, strandskoningar, bryggor eller bullerskärmar. Objekt utan årtal eller yta är ej med i diagrammet nedan.

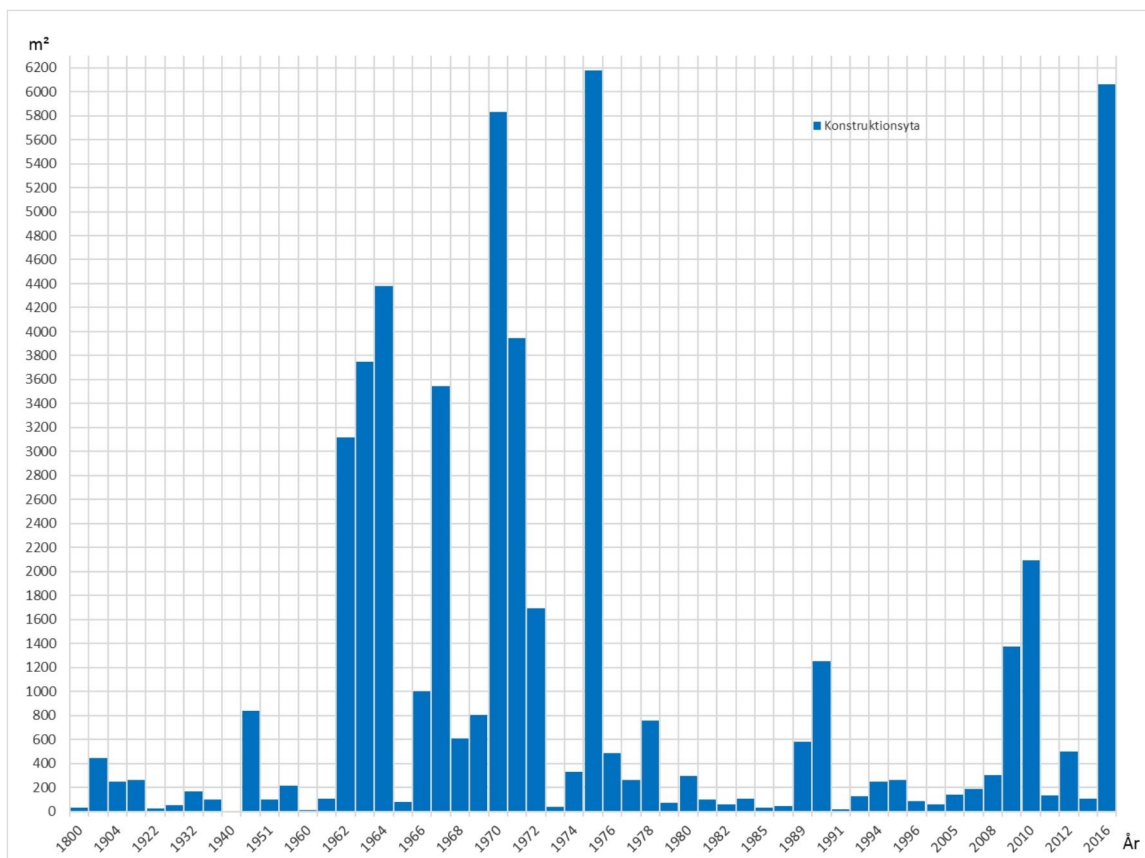

Diagram 1, total konstruktionsyta för anläggningar i Nacka kommun

70% (36 997 kvm) av den totala konstruktionsytan byggdes mellan år 1960 och 1979. De flesta av dessa konstruktioner, vilket är broar, är idag behov av reparation. Diagram 2 nedan visar den totala konstruktionsytan och dess ökning över åren.

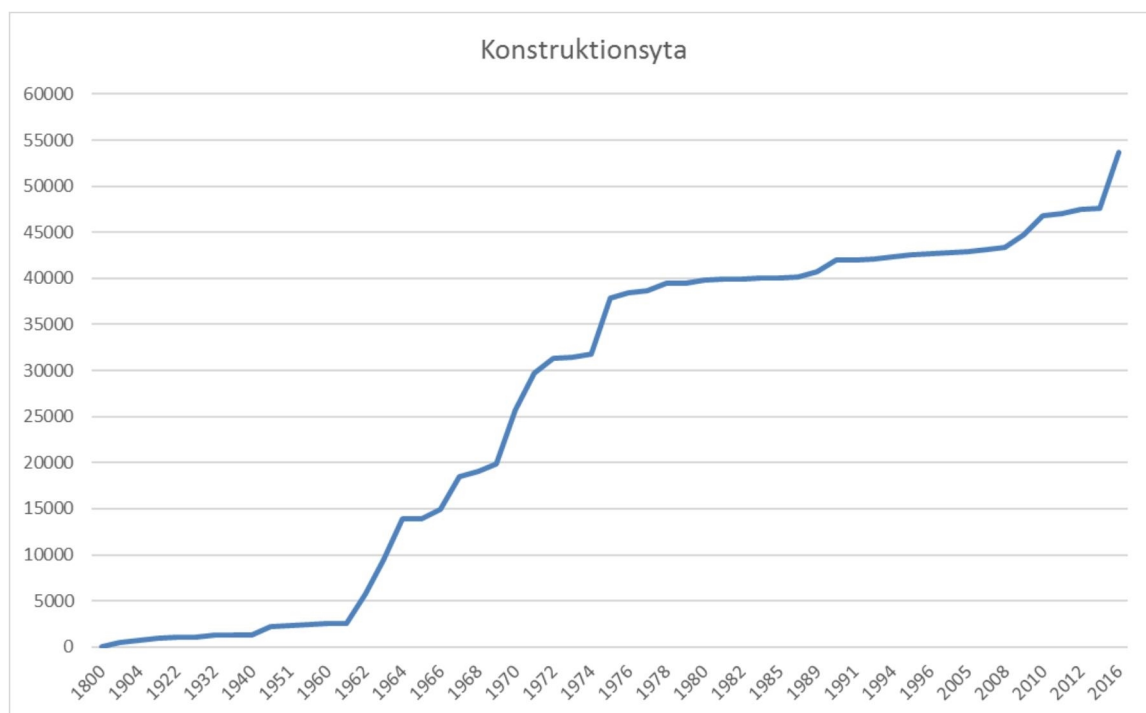

Diagram 2. Broyta i m² och dess ökning över tiden i Nacka kommun

5 Broyta

Den totala broytan som är registrerad i BaTman är 37 483 kvm. Detta motsvarar ca 70 % av den totala konstruktionsytan.

5.1 Återanskaffningsvärde brobestånd

Det totala återanskaffningsvärdet för Nacka kommuns totala brobestånd (37 483 kvm) bedöms till cirka 1 125 Mkr.

5.2 Återanskaffningsvärde som underlag för underhållsbudget

Ett riktvärde för underhållskostnaden är att den motsvarar 1-1,5 % av återanskaffningsvärdet per år. För Nacka kommun skulle det motsvara cirka 11,2-16,8 Mkr per år.

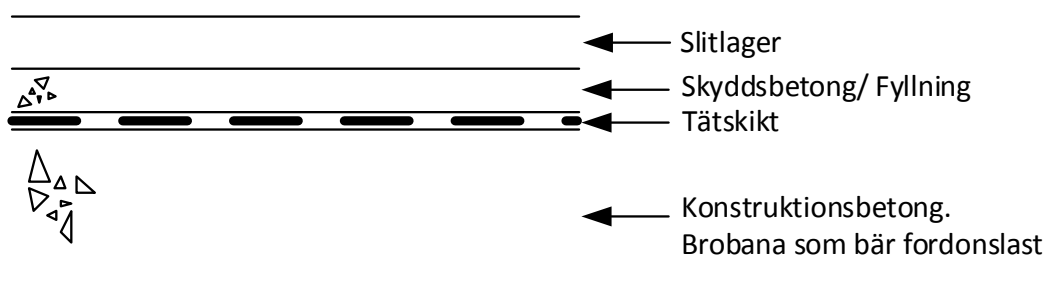
6 Skadeområden

Nedan följer en kort beskrivning av de skadeområden som orsakar de största underhållskostnaderna på broar. Bygghelarna som drabbas är brobaneplattor och kantbalkar. Därefter följer en bedömning av underhållsbehovet för samtliga större skadeområden på broar i Nacka kommun.

6.1 Brobaneplattor

Nästan alla broar har en brobaneplatta av betong oberoende av om underliggande bärande konstruktion är av stål (balkar) eller betong. Tjockare brobaneplattor är i sig självbärande utan separata balkar på undersidan.

Brobaneplattan av betong skyddas av ett tätskikt. Tätskiktet skyddas av en skyddsbetong eller fyllning av något slag med ovanpåliggande slitlager bestående av en asfaltbeläggning, se figur 1.

Figur 1. Principen för uppbyggnad av en trafikerad brobana.

6.1.1 Skador på brobaneplattor

Det är av avgörande betydelse för brobanans beständighet att tätskiktet fungerar och att vatten som har trängt ned till tätskiktet leds bort via grundavlopp. Om tätskiktet inte är tätt kan brobaneplattans överyta utsättas för salt- och frostangrepp. Skadorna kan vara svåra att upptäcka då de är dolda under beläggningen.

Normalt fryser skyddsbetongen sönder först, varvid beläggningen spricker och potthål uppstår. Potthål är ett första tydligt varningstecken. I nästa steg riskerar tätskiktet att punkteras och då angrips brobanan av salt och frost.

Tätskikt åldras och förlorar dessutom sin förmåga att klara av rörelser i underlaget. Det här kan också bidra till att det uppstår hål i tätskiktet.

6.1.2 Brobaneplattor från olika epoker

Broar byggda **före 1965** hade ingen luftporbildare tillsatt i konstruktionsbetongen. Dessa broar får i regel en betydligt snabbare skadeutveckling orsakad av vägsalt och frost jämfört med broar byggda efter 1965. Anledningen är att ett finfördelat luftporsystem som upptar cirka 5-6 % av den hårdnade betongens volym väsentligt bidrar till att betongen kan motstå angrepp som orsakas av frystande vatten.

På broar byggda eller reparerade **före 1975** skyddades tätskiktet av en skyddsbetong.

Efter 1975 försågs brobaneplattor i stället med ett tätskikt av gjutasfalt och på tätskiktet lades en tät beläggning.

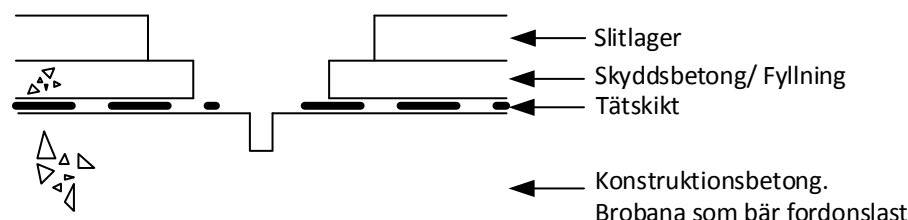
I dag förses brobaneplattor med bitumenmatta som eventuellt kompletteras med ett lager gjutasfalt. Ett lager av fiberarmerad skyddsbetong är ett utförande som återigen har börjat användas. Även slitbetong av fiberbetong direkt på

konstruktionsbetongen förekommer, men utförandet innebär att man tillämpar en ganska avancerad betongteknik vilket kan kräva en lång byggtid.

Erfarenheterna visar att i praktiken krävs ett byte av tätskikt på brobaneplasser som saknar luftporbildande medel i betongen efter 30-40 år. För broar med luftporbildande medel i betongen krävs ett byte av tätskiktet efter cirka 40-50 år. Detta på grund av att konstruktionsbetong med luftporbildande medel klarar eventuellt läckage bättre än betong utan luftporbildande medel.

6.1.3 Fönsterundersökningar på broar

För att kunna bedöma brobaneplassernas och ovanpåliggande skyddslagers status kan en så kallad fönsterundersökning göras. Fönsterundersökningen innebär att provytor med en storlek på mellan 0,3 x 0,3 till 1 x 1 m (fönster) öppnas i brobaneplassens beläggning med successiv minskning av öppningen i underliggande lager ned till brobanan (konstruktionsbetongen), se figur 2.

Figur 2. Principen för fönsterundersökningar. Allra längs ner borrar man ur en borrhärna med diametern 50-100 mm ur brobanan.

De olika lagren uppmäts, provbitar okulärgranskas och bedöms. Materialprover tas ur konstruktionsbetongen för bestämning av kloridinhåll (klorider finns i vägsalt) och vid behov görs en så kallad tunnslipsundersökning i mikroskop för bestämning av betongens sammansättning och för bestämning av egenskaper som inte syns utan optiska hjälpmedel. Tätskiktetsmaterial kan testas i laboratorium för att fastställa vilka förutsättningarna är för att det skall fungera. Proverna ger svar på om tätskiktet har åldrats.

I stället för en fönsterundersökning kan en borrhärna tas genom de olika lagren för statusbedömning. Mängden material blir då för liten för provning av tätskikt om man inte tar ett flertal prover.

Nacka kommun har genomfört några av den här typen av undersökningar.

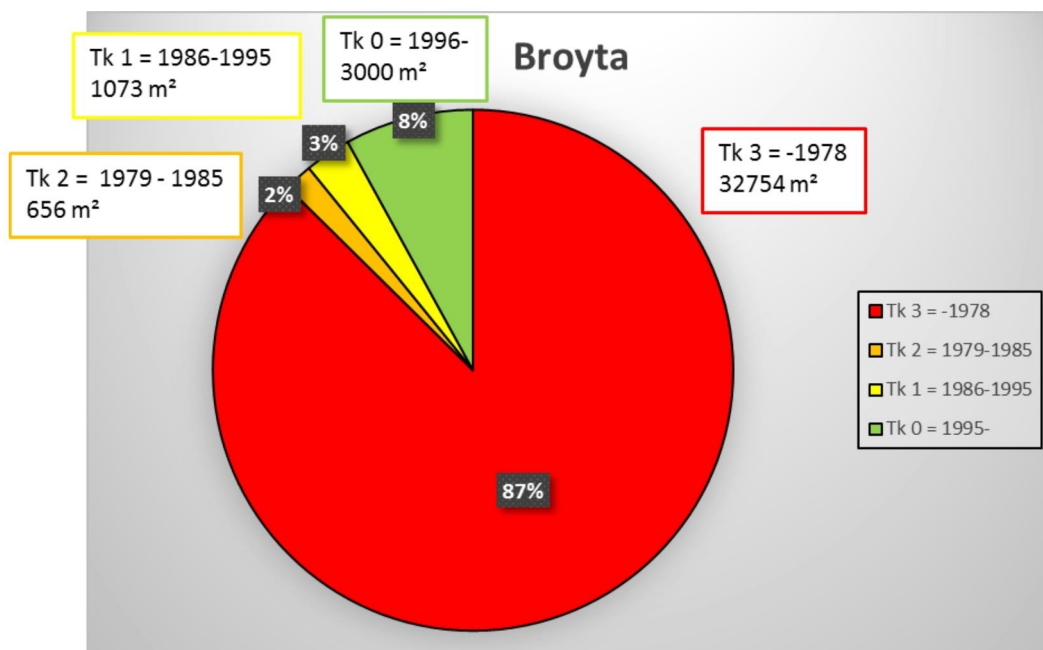
6.1.4 Bedömning av tätskikt på brobanor

Tätskikt på brobaneplasserna kan även utifrån ålder grovt bedömas enligt följande:

Ålder	Tillståndsklass (Tk)	Bedömning
-1978	Tk 3	Omedelbar åtgärd
1978-1985	Tk 2	Åtgärd inom 5 år
1986-1995	Tk 1	Åtgärd inom 10 år
1996-	Tk 0	Ingen åtgärd

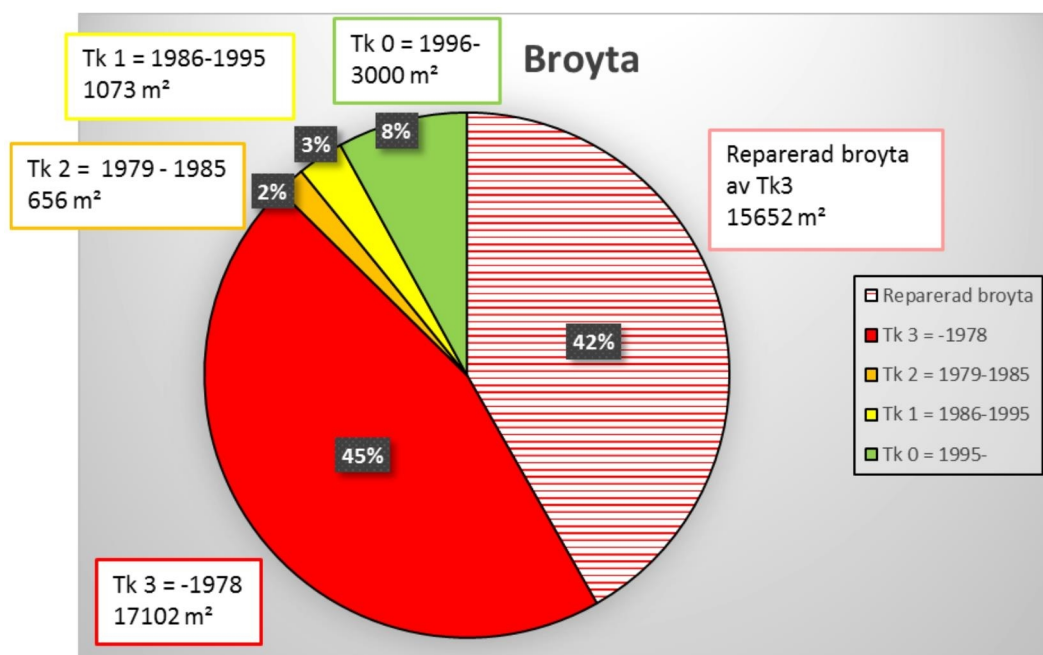
6.1.5 Uppskattad status på tätskiktet

Inom Nacka kommun fördelar sig statusen för tätskiktet på broar av betong enligt följande, se figur 3: Här har vi dock inte tagit hänsyn till den yta som Nacka har reparerat.

Figur 3. Fördelning av broytan i Nacka kommun på olika tillståndsklasser.

Av den yta som har bedömningen Tk3 har Nacka reparerat en betydande mängd, se figur 4. Det finns dock en stor mängd yta kvar att reparera. Ca 45% av broarnas tätskikt har fortfarande bedömningen Tk3.

Figur 4. Reparerad broyta av den yta bedömd som Tk3.

6.1.6 Möjligheterna med en fönsterundersökning

Ett exempel på hur en fönsterundersökning kan fungera ges nedan:

Inom en snar framtid bör bro X förses med ett nytt tätskikt. Eventuellt kan en begränsad provtagning i form av fönsterundersökningar skjuta ett tätskiktsbyte på framtiden.

Kostnaden för ett tätskiktsbyte bedöms i exemplet till ca 3 000 kr/m² exkl moms, vilket innebär en kostnad på ca 2,4 miljoner kronor. Kostnaden för fönsterundersökningar bedöms till cirka 50 000 kronor. Skulle fönsterundersökningarna visa att byte av tätskikt kan skjutas på framtiden, ger det med en kalkylränta på 4 % en årlig minskad kapitalkostnad på 100 000 kronor under år ett.

En fönsterundersökning som visar att en renovering av tätskikt kan vänta i ytterligare fem år är en undersökning vars kostnad kan försvaras. En provning som indikerar att tätskiktet behöver bytas innebär att väghållaren också har fått fram värdefull kunskap om bron.

6.1.7 Kostnader för tätskiktsbyte

Som exempel på eskalerande kostnad samt skadeomfattning kan tätskikt på broar begrundas.

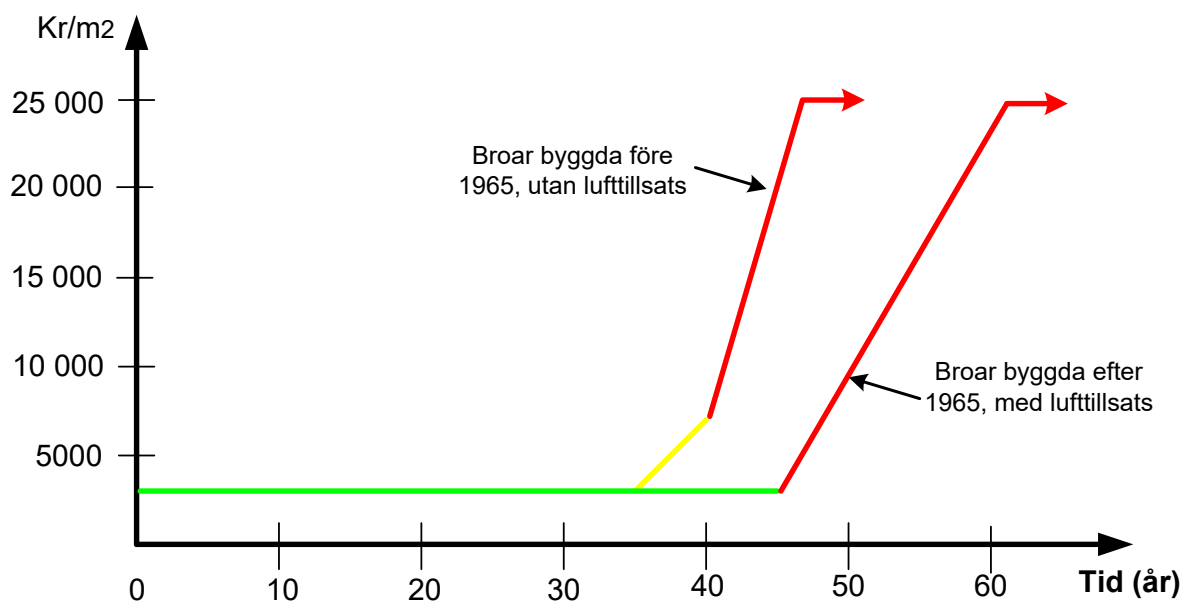
Under en första period om runt 35-40 år åldras tätskiktet ovan den bärande konstruktionen så att ett tätskiktsbyte kan blir nödvändigt för att inte underliggande konstruktionsdelar ska bli skadade. Kostnaden för ett tätskiktsbyte i det här läget är ca 2 000-4 000 kr/m² exkl moms.

Om inte ett skadat tätskikt byts kommer underliggande konstruktionsdelar att successivt skadas. Under år 40-45 kommer kostnaden ha ökat till 4 000-10 000 kr/m² exkl moms.

Under nästa period 45-50 år har skadorna blivit mer omfattande vilket gör att kostnaderna stiger ytterligare till ca 10 000-30 000 kr/m² exkl moms. I detta skede kan skadorna påverka anläggningens funktion.

Efter denna fas (50 år och framåt) kan skadorna bli mycket allvarliga och påverka anläggningens bärighet. Kostnadsnivån närmar sig nu nybyggnadskostnad för en brobanepatta. Detta gäller med broar utan tillsatt luft i betongen, byggda före 1965.

Broar byggda efter 1965 med lufttillsats bryts oftast ned i en långsammare takt, se figur 5.

Figur 5. En förenklad grafisk beskrivning av hur underhållskostnaden på en bro stiger med ökande ålder. Då tätskiktet blir dåligt orsakar det skador som kräver stora och kostsamma åtgärder.

6.2 Kantbalkar

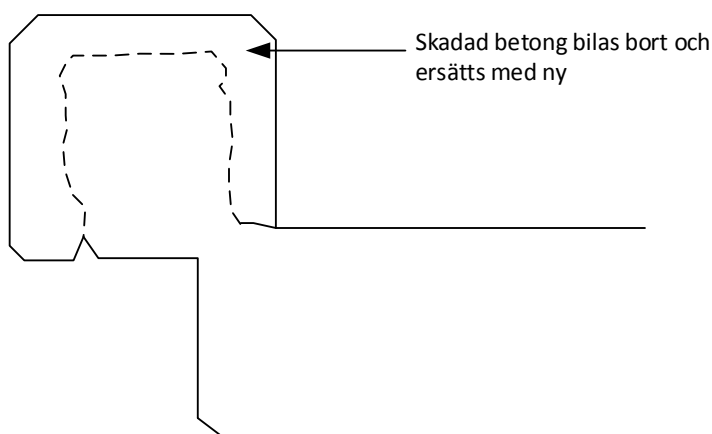
En av de mest utsatta konstruktionsdelarna på en bro är kantbalken. Den angrips på tre sidor av frost och vägsalt, se foto 1.

Foto 1. Kantbalk med räcke. Överytan skyddas inte mot fukt och vägsalt av ett tätskikt. De flesta kantbalkar ligger högre än vägbeläggningen. Om de inte gör det så brukar man åtgärda detta då en bro renoveras.

6.2.1 Reparation av kantbalkar

Kantbalkar skadas främst av dålig frostbeständighet hos betongen då den drabbas av vägsalt, frost och vatten. Vägsalt bidrar dessutom till snabb armeringskorrosion. Har skadorna utvecklats för långt måste hela eller delar av kantbalken bytas ut. Kostnaden för detta kan ligga mellan 4 000 – 10 000 kr/m exkl moms. Man strävar efter att avlägsna skadad betong som innehåller vägsalt så att armeringen kan gjutas in i ny betong, se figur 6.

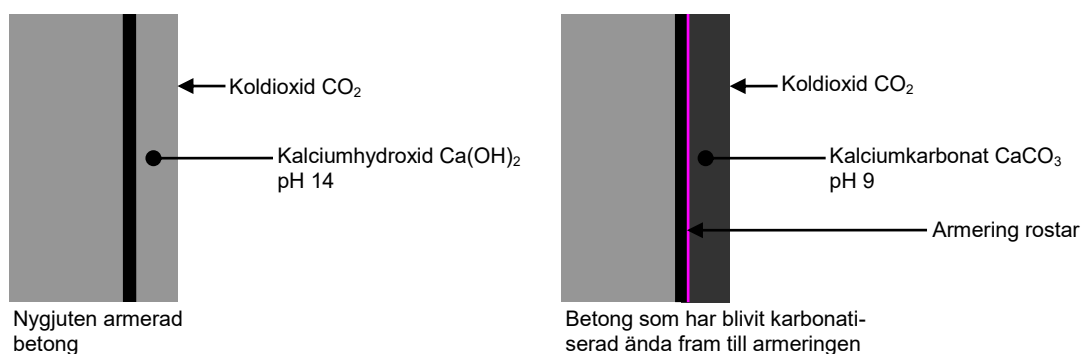

Figur 6. Omfattningen vid minsta möjliga kantbalksreparation. I bland är kantbalken så illa medfaren att man byter ut all betong samt kompletterar armeringen.

6.3 Fenomenet karbonatisering

I hårdnad betong uppträder ett fenomen som kallas karbonatisering. Luftens koldioxid reagerar med den kalciumhydroxid som finns i hårdnad betong. Kalciumhydroxiden bildas då man tillverkar cement genom att bränna kalksten. I hårdnad betong återuppstår kalksten i form av små kristaller som en följd av reaktionen där mineralet som bildas är kalciumkarbonat.

Betong som är opåverkad av koldioxid är en idealisk miljö för armering. I och med att det finns stora mängder kalciumhydroxid är armeringen omgiven av ett material där fukt i porerna har ett pH-värde på 13-14. Det är en alkalisk miljö som passiverar armering. Karbonatiserad betong har ett pH-värde på nio och det innebär att armering som helt eller delvis är belägen i karbonatiserad betong kommer att börja rosta om det finns tillgång till fukt och syre, se figur 7.

Figur 7. En schematisk beskrivning av vad som inträffar då betongkonstruktioner utsatta för fukt/fuktig luft samt syre drabbas av karbonatisering.

Karbonatisering är lyckligtvis ett fenomen som sker långsamt, men det som sker är ett reellt hot mot alla betongkonstruktioners beständighet på lång sikt om de dessutom är utsatta för fukt. Även om en konstruktions bärighet inledningsvis inte är hotad så är det långt ifrån estetiskt tilltalande då betong börjar vittra på mindre ytor där det avslöjas rostiga armeringsjärn.

Det finns tyvärr många konstruktioner där armeringen har så tunna täckande betongskikt att de första rostiga järnen uppträder redan efter några få år på grund av byggfel. Det här är inte ovanligt i 1970-talets konstruktioner, men ytorna där betong vittrar som en följd av karbonatisering och rostig armering är i regel mycket små och konstruktioners bärighet drabbas mycket långsamt.

Hastigheten som karbonatiseringsfronten rör sig med är starkt beroende av hur tät betongen är mot koldioxid. Som ett exempel på en konstruktion där både vägsalt, fukt och karbonatisering påverkar betong samt armering var för sig eller i samverkan kan man nämna Slussen i Stockholms stad. Betongen från 1930-talet har hunnit bli drygt 70 år och den är inte särskilt tät vare sig mot inträngande koldioxid, vatten eller vägsalt. Dessutom finns det ytor synliga för allmänheten där armeringen fläckvis har haft ett täckande betongskikt som är tunt på grund av byggfel.

7 Kostnader per år

En uppskattning av den årliga budgeten kan ses nedan i tabell 3.

Projektering	700 000
Reparation	10 000 000
Impregnering	200 000
Löpande underhåll	3 000 000
Planeringsarbete	400 000
Utredningar	100 000
Inspektioner	300 000
Stålrevisioner	100 000
Kontrollätningar	50 000
Summa	14 850 000

Tabell 3, uppskattad årlig kostnad

Utifrån tidigare erfarenheter på broreparationer mellan åren 2010-2015 kan kostnaden variera stort. För att försöka få ett mått på kostnaden per kvadratmeter broyta har ett snitt räknats fram. Snittet från slutkostnaden för 22 st entreprenader ger ett kvadratmeterpris på ca 10 000kr/kvm. I kostnaden ingår då omisolering, betongreparationer, räckesarbeten, omhändertagande av vatten, trafikomläggningar samt andra mindre åtgärder. Priset har under dessa entreprenader varierat mellan 1 408- 29 553 kr/kvm.

Snittet på 10 000kr/kvm blir såklart grovt men ger ändå en fingervisning av vad en entreprenad kan komma att kosta.

Utifrån en kostnad på 10 000kr/kvm för broreparationer kan en totalsumma räknas fram för den broyta som är i behov av reparation. Summan för den broyta som år 2019 är i behov av reparation blir då 171 020 000 kr.

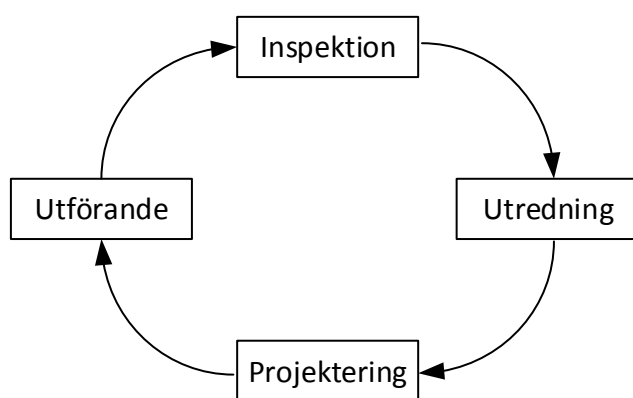
Räknar vi på en årlig budget på ca 15 miljoner kommer det ta 11 år att åtgärda dessa broar.

Bedömningen bli att en fortsatt underhållsbudget på ca 15 miljoner är ett bra riktmärke under de kommande 10 åren.

Det skall dock nämnas att i denna uppskattning är inte stödmurar, strandskoningar, strandpromenader, bryggor och kajer medräknade. Nacka kommun har under de senaste åren upptäckt en mängd objekt som tidigare inte var registrerade. Dessa kan komma att ge ett större underhållsbehov än beräknat.

8 Underhållsarbete

Arbetet med att underhålla konstbyggnader kräver planering och ett väl fungerande arbetssätt. Nacka har under årens lopp arbetat fram en modell som fungerar bra. Modellen utgår från underhållssnurran, se figur 8. Grovt kan man säga att den består av inspektion, utredning, projektering och utförande. I Nacka kallas den "Årsklocka" och är mer detaljerad än figuren nedan.

Figur 8, underhållssnurra.

9 Bedömning och råd

- För Nacka kommun visar en beräkning att den årliga underhållskostnaden för broarna motsvarar 1,3 % av det totala återanskaffningsvärdet.
- Med ett anslag enligt ovan på cirka 15 mkr per år exkl moms under kommande tioårsperiod, bedöms att det eftersatta underhållet inte öka och kapitalförstörelsen hejdas.
- I samband inventeringar under 2016-2018 har nya objekt hittats vilket gör att budgeten kan komma att bli högre. Ett fortsatt arbete med inventeringar bör utföras.

- Ett fortsatt arbete med att impregnera utsatta konstruktioner bör utföras.
- Ett fortsatt arbete med löpande underhåll är viktigt för att om möjligt skjuta de kostsamma reoveringarna framåt i tiden.
- En viktig del i ansvaret för kommunens konstbyggnader är att ha ett strukturerat sätt att arbeta. Under de senaste 10 åren har stort arbete gjorts i att upprätta rutiner för detta. "Årsklockan" syftar till att klargöra alla steg som krävs, allt från inspektion, utredningar, planeringar, projekteringar, utförande och så vidare.
- Nacka kommun har kommit längre än många andra kommuner i arbetet med att renovera sina konstbyggnader. Nacka har bra rutiner och arbetssätt för att hantera beståndet av konstbyggnader. Ett fortsatt arbete är dock av stor vikt för att "komma ikapp" det eftersatta underhållet.

Reinvestering gatubelysning
2023, natur- och
trafiknämnden, Projekt nr
93103250

12

NTN 2020/135

2020-09-15

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/135
Den KFKs 2020/40

Natur- och trafiknämnden

Reinvestering gatubelysning 2023, natur- och trafiknämnden, Projekt nr 93103250

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsram på 20 miljoner kronor för reinvestering gatubelysning för år 2023.

Sammanfattning av ärendet

Målet för reinvesteringen och projektets syfte är att reinvestera i befintligt gatubelysningsnät, för att uppnå en god elsäkerhet, driftsäkerhet samt en tryggare och säkrare trafik- och parkmiljö. Driftskostnaderna i form av energi och underhåll kommer då att på sikt minska per belysningspunkt.

Ärendet

I befintligt gatubelysningsnät finns ett stort reinvesteringsbehov. Stora delar av elanläggningen har tjänat ut dubbelt sin livslängd. Det visar sig i höga energikostnader och underhållskostnader. Behovet består i utbyte av kabel, röt- och korrosionsskadade stolpar samt uttjänta och energikrävande armaturer. Schakt är en hög kostnad. För att få ned kostnaderna för schakt så tillämpas samförläggning i största möjliga mån med energibolagens schakter. Tyvärr så markförlägger inte Nacka- och Boo Energi sina luftledningar i den takt som skulle vara önskvärt. Nacka Kommun har cirka 50 mil kabel i gatubelysningsanläggningen, varav 10 mil är luftledning

Vi har under 2018 och 2019 bytt ut ca 2 mil kabel i vårt kabelnät. För att få ned felen i nätet och komma upp till en lämplig nivå så skulle kommunen behöva byta ca 1,5 mil om året under en 10 årsperiod. En jordkabel bedöms ha en ekonomisk livslängd på cirka 60 år, och en luftledning bedöms ha en ekonomisk livslängd på cirka 45 år. Förutom ökad felfrekvens bidrar också gamla uttjänta kablar till energiförluster, vilket ger högre energikostnader.

Det är prioriterat att hålla gatubelysningsnätet i ett bra skick. Det finns krav från myndigheter, som till exempel Elsäkerhetsverket, att följa lagar och förordningar när det gäller elsäkerhet. Elanläggningen måste vara säker för person, egendom och husdjur.

Sedan kommer det in andra viktiga aspekter som trafiksäkerhet, trygghetskänsla samt ekonomiska- och miljöaspekter.

Nacka Kommun har höga energikostnader samt drift- och underhållskostnader på grund av att gatubelysningsanläggningen har en underhållsskuld. Ekonomiska resurser behövs för att kunna komma upp i en, ur säkerhet, trygghet, miljö och ekonomiskt perspektiv, acceptabel standard. Genom att sätta in moderna energisnåla LED armaturer som går att styra på individnivå, får vi ner energikostnaderna med minst 60%. Genom att byta ut luftledning och markförlagd en- och tvåledarkabel till femledarkabel får vi ett mycket stabilare nät med omkopplingsmöjligheter.

Tillkommande medel, miljoner kronor

Projekt	Prio	Tidigare beslutad projektbudget			Förslag nytt beslut			Ny projektbudget		
		Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Reinvest gatubelysning 2023		0	0	0	0	-20	-20	0	-20	-20

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor

Projektnamn	Årsbudget						Årsprognos		
	2021			2022			2023		
	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto	Inkomster	Utgifter	Netto
Reinvest gatubelysning 2023	0	0	0	0	0	0	0	-20	-20

Tillkommande kapital- och övriga driftkostnader, miljoner kronor

Projektnamn	Tillkommande årlig kapitalkostnad	Total årlig kapitalkostnad	Tillkommande årlig driftkostnad	Total årlig driftkostnad	Aktiveringsdatum (ÅÅÅÅMM)
Reinvest gatubelysning 2023	1,1	1,1	0,0	0,0	202401

Ekonomiska konsekvenser

På sikt så kommer antalet fel att gå ned, samt energikostnaden kommer också att minska. Ett bra tal att rätta sig efter är ca 3% fel i nätet årligen, (ca 600 fel) för att hålla en acceptabel standard. Dagens nivå är det dubbla, cirka 1200 fel per år, vilket medför höga underhållskostnader.

Förenklad investeringskalkyl, miljoner kronor, miljoner kronor

Projekt	Total	2019	2020	2021	2022	2023=>
Total investeringsutgift	20					20
varav:						
Extern kostnad för utredning/ projektering/ köpta tjänster	0,3					0,3
Material	19,2					19,2
Intern personalkostnad/ nedlagd tid	0,5					0,5
Övriga kostnader						
Total investeringsinkomst						
Netto	20					20

I tabellen nedan ges upplysningsinformation om engångsdriftkostnader som orsakas av investeringsprojektet. Dessa engångskostnader ska även tas upp i samband med ramärendet inför planering om driftbudgeten.

Engångsdriftkostnader för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	2019	2020	2021	2022	2023=>	Totalt
Sanering	0	0	0	0	0	0
Rivning	0	0	0	0	0	0
Flyttkostnad	0	0	0	0	0	0
Tillfälliga paviljonger	0	0	0	0	0	0
Evakuering	0	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	0	0	0	0	0	0
Montage	0	0	0	0	0	0
Demontage	0	0	0	0	0	0
Restvärde	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0

Riskanalys vid utebliven investering eller försenad investering

- Elsäkerheten minskar, risk för personskador och skadade husdjur (hund).
- Stora risker med personskador och materiella skador när röt- och korrosionsskadade stolpar faller omkull.
- Otillräckligt med belysning på gata/väg och parkanläggningar.
- Onödigt stora energikostnader och miljöpåverkan.
- Höga underhållskostnader.
- Upplevd otrygghet till följd av otillräcklig belysning

Alternativa lösningar för investeringen

Riva uttjänade anläggningsdelar och ej reinvestera.

Påverkan på annan nämnd

Inga

Konsekvenser för barn

Tryggare miljö att vistas i. Bättre belysning ger också signaler om att området är uppmärksammat och omhändertaget.

Fredrik Sandell
Gruppchef
Förvaltning utemiljö

Mikael Jansson
Gatuingenjör belysning
Förvaltning utemiljö

Reinvestering Gatubelysningsnät 2023(316453).docx

Reinvestering vägnät 2023,
projektnummer 93103245

13

NTN 2020/151

Natur och trafiknämnden

Reinvestering vägnät 2023, projektnummer 93103245

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att anslå 20 mkr år 2023 för ”reinvestering vägnät 2023”.

Sammanfattning av ärendet

Reinvesteringen omfattar gator, gång- och cykelvägar samt parkvägar, trappor och parkeringar. Utbyte av beläggning, delar av vägkroppen, mindre dagvattenåtgärder så som nya rensbrunnar med anslutningar samt utbyte av igensatta dräneringsdiken. Större utbyten av stängsel, vägräcken skyltportaler inom vägområdet ingår också.

Begärd reinvesteringarbudget för 2023 blir 20 Mkr vilket är en minskning på 5 Mkr jämfört med 2022.

Ärendet

En mer omfattande beläggningsinventering utförs vart 5:e år då alla vägar körs över med kamera. En sådan har utförts sommaren 2020. Inventeringen ligger till grund för de prioriteringar som kommer göras av vilka vägar som behöver ny beläggning och när det behöver utföras.

Rapporten från beläggningsinventeringen har ännu inte levererats men egna iakttagelser och antalet ärenden av avhjälpande beläggningsunderhåll visar att standarden på vägnätet har blivit bättre och att det går att minska på andelen asfaltomläggningar som behöver utföras. Därför sänks investeringsnivån till 20 Mkr för 2023 vilket är en minskning på 5 Mkr jämfört med 2022.

Övriga anordningar i vägrummet som till exempel räcken, staket och skyltportaler besiktigas med jämna mellanrum och resultaten av dessa kan komma att bli åtgärder som ska läggas in i detta projekt.

Planering av reinvesteringarna sker utefter behov och resurser i samarbete med övriga enheter inom Natur- och trafikprocessen. Även felanmälningar och synpunkter som inkommer från allmänheten tas med i planeringen av åtgärder, liksom samordning med utbyggnaden av Nacka stad samt Nacka Vatten och Avfalls reinvesteringssplaner.

Investeringsmedlen innefattar asfaltering av cirka 70 000 kvadratmeter vilket är cirka 4% av kommunens totala väggyta, till en beräknad kostnad på 13 miljoner kronor. Ombyggnad av slitna och trasiga gång- o cykelbanor beräknas till 2 miljoner kronor. Renoveringar av dagvattenledningar och brunnar beräknas till 3 miljoner kronor. Resterande medel, 2 miljoner kronor, planeras användas till trapprenoveringar, byte av skyltportaler och byte av staket och väggräcken.

Tillkommande medel, miljoner kronor

Projekt	Prio	Förslag nytt beslut		Ny projektbudget	
		Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Reinvestering vägnät 2023	Mkt angelägen	20	20	20	20

Förslag nytt beslut, fördelning per år, miljoner kronor

Projektnamn	Årsbudget								Årsprognos	
	2020		2021		2022		2023		2024=>	
	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto	Utgifter	Netto
Reinvestering Vägnät 2023	0	0	0	0	0	0	20	20	0	0

Tillkommande kapital- och övriga driftkostnader, miljoner kronor

Projektnamn	Tillkommande årlig		Tillkommande årlig		Aktiveringsdatum (ÅÅÅMMM)
	kapitalkostnad	Total årlig kapitalkostnad	driftkostnad	Total årlig driftkostnad	
Reinvestering vägnät 2023	0,9	0,9	0	0	202401

Ekonomiska konsekvenser

Förenklad investeringskalkyl, miljoner kronor, miljoner kronor

Projekt	Total	2019	2020	2021	2022	2023=>
Total investeringsutgift						20
varav:						
Extern kostnad för utredning/ projektering/ köpta tjänster						18
Material						
Intern personalkostnad/ nedlagd tid						2
Övriga kostnader						
Total investeringsinkomst						
Netto						

I tabellen nedan ges upplysningsinformation om engångsdriftkostnader som orsakas av investeringsprojektet. Dessa engångskostnader ska även tas upp i samband med ramärendet inför planering om driftbudgeten.

Engångsdriftkostnader för projektet, miljoner kronor

Projektnamn	2020	2021	2022	2023	2024=>	Totalt
Sanering	0	0	0	0	0	0
Rivning	0	0	0	0	0	0
Flyttkostnad	0	0	0	0	0	0
Tillfälliga paviljonger	0	0	0	0	0	0
Evakuering	0	0	0	0	0	0
Hyreskostnader	0	0	0	0	0	0
Montage	0	0	0	0	0	0
Demontage	0	0	0	0	0	0
Restvärde	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0

Inga engångskostnader är förknippade med projektet.

Risikanalyis vid utebliven investering eller försenad investering

Kostnader

Risken om investeringen inte utförs eller skjuts framåt i tid är att det inte går att långsiktigt upprätthålla en bra standard på vägnätet. Därmed riskerar vägkroppar att få en kortare livslängd och behöver bytas ut i sin helhet. Även drift- och underhållskostnaderna riskerar att öka eftersom det akuta underhållet (akut felavhjälpning) blir större.

Tillgänglighet

Tillgängligheten påverkas negativt för alla trafikantgrupper när vägar, trottoarer och parkvägar inte är hela. Risken för fallskador, snubbelrisken, ökar när man har ett gatunät med potthål, sprickor mm.

Dagvatten

Förekomsten av intensiva regn, medför behov att se över utformning och dimensioner på befintliga dagvattenanordningar och även utreda behov av flera diken. Om inte detta görs ökar ersättningar till externa fastighetsägare, för skador som uppkommer när dagvatten rinner in på deras fastighet från vägområdet.

Alternativa lösningar för investeringen

För att fortsatt vara en attraktiv stad är det viktigt att det långsiktiga underhållet och reinvesteringarna håller en nivå där standarden i vägnätet upprätthålls. Det finns inga andra lösningar än reinvesteringar för att upprätthålla standarden och erbjuda medborgarna en hel och säker miljö.

Påverkan på annan nämnd

Ingen påverkan på annan nämnd.

Konsekvenser för barn

En väl underhållen gatumiljö ökar tillgängligheten och säkerheten för samtliga trafikanter, särskilt barn.

Bilagor

Inga

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Enheten för drift offentlig utemiljö

Kim Mitts
Gatuingenjör
Enheten för drift offentlig utemiljö

Investerings Offentliga toaletter

14

NTN 2020/170

2020-09-15

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/170

Natur- och trafiknämnden

Investering Offentliga toaletter

Förslag till beslut

Natur och trafiknämnden beslutar att 250 000 kr från redan beslutade reinvesterings och driftbudgetmedel ska avsättas för att investera i två nya permanenta toaletter.

Toaletterna sätts upp i enlighet med förslaget i tjänsteskrivelsen under förutsättning att tillstånd från berörda myndigheter tillstyrks.

Sammanfattning av ärendet

Det finns behov av att prova en ny slags permanent toalett i kommunen och förslaget är att börja på två välbesökta platser, Långsjön och Sickla strand.

Toaletten består av ett system som bygger på separation av urin och avföring i kombination med värme och drag. Dessa är utan el, avlopp eller vatten. Vattnet avdunstar genom skorstenen och resulterar i en toalett som kan besökas 20 000–40 000 gånger året runt utan att behöva tömmas. Toaletterna kommer att vara handikappanpassade och trevligare att besöka än de nuvarande portabla toaletterna.

Driftkostnaden för föreslagna toaletter är hälften gentemot de nuvarande portabla bajamajorna, 2000 kr/månad istället för 4200 kr. Enligt beräkningar kommer de nya toaletterna att betala sig inom fyra år och minskat behovet av tömning kan istället läggas på att ha toaletterna öppna året runt. Investeringen är på ca 250 000 kronor.

Ärendet

Trycket på badplatser och vistelse i utemiljö senaste tiden har ökat och med det behovet av toaletter. I dagsläget använder kommunen tillfälliga toaletter som hyrs in över sommarmånaderna. Dessa kräver mycket skötsel och innebär ofta problem med att de upplevs som smutsiga och att de blir vandaliserade.

Efterfrågan av toaletter finns hela året och därför vill enheten prova en ny slags toalett vid Långsjön och Sickla strand. Dessa är utan el, avlopp eller vatten. Toaletten består av ett system som bygger på separation av urin och avföring i kombination med värme och drag. Vattnet avdunstar genom skorstenen och resulterar i en toalett som kan besökas 20 000–40 000 gånger året runt utan att behöva tömmas. Toaletterna kommer att vara handikappanpassade. Detta är en smart lösning som gynnar både miljön, ekonomin samt är bra för besökare av toaletten.

Ekonomiska konsekvenser

En toalett kostar ca 100 00 kr och driftkostnaden är 2000 kr per månad. De befintliga bajamajorna kostar 4200 kr per månad att hyra inklusive grundservice. Vid stor mängd besökare behöver extratömning beställas vilket läggs på befintligt pris. Enligt beräkningar kommer de nya toaletterna att betala sig inom fyra år och minskat behovet av tömning kan istället läggas på att ha toaletterna öppna året runt.

Investeringen kan tas inom befintlig budgetram genom att pengar avsätts från reinvesteringsbudget och driftbudget.

Konsekvenser för barn

Ökad tillgänglighet genom närhet till en toalett.

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Drift offentlig utemiljö

Karl Bengtson
Naturförvaltare
Drift offentlig utemiljö

Remiss och utställning av ny
renhållningsordning för Nacka
kommun

15

NTN 2020/226

2020-09-22

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/226

Natur- och trafiknämnden

Remiss och utställning av ny renhållningsordning för Nacka kommun

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden beslutar om att samråda och ställa ut ett förslag till ny renhållningsordning för Nacka kommun. Renhållningsordningen omfattar en ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet avser beslut om samråd och utställning av förslaget till ny renhållningsordning för Nacka kommun som omfattar en ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter. Till avfallsplanen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram, som är en del av den strategiska miljöbedömningen för avfallsplanen.

Den nya avfallsplanen kommer att gälla för perioden 2021-2026 och ersätter den nuvarande avfallsplanen: ”Nackas avfallsplan 2020”. Förslaget till ny avfallsplan innehåller mål, åtgärder och delmål som syftar till att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallets miljöpåverkan. Cirka en tredjedel av åtgärderna bedöms kunna genomföras inom befintlig budget. Övriga åtgärder bedöms medföra en extra kostnad.

Ärendet

Ett förslag till ny renhållningsordning för Nacka kommun har tagits fram som omfattar en ny avfallsplan och reviderade avfallsföreskrifter. Till avfallsplanen har vidare en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram som är en del av den strategiska miljöbedömningen för avfallsplanen. Samråd och utställning av avfallsplanen kommer att ske från den 29 september till den 10 december 2020.

Ny avfallsplan

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en avfallsplan om allt avfall i kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Avfallsplanen är kommunens styrande dokument för avfallshanteringen.

Den nya avfallsplanen kommer gälla för perioden 2021-2026 och ersätter den nuvarande avfallsplanen: ”Nackas avfallsplan 2020”. Planen är utformad enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner (NFS 2017:2). Av föreskrifterna framgår att avfallsplanen ska innehålla syfte, mål, åtgärder och styrmedel för att genomföra planen.

Syftet med den nya planen är att nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallens miljöpåverkan.

Förslaget till avfallsplan innehåller följande fyra övergripande mål för planperioden:

Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering

Mål 4 Minskad nedskräpning

För varje övergripande mål har uppföljningsbara delmål tagits fram. Totalt innehåller avfallsplanen 15 delmål. För att uppnå målen finns 49 åtgärder framtagna.

Exempel på åtgärder som riktar sig till kommunen som organisation är avfallsförebyggande och källsortering i kommunens verksamheter, strategiskt arbete för masshantering, kontroll och uppföljning av byggtreprenader samt ökad städning av offentlig utemiljö. Exempel på åtgärder till Nackaborna är information till hushållen om avfallsförebyggande, öka utsorteringen till återanvändning, underlätta för utbyggnad av fastighetsnära insamling av förpackningar, öka anslutningen till matavfallssortering, etablera en permanent kretsloppscentral, ökad materialåtervinning av grovavfall och ökad service för insamling av farligt avfall.

Arbetet med planen har pågått sedan 2019 och har involverat tjänstemän, chefer och politiker från olika delar av kommunen och Nacka vatten och avfall. Samråd har även genomförts med olika företag och organisationer

Strategisk miljöbedömning

En kommun som upprättar eller ändrar en plan som krävs i lag ska göra en strategisk miljöbedömning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (6 kap miljöbalken). I den strategiska miljöbedömningen ingår att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. En miljökonsekvensbeskrivning av planen har gjorts. Den kommer att remitteras och ställas ut tillsammans med förslaget till ny avfallsplan för Nacka kommun.

Avfallsföreskrifter

Nuvarande avfallsföreskrifter för Nacka kommun beslutades den 23 mars 2015. Det huvudsakliga syftet med revideringen är att lyfta fram Nacka vatten och avfall som ansvarig för hanteringen av det avfall som omfattas av kommunens ansvar (via upphandlade entreprenörer). Det har tydliggjorts i framtaget förslag. Anpassning har även gjorts till ändringarna i miljöbalken som träder i kraft den 1 augusti och som innebär att begreppet hushållsavfall ersätts av kommunalt avfall samt att kommunens ansvar tydliggörs och utökas till att gälla fler avfallsslag. I övrigt är de två största förändringarna:

- Krav på tömning av mat- och restavfall minst 4 ggr/år av vardera avfallsslag
- Krav på tätare tömningsintervall av fettavskiljare från verksamheter - minst en gång per månad

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärderna finansieras både genom avfallstaxan och kommunalskatten. Avfallstaxan finansierar hanteringen av hushållsavfallet. Kommunalskatten finansierar åtgärder inom övriga områden såsom hanteringen av avfall av kommunalt finansierade verksamheter, nedskräpning, fysisk planering och myndighetsutövning. Cirka en tredjedel av åtgärderna bedöms kunna genomföras inom befintlig budget. Dessutom kommer flera av åtgärderna kunna medföra besparingar genom minskade kostnader för inköp och genom att mindre mängder avfall behöver samlas in och behandlas.

Som en grund för att prioritera vad som är viktigt att göra och i vilken ordning så har åtgärderna värderats utifrån parametrarna kostnad, besparingspotential, miljönytta och betydelse att nå målet. Nettokostnaden (extra kostnad jämfört med ordinarie budget minus uppskattad besparing) för att genomföra de 36 åtgärder mest kostnadseffektiva åtgärderna har uppskattats för skatte- respektive taxekollektivet. För skattekollektivet har denna kostnad beräknats till max 0,7 MSEK/år och för taxekollektivet till max 1,8 MSEK/år. För taxekollektivet motsvaras det av en ökning på ca 2,5 %.

Konsekvenser för barn

Själva framtagandet av planen får inga direkta konsekvenser för barn. Däremot så kan genomförandet av åtgärderna enligt planen få positiva konsekvenser eftersom den kommunala avfallsplanen syftar till att minska avfallets mängd och farlighet och att bättre ta vara på resurserna i avfallet. Det bidrar till att vi ska kunna nå det övergripande målet för miljöpolitiken om att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör

Catarina Östlund
Handläggare
Nacka vatten och avfall

Avfallsplan 2021-2026

—

*för en hållbar och starkt växande kommun i takt med
nackaborna*

llsplan 2026

Långsiktigt hållbar avfallshantering med kommunens styrmodell i fokus

Nacka kommun vill genom avfallsplanen uppnå en mer långsiktigt hållbar avfallshantering med kommunens styrmodell i fokus.

Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 bidrar till att nå kommunens vision om *”Öppenhet och mångfald”* genom att den tagits fram i samverkan med nackabor och företagare och att genomförandet av den kräver att vi tillsammans, nackabor och företagare, arbetar för att nå planens mål. Det är mångfalden av lösningar som gör att vi bäst når målen. Den grundläggande värderingen att vi har *”Förtroende och respekt för människors kunskap och egen förmåga samt för deras vilja att ta ansvar”* syns i avfallsplanen genom en höjd ambition vad gäller återbruk och minskat avfall. Att varje nackabo och företag bidrar på sitt sätt är avgörande för att vi ska nå detta. Avfallsplanen bidrar även till att nå kommunens ambition om att *”Vara bäst på att vara kommun”* genom att vi som kommun och genom vårt bolag Nacka vatten och avfall gör det som vi som kommun är bäst på, och att nackabor och företag gör det som de är bäst på. Målen i planen är satta med inriktningen att vi under den sexårsperiod planen gäller, ska nå målen att vara bland de 10 procent bästa och de 25 procent mest kostnadseffektiva kommunerna.

Avfallsplanen har fyra mål som är kopplade till kommunens fyra övergripande mål. Avfallsplanens mål om *”God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor”* är kopplat till det övergripande målet om *”Maximalt värde för skattepengarna”*. Det ska vara lätt att göra rätt. God service och flera och tillgängliga sätt att sortera och lämna avfall och förpackningar ger nackaborerna maximalt värde för taxepengarna. Planens mål om att *”Avfall och matsvinn förebyggs”* är kopplat till målet *”Bästa utveckling för alla”*. En kraftig minskning av mat-, rest- och grovavfall bidrar till en mer hållbar kommun och bättre utveckling för alla nackabor. Nedskräpning är ett stort problem och målet om *”Minskad nedskräpning”* ger än mer *”Attraktiva livsmiljöer”* i hela Nacka. Avfallsplanens mål om *”Hållbar och säker avfallshantering”* bidrar till det fjärde övergripande målet om *”Stark och balanserad tillväxt”*. Planens mål om minst 50 procent återvinning av matavfall, resurseffektiv hantering av avfall från bygg- och rivningsverksamhet samt utredning och riskvärdering av deponier förstärker kraften i arbetet för en hållbar och stark tillväxt i kommunen.

llsplan 2026

Långsiktigt hållbar avfallshantering med kommunens styrmodell i fokus2

Inledning4

Syfte och ambitioner med planen.....4

Utgångspunkter4

Ansvar för avfallsfrågorna5

Mål och åtgärder5

Styrmedel5

Genomförande och uppföljning.....6

Arbetet med att ta fram planen.....6

Läsanvisning.....6

Målen 7

Beskrivning av målen8

Konsekvenser 15

Miljö 15

Ekonomi 15

Sammanställning av klimatnytta och ekonomiska konsekvenser för kommunen 16

Konsekvenser för fastighetsägare och verksamheter 16

DELDOKUMENT 18

Handlingsplan..... 18

Lagstiftning, mål, planer och styrdokument..... 18

Nuläge och framtida bedömning..... 18

Uppföljning avfallsplan 2020 18

Nedlagda deponier 18

(Arbetsgång och samrådsredogörelse – görs efter remissen) 18

Miljökonsekvensbeskrivning..... 18

llsplan 2026

Inledning

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en avfallsplan om allt avfall i kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Avfallsplanen utgör tillsammans med avfallsföreskrifterna kommunens renhållningsordning, vilken beslutas av kommunfullmäktige. Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 ersätter Nackas avfallsplan 2020.

Syfte och ambitioner med planen

Syftet med avfallsplanen är att nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallens miljöpåverkan.

Syftet är vidare att den ska:

- utgöra ett gemensamt styrdokument för kommunens arbete inom avfallsområdet
- ange mål och åtgärder inom avfallsområdet för att bidra till att kommunen uppfyller lokala, nationella och internationella mål

Avfallsplanens ambition går i linje med kommunens ambition – Vi ska vara bäst på att vara kommun. Detta kommer att utvärderas genom att jämföra vissa av planens mål och nyckeltal med Nackas jämförelsekommuner och riket i stort (se handlingsplanen).

Utgångspunkter

Avfallsplanen är utformad enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner (NFS 2017:2). Av föreskrifterna framgår att avfallsplanen ska innehålla syfte, mål, åtgärder och styrmedel för att genomföra planen. Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera det avfall som kommunen ansvarar för. För avfall som kommunen inte ansvarar för ska avfallsplanen innehålla mål och åtgärder för att förebygga och hantera detta avfall, i den utsträckning som kommunen kan påverka detta. Planen ska även innehålla mål och åtgärder för att minska nedskräpning.

Målen och åtgärderna ska enligt föreskrifterna utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. De ska vidare syfta till att avfallet hanteras enligt avfallshierarkin, även kallad avfallstrappan. Den är en prioriteringsordning för hur EU:s medlemsstater ska arbeta med avfallsområdet. Ju högre upp i trappan, desto bättre för miljö och klimat.

Ilsplan 2026

Avfallstrappan. Illustratör Emma Westerberg.

En sammanfattning av de regler, mål, planer och styrdokument som i övrigt har legat till grund för planens utformning och inriktning beskrivs i dokumentet ”Lagar, mål, planer och styrdokument”.

Avfallsmängder och hur avfallet hanteras i Nacka samt bedömning av framtida utveckling har också varit viktiga utgångspunkter, se ”Nuläge och framtida bedömning”. Där framgår att det finns en betydande potential att öka både återanvändning och materialåtervinning, samt att öka utsorteringen av farligt avfall. Ett annat underlag för planen är uppföljningen av föregående avfallsplan.

Ansvar för avfallsfrågorna

Kommunens avfallsplan fastställs av kommunfullmäktige. Ansvar för att ta fram planen och följa upp den ligger på Natur- och trafiknämnden, som tillika är huvudman för avfallsfrågorna. Denna nämnd ansvarar även för renhållning av kommunens vägar, gator och övrig allmän platsmark samt park- och naturmark. Även miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar i frågor som rör avfallshandling, via detaljplaner, bygglov och miljöärenden. Natur- och trafiknämnden har ett mindre ansvar för myndighetsutövning. Ansvar för insamling av hushålls-, mat- och restavfall har kommunen lagt på sitt helägda bolag – Nacka vatten och avfall. Avfallsföreskrifterna och avfallsavgifter beslutas av kommunfullmäktige. För det avfall som uppstår i stadshuset och i den kommunala produktionen ligger ansvaret på berörda verksamhetsenheter.

Mål och åtgärder

Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 innehåller följande fyra övergripande mål:

- Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs
- Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade neckabor
- Mål 3 Hållbar och säker avfallshandling
- Mål 4 Minskad nedskräpning

Till dessa finns femton delmål som konkretiserar de övergripande målsättningarna. För att uppnå målen finns 49 åtgärder framtagna som skulle behöva genomföras under planperioden. Åtgärderna kommer att

Ilsplan 2026

ses över årligen och uppdateras vid behov. Vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målen och hur målen ska följas upp beskrivs i handlingsplanen. Där redovisas även en grund för prioritering av åtgärderna utifrån kostnad, miljönytta och möjlighet att nå målen.

Styrmedel

Syftet med avfallsplanen är att nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning. Viktiga styrmedel i att uppnå detta är information och kommunikation samt att tillhandahålla effektiva insamlingssystem och anläggningar. Vidare ger kommunens avfallstaxa ger incitament till ökad matavfallsinsamling och minskat restavfall. Kommunens kretsloppscentraler gör det enkelt att återvinna genom att vara välskötta och ha bra öppettider.

I den fysiska planeringen är avfallsfrågorna viktiga. Utformning av insamlingssystem i allt från ny enskilda flerfamiljshus till sopsugsanläggningar i större bostadsområden kan finnas med. Lokalisering av stationer för förpackningsåtervinning är viktig fråga för nackaborna liksom var kretsloppscentralerna finns.

För att förebygga avfall i olika kommunala verksamheter och därmed bidra till att avfallsplanens mål om minskande avfallsmängder uppnås är upphandling ett viktigt styrmedel. Vid upphandling kan krav ställas på återanvändning och återvinningsbarhet vid inköp av produkter eller användning av återvunna material.

Föreskrifter och tillsyn syftar till att grundläggande krav vad gäller avfallshantering finns och efterlevs

Genomförande och uppföljning

Ansvaret för att genomföra Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 ligger både på kommunen och bolaget. Kommunens nämnder och bolaget ska inom ramen för sitt ansvar verka för att avfallsplanen nås. För nämnderna finns resurserna för att genomföra planen i det årliga beslutet om mål och budget. För bolaget finns resurserna i det beslut som kommunfullmäktige fattar om taxa för avfallskollektivet. I handlingsplanen anges vilken del av kommunen som har ansvar för respektive åtgärd.

Målen och åtgärderna kommer att följas upp årligen, se handlingsplanen. För flertalet av målen finns nyckeltal som möjliggör jämförelse med övriga kommuner.

Arbetet med att ta fram planen

Avfallsplanen har tagits fram i samverkan mellan bolaget och kommunen. Arbetet har pågått sedan 2019 och har involverat tjänstemän från främst avfalls- och miljösidan, chefer och politiker. Samråd har skett med allmänhet och verksamheter för att få insikt i vad som inte fungerar bra med avfallshanteringen idag och vilka önskemål om förbättring som finns. Avstämning har skett mot globala, nationella, regionala och lokala miljömål samt EU-lagstiftning. För närmare beskrivning av arbetet med att ta fram planen, se dokumentet ”Arbetsgång och samrådsredogörelse”.

llsplan 2026

Läsanvisning

Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 avfallsplan är uppdelad i ett huvuddokument och sju deldokument. Huvuddokumentet består av en sammanfattning av mål och delmål, med en efterföljande beskrivning. Hur målen ska följas upp, vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målen, vilka enheter/funktioner som ansvarar för åtgärderna och hur de kan genomföras beskrivs i handlingsplanen.

Mer detaljerad information om exempelvis förutsättningarna och nuläget i kommunen samt vilka lagar och regler som styr avfallshanteringen, samt konsekvenserna redogörs för i övriga deldokument.

Målen

Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026 innehåller fyra mål som anger kommunens övergripande målsättningar. Till dessa finns ett antal delmål som konkretiserar de övergripande målsättningarna. För alla målen gäller att de ska vara uppnådda senast vid utgången av år 2026. Basåret är 2019 om inte annat anges. Hur målen ska följas upp och vem som har ansvaret framgår av handlingsplanen. En mer utförlig beskrivning av mål och delmål framgår av det följande avsnittet ”Beskrivning av målen”.

Mål I Avfall och matsvinn förebyggs

1.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 procent per invånare¹

¹ Basår 2015. Se Avfall Sveriges 25/25-mål som innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 procent per person till 2025, jämfört med 2015.

Ilsplan 2026

1.2 Grovavfall från hushåll har minskat med 20 procent per invånare

1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20 procent per heltidsanställd²

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

2.1 Nackaborna är nöjda med avfallshanteringen och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna

2.2 Alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper

2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i sorterade fraktioner i nya bostäder

2.4 Stationär sopsug ska prövas och möjliggöras i stadsbyggnadsprojekt

Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering

3.1 Minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinns biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara

3.2 Minst 40 procent av grovavfallet materialåtervinns

3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 procent

3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall

3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska miljöpåverkan och transporter

3.6 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten

Mål 4 Minskad nedskräpning

4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 procent

4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar

² Basår 2021. Uppgifter om avfallsmängder från kommunalt finansierade verksamheter tas fram under 2021

llsplan 2026

Beskrivning av målen

I följande avsnitt redogörs mer utförligt för respektive mål och delmål. Här beskrivs målens grund i lagstiftningen, varför målen är prioriterade, samt för dess innebörd och omfattning. För flera mål beskrivs översiktligt vad som behöver hända för att nå målen. Där det finns kopplingar till nationella etappmål samt till Nacka kommuns mål och styrdokument beskrivs även det.

För att uppnå målen finns 49 åtgärder framtagna som skulle behöva genomföras under planperioden, se handlingsplanen. I handlingsplanen redogörs även för uppföljning av målen och vem som ansvarar för detta.

Mål I Avfall och matsvinn förebyggs

Att förebygga avfall är att minska avfallens mängd och farlighet. Det är det högst prioriterade steget i avfallstrappan, som är en del av EU:s och Sveriges lagstiftning. FN:s globala hållbarhetsmål innehåller etappmål som anger att mängden avfall ska minska markant och att matsvinnet i världen ska halveras. Mindre mängder avfall är positivt för miljön på flera sätt. Det ger lägre energianvändning, mindre utsläpp av växthusgaser och sparar på jordens naturresurser. Avfall kan förebyggas genom att hushållen och företagen använder cirkulära affärsmodeller såsom att dela, hyra, låna, reparera och uppgradera. Matsvinnet kan minska genom bättre planering, förvaring, tillagning och servering. Att minska avfallet och matsvinnet kommer leda till minskade kostnader för avfallshantering och lägre kostnader för inköp för de kommunalt finansierade verksamheterna.

Målet omfattar tre delmål. De har sin grund i kravet att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla mål för att förebygga avfall³ samt kravet i miljöbalken att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall.⁴

Delmål I.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 % per invånare

Målet handlar både om att minska mängderna mat- och restavfall men även om att öka sorteringen av avfall till materialåtervinning, främst genom ökad utsortering av förpackningar och returpapper. Att minska mat- och restavfallet ger både stora miljövinster samt besparingar för avgiftskollektivet genom att mindre mängder avfall behöver hanteras. Målet är formulerat enligt Avfall Sveriges mål och har basåret 2015. Målet bidrar till att nå det nationella etappmålet om att livsmedelsavfallet ska minska med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.

³ 5 § NFS 2020:6

⁴ Miljöbalken 2 kap 5 §

Ilsplan 2026

Delmål 1.2 Grovavfall från hushåll har minskat med 20 % per invånare

Målet omfattar allt grovavfall från hushåll såsom bygg- och rivningsavfall⁵, trädgårdsavfall och elavfall. Genom att återanvända och på olika sätt förlänga livslängden hos material och produkter kan vi minska mängden grovavfall. Att det behöver vara enkelt att lämna saker för återbruk lyfts fram i Nacka kommuns Mål och budget 2020-2022. Klimatnyttan av att minska grovavfallet är högre än för mat- och restavfall genom att det innehåller material och produkter som har gett upphov till extra stora utsläpp vid produktionen, såsom textil och elprodukter.

Delmål 1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20%

När verksamhetens avfall minskar, minskar också påverkan på klimat och miljö. Kostnaderna för inköp sjunker och avfallsavgifterna kan reduceras. I dagsläget saknas uppgifter om hur mycket avfall som de olika verksamheterna genererar. Basåret för målet är 2021 vilket innebär att verksamheterna under 2021 behöver mäta/uppskatta mängden avfall. Verksamheterna kan välja att fokusera på olika avfallsströmmar i sitt avfallsförebyggande arbete. Att minska matsvinnet har stor miljönytta och kan ge stora besparingar. Värdet av den mat som slängs inom skolor i den kommunala produktionen motsvarar en inköpskostnad av 8,6 MSEK/år.⁶ Verksamheter som jobbar aktivt med frågan bör kunna minska matsvinnet (inkl köks-, serverings- och tallrikssvinn) till max 30 gram per serverad måltid.

⁵ Kommunens ansvar för bygg- och rivningsavfall utökas från 1 januari 2023 till att omfatta allt bygg- och rivningsavfall från hushållen som inte uppkommer från yrkesmässig verksamhet.

⁶ Uppgift Marina Förström, Inköpsenheten, Nacka kommun

llsplan 2026

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

Avfall är en naturlig del av vårt samhälle och bör därför ingå som en naturlig del av den fysiska planeringen. En av inriktningarna i Nackas strategi för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen är avfall och anger att den byggda miljön ska utformas så att den möjliggör en modern och miljövänlig avfallshantering. De boende värderar tillgängligheten högt. Att ha utsortering av de flesta avfallsfraktioner i bostadshuset är ett sätt att höja servicegraden. Genom att avsätta platser och göra det enkelt att källsortera ökar förutsättningar uppnå materialåtervinning av hög kvalitet för att klara återvinningsmålen. Hushållen behöver få kunskap och återkoppling om miljönyttan med att sortera, för att skapa engagemang.

Målet omfattar fyra delmål, där två av delmålen grundar sig på lagkrav. Delmål 2.2 grundar sig på kravet i producentansvarsförordningen⁷ att alla bostäder ska ha tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar senast år 2025 och delmål 2.3 grundar sig på kravet i Boverkets byggregler⁸ att avfallsutrymmen ska utformas och dimensioneras så att de möjliggör återvinning av avfallet

Delmål 2.1 Nackaborna är nöjda med avfallshanteringen och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna

Det ska vara enkelt att lämna avfall och hushållen ska förstå varför det är viktigt att sortera och hantera avfallet på rätt sätt. Det är en förutsättning för att återvinningsmålen ska nås. Rätt sortering och hantering minskar också kostnaderna för avfallsbehandling.

Delmål 2.2 Alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar

Alla hushåll ska kunna lämna sina förpackningar i anslutning till bostaden. Det är producenterna av förpackningarna som senast år 2025 genom godkända insamlingssystem ska kunna erbjuda detta. Med bostadsnära menas att förpackningar ska samlas in med samma service som för mat- och restavfall. Målet ska anses vara uppfyllt när insamlingen är utbyggd enligt förordningens krav.

Delmål 2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i fullständigt sorterade fraktioner i alla nya bostäder

Vid nybyggnation av flerbostadshus behöver det avsättas tillräckligt med utrymmen och platser för att de boende ska kunna förvara och lämna avfall i fullständigt sorterade fraktioner. De fraktioner som avses är mat- och restavfall, alla typer av förpackningar och returpapper, smått elavfall, batterier och ljuskällor samt grovavfall och återbruk och för att avfallet ska kunna hämtas. Eventuella undantag ska vara motiverade. Krav på byggherrar behöver ställas i markanvisningar och exploateringsavtal.

⁷ Förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar

⁸ Boverkets byggregler (2011:6)

llsplan 2026

Delmål 2.4 Stationär sopsug ska prövas och möjliggöras i stadsbyggnadsprojekt

Genom stationär sopsug kan insamlingen av avfall effektiviseras och behovet av tunga transporter och buller minska. Stationär sopsug bedöms vara ekonomiskt motiverat när antalet anslutna lägenheter är minst ca 500. Bostäderna behöver inte finnas inom samma kvarter eller detaljplan utan systemet kan med fördel samordnas mellan flera byggherrar och projekt. Målsättning är att stationära sopsugar projekteras och byggs av byggherren.

llsplan 2026

Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering

Det avfall som inte kan förebyggas, ska återanvändas, materialåtervinnas och i sista hand energiåtervinnas. Genom att utnyttja resurserna effektivt och öka materialåtervinningen minskar avfallens negativa miljöpåverkan genom bland annat minskade utsläpp av växthusgaser. Genom rötning av matavfall som ger biogas och biogödsel sluts matens kretslopp. I byggnads- och rivningssektorn uppstår stora mängder blandat avfall som i högre grad skulle kunna återanvändas och materialåtervinnas. Det uppstår även stora mängder massor i form av sten, grus, jord mm som behöver tas om hand, sorteras och återanvändas eller deponeras. Kan detta göras lokalt kan stora miljömässiga och ekonomiska vinster uppnås. Vidare måste det farliga avfallet hanteras säkert och gamla deponier måste kontrolleras för att inte riskera att läcka oönskade ämnen till omgivningen.

Målet omfattar sex delmål. Delmålen om ökad återvinning har sin grund bland annat i att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla mål som syftar till att avfallet hanteras enligt avfallshierarkin⁹ (materialåtervinna istället för energiåtervinna).

Delmål 3.1 Minst 50 % av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinnas biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara.

Målet baseras på det nationella etappmålet att senast år 2020 ska minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger behandlas biologiskt. Enligt Avfallsförordningen ska kommunen tillhandahålla system för att samla in matavfall från hushåll separerat från annat avfall.¹⁰ Ökad insamling av matavfall lyfts fram i Nackas Mål och budget 2020-2022 och andelen matavfall till biologisk behandling är en indikator i miljöprogrammet. För år 2019 samlades 23 % av matavfallet i Nacka in till biologisk behandling genom rötning. För att nå målet krävs både att fler Nackabor ansluter sig till matavfallsinsamlingen och att befintliga matavfallskunder ökar sin utsortering.

Delmål 3.2 Minst 40 % av grovavfallet materialåtervinnas

Målet omfattar allt grovavfall från hushåll med undantag av elavfall och grovavfall som utgörs av farligt avfall. Grovavfall från hushåll samlas in på de tre kretsloppscentralerna i Nacka och via den mobila kretsloppscentralen samt genom fastighetsnära hämtning. År 2019 materialåtervanns 27 % av grovavfallet i Nacka. För att nå målet behöver bland annat mer trä, plast och wellpapp sorteras ut för materialåtervinning och nya metoder för materialåtervinning användas såsom framställning av biokol från trädgårdsavfall. Vidare behöver möjligheten att källsortera grovavfall som samlas in fastighetsnära utvecklas.

⁹ 7 § NFS 2020:6

¹⁰ 15 a § Avfallsförordningen (2011:927)

llsplan 2026

Delmål 3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 %

Exempel på farligt avfall från hushåll är elavfall, kemikalier, färger, lösningsmedel och läkemedel. Det ska enligt Avfallsförordningen hanteras separat och får inte slängas i restavfallet.¹¹ Mängd farligt avfall som slängs i soppåsen finns med som en indikator i miljöprogrammet. Undersökningar av innehållet i restavfallet i Nacka, så kallade plockanalyser har gjorts 2014 och 2018, som visade att mängden batterier och ljuskällor halverades under perioden. För att nå målet finns behov av ökad service för insamling av farligt avfall och kommunikation.

Delmål 3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall

Alla verksamheter i Nacka har ännu inte infört fullständig sortering av avfall. De fraktioner som ska sorteras ut enligt Avfallsförordningen är returpapper, förpackningar av papper, metall, plast och glas, elavfall och farligt avfall. Vidare bör matavfall sorteras ut. Målet ska anses vara uppfyllt när källsortering har införts vid alla kommunalt finansierade verksamheter, där det är fysiskt genomförbart.

Delmål 3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska transporter och miljöpåverkan

Området är prioriterat nationellt genom etappmålet att minst 70 % av bygg- och rivningsavfallet ska återanvändas eller materialåtervinnas. För Nacka kommun saknas det uppgifter om hur mycket bygg- och rivningsavfall som uppstår och hur det hanteras, men då byggnadstakten är hög handlar det om betydande mängder. För perioden 2020-2030 kommer cirka 7 miljoner ton schaktmassor behöva tas omhand vilket innebär omfattande transporter om massorna inte kan tas omhand lokalt.

Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning anger hur avfallet bör hanteras för att förbättra resurseffektiviteten. För masshantering pågår arbete inom kommunen för att i högre grad kunna utnyttja massorna lokalt. Målet ska anses vara uppfyllt när följande är uppnått:

- Minst 80 % av projekten följer Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer
- Det finns framtagna utgångspunkter för vad som bör gälla för lokal hantering och återvinning av massor och dessa följs.

Delmål 3.6 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten

I kommunen finns 21 identifierade nedlagda deponier. Miljöenheten har bedömt riskklass för 18 av dessa, där hälften bedöms ingå i den lägsta riskklassen. Ingen deponi har högsta riskklass. Nio deponier har pekats ut där det finns behov av ytterligare utredning och riskvärdering, se vidare bilagan om nedlagda deponier. För att nå målet behöver tillsynen över nedlagda deponier prioriteras. De kommunala

¹¹ 16 § Avfallsförordningen (2011:927)

llsplan 2026

avfallsplanerna ska för nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare innehålla åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön.¹²

¹² 17 § NFS 2020:6

llsplan 2026

Mål 4 Minskad nedskräpning

Allmänna platser, naturområden och stränder i Nacka ska vara fria från skräp, vilket bidrar till minimering av miljöpåverkan där djur och natur inte tar skada och föroreningar inte sprids. Även näringsliv och turism påverkas genom trygga och attraktiva miljöer utan skräp. Nedskräpning i den här avfallsplanen menas att lämna avfall i en miljö där det inte hör hemma, exempelvis fimpas, godispapper och annat avfall på marken. Det kan även gälla större föremål som exempelvis vitvaror, uttjänta fordon och byggavfall eller organiskt avfall såsom trädgårdsavfall. Målområdet har en direkt koppling till Nackas övergripande mål ”Attraktiva livsmiljöer”, där rent vatten, frisk luft, ett rikt växt- och djurliv och en god bebyggd miljö kännetecknar Nackas miljöambitioner.

Nedskräpningsfrågan har koppling till en rad områden och kommunala frågor som renhållning, miljö, trygghetsfrågor, klotterbekämpning och verksamhet i skolor. Eftersom nedskräpningsfrågan berör många olika delar av kommunens verksamhet är det viktigt att berörda förvaltningar samarbetar och är delaktiga i arbetet för minskad nedskräpning.

Målet omfattar två delmål. De är ett krav att de kommunala avfallsplanerna ska innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning.¹³

Delmål 4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 %

Nedskräpning i stadsmiljö sprids ofta till kuster, vattendrag och naturområden med vinden. Målet koncentrerar sig på stadsmiljö för att minska skräpet där det ofta först uppstår. För att nå målet krävs förebyggande arbete med beteendeförändringar men även åtgärder med städinsatser.

Delmål 4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar

Målet är att varje år ha en tydlig trend där allt fler nackabor upplever att nedskräpningen minskar. För att nå målet behöver åtgärder genomföras i många olika typer av miljöer där nackabor vistas så att Nacka upplevs som rent och tryggt.

¹³ 6 § NFS 2020:6

llsplan 2026

Konsekvenser

Miljö

Åtgärderna i planen bidrar till att kunna nå flera av de nationella miljö kvalitetsmålen. Åtgärder om att förebygga avfall och öka återanvändningen, materialåtervinningen och hantera anläggningsmassor lokalt bidrar till målet ”Begränsad klimatpåverkan”. Åtgärder för att förbättra hanteringen av farligt avfall, minska nedskräpningen och kontroll av nedlagda deponier bidrar till målet ”Giftfri miljö”. För ”God bebyggd miljö” har åtgärder för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen betydelse.

För delmålen om att förebygga avfall och öka materialåtervinningen har en grov uppskattning gjorts av klimatnyttan, se tabellen nedan. Beräkningen baseras på nyckeltal om klimatpåverkan för olika avfallsfraktioner. Nyckeltalen visar klimatnyttan av att förebygga avfallet respektive att materialåtervinna avfallet istället för att energiåtervinna. Av tabellen framgår tydligt att det är förebyggande av avfall som ger den största klimatnyttan. Förebyggande av textil samt av elektriskt och elektroniskt avfall (ingår i grovavfall) är de avfallslag som per kg ger störst klimatnytta.

För materialåtervinning är det återvinning av förpackningsmaterial som ger störst klimatnytta. Ökad materialåtervinning av matavfall genom rötning har inte lika stor klimatnytta. Här finns dock andra miljövinster såsom att näring i matavfallet tas tillvara genom att biogödsel (rötrest) återförs till jordbruksmarken och sluter kretsloppen. En annan fördel är förbättrad luftkvalitet genom att biogasfordon ger mycket låga utsläpp av partiklar. Konsekvenserna för miljön beskrivs närmare i Miljökonsekvensbeskrivningen av planen.

Ekonomi

Åtgärderna finansieras både genom avfallstaxan och kommunalskatten. Avfallstaxan finansierar hanteringen av hushållsavfallet. Kommunalskatten finansierar åtgärder inom övriga områden såsom hanteringen av avfall av kommunalt finansierade verksamheter, nedskräpning, fysisk planering och myndighetsutövning. Cirka 30 % av åtgärderna bedöms kunna genomföras inom befintlig budget. Övriga åtgärder bedöms medföra en extra kostnad.

Flera av åtgärderna bedöms leda till minskade kostnader. Det gäller främst åtgärderna för att förebygga och minska avfallet. De minskade kostnader utgörs dels av minskade kostnader för att samla in och behandla avfallet. Dels kommer kommunens kostnader för inköp att minska genom ökad återanvändning, minskad användning av engångsprodukter, krav på längre livslängd och hållbarhet och minskat matsvinn. Det indikerar att åtgärderna för att förebygga avfall och matsvinn för kommunala verksamheter inte kommer medföra några ökade kostnader, snarare kommer kostnaderna att minska. Men det är förknippat med en ökad kostnad inledningsvis då de olika verksamheterna behöver förändra sitt arbetssätt och sina inköp.

Ilsplan 2026

Bedömningen av de ökade kostnader, besparingspotentialen och nettokostnad redovisas i tabellen nedan. Kostnaderna avser genomförandet av de 36 åtgärder som bedömts vara mest kostnadseffektiva för att kunna nå målen och uppnå störst miljönytta (se prioritering i handlingsplanen). Totalt har nettokostnaden för att genomföra dessa åtgärder uppskattats till max 0,7 MSEK/år extra för skattekollektivet och max 2,2 MSEK/år extra för taxekollektivet. För taxekollektivet motsvaras det av en ökning på ca 2,5 %. Vid genomförandet av samtliga 49 åtgärder skulle nettokostnaden uppgå till max 2,1 MSEK/år för skattekollektivet och max 2,5 MSEK/år för taxekollektivet

Sammanställning av klimatnytta och ekonomiska konsekvenser för kommunen

I tabellen nedan redovisas grova uppskattningar av klimatnytta, kostnader och besparingspotential för de fyra huvudmålen. Kostnaderna avser genomförandet av de åtgärder som bedömts vara mest kostnadseffektiva för att kunna nå målen och uppnå störst miljönytta. Beräkningarna baseras på prognosen att Nacka år 2026 har 123 319 invånare.

Mål	Minskat CO ₂ -utsläpp (ton/år)	Konsekvenser skattekollektivet (MSEK/år)			Konsekvenser taxekollektivet (MSEK/år)		
		Ökad kostn.	Besparing	Netto	Ökad kostn.	Besparing	Netto
1. Avfall och matsvinn förebyggs	20 200 ¹⁴	1,1	>4 ¹⁵	Nettobesparing > 2	3	6,2 ¹⁶	Nettobesparing 3,2
2. God service, tillgängl.insamling och engagerade Nackabor	(2 200 ¹⁷ ingår i ovan)	(0,2 avfallsutredning kostnad byggproj.)	0	0	0,2	Ingår ovan	Nettokostnad 0,2
3. Hållbar och säker avfallshantering	2 300 ¹⁸	2,3	(5 lokal hantering schaktmassor, besparing byggprojekt ¹⁹)	Nettokostnad 2,3	2,5-4,8	0	Nettokostnad 2,5-4,8

¹⁴ Klimatfaktorer Avfall Sverige rapport 2019:19 "Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner". Delmålet minskat mat- och restavfall med 25 % per person och år beräknas minska CO₂-utsläppen med 7400 ton per år, delmålet minska grovavfallet med 20 % per person beräknas minska CO₂-utsläppen med 12500 ton per år, när de uppnåtts 2026. Halvering matsvinnet kommunal produktion minskar CO₂-utsläppen ca 330 ton/år, Marina Förström, inköpsenheten. Se miljökonsekvensbeskrivningen.

¹⁵ Minskade kostnader för inköp

¹⁶ Minskade avfallskostnader när mindre mängder behöver samlas in och behandlas.

¹⁷ Minskade CO₂-utsläpp till följd av utökad sortering av förpackningsavfall och returpapper till materialåtervinning minskar mängden restavfall. Räknas med i delmålet om minska mat- och restavfallet i målområde 1, men åtgärderna del av målområde 2.

¹⁸ biologisk återvinning matavfall 260 ton CO₂/år, materialåtervinning av grovavfall 1280 ton CO₂/år samt minskade transporter av schaktmassor 800 ton CO₂/år (lokal masshantering minskade utsläpp 8000 ton CO₂ under 10 år, Ecoloop 2019)

¹⁹ Möjlig besparing byggprojekten lokal hantering massor ca 50 MSEK/år i 10 år Ecoloop 2019 (årlig minskning 5 MSEK/år)

llsplan 2026

4. Minskad nedskräpning	0	1,2	0 ²⁰	Nettokostnad 1,2	0	0	0
SUMMA	22 000	4,7	>4	Nettokostnad <0,7	5,7-8	6	Nettokostnad 0-1,8

Konsekvenser för fastighetsägare och verksamheter

Vid införande av bostadsnära insamling av förpackningar kan fastighetsägare för flerfamiljshus behöva investera i befintliga soputrymmen. Flerfamiljshusens kostnader för avfallshantering kan komma att minska då hämtning av förpackningar ska vara kostnadsfritt. För enbostadshus så finansierar förpackningsavgiften tillkommande kärl och tekniska lösningar för insamling av förpackningar. Åtgärderna som innebär ökad tillsyn kommer att medföra ökade kostnader i form av tillsynsavgifter för berörda verksamheter.

²⁰ Ev besparing på sikt om förebyggande åtgärder mot nedskräpning får effekt

llsplan 2026

DELDOKUMENT

Handlingsplan

Lagstiftning, mål, planer och styrdokument

Nuläge och framtida bedömning

Uppföljning avfallsplan 2020

Nedlagda deponier

(Arbetsgång och samrådsredogörelse – görs efter remissen)

Miljökonsekvensbeskrivning

Dokumentets syfte

Detaljerade regler om kommunens avfallshantering.

Dokumentet gäller för

Nacka kommuns medborgare och de som verkar och vistas i kommunen.

AvfallsföreskrifterInnehållsförteckning

INLEDANDE BESTÄMMELSER.....	3
Bemyndigande.....	3
Definitioner.....	3
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information.....	3
Betalning och information.....	3
AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS ANSVAR.....	4
Sortering av avfall.....	4
Skyldighet att överlämna avfall.....	4
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning.....	4
Anskaffande och ägande.....	4
Anläggande.....	5
Rengöring och tillsyn.....	5
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck.....	6
Åtgärder inför tömning av avfall från större behållare.....	7
Åtgärder inför tömning av avfall från avloppsanläggningar.....	7
Hämtställe samt tömnings- och transportvägar.....	8
Hämtningsområde och hämtningsintervall.....	9
Tömningstider.....	10
Avvikelser från ordinarie hämtning.....	10
Åtgärder om föreskrift inte följs.....	11
AVFALL FRÅN VERKSAMHETER.....	11
Kommunalt avfall från verksamheter.....	11
Annat avfall än kommunalt avfall från verksamheter.....	11
Uppgiftsskyldighet.....	11

Diarienummer	Fastställt/senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarigt politiskt organ	Ansvarig processägare
		Kommunfullmäktige	Natur- och trafiknämnden	

UNDANTAG	11
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden.....	11
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall.....	12
Utsträckt hämtningsintervall	13
Gemensamma avfallsbehållare	13
Uppehåll i hämtning.....	13
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall till kommunen.....	14
Övrigt	14
Utvecklingsverksamhet.....	14
Ikraftträdande	15
 BILAGA 1	 16
 BILAGA 2	 19

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 74-75 §§ avfallsförordningen (2011:927) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Nacka kommun.

Definitioner

2 § Termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges i bilaga 1. För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken och till avfallsförordningen.

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Med avfall för vilket kommunen har behandlingsansvar avses detsamma som i 15 kap. 20 och 20a §§ miljöbalken, det vill säga

1. kommunalt avfall,
2. avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för a) hushållspillvatten, eller b) spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten,
3. latrin från torrtoaletter och jämförbara lösningar, och
4. bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet (gäller från 1 januari 2023).

Till och med utgången av 2022 har kommunen behandlingsansvar för bygg- och rivningsavfall som uppstår i hushåll.

4 § Natur- och trafiknämnden har verksamhetsansvar för hanteringen av avfall som omfattas av kommunens ansvar.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av Nacka vatten och avfall AB (nedan kallad Nacka vatten och avfall) och upphandlade entreprenörer.

Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

5 § Nacka vatten och avfall informerar hushållen om insamlingssystem för avfall som omfattas av kommunens ansvar. Nacka vatten och avfall informerar även hushållen om krav och hantering avseende förpackningar, returpapper och elavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom Nacka vatten och avfalls försorg och i enlighet med gällande

avfallstaxa fastställd av kommunfullmäktige. Avgiften ska tas ut på ett sådant sätt att avfallsförebyggande, återanvändning, återvinning och annan miljö- och arbetsmiljöanpassad avfallshantering främjas.

Ändring av innehavarförhållanden eller annan förändring som berör hanteringen av avfall som omfattas av kommunens ansvar från fastighet ska utan dröjsmål anmälas till Nacka vatten och avfall.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

AVFALL SOM OMFATTAS AV KOMMUNENS ANSVAR

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 2 och hålla det skilt från annat avfall.

Vid ny- och ombyggnation ska förutsättningar skapas för utsortering av matavfall.

9 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till Nacka vatten och avfall för borttransport.

Skyldighet att överlämna avfall

10 § Avfall enligt 3 § ska lämnas till Nacka vatten och avfall om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön undviks. Vid hämtning från fastighet ska hämtningsintervall och storlek på behållare motsvara behovet av borttransport av avfallet från fastigheten.

Restavfall och matavfall hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 27 §.

Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska upplysa Nacka vatten och avfall om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

11 § Kärll, säckar, containrar och latrinkärll ägs och tillhandahålls av Nacka vatten och avfall om inte annat överenskommes.

Övrig utrustning så som botten tömmande behållare, kärlskåp, sopsugssystem, komprimatorer, små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen som krävs för avfallshanteringen.

12 § Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När Nacka vatten och avfall ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig. Märkning ska ske enligt anvisning från Nacka vatten och avfall.

Latrinkärl märks med adress eller fastighetsbeteckning av fastighetsinnehavaren innan hämtning.

Anläggande

13 § Vid anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning inte överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Höjdskillnaden mellan fordonets uppställningsplats och botten på anläggningen ska vara mindre än 8 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Små avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för tömningsfordon. Anläggningar där tömning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att tömning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 14 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 800 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation och anläggande av små avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid tömning av avfall från anläggningen.

14 § Placering av behållare, avfallsutrymme eller liknande fastställs efter samråd mellan fastighetsinnehavaren och Nacka vatten och avfall. Fastighetsinnehavaren är skyldig att inhämta eventuella tillstånd som krävs för åtgärden.

Rengöring och tillsyn

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och översyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd. Avfall ska vara väl emballerat så att avfallet inte sprids eller orsakar skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet. Närmare krav på emballering med mera framgår av bilaga 2.

17 § Behållare får inte fyllas mer än att de kan stängas. Behållare får heller inte vara så tunga att det blir uppenbara svårigheter att flytta dem eller så att arbetsmiljökrav åsidosätts.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för att avfall inte sitter fast i behållaren vid tömning, till exempel på grund av fastfrysning eller för hårt packat avfall. Behållare ska vara fri från snö och is vid tömningstillfället.

18 § Behållare ska placeras vid fastighetsgräns, vid överenskommen plats eller vid en anvisad plats enligt 27 §. Behållare ska placeras så nära tömningsfordonets angoringspunkt som möjligt om inte särskilda skäl föreligger häremot eller det är fråga om tömning av särskilda behållare som till exempel slamtankar och fettavskiljare.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att tömning underlättas. Kärl ska placeras och vändas så att de kan tömmas med sidlastande fordon där sådan används och baklastande fordon där sådan används. Behållare ska vara placerade så att framkomlighet för trafikanter, vägunderhåll, postutbärning eller annan service tillgodoses.

19 § Nacka vatten och avfall ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där hämtning ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas Nacka vatten och avfall eller i förekommande fall upphandlad entreprenör. Ändringar ska utan anmaning meddelas Nacka vatten och avfall eller i förekommande fall upphandlad entreprenör.

20 § Fastighetsinnehavare har ansvar för utformning, anordnande och underhåll av hämtställe, inom den fastighet där avfallet uppkommer, samt i skälighets omfattning för annat hämtställe som kommunen anvisat enligt 27 §.

21 § I de fall hämtning av avfall sker med båt ska säckställ placeras vid eller på för ändamålet tillräckligt dimensionerad brygga med tillräckligt vattendjup, minst 1 meter och utfallande botten. Enskild brygga som utnyttjas vid hämtning ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är möjlig att angöra, med den båt som

nyttjas av Nacka vatten och avfalls upphandlade entreprenör, utan risk för skada. Platsen för angöring ska hållas fri från förtöjda båtar, tampar, och bojar på hämtdagen. Vid hämtning med fyrhjuling eller motsvarande fordon inom hämtningsområde 2 enligt 29 § ska väg mellan tömningsfordonets stoppställe och behållarplatsen vara framkomlig. Säckställ ska placeras väl synligt inom 10 meter från båts eller fyrhjulings angöringspunkt.

Åtgärder inför tömning av avfall från större behållare

22 § Inför tömning av större behållare såsom container, komprimator och bottentömmande behållare ska behållaren vara åtkomlig för tömningsfordon.

Åtgärder inför tömning av avfall från avloppsanläggningar

23 § Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Anläggningen ska vara lätt tillgänglig för tömning. Lock eller manlucka ska kunna öppnas av en person och får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Buskar och vegetation ska hållas borta så att tömning kan ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn får vid tömning inte överstiga 10 meter om inte särskilda skäl föreligger.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med tömning ska tillhandahållas Nacka vatten och avfall av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättshavaren

Slamavskiljare och slutna tankar ska vara märkta.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

24 § Filtermaterial i lösvikt ska vara sugbart, i förekommande fall efter vattentillförsel. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg. Renhållaren har rätt att lämna kvar vattenfasen i slamavskiljare efter verkställd slamtömning.

Nacka vatten och avfalls upphandlade entreprenör ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska

tillhandahållas till den entreprenör som Nacka vatten och avfall anlitar. Ändringar ska utan anmaning meddelas Nacka vatten och avfall.

25 § Vid försvårad tömning debiteras fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren en tilläggsavgift enligt gällande avfallstaxa.

Vid slamtömning med båt ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren säkerställa tillräckligt vattendjup och farledsbredd för Nacka vatten och avfalls upphandlade entreprenörs båt eller färja. Enskild brygga som utnyttjas vid tömning ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är möjlig att angöra av entreprenörens båt utan risk för skada. Bryggor för landtagning av renhållningsfordon ska vara försedda med godtagbara förtöjningsanordningar.

26 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning beställs och bekostas av fastighetsinnehavaren.

Hämtställe samt tömnings- och transportvägar

27 § Avfall som ska hämtas vid fastighet lämnas i avsedd behållare vid fastighetsgränsen, vid överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats sker under förutsättning att:

- Godtagbara hämtningsförhållanden inte kan uppnås vid transport till, från eller inom fastigheten,
- Möjlig plats finns att anvisa inom skäligt gångavstånd

Anvisning av plats görs av natur- och trafiknämnden.

28 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare ska se till att transportvägen fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick. Gång- och transportväg ska vara utformad så att god arbetsmiljö uppfylls. Samma krav gäller enskild väg som utnyttjas vid hämtning.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, röjas från snö och hållas halkfri. Transportvägen ska även hållas fri från hinder i form av till exempel trottoarkanter, trösklar och snövallar.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med Nacka vatten och avfall eller anvisas enligt 27 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför tömningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Backning är inget körsätt utan får endast göras vid vändning. Vändmöjlighet ska finnas.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

29 § Kommunen är uppdelad i följande hämtningsområden:

1. Fastlandet och öar med broförbindelse
2. Gåsö, Gåsö Ö, Långholmen, Gåsökläpp, Lindskär och Kilholmen

Hämtning sker inte från andra öar än de som omnämns i första stycket, punkt 1 och 2.

Slam hämtas från samtliga anläggningar godkända av Nacka vatten och avfall.

Nya abonnemang för säckhämtning på fastlandet och öar med broförbindelse tillåts inte. Säckhämtning kan inte kombineras med matavfallshämtning.

30 § Ordinarie hämtning av mat- och restavfall sker enligt följande ordinarie intervall:

a) Enbostadshus inom hämtningsområde 1:

Mat- och restavfall töms efter behov, men minst fyra gånger per år vardera. Tömning av mat- och restavfall erbjuds en gång per vecka, på aviserad tömningsdag. Vid beviljad dispens för T-taxa enligt 44 § kan restavfall tömmas med ett fast intervall, varje eller varannan vecka.

b) Enbostadshus inom hämtningsområde 2:

Säck hämtas en gång per vecka under perioden juni-augusti och varannan vecka under maj och september. Vid hemkompostering, anmäld enligt 43 §, sker hämtning varannan vecka under juni-augusti och en gång per månad under maj och september.

c) Flerbostadshus, samfälligheter och grupphusområden med gemensam sophämtning:

Restavfall i kärl töms minst en gång per vecka. Restavfall i bottentömmande behållare, komprimator eller sopsug töms varannan vecka, varje vecka eller två gånger per vecka. Matavfall i kärl töms minst en gång per vecka. Matavfall i bottentömmande behållare eller sopsug töms minst varannan.

d) Verksamheter (företag, storkök, restauranger, hotell, livsmedelsbutiker och liknande): Mat- och restavfall töms minst en gång per vecka. För verksamheter finns möjlighet till säsongshämtning.

31 § Tömning av slam från slamavskiljare, slutna tankar och minireningsverk sker minst enligt den omfattning som anges i Tabell 1 nedan. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att tömning utförs i föreskriven omfattning.

Tabell 1: Tömning av slam från slamavskiljare, slutna tankar och minireningsverk

Avloppsanläggning	Permanentbostäder	Fritidsbostäder
Slamavskiljare med anslutet wc	Minst 2 gånger/år eller enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden.	Minst 1 gång/år eller enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden.
Slamavskiljare med anslutet BDT-vatten	Minst 1 gång/år eller enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden.	Minst 1 gång vartannat år eller enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden.
Minireningsverk	Enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden eller tillverkarens anvisning. Sker på beställning.	Enligt tillstånd från miljö- och stadsbyggnadsnämnden eller tillverkarens anvisning. Sker på beställning.
Slutna tankar	Töms vid behov. Sker på beställning.	Töms vid behov. Sker på beställning.

Tömningstider

32 § För enbostadshus utförs tömning på vardagar samt på helgdagar som infaller måndag–fredag, kl. 07.00–21.00. Behållare ska vara tillgängliga och placerade på ordinarie plats för tömning senast kl. 07.00 på tömningsdagen. Behållaren ska stå kvar tills att den har tömts. Tömningsdag meddelas av Nacka vatten och avfall och i förekommande fall av upphandlad entreprenör.

Tömning vid skolor och förskolor kan vid överenskommelse ske från kl. 06.00. Avfall från små avloppsanläggningar och från fettavskiljare kan hämtas akut på andra tider. Avfallet ska vara tillgängligt för tömning under denna tid, om inte annat meddelas av natur- och trafiknämnden.

Avvikelser från ordinarie hämtning

33 § Utebliven tömning anmäls enligt Nacka vatten och avfalls anvisningar.

34 § Utebliven tömning till följd av otjänlig väderlek eller annan oförutsedd händelse åtgärdas så snart det är möjligt av Nacka vatten och avfalls upphandlade entreprenör.

35 § Vid upprepade avvikelser från gällande abonnemang, såsom överfulla behållare, oanvända matavfallskärl eller felsorterat avfall, har Nacka vatten och avfall rätt att ändra abonnemanget.

36 § Vid det fall att avfall blir kvar i behållare efter tömning, till exempel på grund av för hårt packat eller fastfruset avfall, ansvarar fastighetsinnehavaren för åtgärd så att tömning kan utföras.

37 § Spill, som till exempel orsakats av överfullt kärl eller för att avfallet inte förslutits med för ändamålet avsedd avfallspåse, åtgärdas av fastighetsinnehavaren.

38 § Tömning av avfall utöver ordinarie abonnemang utförs endast efter särskild beställning, mot extra avgift.

39 § Om tömning inte kan utföras på grund av omständigheter som fastighetsinnehavaren råder över, ansvarar fastighetsinnehavaren för att undanröja hindret. Tömning utförs vid nästa ordinarie tömningstillfälle. Tömning kan utföras tidigare efter beställning, mot extra avgift.

Åtgärder om föreskrift inte följs

40 § Nacka vatten och avfall har rätt att inte utföra ordinarie tömning om bestämmelserna i dessa föreskrifter inte följs.

Avfallet ska efter fastighetsinnehavarens rättelseåtgärder hämtas antingen vid nästa ordinarie tömningstillfälle eller efter beställning av extratömning mot avgift.

AVFALL FRÅN VERKSAMHETER

Kommunalt avfall från verksamheter

41 § Kommunalt avfall från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För kommunalt avfall från verksamheter gäller 8-40 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Elavfall, som inte är verksamhetsavfall, kan lämnas vid Nacka vatten och avfalls insamlingsställen eller enligt vad som anges i bilaga 2.

Tömning av slam från enskilda tankar och slamavskiljare sker minst en gång per år eller med sådan frekvens att en god funktion i anläggningen upprätthålls och så att överfyllnad inte sker.

Tömning av fettavskiljare sker minst en gång per månad eller med sådan frekvens att en god funktion i anläggningen upprätthålls och så att överfyllnad inte sker.

Annat avfall än kommunalt avfall från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

42 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än kommunalt avfall ska på begäran lämna uppgifter om avfallets art, sammansättning, mängd och hantering till miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

UNDANTAG

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

43 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av avfall som omfattas av kommunens ansvar på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna, handläggs av miljö- och stadsbyggnadsnämnden enligt vad som anges nedan.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertaras samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Undantag från avfallsföreskrifterna kan endast medges om det kan ske utan risk för människors hälsa eller miljön. Givna undantag är personliga, knutna till fastighet och tidsbegränsade. De ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Fastighetsinnehavaren och i förekommande fall nyttjanderättshavaren har skyldighet att meddela sådan förändring.

44 § Fastighetsinnehavare i enbostadshus kan efter ansökan till natur- och trafiknämnden erhålla dispens från 18 § och få kärlet hämtat inne på tomten. Kärlet ska vara placerat så att kraven i 28 § uppfylls. Skäl för dispens kan vara att fastighetsinnehavaren av medicinska skäl inte själv kan hantera sitt kärl och heller inte kan få hjälp med detta. Läkarintyg, som styrker detta, ska i sådana fall kunna uppvisas av fastighetsinnehavaren. Vid beviljad dispens debiteras avgift för så kallad T-taxa enligt gällande avfallstaxa.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall

45 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 43 § och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

46 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan utnyttjas för kompostering får eldas endast de veckor som meddelas av kommunen om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

47 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller

miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

48 § Kompostering av latrin på fastigheten får, efter ansökan till miljö- och stadsbyggnadsnämnden, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Utsträckt hämtningsintervall

49 § För små avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till miljö- och stadsbyggnadsnämnden medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen.

Utsträckt hämtningsintervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Medgivandet gäller i högst fem år, därefter måste en ny ansökan lämnas in.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om Nacka vatten och avfall konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

50 § Undantag från kravet på tömning av fettavskiljare minst en gång per månad kan beviljas efter ansökan till natur- och trafiknämnden.

Gemensamma avfallsbehållare

51 § För områden med enskild sophämtning från enbostadshus kan följande medges:

Innehavare av två till fyra närbelägna fastigheter kan efter anmälan till natur- och trafiknämnden använda gemensamma avfallsbehållare för restavfall och matavfall. Förutsättningen är att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt följs och under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Fastigheterna ska vara gränsgrannar eller grannar med mellanliggande väg. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om Nacka vatten och avfall konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

Uppehåll i hämtning

52 § För att beviljas uppehåll i hämtningen av mat- och restavfall ska fastighetsinnehavaren i ansökan till natur- och trafiknämnden skriftligt intyga att fastigheten inte kommer att nyttjas under angiven uppehållsperiod i 53 a-d §§.

Övernattning får inte ske. Den som beviljas uppehåll i sophämtningen ska betala grundavgift.

53 § a) Upphåll i hämtning av mat- och restavfall vid permanentbostad kan efter ansökan till natur- och trafiknämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande tid om minst sex månader.

b) Upphåll i hämtning av mat- och restavfall vid flerfamiljshus kan efter ansökan till natur- och trafiknämnden beviljas för en period av minst sex månader i samband med ombyggnation.

c) Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som inte kommer att nyttja fritidsbostad under hela hämtningssäsongen [maj - september] kan efter ansökan till natur- och trafiknämnden medges inställd hämtning av avfall från fastighetens avloppsanläggning. En förutsättning för sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong.

d) Upphåll i hämtning av mat- och restavfall från verksamhet kan efter ansökan till natur- och trafiknämnden medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas under en sammanhängande period om minst tre veckor.

54 § Ansökan enligt bestämmelserna i 53 § ska ske senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Upphåll i hämtning av mat- och restavfall medges för maximalt ett år per ansökningstillfälle.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall till kommunen

55 § Nacka vatten och avfall får efter ansökan till miljö- och stadsbyggnadsnämnden, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet i 15 kap. 24 § 1 st. miljöbalken om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt.

Övrigt

Utvecklingsverksamhet

56 § Nacka vatten och avfall får bedriva försöksverksamhet där avsteg från renhållningsordningen kan göras genom projekt.

57 § Nacka vatten och avfall har rätt att göra stickprovskontroll av avfall som omfattas av kommunens ansvar för att kontrollera att sorteringsanvisningarna och övriga bestämmelser följs, i syfte att säkerställa att renheten på avfallet upprätthålls. Med stickprovskontroll avses även plockanalyser som utförs på slumpmässigt utvalt avfall i syfte att undersöka avfallets sammansättning i stort.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2021-xx-xx då avfallsföreskrifter för Nacka kommun 2015-xx-xx upphör att gälla.

BILAGA I

För exempel och vidare anvisningar om utsortering, emballering och lämning/tömning, se bilaga 2.

Avfall	Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med, avser eller är skyldig att göra sig av med.
Behållare	Med behållare avses säck, kärl, container, bottentömmande behållare, latrinbehållare eller annan utrustning för uppsamling av avfall.
Bygg- och rivningsavfall	Bygg- och rivningsavfall är avfall från husbyggnad, ombyggnad, reparationer, anläggningsarbeten och rivning, inklusive schaktmassor med inblandning av andra material. Som bygg- och rivningsavfall räknas även avfall från privatpersoners renoveringar.
Elavfall	Med elavfall (elektriskt och elektroniskt avfall) avses produkter som drivs med sladd eller batteri.
Enbostadshus	Med enbostadshus avses en- och tvåbostadshus (inkl. parhus och radhus) med enskild sophämtning, även fritidshus.
Farligt avfall	Med farligt avfall avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med * i bilaga 4 till avfallsförordningen eller som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av avfallsförordningen.
Fastighetsinnehavare	Med fastighetsinnehavare avses den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
Flerbostadshus	Med flerbostadshus avses bostadshus med fler än två lägenheter och samfälligheter med gemensam sophämtning.
Före detta livsmedel	Med före detta livsmedel avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
Gemensamma avfallsbehållare	Med gemensam avfallsbehållare avses när två till fyra hushåll i enbostadshus delar på ett kärl.

Gemensam uppsamlingsplats	Med gemensam uppsamlingsplats avses ett hämtställe för kärl som delas av närbelägna fastigheter.
Grovavfall	Med grovavfall avses kommunalt avfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl eller säck. Till grovavfall hör inte bygg- och rivningsavfall.
Hantering av avfall	Med hantering av avfall avses 1) insamling, transport, sortering, återvinning, bortskaffande eller annan fysisk befattning med avfall, eller 2) åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, sorteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.
Kommunalt avfall	Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte 1. avfall från tillverkning, 2. avfall från jord- och skogsbruk, 3. avfall från fiske, 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, 5. bygg- och rivningsavfall, och 6. uttjänade bilar.
Kretsloppscentral	Med kretsloppscentral avses en bemannad insamlingsplats där besökare kan lämna avfall i sorterade fraktioner, t.ex. grovavfall, farligt avfall och elavfall.
Matavfall	Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör kommunalt avfall. I begreppet matavfall som utgör kommunalt avfall ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar. Butiksavfall av animaliskt

	ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med ovan.
Nyttjanderättshavare	Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av fastighetsinnehavarebegreppet, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
Producentansvar	Med producentansvar avses att producenterna har ansvar för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering (gäller förpackningar, tidningar, läkemedel, däck, bilar och elavfall).
Restavfall	Med restavfall avses sorterat brännbart kärll- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när farligt avfall, förpackningar, returpapper, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärll- och säckavfall. Sorterat restavfall är när även matavfall sorterats ut.
Trädgårdsavfall	Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt avfall som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
Utrustning	Med utrustning avses alla typer av behållare, stativ/hållare för behållare, karusell, kärll- och säckväxlare, sopnedkast, sopsug eller annat som används vid uppsamling av avfall.
Verksamhetsavfall	Avfall som uppkommer i verksamheten som inte utgör kommunalt avfall.
Återvinningsstation	Med återvinningsstation avses de platser där hushållen kan lämna returpapper/tidningar och förpackningar som ingår i producenternas insamlingssystem enligt producentansvaret.

BILAGA 2

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Asbest	Ska hållas skilt från annat avfall.		
Bilbatterier	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/ innehåll rinner ut.	Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av producent alternativt lämnas till kretsloppscentral.
Bygg- och rivningsavfall	Ska sorteras i åtminstone följande fraktioner; <ul style="list-style-type: none"> • trä • metall • glas, • plast • gips • mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten. 		Bygg- och rivningsavfall upp till 0,4 kbm från hushåll och verksamheter lämnas avgiftsfritt på kretsloppscentral. Större mängd lämnas mot avgift. Bygg- och rivningsavfall kan även lämnas till annan anläggning som tar emot bygg- och rivningsavfall. Från den 1 januari 2023 ska bygg- och rivningsavfall från hushåll lämnas till Nacka vatten och avfalls insamlingssystem.
Bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (2008:834).		Ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls producent alternativt lämnas till

de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning.			kretsloppscentral eller mobil kretsloppscentral.
Cytostatika	Ska hållas skilt från annat avfall.	Ska hållas emballerat och tydligt märkt.	Lämnas som farligt avfall vid kretsloppscentral eller till mobil miljöstation.
Döda djur (sällskapsdjur) samt avfall från husbehovsjakt, högst 1 kilogram per tillfälle.		Ska förpackas väl innan det läggs i den egna behållaren för restavfall. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.	
Döda djur ; större djur eller större mängd sådant avfall	Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt överstigande 1 kilogram.	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	
Elavfall. Elavfall är avfall från elektriska och elektroniska hushållsprodukter och ljuskällor.	Skrymmande elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.		Elavfall lämnas vid kretsloppscentral enligt instruktioner på plats. Mindre elavfall kan även lämnas till den mobila kretsloppscentralen.

			Hämtning av elavfall kan beställas enligt kommunens avfallstaxa. Elavfall från verksamheter, som inte utgörs av verksamhetsavfall, får lämnas till Nacka vatten och avfalls insamlingsställen.
<p>Farligt avfall, t.ex.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Färg, lackavfall samt hartser, - Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel), - Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) - Lösningemedel - Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) - Bekämpningsmedel - Sprayburkar - Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalkningsmedel) - Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer) 	Ska hållas skilt från annat avfall.	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.	Farligt avfall från hushåll lämnas vid kretsloppscentral eller till mobil kretsloppscentral. Hämtning av farligt avfall från fastighet kan beställas med tjänster enligt kommunens avfallstaxa.
Fett från fettavskiljare			Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.
Före detta livsmedel/animaliska	Ska hållas skilt från annat avfall.		För före detta livsmedel från butik

biprodukter (annat än döda sällskapsdjur och matavfall).	Blandas före detta livsmedel med annat avfall utgör den blandade fraktionen före detta livsmedel och är ABP enligt definitionen.		finns särskilda regler för ABP.
Förpackningar av glas, metall, papper och plast.	I enlighet med definitionen av förpackning i förordningen för producentansvar för förpackningar.	Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Ska lämnas i särskilt insamlingssystem.
Glödande avfall	Glödande avfall ska hållas skilt från annat avfall och får inte lämnas till Nacka vatten och avfallsavfallshantering.		
Grovavfall , t.ex. trasiga barnvagnar, dricksglas, madrasser, motorgräsklippare (tömd på bensin och olja), möbler, porslin, pulkor, skidor.	Grovavfall som utgör kommunalt avfall behöver på grund av avfallets egenskaper hanteras separat från annat kommunalt avfall.	Grovavfall som utgör kommunalt avfall som ska transporteras av avfallslämnaren ska i den mån det är möjligt, buntas eller förpackas i lämpligt emballage.	Grovavfall som utgör kommunalt avfall kan lämnas vid kretsloppscentral. På kretsloppscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. All övrig transport av grovavfall från fastighet ska utföras genom Nacka vatten och avfalls försorg. Hämtning från fastighet kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa.
Icke brännbart kommunalt avfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.		Lämnas vid kretsloppscentral enligt instruktioner på plats.
Invasiva arter	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat trädgårdsavfall.		

Latrin	Ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall.	Ska samlas i för ändamålet avsedd behållare som ska vara väl försluten så att avfallet inte kan spridas. Behållaren ska vara rengjord på utsidan innan hämtning och även vara märkt med fastighetsbeteckning.	Latrinbehållare borttransporteras från fastighet genom Nacka vatten och avfalls försorg.
Läkemedel	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (2009:1031) om producentansvar för läkemedel.	Ska lämnas i för ändamålet avsedd behållare/påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
Matavfall	Bör sorteras ut och hållas skilt från annat avfall där så är möjligt.	Matavfall från hushåll ska läggas i påse som tillhandahålls av Nacka vatten och avfall. Matavfall från verksamheter ska av avfallslämnaren förpackas i särskild påse eller säck, alternativt i tank av typ som godkänts av Nacka vatten och avfall.	Lämnas i därför avsedd behållare vid fastighetsgräns eller på överenskommen eller anvisad plats. Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som Nacka vatten och avfall tillhandahåller.
Matfetter och fritureoljor om mängden per hämtningstillfälle överstiger 0,5 liter	Maximalt 0,5 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske utan att emballaget går sönder.	Ska förvaras i behållare med tätslutande lock.	Större mängd (över 0,5 liter) matfetter eller fritureoljor lämnas på kretsloppscentral eller till mobila kretsloppscentral.
Restavfall	Ska inte innehålla grovavfall, elavfall, förpackningar, returpapper eller icke brännbart avfall. Även matavfall bör sorteras ut.	Lämnas i försluten påse.	Lämnas i därför avsedd behållare vid fastighetsgräns eller på överenskommen eller anvisad plats.
Returpapper	I enlighet med definitionen av	Lämnas löst i de behållare kärl som	Ska lämnas i de insamlingssystem

	returpapper i förordningen för producentansvar för returpapper.	tillhandahålls/ anvisas.	som tillhandahålls av producent.
Slam och fosforfiltermaterial från små avloppsanläggningar	Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	
Stickande och skärande avfall	Smått stickande och skärande avfall, inklusive kanyler och sprutor ska hållas skilt från annat avfall så att inte skärskador eller annan olägenhet uppstår.	Ska förpackas i skyddande hölje innan det läggs i behållare för restavfall. Kanyler och sprutor ska läggas i särskild behållare som tillhandahålls av apotek	Kanyler och sprutor ska lämnas till apotek som kommunen har avtal med.
Trädgårdsavfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	På kretsloppscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats. För hämtning av trädgårdsavfall i kärl, ska avfallet läggas löst i kärlet och inte packas så hårt att tömningen försvåras. Vid enstaka hämtning ska avfallet vara buntat eller packat i papperspåse. Säck, snöre eller annat som används vid emballering ska kunna brytas ned vid kompostering.	Trädgårdsavfall som utgör kommunalt avfall lämnas vid kretsloppscentral. Hämtning från fastighet kan även beställas enligt kommunens avfallstaxa.
Verksamhetsavfall	Ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.		Ska lämnas till valfri godkänd entreprenör eller anläggning.

HANDLINGSPLAN

HandlingsplanÅtgärder och uppföljning

Postadress	Besöksadress	Telefon	E-post	sms	webB	Org.nummer
Nacka kommun, 131 81 Nacka	Stadshuset, Granitvägen 15	08-718 80 00	info@nacka.se	716 80	www.nacka.se	212000-0167

Inledning.....	3
Åtgärder och uppföljning	4
<i>Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs</i>	<i>4</i>
<i>Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor</i>	<i>5</i>
<i>Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering.....</i>	<i>7</i>
<i>Mål 4 Minskad nedskräpning</i>	<i>9</i>
BILAGA: Beskrivning av åtgärderna	10
<i>Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs</i>	<i>10</i>
<i>Mål 2. God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor</i>	<i>13</i>
<i>Mål 3. Hållbar och säker avfallshantering.....</i>	<i>16</i>
<i>Mål 4. Minska nedskräpningen</i>	<i>19</i>

Inledning

I denna handlingsplan redovisas de åtgärder som behöver vidtas för att uppnå målen i avfallsplanen. Åtgärderna redovisas i anslutning till det mål som de främst kan anses tillhöra. En närmare beskrivning av hur de olika åtgärderna kan genomföras presenteras i bilagan. I handlingsplanen beskrivs även hur delmålen ska följas upp.

För varje åtgärd anges vilken del av kommunen (nämnd eller bolag) som ansvarar för att genomföra åtgärden. För uppföljning av delmålen anges likaså vilken del som har ansvaret.

Förkortningar som används i tabellerna:

KS – Kommunstyrelsen

FRN – Fritidsnämnden

NTN – Natur- och trafiknämnden

MSN – Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

NVOA – Nacka vatten och avfall AB

Nacka vatten och avfall ansvarar för att samordna arbetet med att genomföra och följa upp planen, på uppdrag av Natur- och trafiknämnden. Som stöd i genomförandet kommer en avfallsplanegrupp att bildas med utvalda nyckelpersoner. Nacka vatten och avfall kommer sammankalla/kontakta gruppen några gånger per år för rapportering av hur arbetet med planen genomförs och för uppföljning av mål och åtgärder. Vid behov kommer avfallsplanegruppen föreslå nya eller reviderade åtgärder. Uppföljning av målen och åtgärderna kommer årligen redovisas för Natur- och trafiknämnden, som också kommer besluta om eventuella nya eller reviderade åtgärder.

För att säkerställa att delmål och åtgärder kommer att genomföras behöver detta planeras in i budget och verksamhetsplanering för respektive nämnd och enhet.

Åtgärder och uppföljning

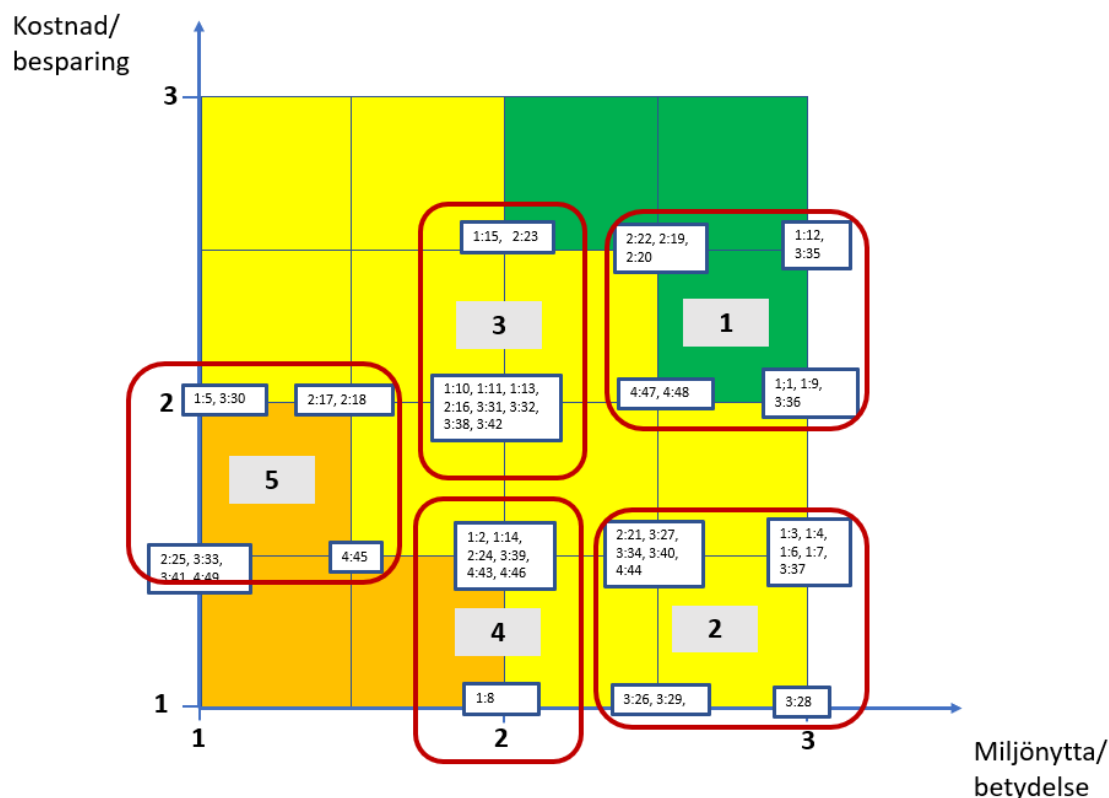
Åtgärderna för varje målområde sorterat under respektive delmål redovisas i tabellerna nedan. Där finns även en prioritering av åtgärderna. Hur de olika delmålen ska följas upp framgår också av tabellerna. Vissa av delmålen följs upp av nyckeltal, som möjliggör jämförelse mellan olika kommuner. En sammanställning av värdena för nyckeltalen för 2019 för Nacka och dess jämförelsekommuner redovisas i den sista tabellen.

Grund för prioritering

Som en grund för att prioritera vad som är viktigt att göra och i vilken ordning så har åtgärderna värderats utifrån följande parametrar:

- Ökad kostnad
- Möjlig besparing
- Miljönytta
- Betydelse för att nå målen

Utifrån denna värdering har åtgärderna delats in i fem prioritetsgrupper, där grupp 1 utgörs av de åtgärder som bedöms vara mest kostnadseffektiva i förhållande till miljönyttan och betydelsen att nå målet och grupp 5 de åtgärder som bedöms vara minst kostnadseffektiva, och grupperna 2-4 ligger på en skala där emellan. Grupperingen kan användas som en prioritering, där grupperna 1, 2 och 3 är sådana som i första hand bör genomföras under planens giltighetstid och att de i grupp 4 och 5 bör göras om tid och resurser finns. Grupperingen åskådliggörs i figuren nedan. Observera att ett högt värde på y-axeln avser att åtgärden kan genomföras till en låg kostnad, och kan ge en besparing.

Mål I Avfall och matsvinn förebyggs

Delmål	Åtgärder och uppföljning av delmålen	Prio	Ansvar
1.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 % per invånare	1. Informera och engagera hushållen om hur de kan minska avfallsmängderna och matsvinnet.	1	NVOA
	2. Samverka med livsmedelsbutiker och restauranger för minskat matsvinn.	4	NVOA
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Årligen genom nyckeltalet i Avfall Web och Kolada: <ul style="list-style-type: none"> Insamlat mat- och restavfall, kg/person. 		NVOA
1.2 Grovavfallet från hushåll har minskat med 20 % per invånare	3. Öka insamling och utsortering av grovavfall till återanvändning.	2	NVOA
	4. Utredda och ev. införa insamling av byggmaterial för återanvändning på kretsloppscentralerna	2	NVOA
	5. Tillhandahålla återbrukat material från kretsloppscentralerna till förskolor och skolor	5	NVOA
	6. Utveckla och främja möjligheter till att återanvända, låna, hyra, reparera i samverkan med bostadsföretag och aktörer i näringsliv och civilsamhälle.	2	NVOA
	7. Öka insamlingen av textil till återanvändning	2	NVOA
	8. Etablera fritidsbank	4	FRN
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Årligen genom nyckeltalet i Avfall Web: <ul style="list-style-type: none"> Insamlat grovavfall kg/person¹ 		NVOA
1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20 %	9. Arbeta med att förebygga avfall och minska matsvinnet i stadshuset och kommunalt finansierade verksamheter.	1	KS
	10. Införa intern bytestjänst för möbler och annan utrustning	3	KS
	11. Ta fram vägledning för återanvändning i stadshuset och i kommunal produktion	3	KS
	12. Ta fram riktlinjer/krav för avfallsförebyggande för olika inköpskategorier	1	KS
	13. Möjliggöra styrning mot val som främjar avfallsförebyggande vid e-handel	3	KS
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Årligen genom att respektive verksamhet tar fram uppgifter om avfallsmängder och matsvinn med start år 2021. ²		KS
Hela målområdet	14. Använda miljötillsyn och information som styrmedel för att förebygga avfall och minska matsvinnet	4	MSN
	15. Utforma avfallstaxan så att den styr mot avfallsminskning	3	NVOA

¹ Omfattar följande fraktioner i Avfall web: I15, I16, I36, I39, I43, I42, I12, I14, F6, F5)

² För matsvinn bör systemet ”Hantera Enhet” användas för rapportering av matsvinnet och kostansvarigfunktionen bör ges i ansvar att samordna uppföljningen. För mat- och restavfall har Nacka vatten och avfall uppgifter om insamlade mängder och för övrigt avfall kan uppgifter fås från kommunens upphandlade avfallsleverantör.

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

Delmål	Åtgärder och uppföljning av delmålen	Grupp	Ansvar
2.1 Nackaborna är nöjda med avfalls- hanteringen i Nacka och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna	16. Information om sortering och återkoppling av miljönytta samt uppföljning genom attitydundersökningar	3	NVOA
	17. Utveckla avfallstjänsterna så att de är kundanpassade, tillgängliga och utförs med hög kvalitet, bland annat genom digitala tjänster	5	NVOA
	18. Nacka vatten och avfall, entreprenörer, kommunen och fastighetsägare arbetar tillsammans för att avfallsutrymmen är trygga och tillgängliga både för användare och utförare	5	NVOA
	<i>Uppföljning delmålet:</i> Årligen genom följande nyckeltal i Avfall Web: <ul style="list-style-type: none"> Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%)³ Nöjdhet besök ÅVC (%)⁴ Målet anses uppnått om minst 94 % av de svarande är nöjda eller mycket nöjda både vad gäller hämtning av hushållsavfall och besök ÅVC.		NVOA
2.2 Alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper	19. Samarbeta aktivt med insamlingsystem för förpackningsavfall	1	NVOA
	20. Informera fastighetsägare till flerbostadshus om möjligheter att införa bostadsnära insamling av förpackningar	1	NVOA
	<i>Uppföljning delmålet:</i> Målet anses uppfyllt då alla bostadsfastigheter, som inte avböjt borttransport, har tillgång till bostadsnära eller kvartersnära insamling av förpackningsavfall och returpapper. Dessa uppgifter fås från det godkända insamlingsystemet. Resultatet av den ökade servicen följs upp genom nyckeltal i Avfall Web: <ul style="list-style-type: none"> Mängd förpackningar och returpapper i restavfall i villa resp lägenhet (kg/hushåll och vecka)⁵ 		NVOA
2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i sorterade fraktioner i alla nya bostäder.	21. Genomföra avfallsutredningar i relevanta stadsbyggnadsprojekt	2	KS
	22. Ställ krav på utrymmen för avfallshantering och avfallsförebyggande vid markanvisning och tecknande av exploateringsavtal	1	KS
	23. Samlad planering mellan bostadsprojekten för att samordna infrastrukturen för avfall	3	KS
	<i>Uppföljning delmålet:</i> I byggloven kontrollera om platser har avsatts för fullständig sortering. Målet anses uppfyllt då minst 90 % av de nya bostadshusen har tillgång till bostadsnära eller kvartersnära insamling av följande fraktioner: restavfall, matavfall, förpackningar (papper, plast, metall, glas), tidningar. För flerfamiljshus ska det även finnas insamling av grovavfall, farligt avfall, elavfall, textil och återbruk.		NVOA
2.4 Stationär sopsug ska prova 80% Nyckeltal för stadsbyggnadsprojekt	24. Fyllgöra in svar för delmålet i Nacka nöjda eller mycket nöjda med hämtningen av hushållsavfall vid bostad och besök ÅVC. Nacka nöjda eller mycket nöjda med sina besök på ÅVC. Nyckeltal för stadsbyggnadsprojekt		KS
	kanalys av hushållens restavfall som planeras genomföras vartannat år i Nacka. <i>Uppföljning delmålet:</i> Följa upp vilka projekt där sopsug har		NVOA

	installerats		
Hela målområdet	25. Utred källsortering i offentliga papperskorgar	5	NTN

Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering

Delmål	Åtgärder och uppföljning av delmålen	Grupp	Ansvar
3.1 Minst 50 % av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinns biologiskt	26. Insatser för att öka anslutning till matavfallsinsamling genom fortsatt information och miljöstyrande avfallstaxa.	2	NVOA
	27. Öka utsortering av matavfall hos befintliga matavfallskunder	2	NVOA
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Årligen genom nyckeltal i Avfall Web och Kolada: <ul style="list-style-type: none"> Insamlat matavfall som behandlas biologiskt så att både växtnäring och energi tas tillvara (endast rötning) andel (%) 		NVOA
3.2 Minst 40 % av grovavfallet materialåtervinns	28. Etablera en permanent kretsloppscentral	2	NVOA
	29. Förbättra servicen för grovavfall och sortera ut fler materialslag till materialåtervinning	4	NVOA
	30. Utredda möjligheter till att lämna grovavfall på valfri kretsloppscentral inom Stockholms län	5	NVOA
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Följs upp årligen genom följande förhållande av nyckeltal avfall web (I15+I16+I36+I39+I42+I43+I12+I14+F6+F5) / antal invånare)(kg/person)		NVOA
3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 %	31. Förbättra servicen för insamling av farligt avfall	3	NVOA
	32. Öka informationen till hushållen om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras	3	NVOA
	33. Tillsyn av insamling av elavfall i butiker	5	MSN
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Årligen genom nyckeltal i Avfall Web: <ul style="list-style-type: none"> Mängd farligt avfall, exkl batterier och elavfall, i restavfall (g/hushåll och vecka)⁶ 		NVOA
3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall	34. Inför fullständig sortering av avfall i alla kommunal produktion	2	KS
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Följs upp genom att ta in uppgifter om behållare för olika fraktioner och insamlade mängder från kommunens upphandlade avfallsentreprenör för kommunala verksamheter.		KS
3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska transporter och miljöpåverkan	35. Arbeta strategiskt för lokal hantering och återvinning av massor och utse ansvariga	1	KS
	36. Vid byggtreprenader och markanvisningar ställa krav på att förebygga avfall och att hantera avfallet enl. Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning	1	KS
	37. Kontrollera och följa upp att kraven på avfallshantering i byggtreprenaderna efterlevs inom projekten.	2	KS
	38. Samordna insamling av byggavfall från olika projekt, lokala platser för insamling av byggavfall	3	KS
	39. Tillsyn av avfallshanteringen vid bygg- och rivningsverksamhet	4	MSN

⁶ Nyckeltalet baseras på plockanalys av hushållens restavfall som planeras genomföras vartannat år i Nacka.

	<p><u>Uppföljning delmålet:</u> Målet ska anses vara uppfyllt när följande är uppnått:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utgångspunkter/riktlinjer för vad som bör gälla för lokal hantering och återvinning av massor har tagits fram 2. Minst 80 % av projekten följer Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer och Nackas lokala utgångspunkter/riktlinjer för lokal hantering och återvinning av massor. <p>Punkt 2 följs upp genom att projektledaren vid byggprojektets avslut rapporterar vilka mängder som uppkommit i projekten och hur de har hanterats. I rapporteringen ingår att bedöma om kraven för avfallshantering i Byggföretagens riktlinjer och Nackas lokala utgångspunkter/riktlinjer för lokal hantering och återvinning av massor har efterlevts. System och rutiner för rapportering behöver tas fram för detta.</p>		KS
3.6 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats	40. Prioritera tillsyn av nedlagda deponier och ställa krav på att ansvariga utreder och riskvärderar	2	MSN
	<u>Uppföljning delmålet:</u> Tillsynsinsatser inom området följs upp årligen.		MSN
Hela målområdet	41. Genomföra regelbundna plockanalyser av avfallet från hushåll för att kunna följa utvecklingen och anpassa insamlingssystem och information	5	NVOA
	42. Tillsyn av hantering av avfall hos verksamhetsutövare och fastighetsägare	4	MSN

Mål 4 Minskad nedskräpning

Delmål	Åtgärder och uppföljning av delmålen	Grupp	Ansvar
4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 %	43. Informera och kommunicera med allmänheten om skräpets farlighet, miljöpåverkan och kostnader för nedskräpning och illegal tippning.	3	NTN
	44. Engagera skolelever, föreningar, företag, kommunen och allmänheten i städaktiviteter och städevenemang.	2	NTN
4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar	45. Utredda möjligheter att ställa miljökrav i samband med markupplåtelse för event	5	NTN
	46. Ta fram en strategi för att minska nedskräpning av fimpar	3	NTN
	47. Öka kommunens städinsatser genom personal som plockar året runt där behovet är som störst	1	NTN
	48. Öka kommunens städinsatser längs kuster och sjöar	1	NTN
	49. Genomföra skräpmätningar, attitydundersökningar och följa upp kostnader för nedskräpning.	5	NTN
	<p><u>Uppföljning delmål 4.1:</u></p> <p>Följs upp genom nyckeltal i Håll Sverige Rents skräpmätning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Antal skräp/10m² i stadsmiljö. <p>Skräpmätningar kommer genomföras i stadskärnan enligt Håll Sverige Rents metod vartannat år. Utgångsläge för basvärde avser uppmätta nivåer år 2019 vilket var 7 skräp per 10m². För att målet ska uppfyllas bör det inte finnas mer än 5 skräp per 10m² år 2026.</p> <p><u>Uppföljning delmål 4.2:</u></p> <p>Följs upp årligen genom nyckeltal om nedskräpning som finns som tilläggsfrågor till SCB:s årliga medborgarundersökning. Målet följs upp utifrån resultat av följande tilläggsfråga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hur upplever du att nedskräpningen har varit i din kommun det senaste året? <p>Målet ska anses vara uppnått om trenden är att Nackaborna upplever att nedskräpningen minskar årligen.</p>		NTN

Sammanställning nyckeltal

Nedan redovisas ett antal nyckeltal för avfallshanteringen i Nacka år 2019 jämfört med landet som helhet och med Nackas jämförelsekommuner. Nyckeltalen har sorterats under de delmål de tillhör och används i uppföljningen av planen, se handlingsplanen.

Delmål	Nyckeltal	Nacka	Nackas mål 2026	D-ryd	S-tuna	Solna	Tyresö	Täby	Plats jfr-kommuner 2019	Plats i landet	Ant. komm.svarar	Nacka placering %
1.1	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person) ⁱ	195	146	175	187	218	190	205	4	118	245	48%
1.2	Mängd grovavfall/person ⁱⁱ	107	85,6	75	90	25	115	126	4	64	236	27%
2.1	Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%) ⁱ	91	91	68	91	-	83	89	1	49	166	29%
2.1	Nöjdhet besök ÅVC (%) ⁱ	89	91	60	82	-	80	85	1	83	168	49%
2.2, 2.3	Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka) ⁱ	2,8	1,4	3	1,9	2,3	3,4	2,4	4	132	148	89%
2.2, 2.3	Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka) ⁱ	1,2	0,6	1,8	1,5	1,2	1,2	3	1	40	123	32%
Mål 3	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning inkl biologisk behandling (%)	32	45%	39	36	26	30	35	4	163	229	71%
3.1	Andel av uppkommet matavfall som beh. biologiskt gnm rötning. (%) ⁱ	23	50	26	28	18,7	19,5	23	3	132	234	56%
3.2	Materialåtervinning grovavfall ⁱⁱⁱ	25,1%	40	18,3%	21,7%	18,9%	16,3%	19,7%	1	31	240	12%
3.3	Mängd farligt avfall, exkl batterier och elavfall, i restavfall (villa) (g/hushåll och vecka) ⁱ	3,8	1,9	26	0,96	3	6,4	4,9	3	80	148	54%
4.1	Antal skräp/10m ² i stadsmiljö ^{iv}	7,06		-	-	4,43	-	-	2			0%
4.2	Upplevelse nedskräpning under det senaste året ^v	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
	Tot årskostn hushållsavfall inkl slam (kr/person) ⁱ	822	25% bästa	859	662	-	678	936	3	41	171	24%

ⁱ Nyckeltal i avfallweb

ⁱⁱ Förhållande nyckeltal avfall web $((I15+I16+I36+I39+I42+I43+I12+I14+F6+F5) / \text{antal invånare})$ (kg/person)

ⁱⁱⁱFörhållande mellan två data i avfall web (Å31 & I2)

^{iv} Sammanställning Håll Sverige Rent

^vFråga i SCB-undersökning

BILAGA: Beskrivning av åtgärderna

Nedan beskrivs hur åtgärderna kan genomföras och vilken enhet under respektive nämnd eller verksamhet som kommer genomföra åtgärderna. Vidare anges vilka enheter och verksamheter som också behöver delta i arbetet eller där det finns behov av samverkan.

Mål I Avfall och matsvinn förebyggs

Delmål I.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 % per invånare jämfört med 2015

1. Informera och engagera hushållen om hur de kan minska avfallsmängderna och matsvinnet

Information och tips till medborgarna om hur de kan minska sitt avfall, bland annat genom att informera om 10 tips om att minska avfallet utifrån ett informationsmaterial från Avfall Sverige. Om tipsen följs kan hushållsavfallet minska med uppemot en fjärdedel. Tipsen handlar om att minska matsvinnet, köpa second hand, använda flegångsmuggar, lådor och påsar, förlänga livslängden på datorer och mobiltelefoner etc. För att få tillstånd livsstilsförändringar hos medborgarna krävs en kombination av olika aktiviteter såsom att jobba med goda exempel, utmaningar, tävlingar. Åtgärden kommer genomföras i samverkan med olika aktörer såsom bostadsbolag, förskola och skola, utbildningsföretag, ideella organisationer och andra kommuner.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Miljösamordnare Nacka kommun

2. Samverka med livsmedelsbutiker och restauranger för minskat matsvinn

Åtgärden handlar om att hos livsmedelsbutiker och restauranger lyfta frågan om behovet och möjligheterna att minska matsvinnet. Intresserade företag kommer bjudas in till att delta i ett nätverk där olika åtgärder kommer diskuteras, ex planering och logistik för minskat matsvinn, tillagning av mat i butik av livsmedel där hållbarheten håller på att gå ut, donation av livsmedel som inte kan säljas till behövande.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Livsmedelsbutiker, restauranger, organisationer som arbetar med matdonation m.fl.

Delmål I.2 Grovavfallet från hushåll har minskat med 20 % per invånare jämfört med 2019

3. Öka insamling och utsortering av grovavfall till återanvändning

Åtgärden omfattar olika sätt att öka utsorteringen såsom ökad bemanning av återbruksdelen, utsortering av återbruk på rampen och ev även utsortering av återbruk från fastighetsnära insamling. För att få avsättning för materialet krävs ökat samarbete med olika återbruksaktörer.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Återbruksaktörer, Valfärd skola, sociala företag, arbetsmarknadsenheten

4. Utredda och ev införa insamling av byggmaterial för återanvändning på kretsloppscentralerna

Åtgärden omfattar utredning och ev införande av utsortering av byggmaterial för återanvändning på kretsloppscentralerna eller på annan plats då det är utrymmeskrävande. Exempel på byggmaterial som kan återanvändas är dörrar, fönster, handfat, och byggmaterial som inte har använts såsom stenplattor, betongplattor, tegelstenar etc.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Återbruksaktörer

5. Tillhandahålla återbrukat material från kretsloppscentralerna till förskolor och skolor

Effektivisera och öka omfattningen av att tillhandahålla återbruksmaterial till förskolor och skolor. Samarbeta med kommunens skolgårdsprojekt. Utlämnning av böcker till skolor och förskolor. Utreda alternativa utlämningsplatser.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Valfärd skola, Utbildningsenheten, Kultur och fritid, Arbete och familj

6. Utveckla och främja möjligheter till att återanvända, låna, hyra och reparera i samverkan med bostadsföretag och aktörer inom näringsliv och civilsamhälle.

Åtgärden handlar om att underlätta för medborgarna att återanvända och på olika sätt förlänga livslängden hos produkter. Där ingår att se till att det finns platser för att lämna till återanvändning, vilket i dag bland annat finns på alla kretsloppscentraler i kommunen. Möjligheten bör utökas till att finnas i miljörum i flerfamiljshus. Vidare ingår att underlätta försäljning av second hand, låna, hyra och reparera. Nacka vatten och avfall har ett nätverk med återbruksaktörer som syftar just till detta. Verksamheter inom återbruk lämpar sig väl för arbetsträning, varför samverkan med kommunens arbetsmarknadsenhet och sociala företag också omfattas.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Arbetsmarknadsaktörer, bostadsföretag, företag och organisationer inom återbruk

7. Öka insamlingen av textil till återanvändning

I åtgärden ingår att få bättre kontroll på insamlade mängder (inklusive butiksinsamling) och hur de hanteras och bevaka så att inte oseriösa aktörer samlar in textilier. Utveckla servicen för insamling av textil i kommunen i samverkan med ideella återbruksaktörer och ev med producenter.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Återbruksaktörer (år 2020 sker samverkan med Human Bridge, Emmaus och Myrorna)

8. Etablera fritidsbank

En [fritidsbank](#) är som ett bibliotek fast med sport- och fritidsprylar. Alla kan låna fritidsutrustning gratis i 14 dagar. Över 90 kommuner i Sverige har etablerat en fritidsbank. För att etablera en fritidsbank behöver kommunen avsätta en lokal i centralt läge på minst 100 kvm. För drift av fritidsbanken behövs en anställd samt extrapersonal i form av arbetsträning. Åtgärden omfattar utredning av att etablera en fritidsbank och om det finns förutsättningar etablera en sådan. Etablering av en fritidsbank har andra värden såsom att den ska stimulera till en aktiv fritid som är gratis och till för alla.

Ansvar: Valfärd Sambällsservice, Kultur och fritid

Samverkan: Valfärd skola, Fastighetsförvaltningen, Nacka vatten och avfall

Delmål 1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20 % jämfört med 2021.

9. Arbeta med att förebygga avfall och minska matsvinnet i stadshuset och kommunalt finansierade verksamheter

Åtgärden innebär att kundserviceenheten och verksamheterna ska inventera nuläget för vilket avfall som uppstår i stadshuset respektive i verksamheterna och varför. Därefter ta fram en handlingsplan, genomföra och följa upp. Arbetet kan genomföras med stöd av avfallsförebyggargrupper på Nacka vatten och avfall. Arbetssättet beskrivs i Avfall Sveriges handbok i att förebygga avfall i kommunen⁷. För verksamheter som serverar mat bör matavfall och matsvinn särskilt prioriteras. Åtgärder för minskat matsvinn bör samordnas genom kostansvarifunktionen och Inköpsenhetens kategoriteam för livsmedel.

Ansvar: Välfärd skola, Välfärd samhälle och Kundserviceenheten

Samverkan: Nacka vatten och avfall, kommunens miljösamordnare, Inköpsenheten

10. Införa intern bytestjänst för möbler och annan utrustning

Åtgärden avser införandet och driften av en intern webbaserad bytestjänst för möbler och annan utrustning i stadshuset och i den kommunala produktionen (förskola, skola, fritidsgårdar, äldreomsorg). Organisationen Off2Off har utvecklat ett enkelt gränssnitt där saker enkelt kan förmedlas inom en organisation. Flera kommuner har anslutit sig till denna tjänst. Bytestjänsten blir ett komplement till Recycling Partner som kommunen har upphandlat för inköp och begagnad kontorsutrustning.

Ansvar: Välfärd skola, Välfärd samhällsservice, Kundserviceenheten och Nacka vatten och avfall

11. Ta fram vägledning för återanvändning i kommunalt finansierade verksamheter och i stadshuset

Vägledningen ska beskriva nyttan med att återanvända och ange på vilka sätt verksamheterna kan öka återanvändningen, bland annat genom att använda den nya interna bytessajten och nyttja avtalet med Recycling Partner. Åtgärden omfattar information till verksamheterna om återanvändning och den nya vägledningen.

Ansvar: Kundserviceenheten

Samverkan: Välfärd skola, Välfärd samhällsservice och Nacka vatten och avfall

12. Ta fram riktlinjer/krav för avfallsförebyggande för olika inköpskategorier

Riktlinjer/krav för avfallsförebyggande tas fram för de olika inköpskategorierna och tas med i kategoristrategierna.

Ansvar: Inköpsenheten och kategoriansvariga

Samverkan: Nacka vatten och avfall, Miljösamordnare Nacka kommun

13. Möjliggöra styrning mot val som främjar avfallsförebyggande vid e-handel

Göra det möjligt att i sortimentet för e-handelssystemet filtrera ut produkter och tjänster som bidrar till avfallsförebyggande.

Ansvar: Inköpsenheten

Samverkan: Nacka vatten och avfall, Miljösamordnare Nacka kommun

Finansiering: Skatt. Inom befintlig budget.

⁷ Rapport 2017:17. Handbok i att förebygga avfall i kommunen. Metod och inspiration.

Övergripande åtgärder för hela målområdet

14. Använda miljötillsyn och information som styrmedel för att förebygga avfall och minska matsvinnet

Vid tillsyn enligt miljöbalken ställa krav på att verksamhetsutövare ska skaffa sig kunskap om hur avfallsmängderna och avfallets farlighet kan minskas i verksamheten. Miljösamverkan i Skåne tar fram vägledning om hur detta kan ske.⁸

Ansvar: Miljöenheten

15. Utforma avfallstaxan så att den styr mot avfallsminskning

Utreda hur avfallstaxan kan utformas för att styra mot avfallsminskning. Därefter genomföra utifrån resultat av utredningen.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Mål 2. God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

Delmål 2.1 Nackaborna är nöjda med avfallshanteringen i Nacka och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna

16. Information om sortering och återkoppling av miljönytta samt uppföljning genom attitydundersökningar

Information kring sortering och miljönytta samt återkoppling behövs kontinuerligt och är viktigt för att öka sorteringen och återvinningen. Fortsatt genomförande av årliga enkätundersökningar över hur kunderna upplever att insamlingssystemen och bemötandet fungerar.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Medverkan i gemensamma kampanjer med andra kommuner i länet. Etablerade undersökningsenkäter.

17. Utveckla avfallstjänsterna så att de är kundanpassade, tillgängliga och utförs med hög kvalitet, bland annat genom digitala tjänster

Fortsätta utvecklingen kring kundvänliga tjänster inom avfallshantering och ökad digitalisering. Nya arbetssätt för kvalitetssäkring behöver implementeras.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Upphandlad avfallsentreprenör

18. Nacka vatten och avfall, entreprenörer, kommunen och fastighetsägare arbetar tillsammans för att avfallsutrymmen är trygga och tillgängliga både för användare och utförare

Nacka vatten och avfalls upphandlade insamlingsentreprenör bedriver ett systematiskt arbete för säker sophämtning. Det innebär att osäkra hämtplatser identifieras och prioriteras för att undvika olyckor och tillbud.

⁸ <http://extra.lansstyrelsen.se/miljosamverkanskane/Sv/projekt/pagaende-projekt/2018-2019/Sidor/Avfallsf%c3%b6rebyggande-genom-information-och-tillsyn.aspx>

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Kommunen, fastighetsägare och upphandlad insamlingsentreprenör.

Delmål 2.2 Alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar och returpapper

19. Samarbeta aktivt med insamlingssystem för förpackningsavfall

Från 2021 gäller de nya förordningarna om fastighetsnära insamling av förpackningar. Genom att samarbeta med den organisation som fått tillstånd att bedriva insamlingen kan den fastighetsnära insamlingen bli verklighet även i befintlig bebyggelse.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Tillståndspliktigt insamlingssystem (TIS)

20. Informera fastighetsägare till flerbostadshus om möjlighet att införa bostadsnära insamling av förpackningar

Förordningen om producentansvar för förpackningar ställer krav på bostadsnära insamling av förpackningar. Genom informationsarbete kring de nya reglerna kan fler bostäder införa källsortering och bidra till ökad materialåtervinning och minskade restavfallsmängder.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Delmål 2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i sorterade fraktioner i alla nya bostäder

21. Genomföra avfallsutredningar i relevanta stadsbyggnadsprojekt

Hur utformningen av avfallsinsamlingen i ett område görs ger olika förutsättningar för utformning av bebyggelsen, genom olika behov av vändplaner, angöringsplatser och ytbehov. Därför bör detta vara en självklar del i underlaget när en ny detaljplan tas fram, tillsammans med övriga utredningar som görs i detaljplaneprocessen. Genom att ha med avfallsfrågorna i den tidiga planeringen kan bra lösningar tas fram, och dyra och/eller dåliga efterkonstruktioner undvikas.

Ansvar: Exploateringsenheten

Samverkan: Nacka vatten och avfall

22. Ställ krav på utrymmen för avfallshantering och avfallsförebyggande vid markanvisning och tecknande av exploateringsavtal

De avfallslösningar som planeras i detaljplaneprocessen är inte lagreglerade och behöver därför fastslås för att inte ekonomiska intressen ska styra mot sämre lösningar. Genom att ha med förutsättningar för avfallshanteringen från början och avtala detta med exploatörer och byggherrar säkerställs att de planerade lösningarna också byggs.

Samverkan: Nacka vatten och avfall

Finansiering: Projektfinansieras

23. Samlad planering mellan bostadsprojekten för att samordna infrastrukturen för avfall

För att gemensamma avfallslösningar ska komma på plats och vara fördelaktiga kan det krävas samordning mellan flera bostadsprojekt. Olika system kräver olika typer av fordon för avfallshämtning. Med en samordning mellan projekten kan antalet transporter och störningar för de boende minskas.

Ansvar: Exploatering

Samverkan: Enheten för strategisk stadsutveckling, Nacka vatten och avfall

Delmål 2.4 Stationär sopsug ska möjliggöras för stadsbyggnadsprojekt

24. Tydliggöra ansvar för investering och drift för stationär sopsug

Stationär sopsug är relativt tekniskt avancerade system och innebär en investeringskostnad. Enskilda byggherrar vill inte frivilligt ta på sig att bygga dessa system utan kommunen behöver ställa krav i ett tidigt skede på att dessa byggs och när det är byggt överlåta huvudmannskapet för fortsatt drift till Nacka vatten och avfall. Om kommunen inte styr byggherrarna så kommer det inte att byggas några stationära sopsugar, och då påverkar det möjligheten till utformning av bebyggelsen, utrymmesbehovet för avfallshantering och arbetsmiljön och kostnaden för framtida avfallshämtning.

Ansvar: Exploatering

Samverkan: Nacka vatten och avfall

Övergripande åtgärd

25. Utred källsortering i offentliga papperskorgar

Utreda möjligheterna att införa källsortering i offentlig miljö och därefter införa utifrån resultat av utredningen.

Ansvar: Nacka vatten och avfall genomför på uppdrag av Offentlig drift utemiljö

Mål 3. Hållbar och säker avfallshantering

Delmål 3.1 Minst 50 % av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinns biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara

26. Insatser för att öka anslutning till matavfallsinsamling genom fortsatt information och miljöstyrande avfallstaxa

Fortsatt arbete med information, taxestyning och obligatorisk sortering av matavfall vid nybyggnation.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Insamlingsentreprenör. Samarbete med tillgängliga behandlingsanläggningar.

27. Öka utsortering av matavfall hos befintliga matavfallskunder

För att nå målet om 50% insamling av matavfall behöver de som redan har möjlighet att sortera ut matavfall göra det i större utsträckning. Plockanalyser visar att det är mycket matavfall kvar i restavfallet även om hos de som sorterar matavfall.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Insamlingsentreprenör. Samarbete med tillgängliga behandlingsanläggningar.

Delmål 3.2 Minst 40 % av grovavfallet materialåtervinns

28. Etablera en permanent kretsloppscentral

Boo kretsloppscentral (KLC) har tillfälligt bygglov och ligger inom område som ska exploateras. Åtgärden avser utredningar kring möjligheten att antingen permanenta Boo eller etablera KLC på ny plats. Om Boo KLC kan bli permanent finns bl.a. behov av att uppföra permanenta byggnader, förbättra anslutningsvägar och anlägga särskild yta för mottagning av trädgårdsavfall. Vid utredning av en ny KLC ingår möjligheten att utöka den till att bli en kretsloppspark med utökade funktioner inom återbruk och cirkulär ekonomi (möjlighet till att handel med second hand, reparation, uthyrning, utbildning, samarbete med näringsliv och forskning etc).

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Kommunen

29. Förbättra servicen för grovavfall och sortera ut fler fraktioner till materialåtervinning

Se över bemanning och öppettider på kretsloppscentralerna, utöka mobila kretsloppscentralen, optimera mottagning av markmaterial (ris&grenar och dyl) och optimera utformningen för hantering av bygg & rivningsavfall vid minst en kretsloppscentral. Se över möjligheten att sortera ut fler fraktioner till materialåtervinning, t.ex. trä och olika plastfraktioner och trädgårdsavfall för biokol. Utred och utveckla möjligheten till att källsortera det grovavfall som samlas in fastighetsnära. Utred fastighetsnära insamling av julgranar.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Entreprenörer

Kostnad

30. Utredda möjligheter till att lämna grovavfall på valfri kretsloppscentral inom Stockholms län

Hushållen ska kunna lämna grovavfall i valfri kommun inom Stockholms län. Samverkan krävs mellan de olika kommunerna och en överenskommelse och metod för hur kostnaderna ska fördelas mellan kommunerna.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

Samverkan: Övriga kommuner i Stockholm

Delmål 3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 %

31. Förbättra servicen för insamling av farligt avfall

Bland annat utreda möjligheter till obemannade/automatiska miljöstationer i miljörum och andra platser.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

32. Öka informationen till hushållen om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras

Exempel är informationskampanjer om farligt avfall på kretsloppscentralerna i samarbete med entreprenören för farligt avfall, kampanjer med fokus på vissa typer av farligt avfall och information till skolor.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

33. Tillsyn av insamling av elavfall i butiker

I förordningen om producentansvar för elutrustning finns det krav om att butiker som säljer elutrustning är skyldig att ta emot konsumentelavfall. Åtgärden handlar om att kontrollera att butikerna erbjuder denna insamling och att de hanterar elavfallet på rätt sätt.

Ansvar: Miljöenheten

Delmål 3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall

34. Inför fullständig sortering av avfall i verksamheter i kommunal produktion

Kartlägga vilka verksamheter som saknar sortering. Hitta ytor och utrymmen för avfallsinsamling. Ev kan ombyggnad krävas. Införskaffa källsorteringssystem i kök och på andra platser där avfallet uppkommer. I åtgärden ingår även uppföljning och samordning av åtgärden.

Ansvar: Fastighetsenheten, Valfärd samhällsservice, Valfärd skola

Samverkan: Avfallsentreprenören för kommunens verksamheter, Nacka vatten och avfall

Delmål 3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska transporter och miljöpåverkan

35. Arbeta strategiskt för lokal hantering och återvinning av massor och utse ansvariga

Ta fram riktlinjer för hur hanteringen av massor ska gå till, massbalansanalyser som beskriver överskott/underskott på massor i stadsbyggnadsprojekten och identifiera lämpliga platser för hantering av massorna. Särskilda resurser behöver avsättas för samordningen

Ansvar: Exploatering och enheten för strategisk stadsutveckling

36. Vid byggentreprenader och markanvisningar ställa krav på att förebygga avfall och att hantera avfallet enligt Byggföretagens Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning⁹

Riktlinjerna innebär bland annat att en material- och avfallshanteringsplan ska tas fram i alla bygg- och rivningsprojekt och att entreprenören ska redovisa statistik och uppföljning för avfallshanteringen. Produkter för återanvändning och avfall ska källsorteras och hanteras enligt krav i bilagor till riktlinjerna.

Ansvar: Exploatering och Enheten för bygg och anläggning

Samverkan: Enheten för strategisk stadsutveckling

37. Kontrollera och följa upp att kraven på avfallshantering i byggentreprenaderna efterlevs inom projekten

Utveckla rutiner och system för uppföljning av uppkomna mängder avfall och hur avfallet har hanterats vid alla byggentreprenader. Inköpsenheten kan bistå med system och projektledarna har ansvar för inrapportering. MIS-gruppen analyserar resultaten av uppföljningen

Ansvar: Exploatering, Enheten för Bygg och anläggning

Samverkan: Inköpsenheten, MIS-gruppen

⁹ [Resurs- och avfallsriktlinjer vid byggande och rivning](#). Byggföretagen

38. Samordna insamling av byggavfall från olika projekt, lokala platser för insamling av byggavfall

Ställa krav på samordnad insamling av byggavfall i avtal med exploatörer och entreprenader för projekt inom samma område. Ett gott exempel är Tollare.

Ansvar: Exploatering och Enheten för bygg- och anläggning

Samverkan: Enheten för strategisk stadsutveckling, MIS-gruppen

39. Tillsyn av avfallshanteringen vid bygg- och rivningsverksamhet

Tillsyn enligt miljöbalken av bygg- och rivningsverksamhet är ofta klagomålsstyrd. Åtgärden handlar om att arbeta mer planerat och förebyggande med tillsyn, exempelvis genom att följa upp exploatörens egenkontroll.

Ansvar: Miljöenheten

Delmål 3.6 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten.

40. Prioritera tillsyn av nedlagda deponier och ställa krav på att ansvariga utreder och riskvärderar

Tillsynsområdet ”Nedlagda deponier” ska övervägas att tas upp i tillsynsplanerna för åren 2021-2024.

Tillsynsinsatsen innebär att i förekommande fall ställa krav på att ansvariga utreder och riskvärderar, dvs att ansvariga har utrett och riskvärderat prioriterade nedlagda deponier. Tillsynen utgår från den prioritering som gjorts i bilaga 4 om nedlagda deponier

Ansvar: Miljöenheten

Övergripande åtgärder

41. Genomföra regelbundna plockanalyser av hushållsavfallet

Vartannat år genomföra plockanalyser av hushållsavfallet. Genom regelbundna plockanalyser kan utvecklingen över tid följas och ligga som grund för beslut om informationsinsatser och återkoppling, samt utformning av nya insamlingssystem.

Ansvar: Nacka vatten och avfall

42. Tillsyn av hantering av avfall hos verksamhetsutövare och fastighetsägare

Enligt avfallsförordningen finns krav på sortering och hantering av bland annat förpackningsavfall, returpapper, elavfall och farligt avfall. Åtgärden handlar om ökad tillsyn av att fastighetsägare (ex centrumägare) och verksamhetsutövare sorterar och hanterar avfallet på rätt sätt.

Ansvar: Miljöenheten

Mål 4. Minska nedskräpningen

Delmål 4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 %

Delmål 4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar

43. Informera och kommunicera med allmänheten om skräpets farlighet, miljöpåverkan och kostnader för nedskräpning och illegal tippning.

Ta fram en kommunikationsplan för nedskräpning med åtgärder som pressmeddelande, annonser i lokalpress, sociala media, information på hemsida och skyltar i syfte att förändra människors beteende.

Ansvar: Nacka vatten och avfall på uppdrag av offentlig drift och utemiljö

Samverkan: Kommunikationsenheten m.fl.

44. Engagera skolelever, föreningar, företag, kommunen och allmänheten i städaktiviteter och städevenemang

Idag ordnas kampanjer och städaktiviteter med barn och unga årligen som Naturstädningen och Skräpplockardagarna. Åtgärden innebär att utöka till att även omfatta politiker, tjänstemän i kommunen, föreningsliv och näringsliv. Exempel inom denna åtgärd är att anordna en stor städ dag i kommunen under hösten, deltaga i kusträddardagarna under våren och anordna plogging event.

Ansvar: Nacka vatten och avfall och Drift offentlig utemiljö

Samverkan: Städa Sverige, Håll Sverige Rent, Välfärd skola, Kultur och fritid m.fl. enbeter i kommunen.

45. Utredda möjligheter att ställa miljökrav i samband med markupplåtelse för event

Ställa krav på arrangörer att källsortera, använda miljövänligt material och lämna ett rent och snyggt område i samband med markupplåtelse för evenemang på allmän platsmark. Utredda möjlighet att ställa samma krav vid kommunens egna event. Utredda möjligheten att ha ”frivilliga miljökrav” och en differentierad taxa för markupplåtelse där de som väljer att arbeta följa miljökraven får en lägre taxa.

Ansvar: Nacka vatten och avfall på uppdrag av Drift offentlig utemiljö,

Samverkan: Trafikenheten, Nacka vatten och avfall, Stadsledningskontoret

46. Ta fram en strategi för att minska nedskräpning av fimpar

Identifiera fimptäta områden, utreda placering av askkoppar, skyltning och planera för kommunikation. Tidigare skräpmätningar visar att fimpar är det vanligaste skräpet i Nacka. Efter att rökning vid entréer och vid busshållplatser blev förbjudet 2019 plockades askkoppar bort på dessa platser.

Ansvar: Drift offentlig utemiljö

Samverkan: Nacka vatten och avfall

47. Öka kommunens städinsatser genom personal som plockar året runt där behovet är som störst

Mycket kommunala ytor har idag ingen skötsel alls och den här insatsen skulle därför ge en märkbar skillnad för Nackaborna. En heltidsresurs åker runt och plockar skräp i säck vid de områden där behovet är som störst, tex runt skolor och trafikerade vägar m.m. (dvs. de områden som inte sköts av entreprenörer idag och därmed inte har någon städning). Ett alternativ skulle vara att ha en halvtidsresurs.

Ansvar: Drift offentlig utemiljö

48. Öka kommunens städinsatser längs kuster och sjöar

Ta hjälp av Städa Sverige för att plocka skräp i säckar runt våra sjöar och längs kusterna. Samt på de platser där medborgare klippbadar och ungdomar har egna badplatser. Skräpplockningen utförs av ungdomar i lokala föreningar/lag.

Ansvar: Drift offentlig utemiljö

Samverkan: Städa Sverige

49. Genomföra skräpmätningar, attitydundersökningar och följa upp kostnader för nedskräpning.

Skräpmätningar ska genomföras vartannat år 2021, 2021 och 2025.

Följa upp hur nackabor uppfattar nedskräpningen via SCB:s årliga medborgarundersökning som utökas med Håll Sverige Rents frågor om nedskräpning.

Följa upp kostnader för nedskräpning och följa utvecklingen över tid. Kostnader menas direkta kostnader som personalkostnader vid skräpplockning.

Ansvar: Nacka vatten och avfall på uppdrag av Drift offentlig utemiljö

ⁱ Nyckeltal i avfallwebb

ⁱⁱ Differens mellan nyckeltal i avfallwebb "Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)" och Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)

ⁱⁱⁱ Förhållande mellan två data i avfall web (Å31 & I2)

^{iv} Sammanställning Håll Sverige Rent

^v Fråga i SCB-undersökning

NULÄGE OCH FRAMTIDA BEHOV

Nuläge och framtida behov

Innehållsförteckning

1	Nacka kommun – basfakta.....	4
1.1	Geografi	4
1.2	Befolkning.....	5
1.3	Näringsliv.....	5
2	Avfallsmängder	5
2.1	Inledning.....	5
2.2	Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar.....	6
2.3	Avfall som omfattas av producentansvar	6
2.4	Övrigt avfall från industrier och verksamheter	7
3	Avfallshantering i Nacka	8
3.1	Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar.....	8
3.1.1	Allmänt om insamling och behandling.....	8
3.1.1.1	Hur ser framtiden ut?	9
3.1.2	Restavfall.....	9
3.1.2.1	Hur ser framtiden ut?	9
3.1.3	Matavfall.....	10
3.1.3.1	Hur ser framtiden ut?	11
3.1.4	Grovavfall och trädgårdsavfall	11
3.1.4.1	Hur ser framtiden ut?	13
3.1.5	Latrin	13
3.1.5.1	Hur ser framtiden ut?	13
3.1.6	Slam från enskilda avlopp	14
3.1.6.1	Hur ser framtiden ut?	14
3.1.7	Farligt avfall	14
3.1.7.1	Hur ser framtiden ut?	14
3.2	Avfall som omfattas av producentansvar	15
3.2.1	Allmänt om producentansvar	15
3.2.2	Förpackningar och returpapper.....	15
3.2.2.1	Förändringar i insamlingssystemet för förpackningar och returpapper	16
3.2.3	Däck	17
3.2.4	Bilar	17
3.2.5	Elektriska och elektroniska produkter samt batterier	18
3.2.6	Läkemedel.....	18

3.3	Avfall som varken omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar	19
3.3.1	Slam från avloppsreningsverk	19
3.3.2	Park- och trädgårdsavfall	19
3.3.3	Bygg- och rivningsavfall samt jord- och schaktmassor	20
3.3.4	Avfall från energiutvinning	20
3.3.5	Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten	20
3.3.6	Branschspecifikt och icke branschspecifikt industriavfall	21
3.3.7	Farligt avfall	21
4	Avsättning för producerade nyttigheter	21
4.1	Energiprodukter	21
4.1.1	Fjärrvärme och el	22
4.1.2	Biogas	22
4.2	Rötrest	22
4.3	Avfall till materialåtervinning	22
5	Anläggningar för avfallshantering	23
5.1	Anläggningar inom kommunen	23
5.1.1	Centraler och stationer för insamling	23
5.1.2	Koviks Återvinningsanläggning	24
5.2	Anläggningar utanför kommunen	25
5.3	Sammanställning över anläggningar inom kommunen	27
6	Nacka i förhållande till övriga kommuner	29

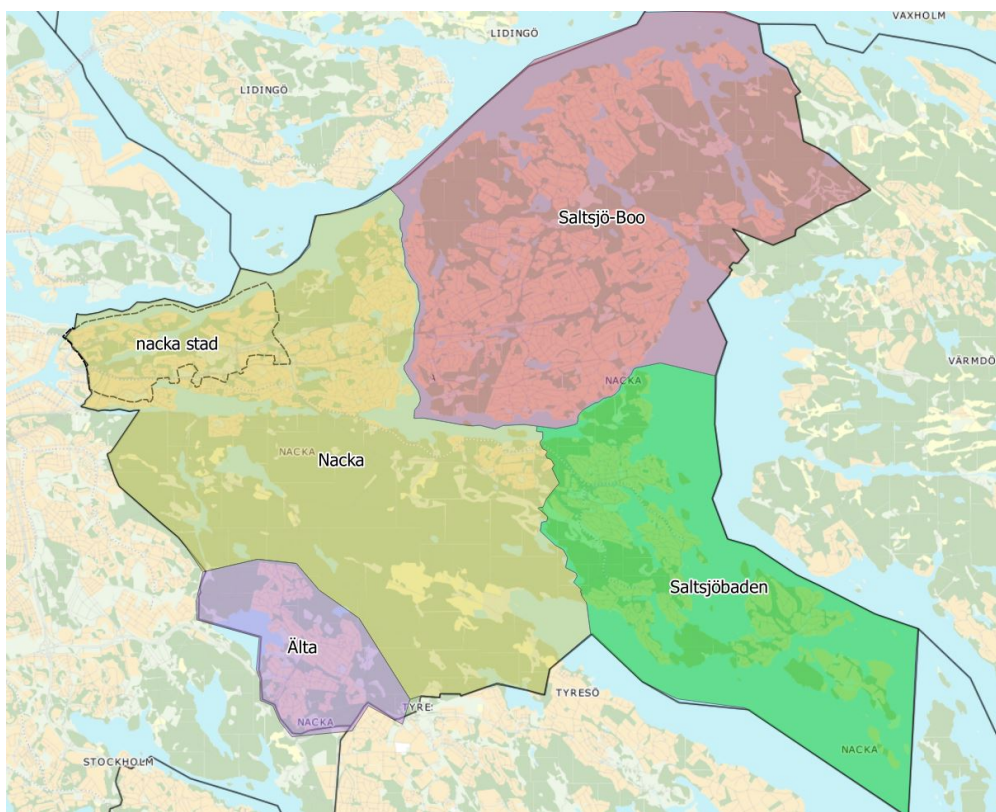
I Nacka kommun – basfakta

I.1 Geografi

Nacka är en del av tätorten Stockholm och centralort i Nacka kommun, Stockholms län. Centralorten ligger på västra Sicklaön, ett område där det planeras en förtätning och nybyggnation som även kallas Nacka stad. Området är främst service- och bostadsort med kommunen som största arbetsgivare. Nacka kommun gränsar västerut till Stockholms stads innerstad och österut till skärgården i Värmdö kommun. Den norra kusten gränsar till Lidingös och Vaxholms vattenområden och söderut ligger Tyresö kommun.

Den sammanlagda landytan är 96 km², och den totala ytan med tillhörande vatten uppgår till 100 km². Kommunen kan delas upp i fyra huvudområden; Sicklaön/Nacka, Saltsjö-Boo, Fisksätra-Saltsjöbaden och Älta, se Figur 1. Skurubron förbinder Boo med de övriga områdena. Kommunen har även 38 insjöar och cirka 20 mindre öar utan broförbindelse med permanentboende och/eller fritidsboende.

Kommunen ligger på en urbergsplatå som är sönderskuren av sprickdalar till ett starkt kuperat landskap. De högsta punkterna är 60–70 m över havet. I dalsänkorna finns odlingsbar mark och lövskog, medan berg- och moränområdena domineras av barrskog.

Figur 1 Karta över kommunens olika delar.

1.2 Befolkning

Nacka kommun hade vid 2019 års utgång en folkmängd på 105 189 invånare. Nacka är en kraftigt växande kommun. Till år 2040 förväntas befolkningen öka med nästan 50 000 invånare. Under den senaste tioårsperioden har snittet för den årliga befolkningstillväxten legat på nästan 1 800 personer. Framöver förväntas en hög tillväxttakt eftersom det ska byggas många nya bostäder. Fram till 2030 beräknas befolkningen växa i snitt med nästan 2 500 personer per år.

Folkmängd per kommundel 2019

Sicklaön	39 619
Boo	33 655
Fisksätra-Saltsjöbaden	18 945
Älta	12 765

Antal bostäder 2018:	43 011
varav lägenheter i flerbostadshus	25 149 (hyresrätter 23 procent)
varav småhus	15 745
varav specialbostäder, t.ex. äldreboenden	1 609
övriga hus	508

1.3 Näringsliv

Näringslivet har historiskt haft en industriell prägel. Industrierna i Nacka har idag minskat betydligt i antal. Numera är service- och tjänstesektorn dominerande. Den största arbetsgivaren är Nacka kommun. Pendlingen till Stockholm är omfattande. Det är lätt att ta sig till Nacka och många nya arbetsplatsområden ligger endast några minuter från Stockholms innerstad.

2 Avfallsmängder

2.1 Inledning

I detta kapitel redovisas uppkomna avfallsmängder i kommunen under år 2019. Mängderna redovisas efter ansvar, d.v.s. i kapitel 2.2 redovisas avfall som faller under kommunalt ansvar, i kapitel 2.3 redovisas sådant avfall som faller under producentansvar och i kapitel 2.4 redovisas verksamhetsavfall som verksamheterna själva ansvarar för. Insamling och behandling av olika avfallslag redovisas i kapitel 3.

2.2 Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar

Under år 2019 samlades ca 33 000 ton hushållsavfall, som ingår i kommunens avfallsansvar. Hushållen lämnar dessutom ifrån sig avfall som ingår i producenternas ansvar, se kapitel 2.3 om producentansvar. Total mängd insamlat hushållsavfall (kg/person och år) uppgår till ca 39 300 ton eller 406 kg per invånare. För mängden avfall från hushåll för Sverige som helhet är motsvarande uppgift 508 kg per invånare. Vad skillnaden beror på är svårt att säga men kan till viss del förklaras med att förebyggande av avfall genom återbruk gjort att 5 kg/person och år gått till återanvändning.

Avfallsslag	Insamlat 2019 (ton)
Restavfall	17 726
Matavfall	2 507
Grovavfall	11 996
Trädgårdsavfall	2 812
Förpackningar och returpapper	5 249
Farligt avfall	845
Elavfall	862
Batterier	77

Tabell 1. Behandling av hushållsavfall från Nacka kommun, jämfört med Sverige som helhet.

Behandling	Nacka	Sverige
Total mängd insamlat hushållsavfall (kg/inv)	406	508
Mängd hushållsavfall som materialåtervinns (exklusive rejecktäckningar)	73 (18%)	98 (19%)
Mängd hushållsavfall som rötas (exklusive rejecktäckningar)	22 (5%)	27 (5%)
Mängd hushållsavfall som komposteras (exklusive rejecktäckningar)	8 (2%)	32 (6%)
Mängd hushållsavfall som energiutvinns (exklusive askor som materialåtervinns)	241 (59%)	271 (53%)
Mängd hushållsavfall som används som konstruktionsmaterial	49 (12%)	62 (12%)
Mängd hushållsavfall som deponeras	11 (3%)	19 (4%)

2.3 Avfall som omfattas av producentansvar

I tabell 2 och 3 sammanfattas statistik över insamlat avfall som omfattas av producentansvar.

Tabell 2. Insamlade mängder förpackningar och tidningar 2019. Enhet kg per invånare. Endast insamling via FTI:s system redovisas i tabellen nedan.

Förpackningar samt tidningar	Nacka	Sverige
Tidningspapper	13,89	16,0
Pappersförpackningar	13,9	14,6
Plastförpackningar	6,3	7,9
Metallförpackningar	1,18	1,7
Glasförpackningar	14,63	22,1
Summa	49,9	62,3

Tabell 3. Insamlade mängder elavfall inom producentansvar 2019. Enhet: kg per invånare.

Endast insamling via El-kretsens system redovisas i tabellen nedan.

Elektriska och elektroniska produkter	Nacka	Sverige
Diverse elektronik	4,77	7,78
Kyl/frys	1,04	2,39
Vitvaror	2,17	3,47
Batterier	0,26	0,33
Gasurladdningslampor	0,07	0,18
Icke gasurladdningslampor	0,04	0,06
Professionell elektronik	0,11	0,10
Summa	8,46	14,31

Utöver de avfallskategorier som listas i tabell 2 och 3 ovan finns även producentansvar på läkemedel och radioaktiva produkter. Ansvar för insamling av läkemedel är apoteken som försäljare av läkemedel och ansvaret för radioaktiva produkter är producenten. Ingen statistik över insamlade mängder finns tillgänglig.

Utöver det material som omfattas av lagstadgat producentansvar finns även frivilliga åtaganden i form av kontorspappersinsamling och lantbruksplast.

Det finns även pantsystem såsom Returpacks insamling av PET-flaskor och burkar. I Nacka samlades det under 2019 in 162 PET-flaskor och burkar per person, vilket är lite under riksgenomsnittet som var 208 st per person.

2.4 Övrigt avfall från industrier och verksamheter

Denna kategori avfall utgör den största delen av det genererade avfallet i samhället. Eftersom det ligger utanför kommunens ansvarsområde måste verksamheterna själva se till att det avfall som produceras transporteras och behandlas miljöriktigt.

Svårigheten att få fram uppgifter om detta avfall gör att kommunens kunskap om avfallsmängder och flöden är bristfällig för exempelvis bygg- och rivningsavfall,

avfall från energiutvinning, avfall från behandling av industriellt avloppsvatten, avfall från utvinning av mineraliska produkter, branschspecifikt industriavfall och ej branschspecifikt industriavfall. Park- och trädgårdsavfall hanteras antingen som en del i övrigt grovavfall eller behandlas genom lokal kompostering, varför uppgifter om mängder saknas.

3 Avfallshantering i Nacka

I detta kapitel beskrivs kortfattat hur avfall som uppkommer i Nacka hanteras. Uppdelningen är gjord efter ansvarsfördelning, d.v.s. om avfallet omfattas av kommunalt ansvar, producentansvar eller om det är verksamhetsavfall som verksamheterna själva ansvarar för.

3.1 Avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar

3.1.1 Allmänt om insamling och behandling

Kommunen har ett ansvar för att samla in, transportera och behandla hushållsavfall och därmed jämförligt avfall från verksamheter. Ansvaret är delegerat till det kommunala bolaget Nacka vatten och avfall AB (NVOA). NVOA ansvarar för att hushållsavfallet transporteras till en behandlingsanläggning för återvinning eller bortskaffande. Alla ordinarie insamlingsfordon drivs med förnyelsebara bränslen.

NVOA har ingen egen personal och inga egna avfallsfordon utan insamlings- och behandlingstjänsterna utförs av upphandlade entreprenörer. Från och med april år 2020 är det Urbaser AB som har insamlingsentreprenaden för hushållssopor, latrin, grovavfall och elavfall från hushåll. För hämtning av slam från enskilda avlopp och fettavskiljare är det Cija Tank som är den upphandlade entreprenören.

Det brännbara restavfallet skickas till Stockholm Exergi i Högdalen för förbränning. Matavfallet som samlas in körs till Sofielunds återvinningsanläggning i Huddinge. Slammet tippas i Mensättra tömningsstation och för överföring till Käppala reningsverk.

Grovavfall tas emot på 3 kretsloppscentraler (KLC) som ligger i Östervik, Boo och Älta. KLCerna bemannas av en entreprenör som tar emot besökarna och hjälper till vid sorteringen. En transportentreprenör kör containrar från KLC till en mottagningsanläggning, Kovik som drivs av Suez och ligger på gränsen mellan Nacka och Värmdö.

Grovavfall hämtas även fastighetsnära hos flerbostadshus och enbostadshus.

3.1.1.1 Hur ser framtiden ut?

NVOA avser att fortsätta driva verksamheten genom upphandlade entreprenörer för insamling, transport och behandling. Upphandlingarna görs för lämpliga delar av verksamheten för att öka konkurrensen mellan anbudsgivarna och öka möjligheten för fler aktörer att lämna anbud.

NVOA planerar inte för att bygga några egna avfallsanläggningar utöver kretsloppscentraler. Istället följer bolaget utvecklingen i branschen och regionen löpande för att fånga upp nyheter som kan innebära bättre lösningar. Flera nya avfallsanläggningar har byggts och kommer att byggas i länet vilket ökar möjligheten att upphandla andra leverantörer. Avståndet till dessa är dock större vilket gör att det inte är rimligt att åka med varje sopbil direkt. Om det fanns en omlastningsstation i Nacka skulle det öka möjligheten att skicka avfallet till behandling inom regionen.

3.1.2 Restavfall

Insamlingen av restavfall från hushållen sker huvudsakligen i kärl med hjälp av sidlastande eller baklastande fordon.

De flesta enbostadshus har kärl med tömningsregistrering. Kärlet är utrustat med ett datachip och varje tömning registreras elektroniskt. De registrerade tömningarna används som underlag vid fakturering. Abonnten kan välja antalet tömningar genom att ställa ut sitt kärl och därigenom påverka sin avgift.

Hushållsavfallet från flerbostadshus och verksamheter samlas upp i olika typer av behållare som kärl, bottentömmande behållare, komprimator, stationär och mobil sopsug. Hämtningsplatsen är normalt inne på fastigheten, inne i soprum eller i sopskåp.

Öhämtning förekommer på Gåsö, Gåsö Ö, Kläppen, Långholmen, Kilholmen, Korsholmen och Lindskär. Soporna hämtas från bryggor respektive fastighetsgräns sommartid.

3.1.2.1 Hur ser framtiden ut?

Under år 2020 kommer alla avfallsbehållare som töms av NVOA att märkas upp elektroniskt för att möjliggöra tömningsregistrering. Detta görs för att kvalitetssäkra insamlingen.

Ett test med nivåmätning i bottentömmande behållare genomförs för att se om det går att optimera insamlingen i dessa stora behållare istället för att tömma dessa enligt ett fast intervall.

Utvecklingen mot mer maskinella insamlingssystem drivs främst genom den nybyggnation som sker i kommunen, främst i de västra delarna av Sicklaön i det som kallas Nacka stad.

Mängden restavfall per capita minskar, och bedömningen är att minskningen kommer fortsätta. Det beror på planerade åtgärder för att förebygga avfall och ökad utsortering av avfall till materialåtervinning (förpackningar, returpapper, matavfall mm). Förbränningskatten är också ett incitament till att vidta åtgärder för att minska restavfallsmängderna. NVOA har anslutit sig till Avfall Sveriges 25/25-mål vilket innebär att mängden rest- och matavfall ska minska med 25% till år 2025 jämfört med 2015.

Nackas restavfall förbränns sedan lång tid i Högdalen. Närmaste alternativ har varit Uppsala eller Norrköping. Sedan mars 2020 finns en ny förbränningsanläggning i Högbytorp i Upplands-Bro kommun. Placeringen är intressant men inte tillräckligt nära för att det ska vara genomförbart att sopbilar ska åka direkt dit utan omlastning. Denna anläggning tar även emot matavfall, se 3.1.3.1.

Stockholm vatten och avfall och även Stockholm Exergi tillsammans med SÖRAB planerar varsin anläggning för maskinell eftersortering i Högdalen respektive Brista. Dessa anläggningar byggs för att kunna sortera ut matavfall, plast och metall ur osorterat restavfall vilket öppnar nya möjligheter för att kunna erbjuda fastigheter som saknar möjligheter till fastighetsnära sortering en maskinell eftersortering.

3.1.3 Matavfall

I Nacka kommun finns separat frivillig utsortering och insamling av matavfall från hushåll och verksamheter. Under 2011 påbörjades insamlingen av matavfall från verksamheter och enbostadshus etappvis. Idag är matavfallsinsamlingen utbyggd till alla områden utom öar. 59 % av villorna och 50 % av flerbostadshusen sorterar ut sitt matavfall. De som väljer matavfallsinsamling erhåller ett brunt kärl 140 l som är ID-märkt. Papperspåsar för matavfall finns att hämta i mataffärer och centrum och påsar levereras i samband med sophämtning vid behov eller på pall efter beställning till flerbostadshus. Matavfallskärnen erbjuds tömning varje vecka året runt. I praktiken väljer hushållen att få matavfallskärlet tömt i snitt 10-13 gånger/per år, vilket motsvarar ungefär var fjärde-femte vecka. Ett mindre antal enbostadshus har hemkompostering som ett alternativ till brunt kärl med matavfallsinsamling.

Sorterat matavfall samlas in och transporteras till behandlingsanläggningen Sofielund i Huddinge. Matavfallet behandlas genom rötning, där det omvandlas till biogas och biogödsel.

Det nationella målet för hushåll och verksamheter är att 50 % av matavfallet ska samlas in 2020. Nacka har bara nått halvvägs till det målet och därför kvarstår målet till 2026. För att nå målet krävs att fler hushåll ansluter sig till matavfallsinsamlingen. Vidare behöver de hushåll som sorterar matavfall öka sin

utsortering. Den plockanalys som genomfördes på mat- och restavfallet i Nacka under 2018 visar att mängden utsorterat matavfall hos de som sorterar matavfall bara är ungefär hälften så stor som den skulle kunna vara. Extra stor potential att öka sorteringen finns i flerbostadshus.

3.1.3.1 Hur ser framtiden ut?

Matavfallsinsamlingen ökar kontinuerligt genom att fler och fler hushåll börjar sortera sitt matavfall. Alla nybyggda flerbostadshus sedan 2014 har matavfallssortering. Trots det är det svårt att få alla boende att använda den utrustning som finns vilket leder till att mycket matavfall fortfarande slängs i restavfallet. För att komma ifrån detta bedrivs löpande information och subventionering via avfallstaxan. Från 2020 är det fler som sorterar matavfall än som inte gör det både hos enbostads- och flerbostadshus. Därför har avfallstaxan gjorts om från att som tidigare ge rabatt till de som sorterat matavfall istället lägga en extraavgift på de som inte sorterar – matavfallssortering har blivit norm.

För behandling av matavfall så är målet att samla in mer mängder matavfall samtidigt som åtgärder kommer vidtas för att minska matsvinnet. I plockanalyser har mängden matsvinn uppgått till 15 % av det utsorterade matavfallet. För att nå målet om 50 % insamlat matavfall med hänsyn tagen till den planerade befolkningsökningen behöver den insamlade mängden matavfall tredubblas. Därmed finns ett behov av ökad behandlingskapacitet trots det parallella arbetet med minskat matsvinn.

Fram till 2018 har Sofielund i Huddinge varit den enda rötningsanläggningen för matavfall i Stockholms län. Närmaste alternativ har varit Uppsala eller Norrköping. I augusti 2018 invigdes en ny anläggning i Högbytorp i Upplands-Bro kommun. Detta ökar konkurrensen i regionen. Förutom denna anläggning byggs även de två maskinella eftersorteringsanläggningar som beskrivs under 3.1.2.1. Dessa öppnar möjligheten att samla in matavfall i färgade påsar för insamling tillsammans med restavfall med efterföljande optisk sortering. Denna typ av insamling ger ett mindre rent matavfall än ett system med separata papperspåsar men det möjliggör för befintliga fastigheter som inte kan lösa sorteringen på plats för att de t.ex. har äldre insamlingssystem med bara en fraktion, exempelvis sopsugar.

3.1.4 Grovavfall och trädgårdsavfall

Grovavfall är större hushållsavfall som inte ryms i kärlet för restavfall. Grovavfall samlas idag huvudsakligen in via tre kretsloppscentraler; Östervik, Boo och Älta.

Hushållen betalar sina besök på kretsloppscentralerna via avfallstaxans grundavgift. Företag får lämna avfall på kretsloppscentralerna mot avgift.

Grovavfall ska sorteras i olika fraktioner efter material när det lämnas vid kretsloppscentralerna, även producentansvarsmaterial såsom förpackningar,

tidningar och elektronikskrot kan lämnas. Från kretsloppscentralerna hämtas det sorterade avfallet för transport till omlastning, återvinning eller slutligt omhändertagande.

På kretsloppscentralerna kan även avfall som är användbart eller reparerbart lämnas till återanvändning. Det innebär att t.ex. möbler, prylar och textilier kan ges ett nytt liv hos en ny ägare istället för att gå till materialåtervinning. Det som lämnas tas om hand av olika samarbetspartners. I Nacka samlades det in 224 ton möbler, inredning och prylar under 2019.

Även om möjligheterna till att lämna till återbruk har förbättrats i Nacka så slängs det fortfarande stora mängder fungerande saker. En studie visar att cirka 23 % av det som slängs i den brännbara fraktionen på kretsloppscentralerna utgörs av produkter och material som skulle ha kunna återanvänts istället¹. Vidare finns det problem med att hitta avsättning för återbrukat material. En enkätundersökning för Nacka² visar att hushållen inte är lika benägna att handla återbruk som att lämna till återanvändning. Insamling av grovavfall vid fastigheten utförs genom budning från småhus och radhus. Flerbostadshus kan mot avgift beställa hämtning via abonnemang, budning eller hyra av container.

Hushåll kan beställa hämtning av trädgårdsavfall vid fastighet. Trädgårdsavfallet läggs då i kärl som hämtas regelbundet under säsongen.

Textilier kan lämnas i samlingsbehållare utställda på olika platser i kommunen, bland annat på alla återvinningscentraler och vid flera av återvinningsstationerna. Behållarna töms av hjälporganisationer.

I Nacka samlades det in ca 290ton kläder/textilier för återanvändning under år 2019.

Märkningen Miljönär-vänlig har tagits fram av branschorganisationen Avfall Sverige för att inspirera till hållbar konsumtion. Märkningen är för alla verksamheter som lagar, lånar och återanvänder. I Nacka finns hittills 22 verksamheter som tilldelats märkningen.

Tabell 4. Grovavfall vid återvinningscentraler (2019).

Grovavfall	Mängd (ton)
Metall	1 133
Ris	1864
Jord/kompost	606
Trä	3 250
Impregnerat trä	603

¹ 18 % bedömdes som kommersiellt återanvändbart och 5 % som funktionellt återanvändbart. ”Potential för ökad återanvändning – fallstudie återvinningscentraler” Rapport 2018:29. Avfall Sverige.

² Avfall Sverige enkät om avfallshantering i 40 deltagande kommuner år 2019

Wellpapp	426
Brännbart	3 102
Sorterbart	1652
Stoppade möbler	341
Plast	129
Gips	206
Däck	135
Summa	13 447

3.1.4.1 Hur ser framtiden ut?

Sorteringen av grovavfallet som tas emot på kretsloppscentralerna förbättras stegvis, nya delflöden separeras för att möjliggöra bättre återvinning. Mängderna som sorteras för återanvändning ökar också. En utmaning är att få mängderna som går till återvinning att minska och mängden återbruk att öka, per capita.

Manuell hantering av grovavfall är tungt och innebär en dålig arbetsmiljö. Hämtningen av grovavfall från flerbostadshus och villor med komprimerande sopbil minskar över tid. Denna typ av insamling innebär att olika material blandas i bilen och kräver eftersortering på en sorteringsplatta. Detta gör att behandlingskostnaden för det insamlade grovavfallet är hög och miljöpåverkan stor. Olika lösningar för att få en bättre sortering och mindre manuell hantering eftersträvas.

En utveckling som skett under senare tid är att olika privata aktörer erbjuder hämtning av grovavfall på en öppen marknad med hög service. Det finns ett utbud och en efterfrågan på service kring dessa tjänster som den kommunala avfallsorganisationen behöver förhålla sig till.

Den fastighetsnära insamlingen av trädgårdsavfall blir mer och mer populär. Det minskar köerna på kretsloppscentralerna och motverkar eldning på tomten.

3.1.5 Latrin

Fastighetsägare kan beställa budad hämtning av latrin i latrinkärl. Detta förekommer på öar och enstaka hushåll på fastlandet.

3.1.5.1 Hur ser framtiden ut?

Latrinhämtning är en hantering som NVOA vill undvika av både miljö- och arbetsmiljöskäl. Utvecklingen går istället emot nya toalettlösningar med exempelvis kompostering på fastigheten eller förbränningstolett. Antalet hämtningar är lågt och sjunkande.

3.1.6 Slam från enskilda avlopp

Slam från slutna tankar och slamavskiljare i enskilda anläggningar hämtas av NVOAs entreprenör för slamtömning. Hämtning sker genom budning eller enligt schema. Slamavskiljare ska tömmas med vissa intervall beroende på hur fastigheten används.

Det finns även ett antal mindre enskilda avloppsreningsverk, främst i Boo och Älgö. Slam från de små reningsverken hämtas av NVOAs entreprenör för behandling på Käppalas reningsverk.

3.1.6.1 Hur ser framtiden ut?

Antalet slamanläggningar och hämtningar minskar i takt med att kommunalt vatten och avlopp byggs ut i kommunens omvandlingsområden som utgörs av tidigare sommarhusbebyggelse som permanentats.

3.1.7 Farligt avfall

Farligt avfall innehåller ämnen som är skadliga både för människan och för naturen. Det är nödvändigt att sådant avfall omhändertas på rätt sätt för att förhindra att dessa ämnen sprids.

Kretsloppscentralerna tar emot farligt avfall från hushållen.

Farligt avfall kan även lämnas till den mobila kretsloppscentralen tillsammans med mindre mängder grovavfall, smått elavfall, återbruk, textil och kläder. Den mobila kretsloppscentralen är två lastbilar som körs av Nacka vatten och avfalls entreprenör. Turen går 6 helger per år och stannar 3 gånger på 12 olika hämtställen.

På sex platser i kommunen (i anslutning till matbutiker eller centrum) finns den så kallade Samlaren för smått elavfall. Samlaren är ett skåp för insamling av glödlampor, lågenergilampor, småbatterier och småelektronik som till exempel mobiler, sladdar och klockor. Skåpen töms en gång i veckan.

Kasserade kanyler ska lämnas till apoteket.

3.1.7.1 Hur ser framtiden ut?

Farligt avfall läggs fortfarande till viss del i restavfallet, det gäller främst mindre föremål. För att minska mängden farligt avfall i restavfall krävs både information och bättre tillgänglighet till samlingsplatser. En målsättning är att fler flerfamiljshus ska ha sortering av farligt avfall i sina miljörum i framtiden.

3.2 Avfall som omfattas av producentansvar

3.2.1 Allmänt om producentansvar

I Sverige beslutade riksdagen 1993 att miljöansvaret ska läggas på den som producerar en vara. Det innebär att producenterna är skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumenternas slutanvändning. Producentansvaret omfattar idag förpackningar, returpapper, elektriska och elektroniska produkter inklusive batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter. Under 2020 har regeringen beställt en utredning kring producentansvar även för textil.

Grundprincipen som producentansvaret bygger på kallas "Polluter Pays Principle" (PPP), det vill säga "förorenaren betalar". Principen innebär att den part som belastar miljön negativt måste betala tillbaka till miljön för den belastning man orsakar. Producenterna för de produkter som omfattas av lagstiftningen om producentansvar ansvarar därför för insamlingssystemet.

3.2.2 Förpackningar och returpapper

För att kunna uppfylla sitt ansvar har producenterna av förpackningar och tidningar organiserat sig i fem olika materialbolag; Plastkretsen, Returkartong, Metall Kretsen, Pressretur och Svensk GlasÅtervinning. Materialbolagen är i sin tur samordnade genom Förpacknings- och Tidningsinsamlingen, FTI, som är ett icke vinstdrivande bolag som svarar för insamling av tidningar och förpackningar samt för samråd med kommunerna. FTI:s insamling sker via s.k. återvinningsstationer, uppställningsplatser för insamlingscontainrar. I Nacka finns 32 kompletta återvinningsstationer där returpapper och samtliga förpackningsmaterial kan lämnas vilket motsvarar ca 3 300 invånare per återvinningsstation. Insamlingen och behandlingen finansieras via en avgift på tidningen eller förpackningen som tas ut i samband med inköp av produkterna.

I Nacka kommun finns ytterligare 36 st s.k. singelbehållare utplacerade för insamling av endast returpapper. Pressretur ansvarar för dessa behållare.

Förutom insamlingssystemet med återvinningsstationer finns även ett utbyggt system med s.k. fastighetsnära insamling. Det innebär att exempelvis förpackningar och returpapper hämtas direkt vid fastigheten på uppdrag av en fastighetsägare, bostadsrättsförening eller liknande. Insamlingen sker på samma sätt som vid hämtning av vanligt hushållsavfall. Sådana insamlingstjänster erbjuds av entreprenörer som tar betalt direkt av avfallslämnaren. Detta insamlingssystem finansieras således varken av producenterna eller av kommunen.

Kommunen/NVOA har en viktig roll i producentansvarssystemet genom att planera för platser för till exempel återvinningsstationer och att samråda med producenterna om hanteringen.

Mängden förpackningar och returpapper som samlas in i Nacka kommun är mindre än genomsnittet i Sverige, se kapitel 2.3. Det kan bero på att servicen är begränsad genom att

Nacka har jämförelsevis få återvinningsstationer och att det bara är en tredjedel av hushållen i flerbostadshus som har tillgång till fastighetsnära insamling och inga av enbostadshusen. Vidare kan återvinningsstationerna upplevas som skräpiga, vilket kan minska hushållens vilja att delta i insamlingen.

3.2.2.1 Förändringar i insamlingssystemet för förpackningar och returpapper

Under 2017 utredde NVOA möjligheten att införa ett eget system med fastighetsnära insamling (FNI) för förpackningar och returpapper, vilket de tidigare förordningarna tillät. Utredningen kom fram till att det skulle vara möjligt att genomföra men att det för att vara ekonomiskt och miljömässigt försvarbart skulle kräva en satsning på en omlastningsstation på lämplig plats i Nacka. I dag transporteras allt insamlat avfall till anläggningar utanför kommunen. Redan vid dagens 2 fraktioner är transportlogistiken lite ansträngd, för 8 fraktioner skulle en omlastningsplats krävas. Osäkerheten kring den framtida utvecklingen av producentansvaret och den stora investering som skulle krävas gjorde att planerna på FNI i egen regi lades ner.

Utformningen av producentansvaret för förpackningar och returpapper har diskuterats på riksdagsnivå under många år. Under 2018 beslutade regeringen om nya förordningar där producenterna gavs ett utökat insamlingsansvar med fastighetsnära insamling som utgångspunkt. Senast 2021 ska minst 60% av hushållen i landet ha fastighetsnära insamling, och 2025 gäller detta 100% av hushållen. I och med de nya förordningarna har kommunerna inte längre möjlighet att driva ett eget insamlingssystem för förpackningar och returpapper som finansieras helt eller delvis via avfallstaxan. Däremot kan kommunerna sköta insamlingen på uppdrag av producenterna mot en ersättning. Denna ersättning måste då täcka kostnaderna för insamlingen, vilket bedöms som mycket svårt att genomföra.

Producenterna har möjlighet att fram till 2021 gå samman i så kallade materialbolag och genom sådana tillhandahålla lämpliga insamlingssystem. Även om de på så sätt uppdrar åt någon annan part att utföra insamlingen så är det producenterna som ansvarar för att uppfylla skyldigheterna.

Från och med den 1 januari 2021 krävs det tillstånd av Naturvårdsverket för att samla in förpacknings- och returpappersavfall från hushåll. Det krävs inte tillstånd för insamling av förpackningsavfall som uppkommer i samband med yrkesmässig verksamhet. Producenterna ska ansluta sig till ett insamlingssystem eller visa att någon som har tillstånd att driva ett insamlingssystem tar hand om förpackningen eller returpappret när det blir avfall.

FII har under 2019 och 2020 arbetet med att ansöka om ett tillstånd för att bedriva ett nationellt insamlingssystem. I förberedelserna ingår samråd med landets alla kommuner. Nacka har erbjudits ett så kallat digitalt samråd vilket innebär att FII via en webbsänd konferens meddelade hur de tänkt utforma det nya insamlingssystemet. FII tänker sig ett system med fastighetsnära insamling av förpackningar av papper, plast, metall och glas. Returpapper var tänkt att samlas in icke fastighetsnära men under våren 2019 har regeringen flaggat för att överlåta insamlingsansvaret för returpapper på kommunerna för att minska kostnaderna för tidningsproducenterna. NVOA och många andra kommuner och Avfall Sverige har svarat på en remiss till Naturvårdsverket kring detta förslag och uttryckt kritik mot FTIs förslag baserat bland annat på att det inte innebär fastighetsnära insamling för alla fraktioner.

Även TMR som är en annan aktör inom förpackningsåtervinning har ansökt om tillstånd för att bedriva ett nationellt insamlingssystem. Naturvårdsverket har meddelat att varken FII eller TMR beviljas tillstånd, vilket föranlett en diskussion om att förändra kraven i förordningarna om producentansvar.

Vad de nya förordningarna kommer att innebära för det framtida insamlingssystemet återstår att se. Nacka/NVOA har små möjligheter att påverka utvecklingen utan avvaktar och följer utvecklingen. Det budskap som FII lämnat innebär att de kommer att fokusera på kommuner som har befintliga insamlingssystem för FNI för att kunna nå kravet på FNI hos 60% av fastigheterna i landet till 2021. Vidare kommer de att fokusera på villabebyggelse i första hand eftersom förordningen är formulerad så att kravet gäller 60 % av antalet bostadsfastigheter, vilket gör det lättast att uppfylla genom att samla in från villor. FII planerar hämtning i ett 240-literskärl med mellanvägg för de 3 fraktionerna plast-, metall- och pappersförpackningar i 2 fack där metall och plast ska eftersorteras. För Nackas del innebär FTIs planerade insamlingssystem troligen att inte så mycket kommer att hända förrän fram emot år 2025, då samtliga hushåll i landet ska ha FNI.

3.2.3 Däck

Producentansvaret omfattar uttjänta däck från personbilar, lastbilar, bussar, motorcyklar, traktorer, terrängmotorfordon, motorredskap, släpfordon och efterfordon. Svensk Däckåtervinning AB (SDAB) har sedan 1994 till uppgift att sköta producentansvaret åt däckproducenterna. Insamlingsgraden är i princip 100 procent. Drygt hälften av däcken gick till energiutvinning i cementindustrin eller i värmeverk, medan nästan en femtedel utnyttjades som materialsättning, vilket innebär användning som vägbyggnadsmaterial eller täckmaterial på till exempel deponier och ca 10 % kunde materialåtervinnas.

3.2.4 Bilar

Från den 1 juni 2007 gäller nya regler för skrotning av uttjänta bilar. I förordningen om producentansvar för bilar anges att producenterna ska se till att

det finns lämpliga mottagningssystem för bilarna. För de bilar som tas emot ska minst 85 procent av bilens vikt återanvändas eller återvinnas. Från 2015 höjs detta mål till 95 procent. Producentansvaret samordnas av BIL Sweden.

3.2.5 Elektriska och elektroniska produkter samt batterier

Genom producentansvaret för elektriska och elektroniska produkter, s.k. el-avfall, ska avfallet från dessa produkter samlas in separat. Producentansvaret gäller endast för produkter som normalt antas finnas i våra hem, på kontoret samt på sjukhus och laboratorier. Undantaget från producentansvar är bland annat fast installerad utrustning för värmning, kylning eller ventilation av byggnader. För att klara de uppsatta målen i förordningen och för att utföra de uppgifter som lagstiftningen kräver av producenterna har berörda branschföreningar bildat ett gemensamt bolag, El-Kretsen AB.

Butiker med en säljyta för elavfall på mer än 400 kvadratmeter är även skyldiga att ta emot smått elavfall, även om konsumenten inte köper något. Butiker med försäljningsyta, på mindre än 400 kvadratmeter avsedd för konsumentelutrustning, ska ta emot produkt med motsvarande funktion oavsett storlek. För alla butiker gäller också principen en mot en, det vill säga en skyldighet att ta emot uttjänt elutrustning när konsumenten köper en ny produkt av samma typ eller funktion.

Småbatterier kan lämnas i batteriholkar på cirka 50 platser i kommunen, bland annat vid de flesta livsmedelsaffärer och vid varje återvinningsstation. Produkter med inbyggda batterier kan lämnas som elektronikavfall på återvinningscentralerna. Bilbatterier kan lämnas i batteri-box i anslutning till miljöstationerna. Bilbatterier kan även lämnas i retur när nytt batteri köps.

El- och elektronikavfall kan lämnas vid kretsloppscentralerna. Kasserade produkter med sladd eller batteri räknas som elavfall. I detta ingår även kylar och frysar från hushåll som ska lämnas vid kretsloppscentralerna.

Ägare till flerbostadshus kan teckna abonnemang för hämtning av elektriskt- och elektroniskt avfall (EEA) lastat i kärl eller gallerbur. I abonnemanget ingår samtidigt hämtning av batterier respektive ljuskällor i separata behållare. Tömning av dessa behållare sker vid behov.

3.2.6 Läkemedel

Överblivna läkemedel ska lämnas till apotek i särskilda påsar som apoteken tillhandahåller. Läkemedel omfattas av producentansvar.

3.3 Avfall som varken omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar

Enligt Miljöbalken gäller att alla som ger upphov till avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. För avfall som varken omfattas av kommunalt ansvar eller producentansvar måste därför en verksamhetsutövare själv se till att avfallet transporteras bort och behandlas.

Näringslivet i Nacka kommun domineras av verksamheter inom handels- och tjänstesektorn. Avfallet från dessa sektorer utgörs till stor del av avfall jämförbart med hushållsavfall samt förpackningsavfall som omfattas av producentansvar. En växande sektor i Nacka är byggbranschen, som genererar såväl schaktmassor som annat bygg- och rivningsavfall. Byggandet av Nacka stad genererar mycket stora mängder schakt- och sprängmassor och därför har detta lyfts som ett särskilt område i arbetet med att ta fram denna avfallsplan.

3.3.1 Slam från avloppsreningsverk

Henriksdals avloppsreningsverk ligger delvis i Nacka men drivs av Stockholm vatten och avfall AB. Avloppsvatten från Älta och Sicklaön leds till Henriksdals reningsverk. Avloppsvatten från Boo och Saltsjöbaden leds till Käppala reningsverk på Lidingö.

Henriksdals reningsverk renar avloppsvatten från ca 690 000 människor i framför allt centrala och södra Stockholm samt kommunerna Nacka, Tyresö, Haninge och Huddinge. Slammet från Henriksdals reningsverk kommer att nyttjas för återställning av markområden vid gruvor.

Käppalaförbundet renar avloppsvatten från mer än en halv miljon människor i elva medlemskommuner i norra och östra Storstockholm. Förbundet tar också tillvara på den näring och energi som finns i avloppsvattnet och återför det till samhällets kretslopp, till exempel i form av slam som används som gödsel på åkermark.

3.3.2 Park- och trädgårdsavfall

De största verksamheterna i kommunen som genererar park- och trädgårdsavfall är Nacka kommun, kyrkans församlingar samt bostadsbolagen.

Mängden park- och trädgårdsavfall är inte känd. De flesta industrier och verksamheter samlar in och behandlar detta avfall i egen regi. Det förekommer att ris och kvistar bränns i egen regi eller flisas och säljs. Löv och gräs komposteras och förmultnar. Nacka kommun anlitar entreprenörer för skötseln av park- och trädgårdsanläggningar. I dessa fall är det vanligt att entreprenören även ansvarar för att avfallet tas omhand.

I Högdalen har Stockholm vatten och avfall byggt en pilotanläggning för framställning av biokol genom pyrolys av trädgårdsavfall. Biokol används vid plantering för att ge jorden bland annat mycket goda vattenhållande egenskaper.

Framställning av biokol kommer troligen att öka framöver och NVOA följer utvecklingen för att se om det går att skapa ett sådant flöde genom det trädgårdsavfall som samlas in på kretsloppscentralerna och i kärl.

3.3.3 Bygg- och rivningsavfall samt jord- och schaktmassor

Byggbranschen innefattar bland annat entreprenörer, mark- och byggföretag, plåtslagerier och installationsföretag. Det är en bransch med olika avfallsproducenter som ger upphov till många avfallsslag.

Mängden bygg- och rivningsavfall bedöms vara betydande till följd av den omfattande byggverksamheten i kommunen. Bygg- och rivningsavfall från företag samlas in av valfri entreprenör. Entreprenören ska ha tillstånd för transport av avfall. Brist på platser för lokal masshantering gör att jord-, bergs- och schaktmassor kan behöva transporterats långa sträckor. Vidare finns det brister i kontrollen av avfall från bygg- och rivningsentreprenaderna. Det saknas uppgifter över uppkomna mängder och hur avfallet har hanterats.

Enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900) ska rivning anmälas till kommunens byggnadsnämnd. Till anmälan ska en särskild kontrollplan bifogas. En kontrollplan ska bland annat innehålla uppgifter om vilket farligt avfall som rivningsåtgärder kan ge upphov till. För att få fram dessa uppgifter behöver byggherren göra en materialinventering av byggnaden. Från 1 augusti 2020 kompletteras bestämmelserna om kontrollplaner i plan- och bygglagen så att en kontrollplan ska omfatta uppgifter om allt bygg- och rivningsavfall och även byggprodukter som kan återanvändas.

Bygg- och rivningsavfall från hushållen kan lämnas på kretsloppscentralerna mot avgift eller till Suez anläggning i Kovik.

Schaktmassor från Nacka kommuns egen verksamhet harpas/siktas och återanvänds sedan vid utfyllnad i samband med anläggningsarbeten.

3.3.4 Avfall från energiutvinning

I Nacka finns ett flertal fjärrvärmenät. Utbyggnad sker för att koppla ihop olika fjärrvärmenät och nyansluta fastigheter. Det finns även oljeeldade panncentraler och oljepannor i enskilda fastigheter. Askan från pannorna deponeras på anläggningar utanför kommunen.

3.3.5 Avfall från behandling av industriellt avloppsvatten

En del verksamheter har egna reningsanläggningar. Dessa har samma slamtransportör som de enskilda hushållen har för sitt avloppsslam.

Koviks Återvinningsanläggning har en egen anläggning för att behandla lakvatten från deponin. Lakvattnet behandlas med satsvis biologisk rening. Slammet har en låg

torrsubstanshalt, ca 2 %. Eftersom slamproduktionen är mycket låg tas inget slam ut ur anläggningen. Det slam som bildas behandlas tillsammans med nästa sats vatten.

3.3.6 Branschspecifikt och icke branschspecifikt industriavfall

Kommunens insyn och statistik över mängder, sammansättning och hantering av branschspecifikt och icke branschspecifikt industriavfall är bristfällig. Detta beror på att avfallet inte omfattas av kommunalt ansvar och att det finns många aktörer på området. Det finns i dagsläget ingen uppskattning av mängden industriavfall i Nacka.

Insamling sker ofta med hjälp av containrar uppställda hos företagen. Hämtning utförs av den entreprenör som företaget väljer. Entreprenören ska ha tillstånd för transport av avfall.

Industriavfall som lämnas på Koviks Återvinningsanläggning sorteras i fraktionerna kartong, wellpapp, skrot, trä, bränsle och en deponirest. Mindre företag får själva transportera sitt avfall till Kovik, där avfallet lämnas mot en avgift.

Företag kan också anlita andra privata renhållare som inte är kopplade till Suez Kovik. Det finns sorteringsplattor i Huddinge och Högdalen dit företagsavfall i containrar skickas för vidare hantering och behandling.

3.3.7 Farligt avfall

Nacka kommuns ansvar omfattar inte farligt avfall från företag. Varje företag har en skyldighet att se till att det farliga avfallet tas om hand på ett korrekt sätt.

Företagen ska beställa hämtning av farligt avfall genom någon av de transportörer som har tillstånd från länsstyrelsen. Avfallslämnaren ansvarar för att entreprenören transporterar avfallet till en godkänd behandlingsanläggning. Mindre mängder av vissa typer av farligt avfall kan företagen transportera i egen regi efter anmälan till länsstyrelsen.

Vid tillsyn enligt miljöbalken följer miljöenheten upp att verksamheten hanterar farligt avfall så att olägenheter för hälsa eller miljö inte ska uppstå.

4 Avsättning för producerade nyttigheter

Nedan ges en kort beskrivning av avsättningsmarknaden för de nyttigheter som produceras ur avfallet. Nyttigheter som kan produceras ur avfall är energi, kompost eller rötresten samt utsorterat avfall till materialåtervinning.

4.1 Energitillgångar

4.1.1 Fjärrvärme och el

Vid förbränning av avfall kan energi utvinnas för omformning till fjärrvärme och el. Brännbart avfall från Nacka kommun behandlas i anläggning för avfallsförbränning med energiutvinning och som är anslutna till fjärrvärmenät.

4.1.2 Biogas

Slam från reningsverk, slamavskiljare m.m. rötas i Henriksdals och Käppala avloppsreningsverk. Gasen används som fordonsgas till SL:s bussar.

Matavfall förbehandlas och rötas på Sofielund i Huddinge. Biogasen som bildas uppgraderas till fordonsgas som säljs på bensinstationer och används av SL:s bussar och andra större aktörer.

4.2 Rötrest

Biologisk behandling möjliggör återföring av bland annat kväve, fosfor och humusämnen från biologiskt avfall. Hur detta sker beror dels på vilken form restprodukten har, och dels på användningsområdet.

Rötresten från det insamlade matavfallet används som biogödsel på åkermark i länet. Anläggningen i Sofielund är certifierad enligt SPCR 120 och arbetar med att även bli KRAV-certifierade.

4.3 Avfall till materialåtervinning

Materialet i förpackningar, tidningar och metallskrot m.m. kan återvinnas. Utsorterat material används oftast inte som råvara lokalt. Den mest betydande återvinningen avser metallskrot som återvinns inom skrotbranschen. Metallskrot från hushållen kan lämnas vid kretsloppscentralerna. Metallen sorteras och skickas till omsmältning och produktion av nytt stål.

Det avfall som omfattas av producentansvar materialåtervinns av producenterna. Kommunen har möjlighet att påverka mängder och kvalitet på utsorterat material genom information till avfallslämnare samt att erbjuda sorteringsmöjligheter på kretsloppscentralerna.

5 Anläggningar för avfallshantering

Nedan redovisas uppgifter om anläggningar som är klassade som anmälnings- eller tillståndspliktiga för olika typer av hantering av avfall som bedöms kunna vara av mer än marginell betydelse för avfallshanteringen i kommunen genom att avfall från ett flertal verksamhetsutövare och/eller avfall i större omfattning hanteras på anläggningen. Exempel på anläggningar är sorterings- och mellanlagringsanläggning, skrotåtervinningsanläggningar, bilskrotor, mellanlager för farligt avfall, mellanlager för slam m.m. Förteckningen utgår från Naturvårdsverkets föreskrifter.

Den huvudsakliga mängden avfall som uppstår i kommunen behandlas på anläggningar i andra kommuner. Omlastning, sortering och förbehandling av avfall från hushåll och verksamheter sker vid kommunens kretsloppscentraler samt Koviks Återvinningsanläggning där även viss behandling av avfall sker. Nedan beskrivs översiktligt de anläggningar som används för hantering av hushållsavfall.

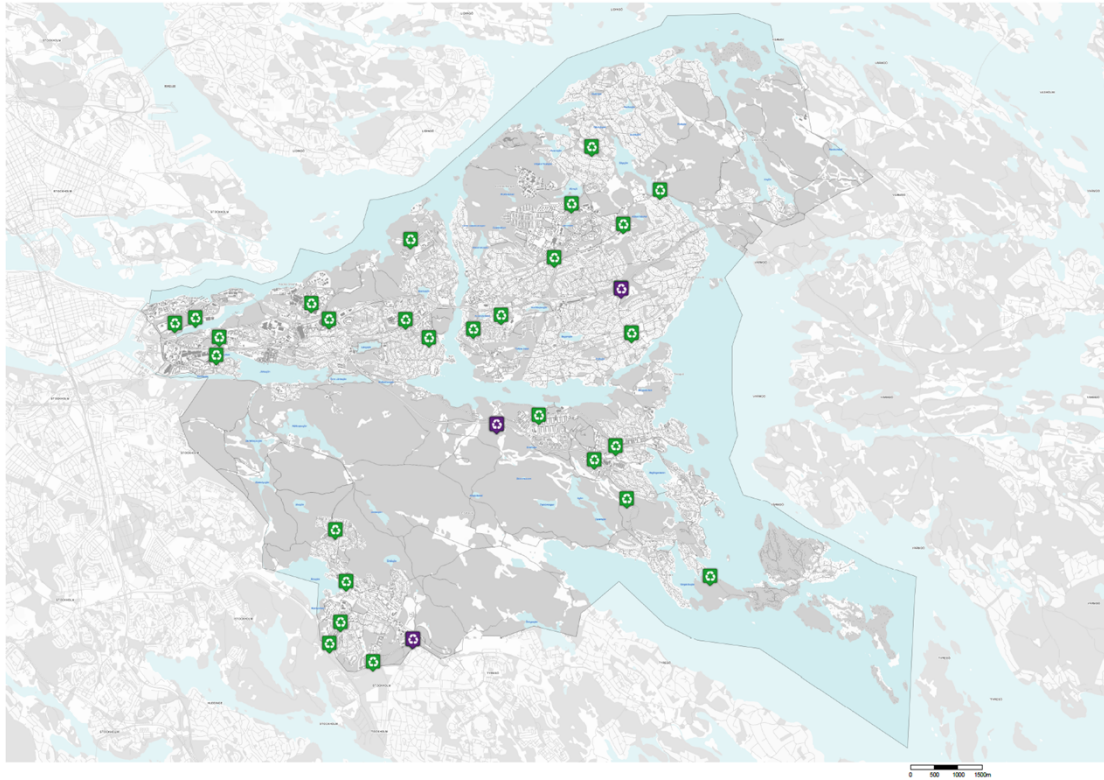
5.1 Anläggningar inom kommunen

5.1.1 Centraler och stationer för insamling

Kommunen har tre kretsloppscentraler för insamling av grovavfall; Östervik, Boo och Älta. Centralerna bemannas av entreprenörer, vid upphandlingen ställs särskilda krav avseende bland annat personalens utbildning och kundbemötande. Öppettiderna vid kretsloppscentralerna varierar mellan centralerna. Alla är öppna 7 dagar i veckan, Östervik och Boo både dagtid och kvällstid och Älta endast kvällar på vardagar. Planering pågår för en permanent kretsloppscentral i Boo. Den nuvarande vid Dalkarlsängen har inte permanent bygglov.

Vid kretsloppscentralerna sorteras grovavfallet i fraktionerna metall, trä, impregnerat trä, brännbart, deponi, resårmöbler, wellpapp, gips, hårdplast, ris & grenar, kompost samt fallfrukt. Även farligt avfall, elavfall, ljuskällor, batterier, vitvaror, kyl/frys, däck och förpackningar och tidningar kan lämnas vid återvinningscentralerna. Dessutom kan besökare som inte vill kasta sina föremål lämna möbler, prylar och kläder till återbruk.

I figur 1 visas översiktligt placering av nuvarande kretsloppscentraler och återvinningsstationer. På Förpacknings- och tidningsinsamlingens hemsida www.ftiab.se finns aktuella adresser till alla återvinningsstationerna. Tidningar och returpapper kan också lämnas i särskilda singelbehållare på ca 60 platser.

Figur 1. Översikt över kommunens kretsloppscentraler (lila) och återvinningsstationer (gröna).

Den mobila kretsloppscentralen tar emot mindre mängder sorterat grovavfall, smått elavfall, återbruk, textil, kläder och farligt avfall och kör enligt ett schema med 36 stopp per år.

Småbatterier kan lämnas i batteriholkar på cirka 50 platser i kommunen (alla återvinningsstationer och några platser till).

Smått elavfall, ljuskällor och batterier kan lämnas i särskilda sorteringskåp som är placerade i 6 matbutiker. Detta kan även lämnas i butiker som säljer elprodukter.

5.1.2 Koviks Återvinningsanläggning

Koviks återvinningsanläggning ligger både i Nacka och Värmdö kommuner. Anläggningen ägs av Suez. Här finns en återvinningscentral där privatpersoner och företag får lämna avfall mot avgift. Här tas följande avfall emot:

- Brännbart avfall
- Trä
- Wellpapp
- Skrot och metall
- Restavfall
- Trädgårdsavfall
- Asbest

Farligt avfall tas inte emot på anläggningen.

Inom anläggningen sker omlastning, sortering, behandling och deponering av icke farligt avfall. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Från deponin omhändertas deponigas och lakvatten. Lakvattnet behandlas före utsläpp till Marsättraviken i Värmdö.

Kovik är utpekad i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUF5) som regionalt viktig. Kovik finns även utpekad i Nacka kommuns översiktsplan.

5.2 Anläggningar utanför kommunen

Anläggningar utanför Nacka kommun som nyttjas för behandling och/eller återvinning av avfall är bland annat följande:

- Högdalens värmeverk tar emot sorterat brännbart avfall. Anläggningen kan ta emot hushållsavfall, bio- och returbränslen. Nacka kommun har avtal med Stockholm Exergi AB angående förbränning av hushållsavfall från Nacka kommun t o m 2024-03-31 med möjlighet till 4 års förlängning. Anläggningen har kapacitet att ta emot 700 000 ton avfall per år.
- Sedan mars 2020 finns en ny förbränningsanläggning i Högbytorp i Upplands-Bro kommun. Placeringen är intressant men inte tillräckligt nära för att det ska vara genomförbart att sopbilar ska åka direkt dit utan omlastning. Denna anläggning tar även emot matavfall.
- Stockholm vatten och avfall och även Stockholm Exergi tillsammans med SÖRAB planerar varsin anläggning för maskinell eftersortering i Högdalen respektive Brista. Dessa anläggningar byggs för att kunna sortera ut matavfall, plast och metall ur osorterat restavfall vilket öppnar nya möjligheter för att kunna erbjuda fastigheter som saknar möjligheter till fastighetsnära sortering en maskinell eftersortering.
- Fram till 2018 har Sofielund i Huddinge varit den enda rötningsanläggningen för matavfall i stockholms län. Närmaste alternativ har varit Uppsala eller Norrköping. I augusti 2018 invigdes en ny anläggning i Högbytorp i Upplands-Bro kommun. Detta ökar konkurrensen i regionen. Förutom denna anläggning byggs även två maskinella eftersorteringsanläggningar. Dessa öppnar möjligheten att samla in matavfall i färgade påsar för insamling tillsammans med restavfall med efterföljande optisk sortering. Denna typ av insamling ger ett mindre rent matavfall än ett system med separata papperspåsar men det möjliggör för befintliga fastigheter som inte kan lösa sorteringen på plats för att de t.ex. har äldre insamlingssystem med bara en fraktion, exempelvis sopsugar.
- Norrköpings avfallsförbränningsanläggning tar emot brännbart avfall från kommuner och industri.

- Södertälje Energi tar emot träavfall och flis för energiåtervinning.
- Anläggningar för återvinning av avfall som omfattas av producentansvar. Sådana anläggningar är bland annat sorteringsanläggningar, industrier som använder återvunna materialråvaror i produktionen samt förbränningsanläggningar.
- Stålverk för omsmältning och återvinning av stålskrot.
- Anläggningar för behandling av farligt avfall, såsom Fortums anläggning i Kumla (f.d. SAKAB), Stena Freonåtervinning i Halmstad samt de anläggningar som Elkretsen nyttjar för behandling av elavfall.

I regionen finns även några större deponianläggningar, utöver Kovik. Avfallsanläggningarna i Vallentuna kommun (Löt), Upplands-Bro kommun (Högbytorp) och Huddinge kommun (Sofielund) har deponier som har tillstånd att drivas vidare.

5.3 Sammanställning över anläggningar inom kommunen

Tabell 1. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall.

Anläggningens namn	Fastighet	Lokalisering, adress	SNI-kod	Avfallsslag som tas emot	Metod för återvinning eller bortskaffning	Kapacitet ([ton/år])	Tillåten mängd [ton/år]
Kommunala Anläggningar							
Boo kretsloppscentral	Bo 1:608	Boovägen 30		Grovavfall och farligt avfall från hushåll	Mellanlagring		
Östervik kretsloppscentral	Erstavik 25:1	G:a Saltsjöbadsvägen, Östervik		Grovavfall och farligt avfall från hushåll	Mellanlagring		
Älta kretsloppscentral	Älta 10:51	Örkroken 15		Grovavfall och farligt avfall från hushåll	Mellanlagring		
Privata anläggningar							
Cija Tank Ab	Skarpnäs 6:12	Timmermansvägen 2, Saltsjö-Boo	90.50-3	Farligt avfall	Mellanlagring		
Kovik Avfallsanläggning – SUEZ 2003-12248	Kovik 1:1 och Velamsund 1:1			Hushållsavfall, bygg- och industriavfall, latrin, kommunalt avloppsslam, slam från fettavskiljare, trädgårds- och parkavfall	Mottagning, sortering, Behandling, omlastning och deponering av avfall. Mellanlagring av högst 50 ton farligt avfall vid		Deponering får endast ske till en sluthöjd till +55 m.

Anläggningens namn	Fastighet	Lokalisering, adress	SNI-kod	Avfallsslag som tas emot	Metod för återvinning eller bortskaffning	Kapacitet ([ton/år])	Tillåten mängd [ton/år]
				samt farligt avfall.	ett och samma tillfälle.		
Storkällans krematorium	Älta 38:1	Storkällans kyrkogård	93.20		Kremering och kistbegravning	Max 2000 kremeringar/år	Se kapacitet

6 Nacka i förhållande till övriga kommuner

Nedan redovisas ett antal nyckeltal för avfallshanteringen i Nacka år 2019 jämfört med landet som helhet och med Nackas jämförelsekommuner. Nyckeltalen har sorterats under de delmål de tillhör och används i uppföljningen av planen, se handlingsplanen.

Delmål	Nyckeltal	Nacka	Nackas mål 2026	D-ryd	S-tuna	Solna	Tyresö	Täby	Plats jfr-kommuner 2019	Plats i landet	Ant. komm. svarar	Nacka placering %
1.1	Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person) ⁱ	195	146	175	187	218	190	205	4	118	245	48%
1.2	Mängd grovavfall/person (exkl. trädgård) ⁱⁱ	183	146	185	195	74	248	254	2	25	244	10%
2.1	Nöjdhet hämtning hushållsavfall vid bostad (%) ⁱ	91	91	68	91	-	83	89	1	49	166	29%
2.1	Nöjdhet besök ÅVC (%) ⁱ	89	91	60	82	-	80	85	1	83	168	49%
2.2, 2.3	Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (villa) (kg/hushåll o vecka) ⁱ	2,8	1,4	3	1,9	2,3	3,4	2,4	4	132	148	89%
2.2, 2.3	Mängd förpackningar och returpapper, totalt, i restavfall (lägenhet) (kg/hushåll och vecka) ⁱ	1,2	0,6	1,8	1,5	1,2	1,2	3	1	40	123	32%
Mål 3	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning inkl biologisk behandling (%)	32	45%	39	36	26	30	35	4	163	229	71%
3.1	Andel av uppkommet matavfall som beh. biologiskt gnm rötning. (%) ⁱ	23	50	26	28	18,7	19,5	23	3	132	234	56%
3.2	Materialåtervinning grovavfall (Å31/I2) ⁱⁱⁱ	25,1%	40	18,3%	21,7%	18,9%	16,3%	19,7%	1	31	240	12%
3.3	Mängd farligt avfall, exkl batterier och elavfall, i restavfall (villa) (g/hushåll och vecka) ⁱ	3,8	1,9	26	0,96	3	6,4	4,9	3	80	148	54%
4.1	Antal skräp/10m ² i stadsmiljö ^{iv}	7,06		-	-	4,43	-	-	2			0%
4.2	Upplevelse nedskräpning under det senaste året ^v	-		-	-	-	-	-	-	-	-	
	Tot årskostn hushållsavfall inkl slam (kr/person) ⁱ	822	25% bästa	859	662	-	678	936	3	41	171	24%

ⁱ Nyckeltal i avfallwebb

ⁱⁱ Differens mellan nyckeltal i avfallwebb "Mängd insamlat hushållsavfall, exkl. slam och trädgårdsavfall. (kg/person)" och Mängd insamlat mat- och restavfall (kg/person)

ⁱⁱⁱ Förhållande mellan två data i avfall web (Å31 & I2)

^{iv} Sammanställning Håll Sverige Rent

^v Fråga i SCB-undersökning

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

BILAGA 5

Nedlagda deponier

2020-02-07

Alice Ahoniemi

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	3
2	Genomförd identifiering och riskklassning.....	4
2.1	Inventering av nedlagda deponier	4
2.2	Metoder för identifiering och riskklassificering	4
2.2.1	Östergötlandsmetoden	4
2.2.2	EBH-stödets klassning och identitetsnummer	5
2.3	Grundvattnets sårbarhet vid deponin.....	5
2.4	Vattenförekomst och MKN prioriteringsgrund	5
2.5	Upplagens sammansättning.....	6
3	Miljöenhetens kommentar.....	6
3.1	Prioriterade deponier där exploatering pågår	7
3.2	Prioriterade deponier att utreda	7
3.3	Ansvar för utredning.....	7
3.4	Tillsynsmyndighetens ansvar	8
4	Mål i avfallsplanen 2020-2024.....	8
5	Förteckning över nedlagda deponier i Nacka 2020....	9

I Bakgrund

I Nacka kommun finns 21 kända nedlagda deponier. Några av dessa är sannolikt ”vildtippar”. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om nedlagda deponier, samt en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa eller miljön¹. För de deponier där kommunen varit verksamhetsutövare ska även uppgifter om planerade och vidtagna åtgärder redovisas.

Under 2020 har tabell 1 kompletterats med ny information. Deponier är, med några undantag, karterade i GIS-skikten ”Förorening inventerade riskområden” och ”EBH-projekt 2016” i Nacka kommuns digitala kartarkiv. I det skiktet ingår dock även andra verksamheter som orsakat förorenad mark. Därför har de deponier som hittills blivit lokaliserade grovt prickats ut på särskild karta, se figur 1.

Figur 1 Nedlagda deponier i Nacka kommun 2020. Markeringen motsvarar ungefärligt läge av deponin. ● =nedlagd deponi ● =delvis sanerad deponi ● =sanerad deponi

¹ Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2006:6)

2 Genomförd identifiering och riskklassning

2.1 Inventering av nedlagda deponier

Denna sammanställning om deponierna uppdateras främst när en ny avfallsplan tas fram. Uppdatering gäller av bl.a. ändringar i ägande och fastighetsbeteckning, resultat av undersökningar, men även gamla okända deponier som upptäckts. I kommunen finns 21 identifierade nedlagda deponier. (Se karta 1), miljöenheten har bedömt riskklass för 18. Denna bilaga har kompletterats med några tidigare okända deponier. De tidigare okända deponierna är inte riskklassade.

Tabell 1 är en uppdaterad sammanställning av deponierna. I den redovisas deponiernas riskklassning. Klassningen gäller deponiernas risker för miljö och hälsa, utifrån kommunens kunskap och underlagsmaterial. Drygt hälften av tipparna bedöms ingå i den lägsta riskklassen. Ingen deponi har högsta riskklass.

2.2 Metoder för identifiering och riskklassificering

Inventering och riskklassificering ska ligga till grund för beslut om nödvändiga åtgärder. Informationen behövs också för kommunens fysiska planering.

I tabell 1 finns två olika klassificeringsmetoder. Båda metoderna är översiktliga. Det är Östergötlandsmetoden, från år 1997 och klassning enligt databasen EBH-stödet. I viss mån kompletterar de två klassningarna varandra. Några deponier saknar dessa klassningar. Skälet är att de var okända vid inventeringarna. Därför har de inte klassats med samma systematik som de andra.

2.2.1 Östergötlandsmetoden

Kända deponier besiktigades och riskklassificerades med hjälp av Östergötlandsmetoden år 1997. Metoden ger en översiktlig riskklassning av nedlagda avfallsupplag. Metodiken utvecklades av Terratema AB i Linköping, och finns beskriven i en rapport från Naturvårdsverket. Klassningen bygger på ett förenklat förfarande där tyngdpunkten ligger på spridningsförhållandena. Fyra olika klasser används vid riskklassningen:

Klass 1	Åtgärder måste vidtas för att undanröja en konkret miljökonflikt.
Klass 2	Ytterligare undersökningar måste göras för att bedöma riskerna.
Klass 3	Måttlig risk, relativt enkla åtgärder behövs.
Klass 4	Låg risk, åtgärder bedöms inte som nödvändiga.

Metoden gör det möjligt att peka ut de upplag som är i behov av mer omfattande undersökningar och kontrollprogram. Arbetsättet lämpar sig väl i följande situationer:

- ✓ Ett stort antal upplag inom en region skall undersökas
- ✓ Lite är känt om lakvattnets sammansättning
- ✓ Det finns lite information om avfallets sammansättning
- ✓ Det saknas ekonomiskt utrymme för omfattande provtagnings- och analysprogram.

2.2.2 EBH-stödets klassning och identitetsnummer

I Nacka kommuns inventeringsprojekt år 2016 karterades ungefärlig utbredning på de objekt som fått riskklass 1 eller 2 i EBH-stödet. I EBH-stödet ingår flera deponier med klass 1 och 2. Klassningen är baserad på en bedömning utifrån verksamhetstid och omfattning. Den baseras *inte* på konstaterad risk från mätning eller undersökning. Utredning kommer att behövas för bättre klassning. Identitetsnumret finns för att lättare hitta rätt deponi i EBH-stödet

Klass 1	mycket hög risk
Klass 2	hög risk
Klass 3	måttlig risk
Klass4	låg risk

2.3 Grundvattnets sårbarhet vid deponin

Lakvatten från deponier kan förorena grundvattnet. Därför har tabell 1 kompletterats med en kolumn om grundvattnets sårbarhet. SGU och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram sårbarhetskarter för grundvattnet i Stockholms län². Kartorna visar med olika färger från mörkt rött, rött, gult till grönt hur genomsläpplig marken är och därmed hur fort något ämne kan nå grundvattnet.

Med hjälp av sårbarhetskartan kan vi lägga en ny parameter för att göra en sammanslagen riskbedömning av deponins omgivningspåverkan.

Sårbarhetskartorna visar markens genomsläpplighet. Olika marktyper har olika grad av genomsläpplighet. Ju högre genomsläpplighet, desto större risk för att föroreningen sprids till grundvattnet.

De olika markfärgerna på kartan har klassats i 4 riskgrupper. Där 1 innebär högst risk och 4 lägst risk:

mörkröd	hög/stor risk för spridning till grundvattenmagasin.	1
röd	hög/stor risk för spridning.	2
gul	medel/måttlig risk för spridning.	3
grön	låg risk för spridning till grundvattnet.	4

2.4 Vattenförekomst och MKN prioriteringsgrund

Alla vattenförekomster ska uppnå ”God status” antingen 2021 eller 2027. Vilket årtal som gäller beror på vattenförekomsten.

Miljöenheten har gjort en egen klassning utifrån vattenförekomstens känslighet och omsättning i kombination med kommunens rådighet. Klassningen är gjord med en 3-gradig skala, där klass 1 är högst prioriterad och klass 3 är lägst

² <https://www.sgu.se/samhallsplanering/risker/samverkan-kring-kris-och-riskhantering/sarbarhetskarter-for-grundvatten/>

prioriterad. Prioriteringen visar var det är mest angeläget att minska belastningen av föroreningar. Prioriteringen framgår i tabell 1 under **Vattenförekomst MKN**.

2.5 Upplagens sammansättning

Deponiernas sammansättning har bedömts och anges i tabell 1 enligt följande:

AS = avloppsslam	M = muddermassor
B = byggavfall	OU = okänt ursprung
F = farligt avfall	S = schaktmassor
H = hushållsavfall	Sk = skrot
I = industriavfall	Sp = sprängsten
L = latrin	

3 Miljöenhetsens kommentar

De nedlagda deponierna och ”vildtipparna” är en av vår närhistorias laster. Mark som bedömts som oanvändbar har fyllts igen med avfall - jord, fyllnadsmassor, byggrester, sopor, farligt avfall, sprängmassor och schaktmassor oftast från närregionen. Ibland har syftet varit att använda marken som deponi. Då har kommunen tagit ett aktivt beslut att använda marken som deponi. I andra fall har någon fyllt t ex ett kärr eller strand för att få ökad användbar markyta.

Kunskapen om var deponierna finns, vad de kan innehålla måste vi härbärgera tills de inte innebär någon risk för människors hälsa eller miljön. Okända deponier dyker upp och medför då stora extrakostnader i kalkyler.

Det finns många skäl att arbeta för att få ökad kunskap om hur och om deponierna påverkar miljön. Det bidrar till att uppnå det övergripande målet för Nacka: ”Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka”. Det bidrar även till att nå målet i Nackas miljöprogram om Giftfri miljö med det tillhörande strategiska målet ”Inga skadliga utsläpp från förorenade områden”. Till dessa mål finns indikatorn att till år 2025 ska 50 % av de förorenade markområdena vara åtgärdade. Förutom kommunala mål, finns de nationella miljömålen om *Giftfri miljö*, *Ingen övergödning*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Grundvatten av god kvalitet* och *God bebyggd miljö*. Alla dessa mål påverkas av de gamla tipparnas effekt på miljön.

Av tabell 1 framgår att två deponier sanerats genom åren: Deponin vid Tollare Bruk och den del av deponin vid Tollare träsk som nu är bostäder. Dessa saneringar är förhållandevis nya. Deponier som delvis sanerats är Södra Hedvigslund och Augustendal. Det är äldre saneringar, varav saneringen av Augustendals deponi skedde på 80-talet till den tiden s krav. Förorenade godkända massor lämnades kvar i området. I samband med exploatering måste dessa massor hanteras. Punktinsatser har även gjorts i Atlas Copco i Sickla och Skvaltån, men i där har borttagning av förorenade massor endast gjorts under nya anläggningar eller byggnader. Resten av deponin lämnades kvar till kommande exploatering.

Den vanligaste anledningen till att deponierna saneras idag är att marken ska exploateras. Flera deponier kommer att utredas och helt eller delvis hanteras i samband med pågående exploateringar. Det gäller Atlas Copcos och kommunens deponi i Sickla, deponin vid Nacka IP, Orminge deponi, Stavsborgsskolans deponi, ”Tippen” och Skvaltån.

3.1 Prioriterade deponier där exploatering pågår

Några prioriterade deponier kommer att utredas helt eller delvis i samband med den exploatering som påbörjat tidigare och som pågår 2020. De blir naturligt föremål för miljöenhetens tillsyn enligt miljöbalken:

1. Atlas Copcos och kommunala deponin i Sickla (EBH-nummer 129849)
2. Dalkarsängen – sluttäckning planeras (EBH-nummer 129729)
3. Stavsborgsskolans deponi (EBH-nummer 129279)

3.2 Prioriterade deponier att utreda

Det finns skäl att utreda alla nedlagda deponier, men de som är prioriterade och som därför bör utredas först är främst deponier;

- där det finns oklarheter och som har EBH-riskklass 2,
- och som avrinner mot en högt prioriterad grund- eller ytvattenförekomst,
- och som inte kommer att hanteras med anledning av exploatering inom överskådlig tid.

Idag vet vi inte om deponierna orsakar någon olägenhet. Kunskapen om många deponier är låg. Osäkerhet kan råda exakt var deponin ligger, vad som har tippats och/eller när tippning skett.

Avsikten med en uppföljning är att undersöka om deponin innebär ett läckage av ämnen som kan medföra en olägenhet för människors hälsa eller miljön. När vi vet det, kan vi ta ställning till om och i så fall vilka åtgärder är nödvändiga.

Nedanstående deponier bör prioriteras för utredning under 2020 - 2024 i miljö- och stadsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken:

1. Södra Hedvigslund (saknar EBH-nummer)
2. Snörom (EBH-nummer 129480)
3. Hästhagen (EBH-nummer 129488)
4. Kärrdalen (EBH-nummer 129478)
5. Skogsö Ö (EBH-nummer 129484)
6. Näckenbadet (saknar EBH-nummer)

3.3 Ansvar för utredning

Det är i allmänhet verksamhetsutövaren som har ansvaret för att utreda och undersöka en miljöfarlig verksamhets effekter på miljön. När det gäller deponier så finns två huvudvarianter:

1. Man ser dem som förorenade områden, där förorenaren är ansvarig.
2. Man ser dem som förvaringsfall, vilket är en pågående verksamhet. Verksamhetsutövaren är ansvarig för drift, kontroll och förhindrande av olägenheter, även om deponin är nedlagd. Fastighetsägaren kan ses som

verksamhetsutövare om denne känt till deponin och medgett (alt. inte aktivt motarbetat) att den uppkom.

I tabell 1, kapitel 5, har möjligt ansvariga aktörer för undersökning noterats. För att vara säker på vem som är ansvarig för utredning och undersökning krävs fördjupade bedömningar av ansvaret.

I de fall där Nacka kommun bedömts som eventuell ansvarig för utredning har Enheten för fastighetsförvaltning satts som den som i första hand har ansvaret. Anledningen är att enheten bl a ansvarar för att förvalta kommunägd mark utanför detaljplan eller mark som inte på annat sätt ska skötas enligt särskilda regelverk eller föreskrifter.

3.4 Tillsynsmyndighetens ansvar

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har tillsynsansvaret enligt miljöbalken, och ska se till att de som är ansvariga för en deponi tar sitt ansvar och utreder. I förlängningen utövar miljöenheten den tillsyn som behövs. För att detta ska bli av behöver de nedlagda deponierna föras in i Nacka kommuns behovsutredning och tas med i tillsynsplanerna för 2021-2024.

Miljöenheten kan också bistå med viss kunskap och information inom området.

4 Mål i avfallsplanen 2020-2024

Ett möjligt delmål inom detta område är: ”Nio prioriterade nedlagda deponier har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten.” Deponierna nedan är listade i prioritetsordning.

1. Södra Hedvigslund	(saknar EBH-nummer)
2. Atlas Copcos och kommunala deponin i Sickla	(EBH-nummer 129849)
3. Hästhagen	(EBH-nummer 129488)
4. Snörom	(EBH-nummer 129480)
5. Dalkarsängen – sluttäckning planeras	(EBH-nummer 129729)
6. Stavsborgsskolans deponi	(EBH-nummer 129279)
7. Kärrdalen	(EBH-nummer 129478)
8. Skogsö Ö	(EBH-nummer 129484)
9. Näckenbadet	(saknar EBH-nummer)

Deponierna vid Näckenbadet och Södra Hedvigslund har fått en hög prioritet trots att de saknar riskklassning. Skälet till Södra Hedvigslunds höga prioritet är att den ligger inom avrinningsområdet till en vattenförekomst med hög prioritet och att den ligger i ett område där grundvattnet har en hög sårbarhet. Deponin är åtminstone delvis sanerad, en bedömning behövs huruvida den är helt sanerad eller om något finns kvar. Den bedömningen kan eventuellt göras genom arkivsökning. Näckenbadet är prioriterad då den ligger inom en vattenförekomst där Nacka kommun har ensamt mandat att påverka vattenförekomsten. Grundvattnets sårbarhet är medelhög.

5 Förteckning över nedlagda deponier i Nacka 2020

Tabell 1. Förteckning.

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
1.	Atlas Copco deponi (Sickla industri-deponi)	S, I, Sk, U, F 1940 till slutet 70-talet	Sicklaön 83:22 /Sickla Industri-fastigheter KB	2?	2 129849	3 Låg-Medel	Järlasjön och Sicklasjön 1	Fastig-hets AB Skruven c/o Atlas Copco	Eventuellt förorenat grundvatten/lakvatten avrinner till Järlasjön. Höga föroreningshalter har konstaterats i grundvattnet i området 2009 i samband med anläggandet av Sickla IP. M2009-728	Delar av deponin har undersökts i samband med exploateringar. Höga föroreningshalter har konstaterats i mark och grundvatten i området. Delar av deponin har haft ett flerårigt kontrollprogram för grundvatten. Deponins utbredning är kartlagd till båda sidorna av Järlaleden, men det framgår inte vad som deponerats var. Nya ytor har undersökts i samband med detaljplanering. Typ och grad av förorening har varierat mellan olika delar av deponin. Exempel på föroreningar är tungmetaller, PAH, alifater, aromater, klorerade kolväten och organiska bekämpningsmedel.	Deponin är delvis sanerad. - Deponin ligger i område där planarbete pågår. Exploatering och sanering sannolikt de närmaste åren. - Ligger inom tunnelbanans influensområde. - Ytterligare kontroll av grundvattnet från området bör ske
	Sickla deponi Kommunal deponi, syd om Järlaleden	Ingår i ovan nämnda deponi, men har annan markägare.	Del av Sicklaön 40:12, Sicklaön 269:1 Nacka kommun					Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning			
2.	Augusten-dal Avfalls-deponi (Jarlaberg)	L, H, I 1930 till mitten av 50-talet	Sicklaön 14:1 Nacka kommun (1944)	4?	2 129476 och 129542	3 Medel	Ström-men 3	Nacka kommun Enh. för fastighets-	Föroreningar lämnades kvar i godkända halter. Kraven vid sanering har skärpts sedan 80-talets början.	Stora delar sanerades när bostadsområdet Jarlaberg byggdes. Massor med godkända halter lämnades kvar och återanvändes till viss del i	Stora mängder schaktades bort vid utbyggnad av Jarlaberg, men en del med då godtagbara halter lämnades kvar och täcktes över.

³ AS= avloppsslam, B=byggavfall, F=farligt avfall, H=hushållsavfall, I=industriavfall, L=latrin, M=muddermassor, OU=okänt ursprung, S=schaktmassor, Sk=skrot, Sp=sprängsten

⁴ enligt Östergötlandsmetoden, se kap 2.1.

⁵ Sårbarhetsklass enligt Sårbarhetskarta för grundvatten från SGU, 6 klasser

Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
		Uppgift på tidigare ägare saknas i FIR Sicklaön 369:1 Rikshem Skolfastigheter AB (2014)					förvalt-ning		omgivande park. Massorna omringades med ett avskärande dike. Ett kontrollprogram har tidigare funnits för uppföljning av lakvatten. Det har avslutats då halterna var låga. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	Ingen åtgärd bedöms nödvändig i dagsläget Deponin är åtgärdad, men det som finns kvar innebär att exploatering/ detaljplanering förutsätter att området undersöks och eventuellt saneras på nytt. Ligger delvis inom tunnelbanans influensområde.
3.	Bullarsjön	Sp och S Omkring 1963-1970	Del av Sicklaön 40:13 Nacka kommun (1938)	2 129751	3 Medel	Skurusundet 3	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Deponi enligt EBH-stödet Risk kan förekomma. Uppgifter om driftperiod och avfall är osäkra.	Ingen info om deponin.	
4.	Dalkarls-ängen /Bootippen	H, Sk, S, M, AS, L H till 1960	Del av Bo 1:608 Nacka kommun	2 129729	3 Medel	Baggens-fjärden 2	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Deponin i utfyllt kärr, omgiven av sankmark. Deponin får vatten både från regn och grundvatten. Ingen tydlig utflödespunkt – mer diffus i grundvattnet. Prov på yt-vatten tas i 3 punkter, 2 uppströms och 1 i utloppet från området. I alla punkterna uppmättes låga halter av metaller.	De ytligare delarna av deponin är väl utredd, och har visat sporadiska förekomster av måttligt höga halter metaller och PAH. De djupare delarna har inte kunnat kontrolleras på grund av problem med block och dålig stabilitet. Kontrollprogram för att få info om vattenkvaliteten inom området före byggstart. Referensproverna behövs för att kontrollera att exploatering i området inte påverkar kvaliteten på utgående vattnet negativt.	Efter deponitiden har området använts som upplag för schaktmassor och snö. -Det finns en avvecklingsplan som innebär sluttäckning av deponin. Arbetet har inte påbörjats, men planeras inom de kommande åren. -Deponin ska avvecklas oavsett planläget. -Deponin ligger i område där planarbete pågår. Exploatering

Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder	
								Halterna kväve, fosfor, klorid och COD låg relativt konstant och i paritet med tidigare års mätning. <i>Borrade brunnar har utretts och inte visat sig vara påverkade.</i> <i>Risk för metangasbildning bedöms liten i anvecklingsplanen.</i>	Lakvatten avrinner mot Baggensfjärden.	väntas sannolikt inom de närmaste åren. -Detaljplanering med kommunalt VA pågår i anslutande områden nedströms.	
5.	Drevinge deponi	AS 1967-72	Erstavik 25:1, del av Herman Petersen Fideikommiss AB (2019)	4	2 129477	3 Medel	Skurusundet 3	Magnus Herman Oscar Petersen Fidei-kommiss	Ingen alt marginell?	1998/Provtagning på lakvatten har utförts, avrinning till Duvnäs-viken. Slamlagunerna är översiktligt karterade, efter inventering från 1982 Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016.	Ingen åtgärd bedöms nödvändig i dagsläget.
6.	Hästhagens deponi (TV-masterna)	S, B, OU Mitten 50-talet till början av 80-talet	Erstavik 25:1, del av Herman Petersen Fideikommiss AB (2019)	2	2 129488	3 Medel	Järlasjön 1	Magnus Herman Oscar Petersen Fidei-kommiss	Risk finns för negativ påverkan av grundvatten. Svårbedömd då det är osäkert vad som deponerat.	1998/Lakvattenanalys utförd. Lakvatten avrinner via yt- och grundvatten mot Järlasjön. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	- Analys av lakvatten bör utföras för att kunna bedöma ytterligare åtgärder.
7.	Kärrdalens deponi	H, I, S, AS, B, 1955-67	Sicklaön 40:13 Nacka kommun (1938)	2	2 129478	3 Medel	Lilla Värtan 3	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Negativ påverkan av ytvatten- och möjligen grundvattenrecipient.	1998/Provtagning på lakvatten har utförts tidigare. Lakvatten avrinner mot Lilla Värtan.	Provpunkten är svårlokaliserad. Fullständig analys av lakvatten bör utföras.

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk- klass 19974	EBH- klass och ID	Grund- vatten Sårbar- het ⁵	Vatten- förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut- redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
										Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	
8.	Nacka IP Fotbolls- plan	Fyllnads- massor	Sicklaön 134:1 Nacka kommun (1939)			3 Medel	Lilla Värtan/ Ström- men 3	Nacka kommun Enh. för fastighets- förvalt- ning	En våtmark har fyllts ut under första halvan av 1900-talet. Risk kan förekomma. Miljöenheten har inte hittat uppgifter om driftperiod och avfallstyp. Den undersökning som gjorts indikerar rivningsavfall uppblandat i sediment.	M 2017-899. Prover tagna vid alla tältfundament, tungmetaller och alifater, ställvis hög halt Cu. Djupare måttliga halt Cu, Zn och alifater.	Kommer att utredas vid kommande exploatering av området.
9.	Näcken- badet	Fyllnads- och rivningsma- ssor – s k stockholm- s-morän	Del av Neglinge 2:1 , (1969) Neglinge 26:1 , (1939) Neglinge 26:2 Nacka kommun		Ingen klass- ning 193184	3 Medel	Neglinge- maren 2	Nacka kommun Enh. för fastighets- förvalt- ning	Inre delen av vik utfylld under perioden 30-60-talet. Arkivanteckning + undersökning tyder på rivningsavfall. Risk kan förekomma. Uppgifter om driftperiod och avfall är osäkra. Utmed strandlinjen har identifierats att det finns förutsättning för strandnära skred.	Markmiljöundersökning gjord i samband med byggande av Näckenbadet. Även markvatten provtoogs 2017. Liten tendens till lakning kunde konstateras.	
10.	Orminge deponi	H, S, Sk 1960- 70	Orminge 60:1 ,	4	2 129482	2 Medel- Hög	Askrike- fjärden 3	Nacka kommun Enh. för		1998/Provtagning på lakvatten har utförts. Lakvatten rinner i bäck mot	<i>Igenväxt område där bäck rinner ut i sjön bör bevaras för att gynna fastläggning.</i>

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
			Nacka kommun (1935) Skarpnäs 1:83 Nacka kommun (1954)					fastighets-förvalt-ning		Myrsjön. Inslag av skräp synligt i deponins kant. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var. 2019 bör finnas mer info från arbete med ledningsdragning och parkering.	2019 Detaljplanering pågår delvis inom deponiområdet.
11.	Saltängens skola	H, S Före 1956 till ev. mitten av 60-talet	Sicklaön 343:1, Rikshem Skolfastig-heter AB (2014) Sicklaön 40:14 Nacka kommun (1939) Sicklaön 73:10 JM Byggnads AB (1999)	4	2 129487	3 Låg-Medel	Skuru-sundet 3	Möjligen ligger ansvaret på flera mark-ägare. Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Viss påverkan av ytvattenrecipient är möjlig, utspädningen är stor och viken är störd av marinan.	1998/Primärt lakvatten ej påträffat. 2019 Utbredning och verksamhetstid oklar. Möjligt att deponin främst finns som utfyllnad längs strandlinjen, Skedde eventuellt på 1930-40 talet när bostäder byggdes söder om Hägervägen.	Ej karterad. Enligt gamla flygbilder och kartor bedöms denna deponi snarare ligga österut, mot stranden, inte inom Saltängens skolas mark. Ingen åtgärd bedöms nödvändig i dagsläget.
12.	Skogsö Västra	I, AS, L, S, H Slutet 1950 till 1975	Skogsö 2:24, del av Nacka kommun	3	2 129483	3 Medel	Skuru-sundet 3	Nacka kommun Enh. för fastighets-	Risk kan förekomma. Uppgifter om driftperiod och avfall är osäkra.	Efter 1998 mellanlager för parkavfall. Lakvatten i kulvert till Moranviken. Avfallet är bortschaktat.	Vassvegetation bör behållas där bäck rinner ut.

Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder	
							förvalt-ning		Sammanblandning med Skogsö Östra har skett, vilket gör informationen om dessa deponier otydlig Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	<i>Upplaget bör planteras med skog.</i>	
13.	Skogsö Östra	H, L, AS, I, S Mitten 1960-1982	Skogsö 2:24, del av Nacka kommun	3 129484	2 129484	3 Medel	Baggens-fjärden 2	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Risk för förhöjda halter av närsalter i Skogsö träsk. 1998/Lakvatten avrinner mot Skogsö träsk. Används som mellanlager av sopsand och som båtuppläggnings vintertid. Skräpigt intryck i deponins kant mot sjön. Sammanblandning med Skogsö Västra har skett vilket gör informationen om dessa deponier otydlig Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	<i>Plantera träd på upplaget. Slänta av för att öka ytavrinning. Tveksamt att ha båtuppläggningsplats så nära liten sjö, kan leda till utsläpp av giftiga ämnen vid rengöring och målning.</i>	
14.	Skvaltán	H, I, S, OU, (F) 1957-62	Sicklaön: - 40:14 del av Nacka kommun (1939) - 386:5	4	2 129462	3 Medel	Skuru-sundet 3	Möjligen ligger ansvaret på flera mark-ägare.	Kan finnas risk för negativ påverkan på ytligt grundvatten och recipient nedströms upplaget. Risk bedöms dock som liten.	Utfyllnad av sjö. Delvis sanerad vid exploatering. Ytan är övertäckt med asfalt för parkeringsplats. Fastigheten exploaterad med affärscentrum. Dagvatten passerar reningsfilter. Avrinner mot Långsjön.	Ingen åtgärd bedöms nödvändig i dagsläget. Kontrollprogram för dagvatten ska vara framtaget av exploitör. Deponin delvis sanerad.

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
			ICA fastigheter Sverige AB (2001) - 386:6 OH11 på Gotland AB (2012) - 172:3 HSB BRF Skvaltán i Nacka (2007)					Nacka kommun Enh. för fastighets- förvalt- ning		Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	2019 Ligger inom tunnelbanans influensområde
15.	Snörom Erstavik	S 1980-talet	Erstavik 25:1 , del av Herman Petersen Fideikommiss AB (2019)	4	2 129480	1 Hög Grund- vatten- magasin	1 Källtorps- sjön och Sandasjön grund- vattenföre- komst	Magnus Herman Oscar Petersen Fidei- kommiss		1998/Ingen lakvattenanalys utförd. Lakvatten avrinner troligen snarare till Källtorpsjön än till Sandasjön bedömer BHP. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016.	<i>Möjligtvis plantera träd på de delar som saknar vegetation för att minska lakvattenbildning.</i> Ligger inom Sandasjöns vattenskyddsområde
16.	Stavsborgs- skolan	S, B (F) 1960-70- talet	Älta 10:1 Nacka kommun (1968) Älta 14:97 Hemsö Baggen AB (2016)	4	2 129485	2 Medel- Hög	1 Ältasjön	Nacka kommun Enh. för fastighets- förvalt- ning	Ingen	1998/F.d. kärr som fylts igen. Lakvattenanalys utförd. Lakvatten avrinner i dike mot Ältasjön. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	Ingen åtgärd bedöms nödvändig i dagsläget. 2019 Föreningen tangerar till ett område där detaljplanering pågår.

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
17.	Södra Hedvigs-lund	OU, Sk, F, S ”tipp-massor” Till och med 1970-talet?	Älta 35:55 Nacka kommun (1968) Älta 35:100 Nacka kommun (1980)	Saknar risk-klass	Saknar risk-klass	2 Hög	1 Ältasjön	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Risk finns för negativ påverkan av grundvatten. Svårbedömd då det är osäkert vad som deponerats och exakt var.	Miljöärende M2010-437ang vattenprovtagning: Analyser utförda 2010, nedströms tippen. Uppströms finns prover i ”förorenade fyllnadsmassor”, med metallhalt: MKM<3MKM	Deponin delvis sanerad. Ej avgränsad eller riskklassad. Utredning gjordes 2010 när damm och fotbollsplanen byggdes. 1-1,5 m borttaget. Vatten rinner mot Ältasjön med yt- och grundvatten
18.	”Tippen” Saltsjöbad-ens centrum	H, S, I, Sk Början av 1900- till slutet av 60-talet	Tattby 2:3 Golden Saltsjöbaden Ab (2006)	4	2 129486	3 Medel	2 Neglinge-maren	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Ingen	1998/Avfallet har schaktats bort och ett köpcentrum har byggts ovanpå. Lakvatten avrinner via kulvert. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	Saneringsstatus oklar, det saknas dokumentation. Troligen delvis sanerad under 60-talet Detaljplanering pågår. Ska utredas vid exploatering.
19.	Tollare träsk Natur-reservat	S, H till mitten 70-talet	Tollare 5:1, del av Nacka kommun. (1974)	4	2 129511	3 Medel	3 Skuru-sundet	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning	Kan påverka yt- och grundvattenrecipient negativt då utspädning kan vara dålig.	Ligger i anslutning till sjön, delvis tippad i sjön. Inget primärt. lakvatten påträffat. Ingen analys utförd. Provtagning 2008 – inför exploatering. Ärende M2008-711. Huvudsakligen MKM-massor, påverkade av PAH och olja samt metaller. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	Ingen åtgärd anses nödvändig i dagsläget då riskerna bedöms vara små. Området ligger numera inom naturreservat. Delar av deponin sanerad. Deponin finns kvar i naturreservatet.
19.	Tollare-ängen		Tollare 2:1				3		I princip ingen risk.	Denna del av deponin sanerad i samband med exploateringen.	

	Objekt-namn	Avfalls-slag ³	Fastighets-beteckning /mark-ägare	Risk-klass 19974	EBH-klass och ID	Grund-vatten Sårbar-het ⁵	Vatten-förekomst MKN och prioklass	Möjligt ansvar för ut-redning	Bedömd risk	Undersökningsstatus	Planerade/genomförda eller rekommenderade åtgärder
	Bebyggd del						Skuru-sundet				
20.	Velamsund	S, Sk 1970-talet	Velamsund 1:1, del av Nacka kommun (1964)	4	2 129481	2 Hög	Askrike-fjärden 3	Nacka kommun Enh. för fastighets-förvalt-ning (från 1964.)	En viss påverkan på grundvattnet direkt nedströms kan ske.	1998/Igenfylld husbehovstäkt. Inget lakvatten påträffat. Platsen är översiktligt karterad i inventeringsprojektet 2016. Det framgår inte vad som deponerats var.	<i>Bör rensas från skrot. Plantera träd för att minska infiltration.</i>
21.	Tollare Bruk	I, S, Sk, I, F oklart, till början av 60-talet.	Tollare 1:16 NCC AB	4		3 Medel	Skuru-sundet 3		I princip ingen risk..	Undersökt i samband med exploatering. Deponimassor bortschaktade. Deponin helt sanerad.	

Öppenhet och mångfald

Vi har förtroende och respekt för människors kunskap

och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar

UPPFÖLJNING AV AVFALLSPLAN 2020

Uppföljning avfallsplan 2020

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

Inledning

Nackas tidigare avfallsplan för perioden 2014-2020 innehöll följande sex målområden:

1. Förebygga uppkomst av avfall.
2. Öka återanvändningen
3. Öka andel avfall till biologisk behandling och materialåtervinning
4. Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen
5. Öka insamlingen av farligt avfall
6. Förbättra arbetsmiljön vid avfallshantering uppnått

Under varje målområde finns delmål som i sin tur kopplats till konkreta aktiviteter som sammanställts till en handlingsplan. Målen har följts upp årligen genom mätbara nyckeltal och genomförda aktiviteter. Nacka vatten och avfall AB har ansvarat för att genomföra uppföljningen.

Uppföljning

Uppföljning sker genom kontroll av att planerade aktiviteter har utförts för respektive delmål. För de delmål där alla aktiviteter har genomförts anses målet vara uppfyllt. För de delmål där mer än hälften av aktiviteterna har genomförts anses målet vara delvis uppfyllt och för de där färre än hälften är bedömningen att delmålet inte har uppfyllts. En bedömning för hela målområdet har gjorts utifrån uppfyllelsen av delmålen.

Mål 1 Förebygga uppkomst av avfall och nedskräpning

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
Nackaborna ska upplysas om miljövinster med förebyggande av avfall, återanvändning och återvinning.	Uppfyllt	Alla aktiviteter genomförda, ex studiebesök från skolor/skolor på KLC
Ökad medvetenhet kring att minska matsvinnet.	Delvis	Aktiviteterna delvis genomförda, ex information om minskat matsvinn i samband med matavfallskampanjer.
Främja minskad nedskräpning via ökad medvetenhet.	Uppfyllt	Alla aktiviteter genomförda; attitydundersökningar och anslutning till HSR.
Nedskräpningen i kommunen ska mätas och följas upp.	Uppfyllt	Mätningar av nedskräpning har genomförts
Nedskräpningen ska minska jämfört med mätning år 2015.	Delvis	
Nedskräpningen, på grund av överfulla behållare vid återvinningsstationerna i kommunen, ska minska.	Ej	Antalet felanmälningar till FTI avseende överfulla behållare och nedskräpning har ökat

Bedömning för mål 1: Målet har delvis uppfyllts.

Mål 2 Öka återanvändningen

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
Produkter och avfall som hushåll vill lämna på	Uppfyllt	Alla aktiviteter genomförda, ex

återvinningscentraler styrs till återanvändning eller förberedelse för återanvändning.		möjlighet att lämna till återanvändning vid alla KLC.
Mängden insamlade kläder/textilier för återanvändning ska öka.	Uppfyllt	Aktiviteten genomförd att utöka antalet behållare för kläd- och textilinsamling.

Bedömning för mål 2: Målet har uppfyllts.

Mål 3 Öka andelen avfall till biologisk behandling och materialåtervinning

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
År 2018 ska minst 50 procent av matavfallet från restauranger, storkök och butiker samlas in och behandlas biologiskt.	Ej	Detta mål följs inte upp separat,
År 2018 ska minst 50 procent av hushållens matavfall sorteras ut för biologisk behandling, inklusive hemkompostering.	Ej	År 2019 samlades 27 % av matavfallet in till biologisk återvinning.
Matavfallsinsamling i hela stadshuset.	Uppfyllt	Genomfört i hela stadshuset
Ökad biologisk behandling av trädgårdsavfall.	Uppfyllt	Kompostfraktion finns på alla KLC
Ökad energiåtervinning av vedartat trädgårdsavfall.	Uppfyllt	Kapaciteten för mottagning av vedartat trädgårdsavfall har ökat.
Ökad tillgänglighet för lämning av grovavfall.	Uppfyllt	Öppettider vid KLC har utökats. Mobil KLC har införts.
Öka insamlingen på ÅVC/KLC.	Uppfyllt	Mängderna grovavfall som samlas in har ökat.
Utsortering av textilavfall för materialåtervinning ska påbörjas år 2015	Uppfyllt	Genomfört. Textil för materialåtervinning ska läggas i samma behållare som för återbruk. Det som inte kan återbrukas sorteras i efterhand till materialåtervinning.
Antalet återvinningsstationer i kommunen ska öka, från 27 st till 32 st.	Delvis	I februari 2020 fanns det 31 återvinningsstationer i Nacka.
Möjliggöra för verksamheter att lämna sitt avfall på ÅVC/KLC.	Uppfyllt	Verksamheter kan lämna grovavfall mot avgift.
Ökad flexibilitet för återvinning inom regionen.	Ej	Utredning genomförd, men inget system implementerat.
Mängden förpackningar och tidningar i hushållens soppåse ska halveras jämfört med år 2014.	Ej	Plockanalyser har genomförts.
Öka insamlingen av grovavfall genom fastighetsnära insamling.	Uppfyllt	Fastighetsnära insamling av grovavfall erbjuds.

Bedömning för mål 3: Målet har delvis uppfyllts.

Mål 4 Avfallshantering är en naturlig del av den fysiska planeringen

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
Översiktsplanens riktlinjer för planering och byggande, avsnitt "avfallshantering" ska tillämpas generellt.	Uppfyllt	Aktiviteterna att bevaka avfall aktivt i stadsbyggnadsprojekten och utreda stationär sopsug i projekt Bergs gård genomförda.
Riktlinjer för hållbart byggande, avsnitt "en hållbar avfallshantering" ska tillämpas i stadsbyggnadsprojekt.	Uppfyllt	Avfallsenheten/NVOA har löpande verka för att kraven enligt avsnittet "en hållbar

		avfallshantering" tillämpas i alla detaljplaneprojekt.
Ta fram Nackas egen handbok för avfallsplanering vid ny- och ombyggnation.	Uppfyllt	Handboken färdigställdes 2018.
Höja kunskapen om avfallsfrågor hos berörda enheter i kommunen.	Delvis	Utbildning har inte skett varje år.
Kontrollera, prioritera och åtgärda nedlagda deponier.	Ej	Kontroller och åtgärder av nedlagda deponier enligt framtagen har inte skett. utredning.

Bedömning för mål 4: Målet har delvis uppfyllts.

Mål 5 Öka insamlingen av farligt avfall

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
Det finns inget farligt avfall i hushållens sopkärl år 2020.	Ej	Plockanalyser från 2018 visade att det fanns farligt avfall i det brännbara avfallet. Utredning om farligt avfall delvis genomförd.

Bedömning för mål 5: Målet har inte uppfyllts.

Mål 6 Förbättra arbetsmiljön

Delmål	Uppfyllelse	Kommentar
All säckhämtning för hushåll på fastlandet upphör 2017."	Uppfyllt	Genomförd.
Förbättra arbetsmiljön på ett strategiskt sätt. Minst 5 hämtställen per år ska åtgärdas.	Uppfyllt	Varje entreprenör arbetar strategiskt och har tagit fram lista över prioriterade hämtställen.
Arbetsmiljön vid slamhämtning ska förbättras.	Ej	Aktiviteten ej genomförd.

Bedömning för mål 6: Målet har delvis uppfyllts.

Sammanfattande resultat och bedömning

Utifrån i vilken grad delmålen har uppnåtts under respektive målområde är bedömningen följande:

Målområde	Bedömning
1. Förebygga uppkomst av avfall	Delvis uppfyllt
2. Öka återanvändningen uppnått	Uppfyllt
3. Öka andel avfall till biologisk behandling och materialåtervinning delvis	Delvis uppfyllt
4. Avfallshanteringen är en naturlig del av den fysiska planeringen uppnått	Delvis uppfyllt
5. Öka insamlingen av farligt avfall ej	Ej uppfyllt
6. Förbättra arbetsmiljön vid avfallshantering uppnått	Delvis uppfyllt

Av de totalt 67 ursprungliga aktiviteterna har cirka två tredjedelar genomförts. Exempel på genomförda aktiviteter:

- Ny permanent kretsloppscentral i Älta
- Ny tidsbegränsad kretsloppscentral i Boo
- Återbruksfunktion vid samtliga kretsloppscentraler
- Utnämning av Miljönärmärkta verksamheter
- Studiebesök från förskolor/skolor på kretsloppscentralerna
- Ökat antal behållare för kläd- och textilinsamling
- Deltagande i kampanjen ”Sortera matresten”
- Insamling av matavfall i stadshuset
- Plockanalyser av hushållens avfall
- Teknisk handbok för avfall
- Anslutning till Håll Sverige Rents skräpplockardagar
- Skräpmätningar

Planen har fungerat som ett styrande dokument för avfallsorganisationen i kommunen, bland annat genom att verksamhetsplanerna har utgått från avfallsplanen. För övriga delar av kommunen har avfallsplanen dock inte varit lika styrande.

LAGAR, MÅL, PLANER OCH STYRDOKUMENT

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

found.

Lagar och regler

De viktigaste lagarna och reglerna som har styrt avfallsplanens inriktning sammanfattas här.

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) anger vad en kommunal avfallsplan ska innehålla. Föreskrifterna reglerar vad en kommunal avfallsplan ska innehålla och vilka uppgifter som lämnas till länsstyrelsen.

I planen ska mål, åtgärder och styrmedel för att förebygga och hantera avfall samt nedskräpning beskrivas. Mål och åtgärder ska utgå från de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen samt andra relevanta mål, strategier och planer. De ska syfta till att avfallet hanteras enligt avfallshierarkin

Avfallsplanen ska även innehålla en beskrivning av nulägesförhållande som påverkar avfallens mängd och sammansättning likväl som en bedömning av avfallsflödernas framtida utveckling för att bättre koppla ihop fysisk planering med avfallsplanering.

Föreskrifterna reglerar även samråd, miljöbedömning och innehållet i länsstyrelsens sammanställning till Naturvårdsverket

Avfallshierarkin

Avfallshierarkin, även kallad avfallstrappan, har en central roll inom avfallsområdet. Avfallstrappan återfinns i EU:s avfallsdirektiv och i miljöbalken. Den är en prioriteringsordning för hur EU:s medlemsstater ska arbeta med avfallsområdet. Enligt avfallshierarkin ska avfall alltid först och främst förebyggas. För avfall som ändå uppstår ska den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall blir behandlat i första hand se till att det förbereds för återanvändning, i andra hand materialåtervinns, i tredje hand återvinns på annat sätt och i sista hand bortskaffas. I svensk lagstiftning är avfallshierarkin införd i miljöbalken (2 kap. 5 § och 15 kap. 10 §).

Ändringar i avfallslagstiftningen till följd av nya EU-direktiv

Sedan den tidigare avfallsplanen togs fram har nya EU-direktiv för avfall tillkommit. Det har resulterat i ändringar i den svenska avfallslagstiftningen från 1 augusti 2020. Viktiga ändringar är att bland annat att:

- Avfallstaxan kan användas för information till hushåll och verksamheter om avfallsförebyggande och för att underlätta insamling och sortering av återanvändbara produkter från hushåll och verksamhetsutövare som producerar avfall
- Uttrycket kommunalt avfall ersätter termen hushållsavfall
- Kommunen får ett större ansvar för hantering av bygg- och rivningsavfall från hushåll
- Krav att kommunerna ska erbjuda utsortering av matavfall

Krav på bostadsnära insamling av förpackningar

Enligt förordningen om producentansvar för förpackningar ska minst förpackningsavfallet samlas in bostadsnära från minst 60 % av bostäderna från och med 1 januari 2021 för att sedan byggas ut till att omfatta alla bostäder år 2025. Det är producenterna som genom godkända insamlingssystem som har ansvar för detta.

found.

Returpapper kommunalt ansvar

Regeringen har föreslagit att producentansvaret för returpapper ska upphävas. Förslaget remitteras under hösten 2020.¹ Förslaget innebär att kommunerna ska från den 1 januari 2022 tillhandahålla ett system med lättillgängliga insamlingsplatser för att samla in utsorterat returpapper. Kommunen ska se till att det returpapper som samlas in hanteras så att materialåtervinning främjas. Målet ska vara att minst 90 viktprocent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

Avfallsförbränningskatten

En skatt på förbränning av avfall infördes 1 april 2020. Skatten uppgår till 75 kr per ton under 2020. Skattenivån kommer att trappas upp stegvis, från 75 kr per ton avfall 2020, till 100 kr per ton avfall 2021 och till 125 kr per ton avfall 2022.

Mål, planer och strategier internationellt och nationellt

Det finns många olika mål, planer och strategier inom avfallsområdet eller som på olika sätt har koppling till avfall. Avfallsplanen har utgått bland annat från följande:

FN:s globala hållbarhetsmål enligt Agenda 2030

Den 25 september 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda som inrymmer 17 globala mål och 196 delmål för hållbar utveckling. Följande globala mål och delmål har varit viktiga utgångspunkter för avfallsplanen:

- 11. Hållbara städer och samhällen
 - 11.6 Minska städernas miljöpåverkan
- 12. Hållbar konsumtion och produktion
 - 12.3 Halvera matsvinnet i världen
 - 12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall
 - 12.5 Minska mängden avfall markant
 - 12.7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling
 - 12.8 Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar
- 14. Hav och marina resurser
 - 14.1 Minska föroreningar i haven

EU:s paket för cirkulär ekonomi och EU:s plaststrategi

För att underlätta övergången till en mer cirkulär ekonomi har kommissionen tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi, med reviderade avfallsdirektiv och en handlingsplan. Handlingsplanen innehåller åtgärder för att sluta kretsloppet och hanterar alla faser i en produkts livscykel. En särskild plaststrategi har tagits fram, bl.a. med mål om att till 2030 återvinna mer än hälften av plastavfallet och att åtgärder ska riktas mot engångsprodukter.

¹ <https://www.regeringen.se/remisser/2020/07/remiss-av-promemoria-kommunalt-ansvar-for-insamling-och-materialatervinning-av-returpapper/>

found.

Nationell strategi för cirkulär ekonomi

Regeringen har beslutat om en nationell strategi för cirkulär ekonomi² som pekar ut riktningen och ambitionen för en långsiktig och hållbar omställning av samhället. Strategin pekar ut följande fyra fokusområden där insatser är nödvändiga.

1. Cirkulär ekonomi genom hållbar produktion och produktdesign
2. Cirkulär ekonomi genom hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster
3. Cirkulär ekonomi genom giftfria och cirkulära kretslopp
4. Cirkulär ekonomi som drivkraft för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Ex på några konkreta insatser som arbetet ska inriktas på:

- Göra det enkelt och lönsamt för näringsidkare och privatpersoner att dela, reparera och återanvända produkter.
- Bidra till resurseffektivitet, återvinning och cirkulära affärsmodeller genom offentlig upphandling.
- Utforma styrmedel som bidrar till ökat utbud och efterfrågan på cirkulära produkter, tjänster, återbruk och återvunna material.

Sveriges miljömål

De miljömål som berör avfallshantering är främst Begränsad klimatpåverkan, Giftfri miljö och God bebyggd miljö. Målet God bebyggd miljö har den tydligaste kopplingen till avfall där hållbar avfallshantering är en av preciseringarna till målet. Det innebär bl.a. att infrastrukturen för avfallshantering ska integreras i stadsplaneringen och anpassas till människans behov.

Inom avfallsområdet finns följande nationella etappmål:

- **Ökad resurshushållning i byggsektorn**
Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast **år 2020**.
- **Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**
Insatser ska vidtas så att senast **år 2020** sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.
- **Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning**
Senast **2025** ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, **2030** till minst 60 viktprocent och **2035** ha ökat till minst 65 viktprocent.
- **Minskat matsvinn**
Det sammantagna livsmedelsavfallet ska minska med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till **2025**

Dessutom finns följande nationella etappmål om cirkulär ekonomi:

² Cirkulär ekonomi – strategi för omställningen i Sverige. Regeringskansliet juli 2020.

<https://www.regeringen.se/49f9ce/contentassets/619d1bb3588446deb6dac198f2fe4120/cirkular-ekonomi---strategi-for-omstallningen-av-sverige>

found.

- **Öka andelen av livsmedelsproduktionen som når butik och konsument**
Ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år **2025**.
- **Återanvändning av förpackningar**
Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år **2026** och med minst 30 procent från år 2022 till år **2030**.

Nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet

I den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet för 2018-2023 ”Att göra mer med mindre” konstateras att Sverige behöver öka takten i omställningen mot cirkulär ekonomi. Prioriterade områden att arbeta med är bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning. I planen konstateras att avfallsmängderna fortsätter att öka och att dagens resursuttag inte är hållbart. 60 procent av världens ekosystem utnyttjas på ett icke hållbart sätt. Produktionen och konsumtionen behöver bli mer hållbar och materialåtervinningen behöver öka på ett säkert sätt.

Den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet 2018–2023 har reviderats under 2020 utifrån de nya kraven i avfallspaketet och de författningsändringar som gjorts för genomförandet av dessa.³

Regional plan

RUFS 2050 och Klimatfärdplan för Stockholmsregionen

Den regionala utvecklingsplanen för region Stockholm (RUFS 2050⁴) ger vägledning och långsiktigt inriktning. För avfall anges bland annat följande:

- I Stockholmsregionen behövs det fler anläggningar för rötning av matavfall, fler omlastnings- och sorteringsanläggningar, samt fler insamlingsplatser för återbruk av produkter.
- Prioritera, behåll och utveckla avfallsanläggningar som har en regional betydelse. Kovik pekas ut som en sådan anläggning.
- Beakta och planera för en cirkulär hantering av massor i tidiga planskeden och i byggprojekt som kommer att ge upphov till stora mängder schaktmassor.

Till RUFS 2050 finns vidare en Klimatfärdplan för Stockholmsregionen⁵. I denna finns ett mål för avfall om att hushållsavfallet ska ha minskat till högst 360 kg per person och år och minst 70 procent, inklusive matavfallet, ska materialåtervinnas till år 2050.

Planer, strategier och styrdokument i Nacka

Nedan anges några av de styrdokument i Nacka som planen utgått från och vad som där anges om avfall.

³ <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Avfall/Avfallsplanen/>

⁴ RUFS 2050 Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen - Europas mest attraktiva storstadsregion. Region Stockholm. 2019.

⁵ Klimatfärdplan 2050 för Stockholmsregionen. Region Stockholm. 2019.

found.

Kommunens arbete i enlighet med Agenda 2030

Agenda 2030 är en viktig utgångspunkt i kommunens strategiska arbete med att minska avfall och främja hållbar konsumtion. Genom att Nacka kommun arbetar med målen i Agenda 2030 bidrar kommunen till en långsiktig hållbar utveckling för de som bor och verkar i Nacka. Nackas arbete med Agenda 2030 behöver vara en del av den löpande ordinarie verksamheten som tar avstamp i kommunens nuvarande styrmodell. Det är viktigt att se hållbarhetsarbetet som en helhet. Därför bör varje nämnd och verksamhet i kommunen själva identifiera vilka prioriterade mål och områden som just de kan påverka mest och även följa upp dessa. Genom att agera lokalt tar kommunen ansvar för och bidrar till att förbättra förutsättningarna för global hållbar utveckling.

Miljöprogrammet 2016-2030

Programmet är baserat på sex miljömål med tillhörande indikatorer. För miljömålet giftfri miljö finns indikatorn mängd farligt avfall som slängs i soppåsen mätt i gram per hushåll och vecka och för begränsad klimatpåverkan finns indikatorn andelen av uppkommet matavfall till biologisk behandling.

Översiktsplanen

I Nackas översiktsplan från 2018 anges för avfall bland annat att det ska finnas möjlighet till utsortering av matavfall. Insamlingen av förpackningar, returpapper, grovavfall och farligt avfall ska utvecklas så att god tillgänglighet uppnås och så att de nationella och lokala målen uppfylls. I översiktsplanen finns inte tydligt utpekade platser för anläggningar för att hantera avfall.

Strategi för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen

Strategin för miljö- och klimatambitioner i stadsutvecklingen från 2019 ska tillämpas av alla stadsbyggnadsprojekt och fastighetsprojekt som drivs i kommunens regi och ställer krav på att projekten ska följa sex strategiska inriktningar. En av inriktningarna är avfall och anger att den byggda miljön ska utformas så att den möjliggör en modern och miljövänlig avfallshantering. Förutsättningarna för gemensamma system eller utrymmen ska undersökas och fler hushåll ska ansluta sig till matavfallsinsamling.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Miljökonsekvensbeskrivning Nacka kommuns avfallsplan 2021-2026

POSTADRESS
Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS
Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON
08-718 80 00

E-POST
info@nacka.se

SMS
716 80

WEBB
www.nacka.se

ORG.NUMMER
212000-0167

Sammanfattning

Nacka kommun har tagit fram en ny avfallsplan. Avfallsplanen beskriver bland annat nuvarande avfallshantering, mål för framtidens avfallshantering, åtgärder för att nå målen och hur uppföljning ska ske för att se om målen uppnås.

Avfallsplanen bygger på prioriteringarna som anges i EU:s avfallshierarki, det vill säga att man i första hand bör minska avfallsmängden, i andra hand återanvända produkter, i tredje hand återvinna material, i fjärde hand utvinna energi och bara som sista utväg deponera avfall.

Avfallsplanens mål och strategier bidrar till att uppfylla nationella miljökvalitetsmål och mål i den nationella avfallsplanen. De nationella miljökvalitetsmål som berörs i störst utsträckning är ”God bebyggd miljö”, ”Giftfri miljö” och ”Begränsad klimatpåverkan” som alla bedöms påverkas i positiv riktning till följd av planens genomförande.

Avfallsplanens genomförande bedöms inte leda till att relevanta miljökvalitetsnormer överskrids.

Positiv miljöpåverkan bedöms uppstå främst till följd av arbete med förebyggande av avfall och därigenom minskade mängder avfall. Flera åtgärder som omfattar kommunens verksamhet kommer att göra skillnad om de genomförs. Åtgärder för att ta hand om nedlagda deponier planeras. Åtgärder avseende nedskräpning kommer att vidtas.

Negativ miljöpåverkan bedöms som liten vid genomförande av avfallsplanens åtgärder. Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå främst till följd av transporter av avfall.

Sammanfattningsvis bedöms genomförandet av avfallsplanen främst medföra positiv miljöpåverkan. Det som bedöms vara viktigast att beakta vid genomförande av planens åtgärder är att ha uthållighet beträffande informationsinsatser kring förebyggande av avfall och ökad sortering för återvinning, eftersom det tar lång tid att förändra beteenden.

Kommunen råder över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunen föregår med gott exempel. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Sammanfattning	2
I Inledning.....	5
1.1 Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning.....	5
1.2 Beslut om betydande miljöpåverkan.....	5
1.3 Avgränsningssamråd	5
2 Avfallsplan för Nacka kommun.....	6
2.1 Avfallsplanens syfte	6
2.2 Avfallsplanens innehåll.....	6
2.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och program	7
3 Metod för miljöbedömning av avfallsplanen.....	8
3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar	8
3.2 Alternativ	9
3.3 Miljökvalitetsnormer	10
3.4 Globala mål för hållbar utveckling.....	11
3.5 Miljömål inom EU	11
3.6 Miljökvalitetsmål.....	12
3.7 Nationella etappmål	12
3.8 Nationell avfallsplan.....	12
3.9 Uppfyllelse av miljökvalitetsmål	13
4 Betydande miljöpåverkan.....	14
4.1 Människors hälsa	14
4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning.....	15
4.3 Bebyggelse och kulturmiljö	16
4.4 Luft- och klimatfaktorer	17
4.5 Förorening och exploatering av mark och vatten.....	22
4.6 Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter	23
5 Sammanfattande bedömning.....	24
5.1 Betydande miljöpåverkan	24
5.2 Nationella miljömål.....	24
5.3 Åtgärder mot negativ påverkan.....	25
5.4 bedömning.....	26

6	Uppföljning.....	26
7	Referenser	27

I Inledning

Avfallsplanen utgör kommunens avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken (1998:808).

I.1 Behov av och syfte med miljökonsekvensbedömning

Behovet av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utvärderas vid framtagandet av en avfallsplan enligt miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Syftet med MKB är att integrera miljöaspekter i framtagandet och antagandet av planen. Bedömningen om avfallsplanen innebär betydande miljöpåverkan genomförs utifrån 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966).

Nacka kommuns avfallsplan kommer att ange förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Avfallsplanen påverkar avfallsanläggningar i kommunen och har ambitioner att förändra beteenden i stor omfattning. I huvudsak är denna miljöpåverkan positiv.

Med ovanstående resonemang som grund görs bedömningen att avfallsplanen kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i Nacka. Genomförandet av den avfallsplanen som är under framtagande för Nacka bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

I.2 Beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut om att avfallsplanen medför en betydande miljöpåverkan kommer att tas vid Natur- och trafiknämndens sammanträde 2020-09-22.

I.3 Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Den 27 september 2019 skickades ett underlag för ett avgränsningssamråd till Länsstyrelsen i Stockholms län. Den 19 februari 2020 yttrade sig Länsstyrelsen i Stockholms län över samrådsunderlaget. Länsstyrelsen framförde att den strategiska miljöbedömningen även bör omfatta följande:

- Avfallsplanens betydelse för uppnåendet av miljökvalitetsmålen, särskilt länets prioriterade mål: God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Giffri miljö, Ingen övergödning samt Ett rikt växt- och djurliv. Länsstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen även bör belysa planens effekter på miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet.
- En jämförelse av hur väl olika alternativa förhållningssätt i planen följer avfallshierarkin (15 kap. 10 § miljöbalken) och en motivering till valt alternativ.
- Masshantering. Länsstyrelsen konstaterar att behovet att omhänderta schaktmassor i länet är stort. Schaktmassor transporteras ofta till mottagningsanläggningar lokaliserade långt ifrån platsen där de uppkommer. I det material som Länsstyrelsen tagit del av framgår inte hur olika vägval för hanteringen av schaktmassor kommer att belysas i den strategiska miljöbedömningen.

2 Avfallsplan för Nacka kommun

2.1 Avfallsplanens syfte

Syftet med avfallsplanen är att nackaborna, företagare, verksamheter och kommunen själva ska verka för att minska och förebygga avfall och nedskräpning och minska avfallets miljöpåverkan. Syftet är vidare att den ska:

- utgöra ett gemensamt styrdokument för kommunens arbete inom avfallsområdet
- ange mål och åtgärder inom avfallsområdet för att bidra till att kommunen uppfyller lokala, nationella och internationella mål

2.2 Avfallsplanens innehåll

Nacka kommuns avfallsplan innehåller följande fyra huvudmål med delmål. För alla målen gäller att de ska vara uppnådda senast år 2026 om inte annat anges.

Mål 1 Avfall och matsvinn förebyggs

1.1 Mat- och restavfallet från hushåll har minskat med 25 procent per invånare¹

1.2 Grovavfall från hushåll har minskat med 20 procent per invånare

1.3 Avfallet från kommunalt finansierad verksamhet har minskat med 20 procent per heltidsanställd²

Mål 2 God service, tillgänglig insamling och engagerade nackabor

2.1 Nackaborna är nöjda med avfallshanteringen och tycker det är viktigt och lätt att sortera ut de olika avfallsfraktionerna

2.2 Alla hushåll har tillgång till bostadsnära insamling av förpackningar

2.3 Det finns plats för att lämna och hämta avfall i fullständigt källsorterade fraktioner i alla nya bostäder

2.4 Stationär sopsug ska prövas och möjliggöras i stadsbyggnadsprojekt

Mål 3 Hållbar och säker avfallshantering

3.1 Minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinns biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara

3.2 Minst 40 procent av grovavfall materialåtervinns

3.3 Mängden farligt avfall i hushållens restavfall har minskat med 50 procent

3.4 Alla kommunalt finansierade verksamheter sorterar sitt avfall

3.5 Avfall från bygg- och rivningsverksamhet hanteras resurseffektivt och samordnat för att minska miljöpåverkan och transporter

¹ Basår 2015. Se Avfall Sveriges 25/25-mål som innebär att den totala mängden mat- och restavfall ska minska med 25 procent per person till 2025, jämfört med 2015.

² Basår 2021. Uppgifter om avfallsmängder från kommunalt finansierade verksamheter tas fram under 2021

3.6 Minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten

Mål 4 Minskad nedskräpning

4.1 Nedskräpningen i stadsmiljö har minskat med 30 procent

4.2 Allt fler upplever att nedskräpningen minskar

Avfallsplanen innehåller 49 åtgärder som skulle behöva genomföras för att målen ska kunna uppnås. Ur miljösynpunkt bedöms följande åtgärder vara viktigast:

- Arbeta med riktlinjer/goda tips för minskning av matsvinn för förskolor, skolor och äldreboenden, genom till exempel kunskapsdelning, workshops och mätning.
- Ta hänsyn till förebyggande av avfall vid inköp. Ta fram krav/riktlinjer angående avfallsförebyggande vid inköp samt återbruk i kommunens verksamheter.
- Samarbeta med andra aktörer som arbetar med återanvändning och cirkulära affärsmodeller, butiker och restauranger för minskat matsvinn, tillståndspliktigt insamlingssystem för förpackningar och tidningar samt textilinsamling.
- Information/ kommunikation till hushållen om minskade avfallsmängder, minskning av matsvinn, matavfallsinsamling och ökad matavfallsinsamling, farligt avfall, nedskräpning, miljönyttan att sortera avfall samt hur mycket som återvinns och återanvänds.
- Ny kretsloppscentral/förlängning av Boo kretsloppscentral, möjliggöra avlämning av grovavfall i valfri kommun samt optimera tillgänglighet till mobil kretsloppscentral.
- Utredda komplement till befintliga insamlingssystem och behov av förbättrad service för insamling av farligt avfall.
- I stadsbyggnadsprojekt ska avfallshantering vara med tidigt i processen och plats för insamling av alla avfallsfraktioner ska finnas vid ny bebyggelse
- Arbeta strategiskt för lokal hantering av massor. Kontrollera och följa upp att kraven på avfallshantering i byggtreprenaderna efterlevs inom projekten. Utredda återanvändning av byggmaterial.
- Vid tillsyn ställa krav på avfallsförbyggande samt tillsyn av nedlagda deponier.
- Ökade städinsatser.

2.3 Avfallsplanens förhållande till andra planer och program

Vid utformning av mål och åtgärder har hänsyn tagits till Nacka kommuns miljöprogram, översiktsplanen och strategin för kommunala planer och styrdokument. Både översiktsplanen och strategin anger att det ska finnas möjligheter till matavfallsinsamling och miljöprogrammet har en specifik indikator om andel matavfall till biologisk behandling. Miljöprogrammet har ytterligare en indikator om avfall. Den anger mängden farligt avfall som slängs i soppåsen. Både översiktsplanen och strategin för stadsutveckling anger att insamlingen av avfall behöver utvecklas så att de nationella och lokala målen kan uppfyllas.

3 Metod för miljöbedömning av avfallsplanen

3.1 Bedömningsgrunder och avgränsningar

Syftet med kommunala och regionala avfallsplaner är att främja hållbar utveckling. Föreliggande avfallsplan bidrar i huvudsak till positiv miljöpåverkan. Åtgärder i planen syftar till att främja hushållningen med naturresurser genom ökade möjligheter till materialåtervinning, återanvändning och förebyggande avfall samt avfallsminimering.

Miljöaspekter och huvudområde

I denna MKB fokuseras redovisningen på de mest väsentliga miljöaspekterna och miljöeffekterna av dessa, se nedan. Dessa miljöaspekter är de aktiviteter eller tjänster inom avfallshanteringen som rör avfallsplanen och som väsentligen kan påverka miljön. I MKB:n har även hänsyn tagits till kumulativa effekter där det bedömts relevant. Tyngdpunkten i MKB:n ligger på de avfallsfrågor där Nacka kommun har rådighet över hanteringen och behandlingen av avfallet.

I miljöbalkens 6 kap. 2 § anges de miljöaspekter som ska beaktas vid framtagande av en strategisk MKB. Av dessa bedöms följande miljöaspekter, och därmed miljöeffekterna, vara väsentliga eller eventuellt kunna vara väsentliga för genomförande av avfallsplanen:

- Människors hälsa; här behandlas främst åtgärder för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller
- Materiella tillgångar och resurshushållning; här behandlas främst åtgärder för att minska mängden avfall samt öka återanvändning och återvinning, exempelvis genom förebyggande av avfall, kommunens arbete för att förändra rutiner vid upphandlingar och inköp, återbruk och bättre sortering
- Bebyggelse och kulturmiljö; här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingsystem eller liknande, på en mycket övergripande nivå
- Luft- och klimatfaktorer; här behandlas främst utsläpp från transporter, möjligheter att använda biogas för att ersätta fossila bränslen samt miljönytta ur klimatsynpunkt med återvinning av avfall
- Mark och vatten; här behandlas främst nedlagda deponier

Enligt 6 kap. 7 § miljöbalken är det planens genomförande som ska miljöbedömas, alltså det som kommer genomföras för att nå avfallsplanens mål och målnivåer.

Påverkan beskrivs övergripande utifrån vad som har bedömts rimligt med hänsyn till planens innehåll och detaljeringsgrad och den kunskap som finns tillgänglig. Det görs ingen djupgående beräkning av konsekvenser, som det exempelvis görs i en livscykelanalys (LCA).

Miljöpåverkan från de anläggningar i drift som finns inom kommunerna beskrivs inte i detalj utan detta hanteras inom ramen för tillståndsprövning/anmälningsärende och tillsyn för dessa anläggningar.

Geografisk och tidsmässig avgränsning

MKB:n fokuserar på den lokala påverkan i Nacka kommun. Avfallshanteringen är dock inte enbart lokal. Transporter till anläggningar utanför Nacka kommun förekommer i stor utsträckning. Dessa transporters miljöpåverkan bedöms dock endast generellt.

Miljöpåverkan som kan antas uppstå till följd av behandling av avfall vid behandlingsanläggningar i andra kommuner eller länder hanteras i tillståndsansökan till dessa anläggningar och berörs inte här.

Bedömningen görs i huvudsak av genomförandet av planen fram till det år som ges av tidsperspektivet för de mål som formulerats i avfallsplanen.

Klimatanpassning

Även om arbetet med att minska klimatförändringarna fortsätter bör anpassning i samhället göras för att kunna hantera de klimatförändringar som redan har skapats och som kan komma att ske. I arbetet med framtagande av avfallsplanen för Nacka samt därtill tillhörande MKB har följande klimateffekter identifierats som kan komma att innebära problem för avfallshanteringen:

- Problem med förändrad infrastruktur på grund av stigande havsnivåer och erosion.
- Problem med vägar (bärighet) på grund av förändrade vattenförhållanden (exempelvis översvämningar, skred med mera).
- Problem med nedlagda deponier på grund av förändrade vattenförhållanden (framförallt markvattenförhållanden) som kan medföra exempelvis sättningar eller förorening av grundvatten.
- Problem med lukt, mögel och skadedjur på grund av högre temperaturer och även värmeböljor.
- Problem med invasiva arter. Vissa invasiva arter gynnas av högre temperaturer och fuktigare klimat.

I arbetet med genomförande av avfallsplanen bör hänsyn tas till ovanstående klimateffekter.

Svårigheter i samband med MKB

Avfallsplanen är ett strategiskt dokument, i jämförelse med exempelvis en detaljplan som är en fysisk plan. Utfallet av genomförande av planen är därför svårare att kvantifiera och bedöma i jämförelse med exempelvis fysiska åtgärder i en detaljplan.

I ett längre perspektiv krävs genomgripande förändringar av samhällets produktions- och konsumtionsmönster, vilket troligtvis inte kan ske under de år som avfallsplanen gäller. Avfallsplanen är ett viktigt steg på vägen för att på längre sikt kunna uppfylla globala och nationella miljömål, och andra mål som har en koppling till avfallsminimering och avfallshantering.

3.2 Alternativ

Enligt 6 kap. 11 § miljöbalken, ska uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen eller programmet inte genomförs, anges i MKB:n.

Nollalternativet, om avfallsplanen inte genomförs

Nollalternativet avser en situation som kan uppstå om föreslagen plan inte beslutas och inte genomförs. Om inte förslaget till ny avfallsplan antas skulle Nacka kommuns tidigare avfallsplan, "Avfallsplan 2020", som antogs i kommunfullmäktige 11 november 2013 kvarstå och fortsätta gälla.

Nästan samtliga mål som anges i den tidigare planen har målår 2020 eller tidigare och behöver uppdateras. Det kan konstateras att med nollalternativet skulle ett viktigt verktyg saknas för att fortsätta arbeta för minskade avfallsmängder och ökad återvinning av avfall och flera av de positiva effekter som beskrivs skulle riskera att utebli eller försenas. Enligt avfallsförordningen ska kommunala avfallsplaner ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Nollalternativet innebär därmed att föregående avfallsplan inte skulle uppfylla nu gällande lagstiftning och är således ej ett relevant alternativ.

Eventuella alternativa upplägg

I arbetet med att ta fram avfallsplanen för Nacka har följande alternativa upplägg diskuterats.

- Öka de fyra fokusområdena till sex. Minska matsvinnet och Nöjd kund och god arbetsmiljö är egna områden i detta förslag. Det skulle lyfta dessa områden extra. Samtidigt är matsvinn en tydlig del av avfallsförebyggande och det finns fördelar med att samla alla avfallsförebyggande åtgärder under samma målområde då åtgärderna är likartade. Genom att slå ihop nöjd kund med tillgänglig insamling blir det tydligt att det behöver finnas utrymmen och platser för avfallsinsamling för att kunna erbjuda en väl fungerande insamling av avfall i olika fraktioner.
- Ambitionsnivån för att förebygga avfallets farlighet. Kommunen har arbetat att minska avfallets farlighet bland annat inom projektet Giftfri förskola. Bedömningen är att frågan om att minska innehållet av farliga ämnen bland annat vid inköp genomförs genom andra planer och styrdokument i Nacka.
- Ambitionsnivån avseende samverkan med företag och näringslivet. Nacka kommun samverkar aktivt med näringslivet. Det finns en näringslivsstrategi och näringslivsråd. Hållbar utveckling har varit teman vid träffar med näringslivet. Inom detta område finns en utvecklingspotential. Fokus i nuvarande plan är dock att de kommunalt finansierade verksamheterna ska utveckla sitt arbete med avfallsförebyggande och sortering av avfall.

3.3 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel i miljöbalken som används för att förebygga eller åtgärda miljöproblem. Det finns miljökvalitetsnormer för:

- Fisk- och musselvatten (normer för gräns och riktvärden)
- Vatten (normer för statusklassificering)
- Omgivningsbuller (målsättningsnormer gällande kartläggning och rapportering av bullerkällor)
- Utomhusluft (normer för halter)

Miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål beaktas i planen genom att planen som helhet syftar till att främja hållbar utveckling och att de åtgärder som respektive kommun väljer att göra, ska genomföras med syfte att främja en god miljö och människors hälsa.

Miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten bestäms i förordning SFS 2001:554. Genomförandet av avfallsplan bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för fisk och musselvatten överskrids.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (SFS 2004:660) bedöms ej överskridas till följd av planens genomförande.

Miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller (SFS 2004:675) omfattar kartläggning och åtgärdsprogram för större kommuner och vägar för kommuner med över 100 000 invånare. Eftersom Nacka kommun har mer än 100 000 invånare (ca 105 000 invånare i november 2019) omfattas kommunen av dessa miljö kvalitetsnormer. Genomförandet av avfallsplanen kan i viss mån påverka buller från transporter med tunga fordon. Avfallsverksamheten ska ta hänsyn till de områden eller platser som är mest utsatta för buller samt i övrigt ta hänsyn till det åtgärdsprogram mot buller som finns. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte i någon betydande omfattning bidra till att miljö kvalitetsnormen för omgivningsbuller överskrids.

Kraven på luftkvalitet i utomhusluft bestäms i ”Luftkvalitetsförordningen” SFS 2010:477. Genomförandet av avfallsplanen bedöms inte bidra till att miljö kvalitetsnormen för luft överskrids.

3.4 Globala mål för hållbar utveckling

I september 2015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling, den så kallade Agenda 2030³. Dessa globala mål ska genomföras i FN:s samtliga medlemsländer, däribland Sverige. Vid framtagande av nya nationella mål kommer hänsyn tas till de globala målen, men det bedöms inte innebära behov av någon drastisk förändring av inriktningen på de nationella mål som finns i Sverige och som berör avfallshanteringen. I bilaga 3 till avfallsplanen anges därför de mål på både nationell- och EU-nivå som berör avfallshanteringen och som bedöms vara relevanta för Nackas avfallsplan.

3.5 Miljömål inom EU

Styrmedel och åtgärder på avfallsområdet utvecklas idag i många fall gemensamt inom EU. Målsättningar och strategier på övergripande europeisk nivå är av stor betydelse eftersom det finns direkta kopplingar till den svenska miljöpolitiken. I maj 2018 beslutades om en revidering av EU:s avfallslagstiftning. Ändringarna ska främja en mer cirkulär ekonomi genom minskade avfallsmängder, ökad återanvändning, ökad återvinning samt förbättrad avfallshantering. Bindande återvinningsmål avseende kommunalt avfall och förpackningar som ska uppnås till år 2025, år 2030 och år 2035 ingår i beslutet. Farligt hushållsavfall ska samlas in separat senast 2022, biologiskt avfall senast 2023 och textil senast 2025.

³ www.globalamalen.se

3.6 Miljökvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Miljöpåverkan från avfallshanteringen berör främst miljökvalitetsmålen:

- God bebyggd miljö
- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö

Förutom dessa är följande miljökvalitetsmål prioriterade i Stockholms län:

- Frisk luft
- Ingen övergödning
- Ett rikt växt- och djurliv

Länsstyrelsen gör i avgränsningssamrådet bedömningen att även miljökvalitetsmålet ”Grundvatten av god kvalitet” bör belysas i MKB. Uppfyllelse av miljökvalitetsmålen som en följd av kommunernas avfallsplaner finns redovisat i kapitel 0.

3.7 Nationella etappmål

Inom avfallsområdet finns följande nationella etappmål:

- **Ökad resurshushållning i byggsektorn**
Insatser ska vidtas så att förberedandet för återanvändning, materialåtervinning och annat materialutnyttjande av icke-farligt byggnads- och rivningsavfall är minst 70 viktprocent senast år **2020**.
- **Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan**
Insatser ska vidtas så att senast år **2020** sorteras minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara, och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas tillvara.
- **Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning**
Senast **2025** ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, **2030** till minst 60 viktprocent och **2035** ha ökat till minst 65 viktprocent.
- **Minskat matsvinn**
Det sammantagna livsmedelsavfallet ska minska med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till **2025**

Dessutom finns följande nationella etappmål om cirkulär ekonomi:

- **Öka andelen av livsmedelsproduktionen som når butik och konsument**
Ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år **2025**.
- **Återanvändning av förpackningar**
Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år **2026** och med minst 30 procent från år 2022 till år **2030**.
-

3.8 Nationell avfallsplan

I den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet för 2018-2023 ”Att göra mer med mindre” konstateras att Sverige behöver öka takten i omställningen mot cirkulär

ekonomi. Prioriterade områden att arbeta med är bygg- och rivningsavfall, matavfall, elektronikavfall, textilier, plast samt nedskräpning.

3.9 Uppfyllelse av miljökvalitetsmål

De föreslagna etappmålen till miljökvalitetsmålen, den nationella avfallsplanen och EU:s avfallsmål har varit vägledande i processen att formulera mål i avfallsplanen. Nedan sammanfattas avfallsplanens påverkan på de mest relevanta miljökvalitetsmålen. Målen och åtgärderna i avfallsplanen kan bidra till flera av miljökvalitetsmålen. I sammanfattningen nedan anges de åtgärdsområden i avfallsplanen som särskilt bidrar till uppfyllelse av de olika miljökvalitetsmålen. Sammantaget bedöms de nationella målen påverkas i positiv riktning av avfallsplanens åtgärder mål om de genomförs.

Begränsad klimatpåverkan

Miljökvalitetsmålet ”Begränsad klimatpåverkan” beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska avfallsmängderna och öka återbruk/ återanvändning/ återvinning och därmed främja en resurssnål livsstil.

Giftfri miljö

Miljökvalitetsmålet ”Giftfri miljö”, beaktas särskilt genom mål och åtgärder som syftar till att förbättra insamling av farligt avfall och genom minskad nedskräpning. Det beaktas även genom det särskilda delmålet om att minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna ska utredas och riskvärderas med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten.

God bebyggd miljö

Miljökvalitetsmålet ”God bebyggd miljö” beaktas särskilt genom mål och åtgärder för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen.

Frisk luft och ingen övergödning

Miljökvalitetsmålen ”Frisk luft” och ”Ingen övergödning” beaktas genom mål och åtgärder för att minska transporter, bland annat med strategier för lokal hantering av schaktmassor samt att öka återbruk/ återanvändning/återvinning. Dessutom beaktas miljökvalitetsmålen genom avfallsplanens mål och åtgärder för att öka mängden matavfall som går till rötning, vilket genererar ökade mängder biogas som ersätter fossila bränslen och därmed minskar utsläpp av bland annat partiklar, eftersom biogasbilar släpper ut mindre mängder partiklar än exempelvis dieslbilar.

Ett rikt växt- och djurliv

Miljökvalitetsmålet ”Ett rikt växt- och djurliv” beaktas genom arbetet med att ta fram strategier för att hantera återvunna schaktmassor och därmed inte behöva ta schaktmassor från jungfruliga platser.

Grundvatten av god kvalitet

Miljökvalitetsmålet ”Grundvatten av god kvalitet” beaktas genom arbetet med återvinning av schaktmassor samt det arbete som kommer att genomföras med nedlagda deponier.

4 Betydande miljöpåverkan

Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanen påverkar miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljömålen utifrån de föreslagna väsentliga miljöaspekterna för avfallshanteringen. Varje enskilt delmål och åtgärd kommenteras inte. Bedömningen görs utifrån hur delmål inom respektive område sammantaget påverkar miljön och de nationella målen.

4.1 Människors hälsa

Här behandlas främst arbete för att säkra hanteringen av farligt avfall, minskad nedskräpning samt insamlingens påverkan genom buller. Konsekvenser för människors hälsa till följd av negativ påverkan på luftkvalitet anges i kapitel 6. Avfallshanteringen ger även upphov till utsläpp till mark och vatten, vilket kan ge effekt på människors hälsa om det sker exponering av farliga ämnen. Hur avfallsplanen påverkar utsläpp till mark och vatten behandlas i kapitel 6.

Nuläge och förutsättningar

Farligt avfall innehåller ämnen som kan vara skadliga för människor och miljön. Om farligt avfall inte hanteras på ett säkert sätt finns risk för direkt eller diffus spridning av skadliga ämnen och risk för att människor påverkas negativt. Därför är en av avfallshanteringens viktigaste uppgifter att skapa förutsättningar för en säker hantering av farligt avfall.

Nedskräpning på offentliga platser upplevs idag vara ett problem i många kommuner och har därför lyfts fram i den nationella avfallsplanen och i föreskrifterna om kommunal avfallsplanering. En skräpig offentlig miljö kan bidra till upplevelse av otrygga⁴ miljöer. Risken för mindre brott såsom klotter och skadegörelse kan därmed också öka. Nedskräpning kan även bidra till diffus spridning av farliga ämnen.

Buller uppstår från avfallshantering i insamlingsledet på flera sätt, exempelvis från både insamlingsfordon och hantering av behållare. Bullret är i dessa fall dock kortvarigt. Buller kan generellt sett ge upphov till störning av människors hälsa genom stress och störd sömn, vilket i sin tur kan leda till irritation, trötthet, högt blodtryck och hjärt- och kärlsjukdomar. Det nationella miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö” innefattar att störningar från trafikbuller ska minska.

Negativ miljöpåverkan

Negativ påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa exempelvis genom ökade bullernivåer och luftföroreningar orsakade av avfallstransporter vid insamlingsplatser och på vägnät.

Omfattningen av den negativa miljöpåverkan vid genomförande av föreslagen avfallsplan bedöms som liten. Inga av de tänkbara åtgärderna bedöms påverka bullernivåerna i någon betydande omfattning och transporterna kommer inte att öka i betydande omfattning.

⁴ Stiftelsen Håll Sverige Rent, www.hsr.se

Positiv miljöpåverkan

Flera åtgärder i avfallsplanen handlar om farligt avfall. Om exempelvis informationsinsatser eller förbättrad service avseende farligt avfall genomförs och dessa medför förändrade beteendemönster kan detta i sin tur medföra minskade mängder farligt avfall i restavfallet.

Positiv påverkan bedöms kunna uppstå på människors hälsa genom exempelvis minskad nedskräpning i kommunen. Minskad nedskräpning bidrar till positiv upplevelse vid vistelse i kustnära områden samt på stränder och andra områden, som är viktiga ur rekreationssynpunkt för turister och andra besökande. Det bidrar även till upplevelse av ökad trygghet.

Om aviserat aktivt arbete, med långsiktigt strategiskt arbete med bland annat kommunikationsinsatser och andra åtgärder, genomförs kan detta medföra minskad nedskräpning.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

För att minska risken för negativ påverkan på människors hälsa vid genomförande av planen bör det bland annat säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.

4.2 Materiella tillgångar och resurshushållning

Materiella resurser omfattar hållbar konsumtion, återanvändning och materialåtervinning. Här behandlas främst:

- återbruk och avfallsförebyggande arbete
- utveckling av insamling av matavfall, förpackningar, returpapper och grovavfall
- förbättrad hantering av schaktmassor

Nuläge och förutsättningar

I Nacka samlas matavfall in i ett system med separata kärl och papperspåsar.

Genom att matavfallet som samlas in går till rötning produceras biogas och biogödsel. Biogasen kan användas som fordonsbränsle och ersätter därmed fossilt bränsle, se kapitel 6 om påverkan på luft, där även minskad klimatpåverkan kopplat till minskat matsvinn tas upp. I röttningsprocessen bildas biogödsel som används som gödningsmedel. Biogödsel ersätter användning av en ändlig resurs i form av fosforgödselmedel.

Under år 2019 samlades ca 50 kg förpackningar och returpapper⁵ per invånare in för återvinning, vilket är lägre än genomsnittet nationellt.

Kommunen är en viktig aktör när det gäller att minska miljöpåverkan genom att ställa miljökrav i upphandlingar och inköp.

Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon negativ miljöpåverkan på materiella tillgångar och resurshushållning.

⁵ Källa FTI, Förpacknings- och tidningsinsamlingen.

Positiv miljöpåverkan

Positiv påverkan på materiella resurser kan uppstå om mängden avfall totalt sett minskar eller om mängden avfall till återanvändning/återbruk samt återvinning ökar.

Arbetet med att underlätta återanvändning/ återbruk och återvinning kommer, under förutsättning att det genomförs, att ha en positiv inverkan då återanvändning och återvinning förhoppningsvis kommer att öka.

Om föreslaget arbete med förbättring av kommunens eget arbete med förebyggande, återbruk och sortering av avfall inom de kommunala verksamheterna genomförs kan Nacka kommun vara en förebild och gå före i arbetet för att utveckla en mer cirkulär ekonomi. I detta arbete är det viktigt att utveckla rutiner och kunskap om miljökrav i upphandlingar och inköp.

Om återanvändning och återvinning av material ökar, så kan behovet av att ta ut jungfruligt material från jordens ändliga resurser minska. Det är alltid mer resurseffektivt att använda ett material flera gånger än att förbränna det och tillverka nya produkter av jungfruligt material (se även kap 0).

Omfattningen av de positiva miljökonsekvenserna beror på i vilken omfattning människors beteenden förändras. Beteendeförändringar tar tid, men på lång sikt bedöms de positiva miljökonsekvenserna kunna bli stora.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

I avfallsplanen lyfts bland annat arbete med tillsyn. Erfarenhetsmässigt brukar det ofta föreligga svårigheter för kommunernas tillsynsmyndighet att prioritera frågor om sortering. Om målen och åtgärderna ska uppnås/ genomföras behöver dessa frågor prioriteras högre hos tillsynsmyndigheten och resurser kan behöva tillföras i form av exempelvis utbildning och rutiner.

Arbete med att införa källsortering i kommunens verksamheter har inletts men inte genomförts fullt ut i alla delar. Orsaken till de svårigheter som kan finnas med införandet behöver identifieras och åtgärdas för att källsorteringen ska kunna införas i samtliga kommunala verksamheter. Till detta arbete behövs resurser för exempelvis inventering. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att sortera avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall. Arbetet med offentliga upphandlingar är ett viktigt verktyg för att nå större resurshushållning.

Det behöver säkerställas att de insamlade, sorterade, materialen uppfyller de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialen till ny råvara. Detta bör bevakas bland annat i arbetet med att öka återbruk och återvinning av bygg- och rivningsavfall i kommunala verksamheter.

4.3 Bebyggelse och kulturmiljö

Här behandlas främst om- och tillbyggnationer på grund av ändrade insamlingssystem eller liknande, och hur dessa påverkar bebyggelse och kulturmiljö.

Nuläge och förutsättningar

Nacka kommun består av några större tätorter som exempelvis Sickla, Älta och Saltsjöbaden. Huvuddelen av befolkningen bor i tätorterna.

Negativ miljöpåverkan

Föreliggande avfallsplan bedöms inte innebära någon betydande negativ miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö. Ökad fastighetsnära insamling av matavfall, förpackningar och tidningar, kan dock medföra risk för ökad konflikt mellan olika behov och önskemål för användning av yta i och nära bostäder.

Positiv miljöpåverkan

Om planerade förbättringar genomförs, avseende att tidigt i planprocessen planera för avfallshantering, kan detta medföra positiv miljöpåverkan eftersom efterkonstruktioner ofta blir svårare och dyrare att genomföra.

Föreliggande avfallsplan bedöms i övrigt inte innebära någon ytterligare positiv miljöpåverkan på bebyggelse och kulturmiljö.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Inga ytterligare åtgärder föreslås.

4.4 Luft- och klimatfaktorer

Luft- och klimatfaktorer omfattar de växthusgaser som bidrar till den globala uppvärmningen och övriga luftföroreningar som är farliga för människa och miljö. Här behandlas främst minskad mängd avfall, återvinning av avfall samt transporterens påverkan.

Nuläge och förutsättningar

Att slänga fungerande varor eller mat som skulle kunnat ätas upp är slöseri med råvaror och material och har gett upphov till onödiga utsläpp av växthusgaser. Att förbränna avfall istället för att materialåtervinna ger också upphov till onödiga utsläpp av växthusgaser.

Transporter av avfall ger också upphov till utsläpp av växthusgaser, men även andra föroreningar såsom kväveoxider, koldioxid och partiklar till luft. Avfallshantering är beroende av transporter, främst med tyngre fordon för insamling av avfall och transporter till behandlingsanläggningar, men även av privatpersoners personbilstransporter för avlämning av avfall vid återvinningsstationer och återvinningscentraler. Det är dock bara en mycket liten del av utsläppen av klimatpåverkande gaser inom Nacka kommun som kommer från transport av avfall.

I Nacka kommun finns det tre stycken fasta kretsloppscentraler och en mobil, för att göra det lätt för kommuninvånare att lämna avfall till återanvändning och till återvinning.

Exploatering i regionen ger upphov till stora mängder jord- och schaktmassor som ofta transporteras långa sträckor för att det inte finns plats att mellanlagra massorna lokalt i väntan på att de kan användas i andra byggprojekt. För perioden 2020-2030 rör det sig om cirka 7 miljoner ton jord- och bergmassor⁶ som behöver komma att tas omhand.

⁶ Redovisning Ecoloop om Samordnad masshantering Nacka Slutmöte 21 maj 2019

Negativ miljöpåverkan

Negativ miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimat. Detta bedöms kunna uppstå om mängden transporter ökar när avfall delas in i fler fraktioner som ska transporteras till olika platser för återvinning.

Miljöeffekterna av ökade transporter är ökat utsläpp av främst kväveoxider, koldioxid och partiklar till luft, vilket påverkar luftkvalitet och klimat negativt. Konsekvenser på människans hälsa kan bli exempelvis att fler får nedsättning av lungfunktion och cancer⁷. Konsekvenserna på miljön kan bli förhöjd temperatur och förändrat klimat. Miljökonsekvensernas omfattning bedöms dock som små med hänsyn till avfallshanteringens ringa andel av transportsektorns utsläpp av föroreningar.

Från de nedlagda deponier som finns i Nacka kommun avgår deponigas i olika grad beroende på vad som har deponerats. Deponigas innehåller bland annat metangas, som är en klimatpåverkande gas. Metangas är en kraftigare klimatpåverkande gas än koldioxid och det är viktigt att säkerställa att det inte sker betydande läckage till luft.

Positiv miljöpåverkan

Positiv miljöpåverkan bedöms kunna uppstå på luftkvalitet och klimatfaktorer. Detta bedöms uppstå främst på grund av arbetet med åtgärder för att uppnå de mål som handlar om att förebygga avfall och öka materialåtervinningen. Miljöeffekterna av att öka mängden produkter och material som kan återanvändas respektive återvinnas, är minskade utsläpp till luft i hela produktionskedjan - från utvinning till tillverkning och distribution av varor samt vid behandling av avfallet.

I rapporten ”Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner”⁸ finns uppgifter om hur stor klimatpåverkan är från olika avfallsfraktioner om avfallet förebyggs, materialåtervinnas eller energiåtervinnas. Textil och elavfall är de avfallsfraktioner som ger de högsta koldioxidbesparingarna. Ett kilo undvikt elavfall genererar i genomsnitt en besparing på 40 kg CO₂e vilket motsvarar 300 km körning med en genomsnittlig personbil. Förebyggande av 1 kg textilavfall (vid minskad konsumtion) sparar cirka 25 kg CO₂e eller 200 km bilkörning.

Genom att använda dessa klimatfaktorer har beräkningar gjorts av hur mycket utsläppen av koldioxid kommer att minska vid uppfyllelse av fyra av delmålen om att förebygga avfall och öka materialåtervinningen, se tabell 1. Beräkningarna baseras på prognosen att befolkningen i Nacka kommer öka från 105 189 år 2019 till 123 219 år 2026.

⁷ Lunds Universitet, Medicinska fakulteten 2017, “Fine and ultrafine particle exposure: Health effects and biomarkers”, ISBN 978-91-7619-386-0. Det har visats samband mellan exponering för partiklar, särskilt mycket små partiklar till sjukdomar i luftvägarna, astma, kronisk bronkit och cancer.

⁸ ” Rapport 2019:19. Avfall Sverige

Tabell I: Uppskattad minskning av CO₂-utsläpp vid uppfyllande av delmål om avfallsförebyggande och materialåtervinning

Delmål	Utgångsläge för basåret	Målnivå (2026)	Minskat CO ₂ när målet är uppnått 2026 (ton CO ₂)
1.1 Mat- och restavfall har minskat med 25 % per invånare jämfört med 2015	217 kg mat- och restavfall per person (år 2015)	163 kg mat- och restavfall per person	7 400 ⁹
1.2 Grovavfall ¹⁰ har minskat med 20 % per invånare jämfört med 2019	141 kg grovavfall per person (år 2019)	113	12 500 ¹¹
3.1 Minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger återvinns biologiskt genom rötning så att både växtnäring och energi tas tillvara	23 % av matavfallet rötades (2019)	50 %	260 ¹²
3.2 Minst 40 procent av grovavfallet materialåtervinns	25 % (2019)	40 %	1 280 ¹³

För delmålet om att minska avfallet i de kommunalt finansierade verksamheterna saknas sammanställda uppgifter om hur mycket avfall som genereras idag. Det finns dock uppskattningar om mängden matsvinn i den kommunala produktionen. **En halvering av detta matsvinn skulle minska utsläppen från livsmedelsproduktionen med ca 330 ton per år.** Andra avfallsförebyggande åtgärder i de kommunalt finansierade

⁹ Minskning av avfallet med 54 kg per person och år. Den minskade mängden antas utgöras av att 12 kg matavfall och 4 kg returpapper samt av utsortering av 26 kg plastförpackningar och 12 kg pappersförpackningar.

Klimatfaktorer: 2,2 kg CO₂ per förebyggt kg matavfall, 1,1 kg per förebyggt kg returpapper, 0,6 kg CO₂ per kg materialåtervunna plastförpackningar, 0,2 kg CO₂ per kg materialåtervunna pappersförpackningar

¹⁰ Exkl elavfall och batterier

¹¹ 14 olika klimatfaktorer har använts beroende på typ av grovavfall; well, metall, plast, textil, elavfall etc. Uppgifter om sammansättning av grovavfall från Avfall Web, uppgifter om Nacka kommun.

¹² Hänsyn har tagits till att mängden matavfall under perioden behöver minska med 20 % per person för att det nationella etappmålet ska nås, samt att delmålet att minska mat- och restavfall med 25 % ska nås. Det ger att mängden insamlad matavfall behöver öka från 25 kg till 43 kg per person. Klimatfaktor: 0,1 kg CO₂ per kg rötat matavfall jämfört med förbränning.

¹³ Hänsyn har tagits till att mängden grovavfall under perioden behöver minska för att nå delmålet att minska mängden grovavfall per person med 20 %. Den ökade materialåtervinningen utgörs av ökad materialåtervinning av wellpapp (300 ton), plast (100 ton), returträ (1200 ton) och trädgårdsavfall (1300 ton) till biokol. Klimatfaktorer för materialåtervinning istället för förbränning: wellpapp 0,3 kg CO₂ per kg wellpapp, 0,6 kg CO₂ per kg kommunplast 0,4 CO₂ per kg returträ. Klimatnytta av biokolsframställning 0,5 kg CO₂ per kg trädgårdsavfall (ris/grenar), personlig uppgift Jonas Dahllöf, Stockholm Vatten

verksamheter handlar om att minska mängden engångsmaterial och öka återanvändningen vilket också kommer leda till minskade utsläpp av växthusgaser.

En annan effekt av rötning av matavfall är att om den biogas som uppkommer används som fordonsgas kommer dessutom partikelutsläppen att minska eftersom biogasbilar släpper ut mindre partiklar än exempelvis dieslbilar.

Om en större del av de jord- och schaktmassor som idag transporteras mellan olika kommuner för mellanlagring, skulle kunna hanteras lokalt skulle mängden tung trafik i Stockholmsregionen kunna minska, vilket skulle medföra minskade utsläpp och minskad trängsel på de ofta hårt belastade trafiklederna i regionen. För perioden 2020-2030 rör det sig om cirka 7 miljoner ton jord- och bergmassor som behöver komma att tas omhand. Om dessa massor kan hanteras lokalt skulle det kunna minska utsläppen av koldioxid med 8 000 ton under denna period.¹⁴ Det ger en årlig minskning på **800 ton CO₂ per år till följd av lokal hantering av massor.**

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunen över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunen föregår med gott exempel. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och att vara förebilder för kommuninvånarna.

För att uppnå de föreslagna målen, avseende framförallt förebyggande av avfall, kommer ytterligare åtgärder med största sannolikhet att bli nödvändiga. De åtgärder som föreslås i avfallsplanen är viktiga, men för att åstadkomma den stora förändring som målen visar på kommer ytterligare åtgärder för att förebygga avfall att behövas.

För att ytterligare minska negativ påverkan på luft och klimatfaktorer vid genomförande av planen föreslås bland annat att:

- Utsläpp från transporter kan eventuellt minskas genom fortsatt arbete med ruttplanering och fler gemensamma hämtställen
- Hantering av deponigas vid nedlagda deponier bör säkerställas.

4.5 Förorening och exploatering av mark och vatten

Här behandlas främst åtgärder vid nedlagda deponier men även till viss del kretsloppscentraler och andra avfallsanläggningar.

Nuläge och förutsättningar

Nedlagda deponier

Utsläpp till mark och vatten sker exempelvis i form av lakvatten från aktiva och nedlagda deponier. I Nacka kommun finns 21 identifierade nedlagda deponier. Av dessa 21 deponier är

¹⁴ Redovisning EcoLoop om Samordnad masshantering Nacka Slutmöte 21 maj 2019

18 riskklassade. De icke riskklassade deponierna har tillkommit på senare tid. 3 nedlagda deponier kommer att utredas helt eller delvis i samband med exploatering. I avfallsplanen ingår att minst två av de högst prioriterade deponierna ska utredas och riskvärderas.

Kretsloppscentraler och andra avfallsanläggningar

I Nacka kommun finns det idag tre stycken stationära kretsloppscentraler (Boo, Älta och Östervik) som drivs av kommunen. På kretsloppscentralerna kan hushållen lämna grovavfall, elektronik, vitvaror, farligt avfall och återbruk. Småföretag kan lämna vissa fraktioner som exempelvis bygg- och rivningsavfall.

Dessutom finns det en mobil kretsloppscentral som kommer till andra delar av kommunen (Orminge, Tollare, Ektorp, Kvarnholmen, Sickla och Jarlaberg) ca 5 gånger per år.

I regionen finns dessutom flera andra anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall.

Övriga utsläpp till mark och vatten till följd av avfallshantering

När avfall förbränns, vilket sker med en stor del av hushållsavfallet, uppstår olika sorters aska. En stor del av askan har använts till anläggningsändamål på deponier under många år. En annan typ av aska återvinns i Norge. För att undvika att aska måste deponeras är det extra viktigt att det hushållsavfall som skickas till förbränning inte innehåller farligt avfall. Det är också viktigt att mängden avfall som förbränns minskar genom att ta vara på sådant som kan återanvändas, materialåtervinnas eller behandlas biologiskt.

Utsläpp till mark och vatten kan även ske till följd av olyckor och spill vid hantering av farligt avfall.

Negativ miljöpåverkan

Risk för utsläpp till mark och vatten föreligger främst genom nedlagda deponier, som kan behöva åtgärdas i någon omfattning. Följden av läckage av miljöfarliga ämnen kan bli störningar i ekosystemet. För flera av de nedlagda deponierna behöver någon form av åtgärd eller ytterligare bedömning genomföras. Det bedöms därför finnas en risk för utsläpp till mark, och omfattningen av konsekvenserna beror på typ och omfattning av utsläppet.

Genomförandet av planen bedöms minska risken för utsläpp till mark och vatten om delmålet om deponier uppnås. Delmålet anger att minst två av de högst prioriterade nedlagda deponierna har utretts och riskvärderats med avseende på läckage och påverkan på grund- och ytvatten till år 2026.

Positiv miljöpåverkan

Genom att motverka en ökning av mängden avfall i samhället med hjälp av informationsarbete avseende förebyggande av avfall och ökad återanvändning, kan mängden material som utvinns ur jordskorpan på lång sikt minska och därmed även tillförseln av mängden giftiga ämnen till omgivande natur och miljö. Den positiva miljöpåverkan av ökad återanvändning och ökad materialåtervinning kan därför på sikt bli stor.

Åtgärder för att minska negativ miljöpåverkan eller öka positiv påverkan

Vid eventuella åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

4.6 Inbördes förhållande mellan ovanstående miljöaspekter

Miljöaspekterna ovan hänger tätt samman. En åtgärd kan påverka flera aspekter samtidigt, både positivt och negativt. Ett exempel på detta är att förbättrad sortering av avfall som bedöms bidra till positiv miljöpåverkan även skulle kunna bidra till negativ miljöpåverkan på ”Luft och klimatfaktorer” genom att mängden transporter kan komma att öka. Miljövinsten med förbättrad sortering av avfall är dock större än de negativa konsekvenserna av ökade transporter.

5 Sammanfattande bedömning

5.1 Betydande miljöpåverkan

De viktigaste åtgärderna för att säkerställa att de beskrivna positiva effekterna uppstår, eller till och med blir större, är att säkerställa att de utredningar och de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar. Här råder kommunen över ett flertal åtgärder inom sina egna verksamheter och kan påverka de upphandlingar som genomförs och de rutiner som tillämpas. Det är viktigt att kommunen föregår med gott exempel. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.

5.2 Nationella miljömål

Åtgärderna i planen bedöms kunna bidra att möjligheterna att nå flera av de nationella miljö kvalitetsmålen. Åtgärder om att minska avfallsmängderna och öka återanvändningen, materialåtervinningen och hantera anläggningsmassor lokalt bidrar till målet ”Begränsad klimatpåverkan”. Åtgärder för att förbättra hanteringen av farligt avfall, minska nedskräpningen och kontroll av nedlagda deponier bidrar till målet ”Giftfri miljö”. För ”God bebyggd miljö” har åtgärder för att minska nedskräpning och planera för en god avfallshantering samt minska avfallsmängderna och öka återvinningen betydelse. Även miljö kvalitetsmålen, ”Frisk luft”, ”Ingen övergödning”, ”Ett rikt växt- och djurliv” samt ”Grundvatten av god kvalitet” bedöms påverkas positivt av genomförande av avfallsplanen.

5.3 Åtgärder mot negativ påverkan

Nedan beskrivs förslag att beakta vid genomförande av planens åtgärder för att motverka negativ miljöpåverkan eller optimera positiv miljöpåverkan:

- Det bör säkerställas att inga gifter som borde ha fasats ut ur kretsloppet återförs i produkter som återanvänds/återbrukas.
- Sorteringsfrågor behöver prioriteras högre hos tillsynsmyndigheten och resurser kan behöva tillföras i form av exempelvis utbildning och rutiner.
- Orsaken till de svårigheter som kan finnas med införande av källsortering i kommunens verksamheter behöver identifieras och åtgärdas för att källsorteringen ska kunna införas i samtliga kommunala verksamheter. Till detta arbete behövs resurser.
- Resurser och kunskap behöver tillföras arbetet med offentliga upphandlingar för att kunna genomföra upphandlingar med krav som leder till återanvändning, återvinning och förebyggande av avfall.
- Det behöver säkerställas att de insamlade, sorterade, materialen uppfyller de krav som återvinningsindustrin ställer för att återvinna materialen till ny råvara.
- Det behöver säkerställas att de informationsåtgärder som föreslås i avfallsplanen omsätts i förändrade vanor och rutiner så att mängden avfall verkligen minskar och att mängden som materialåtervinns verkligen ökar.
- Alla kommunens verksamheter har ett ansvar för att minska avfallet och vara förebilder för kommuninvånarna.
- För att uppnå de föreslagna målen avseende framförallt förebyggande av avfall kommer ytterligare åtgärder med största sannolikhet att bli nödvändiga.
- Utsläpp från transporter kan eventuellt minskas genom fortsatt arbete med ruttplanering och fler gemensamma hämtställen.
- Hantering av deponigas vid nedlagda deponier bör säkerställas om det är miljömässigt motiverat.
- Vid eventuella åtgärder av nedlagda deponier behöver hänsyn tas till följder av klimatförändringar som exempelvis ökad eller minskad vattenhalt i marken samt uppkomna mängder lakvatten.

5.4 bedömning

Sammanfattningsvis bedöms miljökonsekvenserna av genomförandet av föreslagen avfallsplan vara positiva. De negativa konsekvenserna av genomförandet av planen bedöms vara små och främst vara kopplade till risk för ökad mängd transporter av olika typer av avfall. Avfallsplanens inriktning ligger i linje med hållbar utveckling och ansluter till de nationella miljömålen.

6 Uppföljning

Nacka vatten och avfall ansvarar för att samordna arbetet med att genomföra och följa upp avfallsplanen, på uppdrag av Natur- och trafiknämnden. En avfallsplanegrupp kommer att bildas med utvalda nyckelpersoner för att stötta arbetet. Avfallsplanegruppen kommer att vara aktiv några gånger per år med uppföljning av mål och åtgärder och övrigt arbete med avfallsplanen. Nacka vatten och avfall är sammankallande för gruppen. Om behov skulle uppstå kommer avfallsplanegruppen att föreslå nya eller reviderade åtgärder. Uppföljning av målen och åtgärderna kommer årligen redovisas för Natur- och trafiknämnden, som också kommer besluta om eventuella nya eller reviderade åtgärder.

Ytterligare uppföljning av Miljöbedömningen bedöms inte vara ändamålsenlig.

7 Referenser

Skriftliga

Avfall Sverige	Nationell sammanställning av plockanalyser, rapport 2016:28.
Avfall Sverige	Klimatpåverkan från olika avfallsfraktioner, rapport 2019:19.
<u>FN:s utvecklingsprogram, UNDP</u>	De globala målen, www.globalamalen.se
Förpacknings- & tidningsinsamlingen	www.ftiab.se
Håll Sverige Rent	www.hsr.se
IVL 2018, Naturvårdsverket	Quantification of population exposure to NO ₂ , PM _{2.5} and PM ₁₀ and estimated health impacts, C 317
Miljöbalken med föreskrifter	www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/
Naturvårdsverket	”Från avfallshantering till resurshushållning - Sveriges avfallsplan 2012–2017”, www.naturvardsverket.se
Naturvårdsverket	”Matavfall i Sverige 2016”, www.naturvardsverket.se
Nacka kommun	www.nacka.se
Nordiska ministerrådet	“Climate Benefits of Material Recycling: Inventory of Average Greenhouse Gas Emissions for Denmark, Norway and Sweden”, Rapport 2015:547, http://www.norden.org
Regeringen	Nationella miljö kvalitetsmål
SMHI	Framtidsklimat i Stockholms län – enligt RCO-scenarier, Klimatologi Nr 21, 2015

Införande av avgift för nyttoparkeringstillstånd

16

NTN 2019/228

2020-09-01

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2019/228

Natur- och trafiknämnden

Införande av avgift för nyttoparkeringstillstånd

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden föreslår att Kommunfullmäktige fattar följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att kommunen fortsätter att utfärda nyttoparkeringstillstånd med avgift. Föreslagen avgift blir 7000 kr per år och införs från och med den 1 januari 2021.

Sammanfattning av ärendet

Den 10 december 2019 beslutade Natur- och trafiknämnden att ge Trafikenheten i uppdrag att återinföra möjligheten att kommunen låter utfärda nyttoparkeringstillstånd avgiftsfritt från och med den 1 januari 2020. Trafikenheten fick även i uppdrag att efter ett år återkomma med en utvärdering.

Trafikenheten har sedan slutet av februari 2020 utfärdat 73 nyttoparkeringstillstånd till sex olika aktörer, och utfallet visar att de som nyttjar nyttoparkeringstillstånden har haft det enklare och mer effektivt kunnat utföra sitt arbete utan att behöva felparkera, vilket bidragit till färre felparkerade fordon av de som nyttjar nyttoparkeringstillstånden. Effekten är även ökad trafiksäkerhet, tillgänglighet och framkomlighet för våra medborgare. Därmed skulle ett fortsatt utfärdande av nyttoparkeringstillstånd bidra till en förbättrad trafikmiljö i kommunen. Trafikenheten föreslår utifrån resultaten i utvärdering att införa avgift för utfärdande av nyttoparkeringstillstånd. Årsavgiften föreslås uppgå till 7000 kr per utfärdat tillstånd per år samt 200 kr för nyansökan, förnyelse av tillstånd, bilbyte eller vid utfärdande av nytt tillstånd vid förlust. Föreslagna avgifter ligger inom ett relevant avgiftsspann i relation till närliggande kommuner i Regionen med liknande mark- och parkeringsförutsättningar. Trafikenheten anser att en årsavgift även torde generera ökade intäkter för verksamheten.

Ärendet

Den 10 december 2019 beslutade Natur- och trafiknämnden att ge Trafikenheten i uppdrag att återinföra möjligheten att kommunen låter utfärda nyttoparkeringstillstånd avgiftsfritt från och med den 1 januari 2020. Trafikenheten fick även i uppdrag att efter ett år återkomma med en utvärdering.

Avsikten med nyttoparkeringstillstånd generellt är att underlätta för de grupper som har behov att komma nära sitt mål med serviceutrustade fordon eller för de som utför ett stort antal godstransporter där godset också måste tas hand om i särskild (ofta tidskrävande) ordning innan transportören kan åka vidare. Tillstånd av denna karaktär

kan också ges till exempelvis hemsjukvård och liknande jourverksamhet för läkare, distriktsköterska, trygghetsjour, boendestöd med mera.

Trafikenhetens utvärdering

Trafikenheten har sedan slutet av februari 2020 utfärdat 73 nyttoparkeringstillstånd till sex olika aktörer. Enligt trafikenheten är antalet en betydligt mer omfattande mängd än den som prognostiserades under 2019. Anledningen till mängden utfärdade tillstånd beror troligtvis på konkurrensen mellan de avgiftsbelagda parkeringsplatserna på västra Sicklahalvön, samt att Covid-19 har bidragit till att fler hemtjänstföretag har haft ett behov av att nyttja fordon för att besöka sina kunder. Trafikenheten kan se att de som nyttjar nyttoparkeringstillstånden har haft det enklare och mer effektivt kunnat utföra sitt arbete utan att behöva felparkera.

En viktig aspekt i sammanhanget är att det är fortsatt begränsade möjligheter att parkera i Nacka kommun. Det gäller inte bara bilister utan tillstånd utan även de potentiellt nya företagen som skulle kunna få nyttoparkeringstillstånd. Nyttoparkeringstillstånden gäller bara på *allmän platsmark* och inte på privat mark. De allmänna gatorna som är kommunägda har relativt få parkeringsplatser idag och dessa är många gånger fulla då parkeringsytorna i dag är en bristvara. Vid de tillfällena hjälper alltså inte tillståndet för att få parkera i området. I konklusion så gäller att om trafikenheten ska fortsatt utfärda nyttoparkeringstillstånd så är det fortfarande *i mån av plats*, vilket kan upplevas negativt för de som nyttjas nyttoparkeringstillstånden.

Trafikenheten har sett en positiv effekt av färre felparkerade fordon av de som nyttjar nyttoparkeringstillstånden. Effekten är ökad trafiksäkerhet, tillgänglighet och framkomlighet för våra medborgare. Därmed skulle ett fortsatt utfärdande av nyttoparkeringstillstånd bidra till en förbättrad trafikmiljö i kommunen.

Förslag till införande av avgift

Trafikenheten föreslår utifrån resultaten i utvärdering att införa avgift för utfärdande av nyttoparkeringstillstånd. Avgiften baseras på handläggningskostnader och utökade materialkostnader som har tillkommit. Årsavgiften föreslås uppgå till 7000 kr per utfärdat tillstånd per år samt 200 kr för nyansökan, förnyelse av tillstånd, bilbyte eller vid utfärdande av nytt tillstånd vid förlust. Föreslagna avgifter ligger inom ett relevant avgiftsspann i relation till närliggande kommuner i Regionen med liknande mark- och parkeringsförutsättningar.

Resultatet visar även på minskade intäkter från de avgiftsbelagda parkeringarna på allmän plats då nyttoparkeringstillstånden varit avgiftsfria, vilket även motiverar införandet av avgifter. Trafikenheten anser att en årsavgift även torde generera ökade intäkter för verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Årsavgiften föreslås uppgå till 7000 kr per utfärdat tillstånd per år samt 200 kr för nyansökan, förnyelse av tillstånd, bilbyte eller vid utfärdande av nytt tillstånd vid förlust.

Trafikenheten anser att en årsavgift även torde generera ökade intäkter för verksamheten.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Protokollsutdrag, § 185, Utredning nyttoparkeringstillstånd, Natur- och trafiknämnden den 10 december 2020.

Ulrika Haij
Bitr. trafik- och fastighetsdirektör

Camilla Gunneby
Trafikingenjör
Trafikenheten

Utredning nyttoparkeringstillstånd

Beslut

1. Natur- och trafiknämnden beslutar att återinföra möjligheten att kommunen låter utfärda nyttoparkeringstillstånd avgiftsfritt från och med den 1 januari 2020.
2. Natur- och trafiknämnden ger trafiknämnden i uppdrag att om ett år återkomma med en utvärdering.

Sammanfattning av ärendet

Natur- och trafiknämnden har i Mål och budget 2019-2021 fått i särskilt uppdrag att under 2019 låta utreda om och hur ett system med nyttoparkering ska införas. Utredningen är nu genomförd. Avsikten med nyttoparkering generellt är att underlätta för grupper som har behov att komma nära sitt mål, exempelvis hemsjukvård och liknande jourverksamhet för exempelvis läkare. Tillståndet kan endast ges på allmän platsmark och gäller endast i mån av plats. Stora delar av parkeringsytorna som finns i kommunen idag ligger dock på privatägd mark.

För närvarande är det endast en aktör, en vårdcentral, som har tillstånd att nyttoparkera alltsedan 2017-12-31. Anledningen till att det inte finns fler företag med tillstånd att nyttoparkera är helt enkelt att kommunen inte får in några ansökningar. En aspekt som påverkar detta är att det i Nacka är relativt fördelaktigt ur kostnadshänsyn att parkera utan nyttoparkeringstillstånd.

Utredningens konklusion är att Natur- och trafiknämnden föreslås besluta att återinföra möjligheten att få nyttoparkeringstillstånd utfärdat samt ger trafiknämnden i uppdrag att återkomma med en utvärdering kring exempelvis eventuella avgifter och stödsystem om ett år.

Handlingar i ärendet

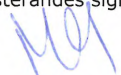
Tjask - Utredning nyttoparkeringstillstånd
Utredning av nyttoparkeringstillstånd

Yrkanden

Hans Peters (C) och Peter Zethraeus (M) yrkade bifall till tjänsteskrivelsen.

Beslutsgång

Natur- och trafiknämnden beslutade i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut. - - -
- -

Ordförandes signatur 	Justerandes signatur 	Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

Granskning 2 Detaljplan för
Idrottshallar vid Ektorpsvägen,
del av fastigheten Sicklaön
41:2 med flera, i Etorp

17

NTN 2016/992

2020-09-04

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2016/992
Dnr KFKS 2019/1136

Natur- och trafiknämnden

Granskning 2

Detaljplan för Idrottshallar vid Ektorpsvägen, del av fastigheten Sicklaön 41:2 med flera, i Ektorp

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1, 2020-09-04

Sammanfattning av ärendet

Planens syfte är att möjliggöra uppförande av byggnader för idrottsverksamhet, samt möjliggöra parkering till dessa. Planen syftar även till att säkra allmän gång- och cykelväg till Nyckelvikens naturreservat.

Förslaget medger två byggrätter för idrottsändamål och möjliggör för två ishallar och en tennishall inrymmande 6 tennisbanor och 3 padelbanor. Parkeringsgarage möjliggörs i tennishallens markplan samt under ishallen. Markparkering finns mellan hallarna. Idrottshallarna ligger i direkt anslutning till Nyckelvikens naturreservat och nära befintlig bostadsbebyggelse. De handlingar och utredningar som tidigare gjorts, och samråd och granskning som genomförts, även gäller för det utökade projektet.

En mycket positiv effekt av planförslaget är att möjligheterna till idrott i Nacka utökas med en tennis- och paddelhall samt förbättras genom nya ishallar. De nya byggnaderna placeras nära Nyckelvikens naturreservat, vilket kan komma påverka reservatet negativt. För Natur och trafiknämnden vore det önskvärt om det gick att skapa en buffertzon mellan planområdet och reservatet, så att konsekvenserna för reservatet mildras. Nämnden vill dock betona vikten av att fullfölja intentionerna i planförslaget och ställer sig positiva till en ny entré med besöksparkering samt planer för en tydlig skyltning in till reservatet. Natur och trafiknämnden ser också behov av att det i ett tidigt skede klargörs tidplaner och ansvar, så att flytt av artskyddad växlighet och kopplingar till befintliga stigar kan säkerställas.

Planförslaget innebär att nämnden får ansvar att bygga ut parkeringsplats för buss och gångbana öster om Ektorpsvägen, samt ges ett utökat ansvar i och med drift- och underhållskostnader liksom kapitalkostnader för de allmänna anläggningarna.

Ärendet

Syfte

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra uppförande av byggnader för idrottsverksamhet, samt möjliggöra parkering till dessa. Detaljplanen syftar även till att säkra allmän gång- och cykelväg till Nyckelvikens naturreservat.

Planförslaget möjliggör för två ishallar och en tennishall inrymmande 6 tennisbanor och 3 padelbanor. Parkeringsgarage möjliggörs i tennishallens markplan samt under ishallen. Markparkering finns mellan hallarna. Idrottshallarna ligger i direkt anslutning till Nyckelvikens naturreservat och även nära befintlig bostadsbebyggelse. Byggnaderna måste därför utformas med hänsyn till dessa med en gestaltning som visuellt tar ned byggnadernas skala genom att gestaltas med variationsrik fasad i naturnära kulörer så att byggnaderna bättre smälter in i omgivningen och blir mindre framträdande.

Planområdet har generellt höga naturvärden och en rik flora och fauna. De biologiska värdena är höga och området har en ekologiskt viktig roll i ett landskapsperspektiv. Området har en viss funktion som spridningskorridor för främst det nordsydliga lövskogssambandet.

Detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen enligt huvuddragen i den mark- och vattenanvändning som anges i översiktsplanen. En avvägning har gjorts mellan de olika målen i översiktsplanen, där utvecklingen av västra Sicklaön med bostäder och verksamheter väger tungt. Konsekvenserna för naturmiljön är negativa framför allt för själva planområdet. Konsekvenserna blir dock mindre när planområdet sätts i ett större sammanhang. Den sammanvägda bedömningen är därför att planförslaget kan genomföras trots påvisade konsekvenser på naturvärdena.

Natur

Planområdet ligger i direkt anslutning till Nyckelvikens naturreservat. Området utgörs av varierad sprickdalsnatur med såväl åldriga hållmarkstallskogar och fuktig högstammig gran-skog som stora lövlundar med mycket gammal ek. Nyckelviken och dess omgivningar är det största området med sammanhängande natur på Sicklaön och är utpekad som mycket viktigt ur ett landskapsekologiskt perspektiv.

Gator och trafik

Detaljplanen föreslår en in- och utfart till området som ansluter till Ektorpsvägen. Sikten från utfarten är dimensionerad efter en sikttriangel på tio meter.

Parkering och angöring

Planförslaget möjliggör för cirka 72 parkeringsplatser, en markparkering med cirka 42 parkeringsplatser varav fyra platser för rörelsehindrade i nära anslutning till entrén till ishallen. Längs den södra sidan av ishallen samt vid vändplanen i norr finns utrymme för cirka 8 korttidsplatser för lämning och hämtning. I tennishallens entréplan mot den intilliggande markparkeringen föreslås ett parkeringsgarage inrymmande cirka 22 platser varav en plats för rörelsehindrade.

Utöver detta finns möjlighet att anordna ett parkeringsgarage under den del av ishallen som vetter mot Ektorpsvägen. I garaget kan cirka 40 parkeringsplatser inrymmas.

För att möjliggöra angöring med buss, exempelvis för ishockeylag från annan ort, föreslås en angöringsficka för två bussar längs den östra sidan om Ektorpsvägen. På plankartan anges denna med allmän plats P-PLATS. Om 35 procent av besökarna väljer att cykla till idrottsverksamheterna krävs att 60 cykelparkeringar anordnas.

Kostnad för utbyggnad samt drift och underhåll av allmän plats

Framtida fastighetsägare/arrendator ska stå för utbyggnad av gång- och cykelvägen och Nacka kommun ansvara för skötsel och drift efter att den är utbyggd. En kostnads kalkyl ska tas fram innan antagande av detaljplanen. Nacka kommun ska genom natur- och trafik-nämnden sköta utbyggnad av parkeringsplats för buss och gångbana öster om Ektorpsvägen som utgör allmän plats.

Förslag till yttrande

Nämndens yttrande redovisas i sin helhet i bilaga 1, Förslag till yttrande-Granskning 2 Detaljplan för Idrottshallar vid Ektorpsvägen, del av fastigheten Sicklaön 41:2 med flera, i Ektorp.

Handlingar i ärendet

Förslag till yttrande
Samrådshandlingar

Ulrika Hajj
Biträdande Trafik och fastighetsdirektör
Natur och Trafiknämnden

Granskning 2

Detaljplan för Idrottshallar vid Ektorpsvägen, del av fastigheten Sicklaön 41:2 med flera, i Ektorp

Natur och trafiknämnden lämnar följande yttrande,

Natur och park

En mycket positiv effekt av planförslaget är att möjligheterna till idrott i Nacka utökas med en tennis- och paddelhall samt förbättras genom nya ishallar. Men det innebär också att de nya byggnaderna placeras nära Nyckelvikens naturreservat och det kan komma att påverka området negativt. Förutom markarbeten, sprängnings- som uppfyllnadsarbeten, riskerar reservatets vegetation att påverkas av den skuggeffekt som planerad bebyggelse ger upphov till. För Natur och trafiknämnden vore det önskvärt om det gick att skapa en buffertzona mellan planområdet och reservatet, så att konsekvenserna för reservatet mildras.

För att genomföra planförslaget måste ett antal, enligt artskyddsförordningen, skyddade orkidéer (skogsknipprot) flyttas. Tidplan och ansvar för den aktuella flytten bör klargöras i ett tidigt skede. Hänsyn bör tas till att den rödlistade arten tretåig hackspett har födosökmiljöer inom området. Kompensationsåtgärder bör genomföras i närområdet – Nyckelvikens naturreservat.

Väg och trafik

Det är ur rekreationssynpunkt viktigt för nämnden att fullfölja intentionerna i planförslaget genom att möjliggöra en ny entré och besöksparkering till reservatet samt planera för en tydlig skyltning dit.

Befintliga stigar som bryts av planerad bebyggelse, bör kompletteras. Natur och trafiknämnden anser att planering för detta bör göras i god tid liksom ett klarläggande av vem som ska stå för projektering samt kostnader för dessa arbeten.

In- och utfarten till området har flyttats i denna granskning vilket innebär att anslutningen ligger närmare tunnelmynningen jämfört med granskning 1. Detta kan medföra en försämrad sikt och att eventuell köbildning kan komma att ske inne i tunneln.

Dagvatten

Natur och trafiknämnden framhåller att det är viktigt att den kommande utbyggnaden av detaljplanen inte påverkar markvattenförsörjningen till de träsk som kallas Alträsket i Nyckelvikens naturreservat. Det görs bäst genom att vattenströmmarna identifieras och säkerställs i samband med komplettering av dagvattenutredningen och vid projektering.

Som en kompensationsåtgärd för dagvattenrening kommer en damm att byggas utanför planområdet. En bedömning av hur denna damm ska anläggas och finansieras samt konsekvenserna för befintliga anläggningar/mark bör göras i det fortsatta planarbetet

Natur- och trafiknämnden

Hans Peters
Ordförande

Mats Bohman
Trafik och fastighetsdirektör

Samråd Detaljplan för
Pylonen, del av fastigheten
Orminge 60:1, i Boo

18

NTN 2020/208

2020-09-04

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/208

Natur- och trafiknämnden

Samråd

Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsens bilaga 1, 2020-09-04.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanens övergripande syfte är att möjliggöra bebyggelse och skapa förutsättningar för flerbostadsbebyggelse utmed Skarpövägen, som är lätt att nå med buss, bil, cykel och till fots. Detaljplanen syftar även till att värna gröna miljöer och bibehålla områden med naturvärden och funktioner för gröna spridningssamband och rekreation.

Planen medger att området utvecklas med cirka 200 nya bostäder. Angöringen föreslås lösas genom en ny lokalgata med separat gångbana. I planområdets västra del föreslås naturmark. Planområdet ingår i den regionala Gröna kilen mellan Rensättra och Skarpnäs enligt Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUF5 2050..

För att möjliggöra de goda intentionerna med planen vill Natur och trafiknämnden lyfta fram behovet av att jobba vidare med de skydds- och kompensationsåtgärder som föreslås, samt att dessa regleras med tydligt i planhandlingar och avtal. Nämnden anser även att lokalgatan i planförslaget inte är av större allmänintresse och föreslår att den kan utgöras av kvartersmark.

I det fortsatta planarbetet finns det flera aspekter inom nämnden verksamhetsområde som bör förtydligas, så som säkra gångvägar till målpunkter, områdets parkeringsbehov, vägkorsningarnas utformning samt ansvaret för dagvatten. Ett ytterligare medskick från nämnden är ett önskemål om att reservera en del av marken allra närmast Skarpövägen i syfte att underlätta för framtida utveckling av exempelvis gång och cykelbanor.

Planförslaget kommer att innebära ett utökat ansvar för nämnden, som kommer få drift- och underhållskostnader liksom kapitalkostnader för de allmänna anläggningarna.

Ärendet

Syfte

Detaljplanen syftar till att möjliggöra bebyggelse för bostäder utmed Skarpövägen. Planen syftar till att skapa förutsättningar för flerbostadsbebyggelse som är lätt att nå med buss, bil, cykel och till fots. Den föreslagna bebyggelsen ska gestaltas med hög arkitektonisk kvalitet. Bebyggelsen ska utgöra en ny årsring men samtidigt vara en välintegrerad del i den befintliga bebyggelsestrukturen i Västra Orminge. Detaljplanen syftar även till att värna gröna miljöer och bibehålla områden med naturvärden och funktioner för gröna spridningssamband och rekreation. Planförslaget överensstämmer med översiktsplanen. Kommunens bedömning är att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det regionala spridningssambandet mellan skogarna i Rensättra och Skarpnäs bedöms påverkas negativt av ett genomförande av planen, vilket kan minskas genom återplantering av träd, bevarande av kvarvarande träd samt skötsel för att öka naturvärdena i kvarvarande naturmark.

Offentliga rum och grönområden

Planområdet har idag betydelse för ett grönt svagt samband, klass 1 i den regionala gröstrukturen, utpekad i RUFS 2050.

Gator och trafik

Angöring till områdets planerade bostäder sker på en ny lokalgata inom planområdet. Denna lokalgata regleras i plankartan som allmän plats och från denna nås entréer, bilparkering på mark och i parkeringsgarage samt cykelparkering. Cyklister angör bostäderna via lokalgatans körbana och fotgängare via en gångbana längs den nya lokalgatan. Ett genomförande av detaljplan för Pylonen beräknas inte generera någon betydande ökning av trafikmängd i området.

Parkering

Drygt hälften av bostädernas planerade parkeringsplatser ska anläggas i parkeringsgarage och resten som markparkering. Markparkeringsplatserna är i huvudsak samlade på en större parkeringsyta men även placerade längs den allmänna gatan. Kantstensparkerings längs den allmänna gatan planeras upplåtas till framtida bostadsrättsförening genom avtalsservitut.

Förslag till yttrande

Nämndens yttrande redovisas i sin helhet i bilaga 1, Förslag till yttrande- Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo.

Handlingar i ärendet

Förslag till yttrande

Granskningshandlingar

Ulrika Hajj

Biträdande Trafik och fastighetsdirektör

Natur- och trafiknämnden

2020-09-04

Förslag till samrådsyttrande

Dnr: NTN 2020/208
KFKS 2018/244

Natur och Trafiknämnden

Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo

Natur och trafiknämnden lämnar följande yttrande,

Natur

Planområdet ingår i den regionala Gröna kilen mellan Rensättra och Skarpnäs enligt Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050. Det gröna sambandet har i RUFS 2050 utpekats som svagt. I miljöredovisningen står det att det gröna spridningssambandet mellan Skarpnäs och Rensättra bedöms försvagas till följd av genomförandet av detaljplanen.

För att möjliggöra de goda intentionerna med planen behöver det fortsatta planarbetet jobba vidare med de skydds- och kompensationsåtgärder som föreslås. Utrymmet ser i planbeskrivningen ut att vara begränsat för att kunna inrymma alla de föreslagna åtgärderna som omnämns i samrådsförslaget. Natur och trafiknämnden anser därför att kompensationsåtgärdernas genomförbarhet bör vidareutvecklas i det fortsatta planarbetet och sedan regleras genom planbestämmelser och avtal. Det pågår flera stadsbyggnadsprojekt i Orminge i eller i anslutning till den Gröna kilen. Vi behöver tillsammans säkerställa smarta och effektiva åtgärder som minskar de negativa effekterna på den Gröna kilen.

Väg och Trafik

Natur och trafiknämnden anser att den nya lokalgatan inte har något större allmänintresse och föreslår att den utgörs av kvartersmark. Det skulle då möjliggöra p-platser för de boende längst med vägen, eftersom kantstensparkeringar längs en allmänna lokalgata inte kan upplåtas till framtida bostadsrättsföreningar, så som föreslås i planbeskrivningen.

Korsningarna samt in och in-och utfarterna till befintliga och kommande parkeringar ligger nära inpå varandra enligt planen. I det fortsatta arbetet bör behovet av trafiksäkerhetsåtgärder mellan dessa utredas vidare samt att det bör redovisas en säker gångväg från planområdet till viktiga målpunkter, så som till Myrsjöskolan och idrottshallar.

I gestaltningsprogrammet finns även en väg som inte finns med på plankartan inom kvartersmark. Den leder till garage och parkeringar för de boende. Denna utfart och korsning på allmän gata bör redovisas tydligare på plankartan. Utöver de sektioner som ingår i gestaltningsprogrammet behöver även måttsatta typsektioner för den allmänna lokalgatan redovisas. En exploatering av marken ända fram till väggkanten, längs Skarpövägen skulle påsikt kunna utgöra ett hinder för utvecklingen av framtida gång och cykelstråk längs med området. Natur och trafiknämnden vill därför skicka med ett önskemål om att reservera en del av marken allra närmast Skarpövägen som gata.

Parkering

Parkeringsbehovet bör framgå av planbeskrivningen för både cykel och bil enligt kommunens riktlinjer för bil- och cykelparkering. Detaljplaneförslaget innebär att de cirka 70 temporära infartsparkeringsplatser som finns i området kommer att rivas.

Konstruktion

Natur och trafiknämnden framhåller att den framtida utformningen av stödmuren som håller vägen bör utföras så att underhållet för överskådlig framtid minimeras. Det är också viktigt att ytterligare förtydliga gränsdragning rörande ansvar för kommunmark/fastighetsyta.

Dagvatten

Den aktuella dagvattenutredningen är en ”granskningsversion” och bör ersättas med en slutversion. I granskningsversionen hänvisas på flera ställen till att efterfrågat underlag saknas och det är svårt att utläsa hur mycket dagvatten som alstras på kvartersmark respektive allmän plats. Detta behöver klargöras, så att volymer, ansvarsförhållandena och kostnaderna tydliggörs.

Dagvattenlösningen bygger på att en dagvattendamm anläggs utanför planområdet. En bedömning av hur denna damm ska anläggas och finansieras samt konsekvenserna bör också göras i det fortsatta planarbetet. Barnsäkerheten bör särskilt uppmärksammas när utformningen av dammen planeras samt placeringen, utifrån att förhållandevis att många människor rör sig på platsen.

Hans Peters
Ordförande
Natur- och trafiknämnden

Mats Bohman
Trafik och fastighetsdirektör
Natur- och trafiknämnden

ProjeKtavslut investering
Utepaketet lekplatser

19

NTN 2016/335

2020-09-07

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2016/335

Natur- och trafiknämnden

Projektavslut investering Utepaketet lekplatser

Projekt nr 90000344

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

I ”Mål- och budget 2016 – 2018” anslogs av Kommunfullmäktige 26 mnkr för Lekplats upprustning.

5 lekplatser har i detta projekt blivit utbyggda och renoverade under åren 2017–2019. Framtagande av ny utformning av lekplatserna har skett i samråd med boende i området som fått inkomma med sina tankar och idéer. Budget för projektet 26 mnkr, Slutkostnad 26,6 mnkr.

Ärendet

Kommunfullmäktige fattade i ”Mål och budget 2016-2018” beslut om att satsa totalt 193,5 mnkr på utemiljön i Nacka 2015-11-16. Dessa medel var alltså delvis en ytterligare satsning på utemiljön utöver redan begärda medel av Natur och trafiknämnden.

Natur- och trafiknämndens investeringsbudget förstärktes i och med beslutet med 46 mnkr för redan pågående projekt och 147,5 mnkr till nya projekt varav lekplatser skulle rustas för 26 mnkr.

Projekt mål

Målet för investeringen var att rusta upp och förbättra lekplatser i Nacka som var slitna och inte erbjöd attraktiva lek miljöer. Underlaget fanns framtaget i projektet ”Förstudier Parkverksamhet”.

Ett av Natur- och trafiknämndens strategiska mål 2015 var ”God tillgång till attraktiva parker och goda möjligheter till ett rikt friluftsliv samtidigt som biologisk mångfald värnas.” Projektet att förbättra lekplatser svarar bra mot det målet.

Projektresultat

Lekplatserna som omfattats av projektet var slitna och behovet av upprustning var stort, Projektets genomförande har gett attraktiva lek miljöer spritt över alla kommundelar.

Av beslutade 26 mnkr för upprustning av lekplatser användes 3 mnkr i ett redan pågående projekt ”Lekplatser 2016 – 2017” där planering redan fanns och insatserna kunde starta

omgående, med upprustning av lekplatsen på Babordsvägen, Sydöstra Boo tillsammans med kvarvarande medel ur det projektet.

En förstudie genomfördes angående förutsättningarna för tillskapandet av en ny entré till Sickla strandpark från Gillevägen kallat "Badgången" i samverkan med konsten att skapa stad och stadsutvecklingen på sickla ön, förstudien visade att "Badgången" kostnadsmissigt ej kunde rymmas inom medlen som tilldelats, under tiden kostnadsberäkningarna togs fram för nytt investeringsbeslut för "Badgången" visade det sig att samordningen med flera ledningsägares planer skulle kunna dra ut på tiden vilket gav för många osäkerhetsfaktorer varför projektet beslöt att ej gå vidare med planeringen.

Fem lekplatser spridda geografiskt planerades och genomfördes inom ramen för projektet.

Sickla strandpark, Sickla
 Braxenparken, Fisksätra
 Båthöjden, Fisksätra
 Solbergaparken, Älta
 Storholmsvägen, Östra Orminge

Sickla park

Lekredskapen i parken revs 2017 pga att säkerhetsbesiktningen dömde ut utrustningen. Den nya lekplatsen har fågeltema då Sicklasjön är känd för sin artrikedom. Temat märks genom specialbeställda äggformade skulpturer som man kan krypa in i samt målade fågelfötter på marken. Här finns också en ny utmanande klätterställning med ruschkana. Det finns gungor som är anlagd på gummiastfalt för tillgänglighet. Man finner även en vippunga och balanslek.

För de yngsta finns en sandyta och lekhus i en del av parken. Parken är till viss del omringad av en böljande trä ramp. Lekplatsen har belysning.

Parken har flera bänkar och picknickbord samt grill. Parken var klar våren 2018.

Braxenparken Fisksätra

Braxenparken är en omtyckt befintlig park där man identifierat avsaknad av småbarnslek vilket åtgärdats inom detta projekt. Det finns 2 sandytor och ett lekhus med rutschkana som är omringade av böljande träramper. Man har planerat träd, ett är omringat av platsbyggd sittplats av trä. Parken var klar våren 2018.

Båthöjden Fisksätra

Lekplatsen var sliten och gammal och det fanns få lekredskap.

Lekplatsen har idag båttema och här finns bland annat ett stort lekskepp i mitten av parken och en linbana söder om skeppet. Belysningen har förbättrats. Det finns gungor som är anlagd på gummiastfalt för bättre tillgänglighet. Övrig utrustning är vippunga, gungdjur, konstgjord kulle med rutschkana och sandlåda med solskydd.

I denna park anlade vi en boulebana, ett önskemål från vissa boende. Parken har flera bänkar och picknickbord samt grill.

Norr om lekplatsen står ett stort konstverk, där vi röjde vegetation så att konstverket framträder mer. Intill lekplatsen finns stor grönyta för lek, spel och picknick. Parken var klar våren 2018.

Älta

Lekplatsen i Älta är belägen vid ett gång och cykelstråk vid ena sidan och skogsdungar vid den andra sidan. Lekplatsen var sliten och med utrustning som tilltalade en snäv åldersgrupp. Lekplatsen är nu utökad med naturlek i skogen, ny yta för gungor. En stor klätterställning för äldre barn, och en yta för yngre barn med rutschkana och sandlåda. Stora solrosor i smide pryder de två entréerna till lekplatsen samt i den stora anlagda rabatten som löper längs gc banan. Nya bänkar, ett väderskydd och ny belysning är också införskaffad till lekplatsen. Parken var klar 2019.

Östra Orminge

Lekplatsen i Östra Orminge var sliten och i stort behov av renovering. Lekplatsen ligger centralt i Östra Orminge, i en knutpunkt där 3 gång och cykelbanor möts. Entréerna till lekplatsen har synliggjorts med figurer av djur. Nya klätterställningar, parkourställning, gungor, naturlek, rutschkana och sandlåda finns nu på lekplatsen. Lekplatsen kommer att locka barn över ett brett åldersspann med de olika variationerna på lekredskap. Även nya bänkar, papperskorgar och ett väderskydd finns nu på lekplatsen. Parken var klar våren 2019.

I alla parker har planteringar anlagts och flera är inramade med lågt trästaket.

Beslutsprocessen

Datum beslut	Beslutsinstans	Beskrivning beslut
2015-11-09	KFKS mål och budget 2016–2018	26 mnkr från satsningen på utemiljön

Ekonomiska konsekvenser

Den beslutade investeringsbudgeten för projektet var 30 mnkr.

Överförda medel till	
Projektkostnad 5 st Lekplatser	26 mnkr
Projektkostnad förstudie ”Badgången”	0,6 mnkr
Resultat projekt	26,6 mnkr

- Ränta: 1,75 % år 1: 465 tkr
- Driftkostnad per år: 597 tkr
- Total kostnad år 1: 1 mnkr

Konsekvenser för barn

Utbyggnaderna av lekplatserna möjliggör för barn i varierade åldrar att kunna leka och utforska i sin närmiljö. Då även lekplatserna utrustats med sociala ytor som bänkar, bord och väderskydd främjas umgänge över generationsgränser och att medborgare i området får en naturlig plats för samvaro. Att lekplatserna är renoverade och utrustade ger också konsekvensen att det är tryggare för barn att vistas på dessa.

Erfarenheter från projektet

I samråd med Enheten för drift och utemiljö har erfarenheter kunnat bytas gällande materialval. Vi tar med erfarenheter om vilka material och lekredskap som är både hållbara över tid och intressanta för barn.

Bilagor

Karta

Mats Wester
Gruppchef
Bygg- och anläggning

Lars Hedrén
Byggprojektledare
Bygg- och anläggning

Bilaga kartor

Sickla strandpark

Braxenparken och Båthöjden i Fisksätra

Solbergaparken i Älta

Lekplats Östra Orminge

Natur- och trafiknämndens sammanträdesdagar 2021

22

NTN 2020/228

2020-09-09

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/228

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämndens sammanträdesdagar 2021

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden fastställer följande sammanträdesdagar för 2021.

Datum

26 januari	31 augusti	Info mål och budget	
16 februari	Årsbokslut	21 september	Tertial 2, Mål och budget, Taxor investeringsbeslut, mm
23 mars		19 oktober	
27 april	Konferens, mål 2021	23 november	
18 maj	Tertial 1	14 december	Internbudget, beslutsattester
8 juni			

Natur- och trafiknämndens sammanträden börjar klockan 16.30 och hålls normalt i Nacka stadshus.

2. Natur- och trafiknämnden beslutar att ledamöter och ersättare ska ha tillgång till kallelse och underlag senast fyra dagar före sammanträdesdagen.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 2 § i Gemensamma bestämmelser för beslutsfattande, delegation m.m. för nämnder i Nacka kommun ska nämnden inför varje kalenderår besluta om sammanträdesplan (dag och tid) senast under september månad året före.

Vid utformandet av ett förslag ska hänsyn tas till förläggningen av övriga nämnder och styrelser och till Kommunfullmäktiges sammanträden. Nämnderna ska dessutom ta hänsyn till tiderna för Kommunfullmäktiges behandling av årsbokslut, tertialbokslut och budget.

Mats Bohman
Stadsledningskontoret
Trafik- och fastighetsdirektör

Heidi Swahn
Nämndsekreterare
Juridik och kanslienhetsen

Årsplanering Natur och trafiknämnden 2021

Sammanträdes- månad	Politiskberedning	Nämnd- sammanträde	Not.
	Tisdag kl. 14.00–16.00 Lokal: Kummelnäs	Tisdag kl. 16.30 Lokal: Orminge	
JAN	19 jan	26 jan	Årsbokslut 2019
FEB	9 feb	16 feb	Årsbokslut 2019
MARS	16 mars	23 mars	
APRIL	20 april	27 april	Mål- och budget konferens
MAJ	11 maj	18 maj	Tertial bokslut 1
JUNI	1 juni	8 juni	
JULI			
AUG	24 aug	31 aug	
SEP	14 sept	21 sept	Tertial 2, 2021, Taxor. Mål & budget, Investeringsbeslut
OKT	12 okt	19 okt	
NOV	16 nov	23 nov	Internbudget Beslutsattesteranter 2021
DEC	7 dec	14 dec	

Redovisning delegationsbeslut

24

NTN 2020/196

2020-09-10

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/196

Natur- och trafiknämnden

Redovisning delegationsbeslut

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden noterar redovisning av delegationsbeslut till protokollet.

Sammanfattning av ärendet

NTN 2020/2	Ordförandebeslut Dataskyddsombud
NTN 2020/60	Delegationsbeslut Nyttoparkeringstillstånd
NTN 2020/108	Förordnande av avarn security intyg nr 3 år 2020
NTN 2020/108	Förordnande av avarn security intyg nr 4 år 2020
NTN 2020/108	Förordnande av avarn security intyg nr 5 år 2020
Tillstånd allmän platsmark	
MU 20202810-88437	Avstyrkan Materialupplag parkering invid Nacka Stadshus 2020-08-11
MU 20200817- 8461	Tillstyrkan Materialupplag JM Ormingeringen 2020-08-26
MU 20200629-8331	Tillstyrkan byggetablering invid Ringvägen Saltsjöbaden VA-Teknik 2020-07-01
MU 20200810-8438	Tillstyrkan Emmaus ÅVS Ältabergsvägen Älta 2020-08-26
MU 20200820-8481	Tillstyrkan Filminspelning Friggvägen vändplan Norra Björknäs Talludden Saltsjö-Boo 2020-08-20 (1)
MU 20200818-8474	Tillstyrkan parkering junior SM Optimistjolle Ringhamnen Saltis 2020-08-20
MU 20200831-8521	Yttrande Foodtuck med uteservering inne på Nacka Forums innergård ej Nacka kommuns mark 2020-08-31
MU 20200824-8495	Yttrande Tävling Hellasgården 28 augusti Swim & Run & Orientering 2020-08-25
MU 20200820-8484	Yttrande Uteservering Augustendalsvägen Nacka strand

Redovisning av parkeringstillstånd

Yttrande på bygglovsremisser

B2020-1019,	Flerbostadshus, Sicklaön 12:132, 12:131
B2020-609,	Ändring av användning av kontor-förskola, Sicklaön 38:14
B2020-001059,	39 rad/kedjehus, Sicklaön 40:18
B2020-001021,	Parhus, Sicklaön 40:19

NACKA
KOMMUN

B2020-001271
B2020-000091,

Tidsbegränsat lov byggbodan, Sicklaön 75:3
Tidsbegränsat lov bullerplank, Älta 10:1

**DELEGATIONSBeslut
REMISSYTTRANDE**

Dnr: NTN

Dnr: B2020-000091

Bygglovsenheten

Tidsbegränsat bygglov för bullerplank på fastighet Älta 10:1

Beslut

Enheterna förutsätter att projektet ansvarar för drift och underhåll av bullerplanket.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

Elin Ösby
Landskapsingenjör
Enheten för drift offentlig utemiljö

Bygglovsenheten

Nybyggnad av 2 tvåbostadshus på fastigheterna Sicklaön 12:132 och 12:131

Beslut

Naturvärden

De träd som planteras inom fastigheten bör vara av inhemsk art för att stärka spridningsvägen för insekter och fåglar.

Utemiljö

Om möjligt bör den gemensamma gården erbjuda någon slags lek för barn. Det kan vara en basketkorg, en hage som fälls in i den hårdgjorda ytan eller liknande.

In- och utfart

Bredden på infarten bör vara smalare för att hindra backande bilar vid utfart. Backande rörelser ut på vägen är olämpligt med hänsyn till busshållplatsen som finns mitt emot infarten.

Inga siktskymmande föremål eller växlighet ska placeras intill in- och utfarten.

Dagvatten

Omhändertagande av dagvatten ska ske inom fastigheten och de samt hur ytvatten från infartsvägen ska hanteras på fastigheten ska redovisa

Behovet av en trumma under infarten för att ta hand om dagvattnet från den kommunala vägen ska utredas tillsammans med kommunens driftenhet och anläggande ska bekostas av sökande. Inga framtida kostnader för dagvattenhantering får belasta kommunen.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

Elin Ösby
Landskapsingenjör
Enheten för drift offentlig utemiljö

2020-08-13

**DELEGATIONSBESLUT
REMISSYTTRANDE**

Dnr: NTN

Dnr: B2020-001021

Bygglovsenheten

Nybyggnation av 7 tvåbostadshus på fastighet Sicklaön 40:19

Beslut

Naturvärden

Nybyggnationen sker inom ett oexploaterat skogsområde. Vid byggnation bör den vegetation som går att bevara skyddas mot kompaktering och mekaniska skador så att de boende får en grön och inbjudande boendemiljö. Andel hårdjord yta bör minimeras.

Utemiljö

Fastigheten ligger i direkt anslutning till en kommunal lekplats men det bör även finnas en lekplats för små barn och en gemensam sittplats inom fastigheten.

In och utfart

Anslutningen till Skurusundsvägen ska ha ett vilplan med en lutning på högst 3,5%. Förslagen placering av sopkärl vid in- och utfarten skymmer sikten och behöver därför justeras.

Parkering

Sökande ska redovisa handikapplatser inom fastigheten.

Sökande ska redovisa antal cykelparkeringsplatser enligt kommunens p-tal.

Dagvatten

Omhändertagande av dagvatten ska ske inom fastigheten och de samt hur ytvatten från infartsvägen ska hanteras på fastigheten ska redovisa. Behovet av en trumma under infarten för att ta hand om dagvattnet från den kommunala vägen ska utredas tillsammans med kommunens driftenhet och anläggandet ska bekostas av sökande. Inga framtida kostnader för dagvattenhantering får belasta kommunen.

Kommande bygglovsansökan för gångbro och trappa

Enheterna vill ha en remiss i ärendet. Viktiga saker som ska redovisas är fri höjd för räddningstjänsten samt hur konstruktionen av bron är tänkt. Det kan vara allt från höjden på räcket till anslutning till omgivande mark.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi

Trafikplanerare

Trafikenheten

Elin Ösby

Landskapsingenjör

Enheten för drift offentlig utemiljö

2020-08-13

**DELEGATIONSBESLUT
REMISSYTTRANDE**

Dnr: NTN

Dnr: B2020-001059

Bygglövsenheten

Nybyggnad av 39 rad/kedjehus på fastighet Sicklaön 40:18

Beslut

Naturvärden

De träd som är markerade som särskilt värdefulla behöver skyddas från markkompaktering och mekaniska skador under byggtiden.

Utemiljö

Det är positivt att det planeras för en park inom fastigheten då de enskilda kedjehustomterna är relativt små. Parken ska innehålla en lekplats för att uppfylla detaljplanen och de behöver framgå av handlingarna.

Parkering

Enligt handlingarna har varje fastighet två p-platser. Enheterna undrar om det verkligen är möjligt att använda entrén in i huset när båda p-platserna används.

Antalet cykelparkeringsplatser ska redovisas och antalet ska vara enligt kommunens p-tal

In och utfart

Anslutningen till Skurusundsvägen ska ha ett vilplan med en lutning på högst 3,5%. Sikten vid in- och utfarten till Skurusundsvägen ska var god och inga siktskymmande föremål ska placeras intill denna anslutning

Dagvatten

Omhändertagande av dagvatten ska ske inom fastigheten och de samt hur ytvatten från infartsvägen ska hanteras på fastigheten ska redovisa

Behovet av en trumma under infarten för att ta hand om dagvattnet från den kommunala vägen ska utredas tillsammans med kommunens driftenhet och anläggande ska bekostas av sökande. Inga framtida kostnader för dagvattenhantering får belasta kommunen.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

Elin Ösby
Landskapsingenjör
Enheten för drift offentlig utemiljö

**DELEGATIONSBESLUT
REMISSYTTRANDE**

Dnr: NTN

Dnr: B2020-001271

Bygglövsenheten

Tidsbegränsat lov för byggbodar på fastighet Sicklaön 75:3

Beslut

Parkering

Parkeringsplatser hänvisas på allmän gata till etableringen. Det kan påverka parkeringssituationen i hela området negativt. I första hand ska därför parkering för etableringen ske inom fastighetsmark.

Information

Vid den fortsatta handläggningen av ansökan bör användningen av den asfalterad bollplanen undersökas samt vilken påverkan etableringen ger.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare
Trafikenheten

Elin Ösby
Landskapsingenjör
Enheten för drift offentlig utemiljö

2020-08-18

**DELEGATIONSBESLUT
REMISSYTTRANDE**

Dnr: NTN

Dnr: B2020-609

Bygglovsenheten

Ändrad användning av kontorsbyggnad till förskola på fastighet Sicklaön 38:14

Beslut

Parkering

Parkering för hämtning och lämning samt för personal behöver redovisas.

In och utfart

In och utfart till angöringsvägen behöver tydliggöras på markplaneringsplanen.

Ett vilplan med minst en billängd ska finnas i anslutning till Kvarnholmsvägen.

Inga siktskymmande föremål som murar eller liknande får finnas i anslutning till infarten.

Dagvatten

Dagvattenavrinning från infarten ska tas om hand om inom den egna fastigheten. Inga kostnader för framtida dagvattenhantering får belasta kommunen.

Övrigt

Lekmiljöer

Det är utvecklande med lek i kuperad naturmark men det kan även vara uteslutande för de barn som inte kan delta.

Detta beslut fattas med stöd av punkten 3 i Natur- och trafiknämndens delegationsordning.

Mahmood Mohammadi
Trafikplanerare

Elin Ösby
Landskapsingenjör

Trafikenheten

Enheten för drift offentlig utemiljö